

DEISIS

Revistă de Cultură și Spiritualitate editată de Mitropolia Ortodoxă Română pentru Germania, Europa Centrală și de Nord
Zeitschrift für Kultur und Spiritualität herausgegeben von der Rumänischen Orthodoxen Metropolie für Deutschland, Zentral- und Nordeuropa

Nr. 16 - 17
2008 - 2009

■ EDITORIAL

Satul românesc la răscruce /
Das rumänische Dorf vor einer Kreuzung

■ PASTORALIA

Mitropolitul Serafim

■ EVENTIMENTE / EREIGNISSE

Părintele Patriarh Teoctist a plecat
la cele veșnice /
Der Patriarch Teoctist ist zu den ewigen
heimgegangen

Daniel Ciobotea – Noul patriarh
al Bisericii Ortodoxe Române /
Daniel Ciobotea – Der neue Patriarch
der Rumänisch-Orthodoxen Kirche

La episcopie nouă, episcop nou:
Înființarea Episcopiei Europei de Nord,
hirotonia și instalarea PS Macarie Drăgoi /
Neuer Bischof für neues Bistum:
Die Gründung des Bistums Nordeuropas,
Bischofsweihe und Inthronisation
SE Macarie Drăgoi

■ PAROHIALE / GEMEINDELEBEN

Parohiile „Sf. Mihail și Gavril” din Berlin și
„Sf. Nicolae” din Offenbach /
Die Pfarrgemeinden „Hl. Erzengel Michael
und Gabriel” in Berlin und „St. Nikolaus”
in Offenbach

■ TINERETUL / JUGENDLICHE

Despre o educație creștină a copiilor,
despre tinerii de ieri și de azi /
Über eine christliche Erziehung der Kinder,
über die Jugendlichen von gestern und heute

Die Ikone, in welcher Christus zwischen der Mutter Gottes und dem Hl. Johannes dem Täufer sitzt, heißt **DEISIS**, also innbrünstiges, vermittelndes Gebet. Es ist das Bild der Kirche im Gebet. Christus hält als Richter das Evangelium in der Hand, ein Zeichen dafür, dass sein Urteil nach dem Wort des Evangeliums getroffen wird. Die Anwesenheit Seiner Mutter und des Hl. Johannes des Täufers aber zeigt, dass Christus in seinem Urteil die von der Gottesmutter und dem Hl. Johannes vermittelnden Grenzen und Bedürfnisse der Menschen berücksichtigt. DEISIS ist die Ikone, in welcher die Vision Gottes über die menschliche Person ihren Ausdruck findet. Mehr noch verkörpern die Jungfrau Maria und der Hl. Johannes die göttliche Vorstellung von „Männlich“ und „Weiblich“, so dass der Gläubige, der die Ikone betrachtet, denkt gemäß dieser Vorstellung oder dieses Modells über sich selbst nach. DEISIS zeigt auch die Weisheit Gottes in ihren stufenweisen Verwirklichungen. Im Zentrum steht die Ganzheit des fleischgewordenen Logos in Christus, Gott und Mensch. Dann dieselbe Weisheit, sich stufenweise offenbarend, von Christus her kommend, manifestiert sich in Seinen geschichtlichen, menschlichen und modelhaften Gestalten: in der Jungfrau Maria und im Hl. Johannes.

Nach Pavel EVDOKIMOV
Die Frau und das Heil der Welt

**RUMÄNISCHE ORTODOXE
 METROPOLIE FÜR DEUTSCHLAND,
 ZENTRAL- UND NORDEUROPA**

**MITROPOLIA ORTODOXĂ
 ROMÂNĂ PENTRU GERMANIA,
 EUROPA CENTRALĂ ȘI DE NORD**

Fürther-Str. 166-168
 D-90429 Nürnberg
 Tel.:(+49)0911/326910; Fax: 3236912
 E-mail:mitropolia@mitropolia-ro.de
 Internet: http://www.mitropolia-ro.de

Inhalt

EDITORIAL

Das rumänische Dorf vor einer Kreuzung (r) 4

METROPOLIT SERAFIM - PASTORALIA

Die Geburt aus dem Geist - Pastoralbrief zu Weihnachtsfest 2006 (r/d) 12
 Das Fest des Glaubens - Pastoralbrief zu Ostern 2007 (r/d) 18
 Der Kampf mit den Versuchungen - Pastoralbrief zu Weihnachtsfest 2007 (r/d) 24
 Die Vergebung der Sünden - Pastoralbrief zu Ostern 2008 (r/d) 30

EREIGNISSE

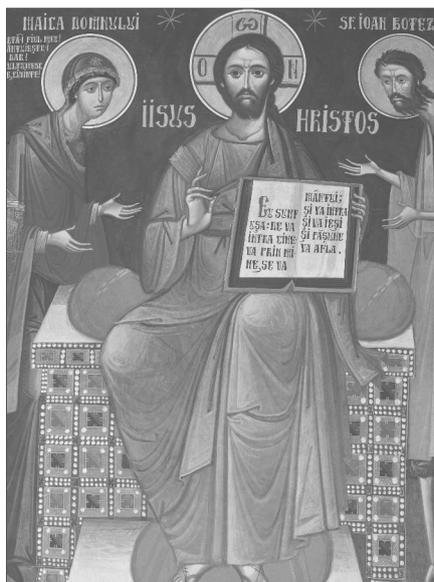
Der Patriarch Teoktist ist zu den ewigen heimgegangen (r/d) 34
 Daniel Ciobotea – Der neue Patriarch der Rumänisch-Orthodoxen Kirche (r/d) 40
 Das Wort des Patriarchen Daniel zur Bischofsweihe von Macarie Drăgoi (r) 48
 „Dignus est“ – Macarie Drăgoi, Bischof der Rumänen in Nordeuropa (r) 50
 Die Rede SE Macarie Drăgoi aus Anlass seiner Bischofsweihe (r) 53
 Die Rede SE Metropolit Bartolomeu bei der Bischofsweihe von Macarie Drăgoi (r) 56
 Die Rede SE Metropolit Serafim bei der Bischofsweihe von Macarie Drăgoi (r).....58
 Die Rede SE Bischof Macarie Drăgoi aus Anlass seiner Inthronisation (r) 61
 Pastoralbrief SE Macarie Drăgoi zum Weihnachtfest 2008 (r).....64

GEMEINDELEBEN

Aspekte der bewegten Geschichte der Rumänisch-Orthodoxen Kirchengemeinde „Die Heiligen Erzengel Michael und Gabriel“ zu Berlin (r/d) 68
 Die Rumänische St. Nikolaus-Kirchengemeinde in Offenbach (r/d) 76

JUGENDLICHE

Das Dorf, die Tradition und die junge Generation (r/d) 78
 Die Jugend und die Konsumgesellschaft (r/d).....84
 Die Zeit wenn das Spiel zur Sünde wird (r) 93
 Beratung um eine christliche Erziehung der Kinder (r) 95
 Der familiäre Konflikt - Folgen für die Sozialisierung der Jugendlichen (r) 100
 Die jungen Menschen und die Sexualität in der postmodernen Kultur (r/d) 102
 Rumänisch-orthodoxe Jugendliche in Wien (r/d) 110
 Treffen der Jugendlichen in Wien (r/d) 114
 Die Auferstehung - Gedicht von Mihai Eminescu (r) 115

Icoana lui Hristos, încadrat de Maica Domnului și de Sfântul Ioan Botezătorul, se numește **DEISIS**, adică rugăciune stăruitoare de mijlocire. Este imaginea bisericii rugându-se. Hristos ca Judecător ține Sfânta Evanghelie în mână, semn că judecata Lui este după cuvântul evanghelic. Dar prezența Maicii Domnului și a Sfântului Ioan Botezătorul arată cum judecata lui Hristos ține seama și de limitele sau de nevoile oamenilor, mijlocite de către Maica Domnului și de Sfântul Ioan. DEISIS este icoana în care se răsfrânge viziunea lui Dumnezeu asupra persoanei umane. Mai mult, Fecioara Maria și Sfântul Ioan întruchipează ideea divină despre masculin și feminin, astfel încât credinciosul care privește icoana se judecă pe sine raportându-se la această idee sau model. DEISIS mai arată și înțelepciunea lui Dumnezeu în expresiile Sale graduale. În centru este totalitatea conținutului Cuvântului întrupat în Hristos, Dumnezeu și om. Apoi, aceeași înțelepciune, descoperindu-se treptat, iese din Hristos și se manifestă în înțchipările Sale istorice, umane și pilduitoare: în Fecioara Maria și în Sfântul Ioan.

După **Pavel EVDOKIMOV**
Femeia și mântuirea lumii

COLEGIUL DE REDACȚIE/ REDAKTIONSKOLLEGIUM:

I.P.S. Mitropolit Serafim
P.S. Episcop Macarie Drăgoi
P.S. Episcop-vicar Sofian Brașoveanu
(redactor responsabil)
P.C. Pr. Dr. Nicolae Dura
P.C. Pr. Dr. Constantin Mihoc
P.C. Pr. Dr. Ștefan Anghel
Dr. Nicolae Stroescu-Stănișoară
Dr. Maria Bocșe

**Tehnoredactare, corectură
și pregătire pentru tipar:**
Elena Jurcă
Sora Ecaterina Pătrunjel

Cuprins

EDITORIAL

Satul românesc la răscruce (r) 4

MITROPOLITUL SERAFIM - PASTORALIA

Nașterea din Duh - Pastorală la sărbătoarea Crăciunului 2006 (r/d) 13
Ospățul credinței - Pastorală la sărbătoarea Paștelui 2007 (r/d) 19
Lupta cu ispitele - Pastorală la sărbătoarea Crăciunului 2007 (r/d) 25
Iertarea păcatelor - Pastorală la sărbătoarea Paștelui 2008 (r/d) 31

EVENIMENTE

Părintele Patriarh Teoctist a plecat la cele vesnice (r/d) 35
Daniel Ciobotea – Noul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române (r/d) 41
Cuvântul Preafericitului Patriarh Daniel cu ocazia hirotonirii întru episcop a PS Macarie Dan Drăgoi (r) 48
„Vrednic este!” – Episcopul românilor din Europa de nord, Dr. Macarie Drăgoi(r) 50
Cuvântul PS Episcop Macarie la hirotonia întru episcop (r) 53
Cuvânt al IPS Bartolomeu la hirotonirea întru episcop a PS Macarie Drăgoi (r) ...56
Cuvânt al IPS Serafim Joantă la hirotonirea întru episcop a PS Macarie Drăgoi (r) 58
Cuvântul PS Episcop Macarie la instalarea ca Episcop al Europei de Nord (r) 61
Pastorală PS Episcop Macarie Drăgoi la Crăciunul 2008 (r) 64

PAROHIALE

Pagini din istoria zbuciumată a Parohiei Ortodoxe Române „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Berlin (r/d) 69
Parohia Sf. Nicolae din Offenbach pe Main, o filă din istoria românilor de pretutindeni (r/d) 77

TINERETUL

Satul, tradiția și tinerele generații (r/d) 79
Despre societatea de consum și modele, între năzăriri și real (r/d) 85
Timpul când jocul devine păcat (r) 93
Sfaturi pentru o educație creștină a copiilor (r) 95
Conflictul familial – consecințe asupra socializării tinerilor (r) 100
Tinerii și sexualitatea în cultura postmodernă (r/d) 103
Tineri ortodocși români la Viena (r/d) 111
Întâlniri tinerești la Viena (r/d) 115
Învieria - de Mihai Eminescu (Poezie-r) 115

Satul românesc la răscruce

Nicolae Stroescu-Stănișoară

„E târziu de tot acum în lume
Bate-n seri un vânt industrial
Dar în tine mai nechează-un cal
Și mă strigă morții mei pe nume
E târziu acum și-n natură ...
Semăna-te-aș, frate, peste ani
Să răsără holde de țărani
Peste-a lumii stearpă arătură ...

Arcadie Suceveanu

Se mai știe și în „lumea intelectuală” câte ceva despre satul amenințat de migrațiunea spre zona urbană, diminuat în capacitatea lui economică, devitalizat stilistic de când e părăsit de coeziunea lui interioară insuflată de consonanțe cu ritmuri cosmice și sensuri atemporal-religioase.

Dar elitele culturale și politice din România demult nu pot și nu vor a ști ce se pierde odată cu satul. Aceasta are de a face cu un sindrom prelungit în timp al desconsiderării țăranilor într-o țară în cea mai mare parte de origine și substanță țărănească. Ai zice că, în principal, intelectualitatea a generat și transmis acest morb, cu toate că mare parte din ea provenea tot din țărâtime, dar privit mai de aproape se poate vedea că purtători ai acestei maladii naționale populau în diferite proporții toate clasele și categoriile, inclusiv aceea a proletariatului urban (indiferent de originea țărănească) și până la urmă chiar unii țărani dornici de migrațiunea către oraș, complexați de o depreciere cvasi gene-

rală în care, de pildă, ca să-l pui la punct pe un necivilizat, una dintre cele mai la îndemână apostrofări putea suna: „nu fi țăran!”. Iar dojana aceasta la imperativ s-a tot răspândit, inclusiv auto-interiorizată ca deviză socio-culturală, căci mulți nu vroiau să mai fie țărani. Cu obișnuita sa mixtură de trufie ideologică, perfidie tactică și teroare omniprezentă, comunismul a ajutat din plin.

Iar în lumea post-comunistă, între indiferență și adversitate generată de voința (de altfel nutrită și de regimul comunist) unei totale omogenizări urbano-industriale a societății, țărânului i se acordă, alert, pronosticul grabnicei dispariții.

De fapt, e vorba de o cumpănă nu numai social-economică și culturală, ci și istorică și spirituală.

Voi mărturisi (iar antecedentele personale nu se numără pe degete) că mă consider și eu cuprins în această cumpănă dar și nepierdută speranță. Am povestit în cartea mea intitulată „În Zodia Exilului – Întrezăriri”, (București, 1998),

Oricum, civilizația noastră are privilegiul de a fi într-o tradiție care să poată reprezenta un factor activ. Unele popoare, copleșite de numărul secolelor apuse nu au putut lăsa activă tradiția lor decât într-o mai mică măsură, astfel că, pentru ele, a trăi în spirit de tradiție sau de modernitate, a putut fi o neîncetată sfâșiere. Noi putem fi și mai departe întru ceea ce am fost, înaintând împreună cu veacul.

Constantin Noica

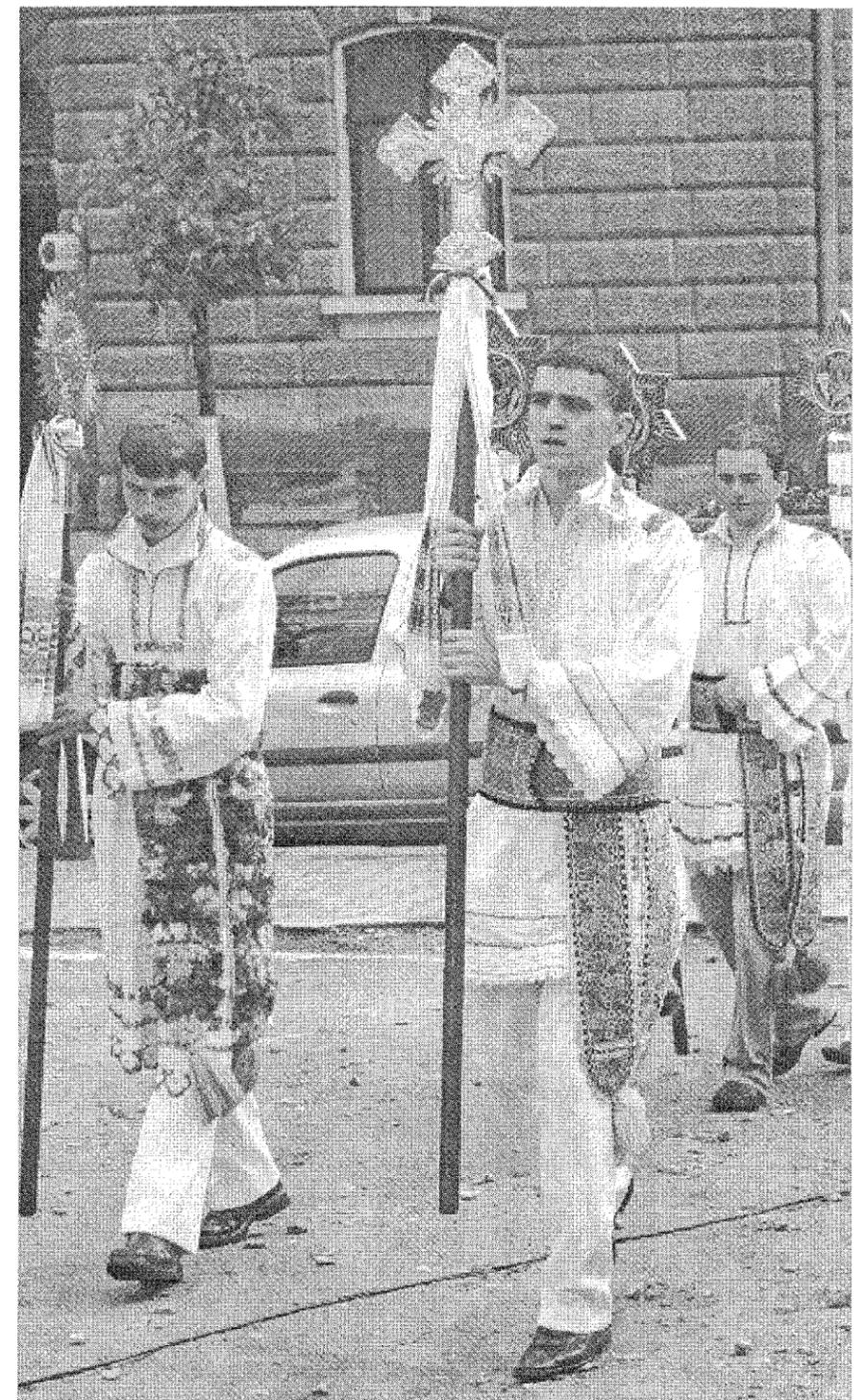
„Sentimentul Românesc al Ființei”
(Editura Eminescu, 1978)

cum s-a petrecut pe la vârsta de cincisprezece ani, pentru copilul orașului într-o vacanță la țară, ceea ce aș numi revelația sufletului țărănesc, proiectat, cu încântare juvenilă, pe natura acelor coline subcarpatice unde se află satul Alunu din nordul Olteniei, cu înrădăcinarea lui în mit și credință strămoșească, precum și cu întrupările în cântecul și poezia populară, cu adieri de experiență și înțelepciune arhaică, totul împerechind prezentul cu veșnicia, duritatea acceptată cu jocul, spusul cu tainicul, dorul cu o nesecată bucurie a vieții. Toate acestea mă farmecă și mă înțeapă cu doruri și astăzi, după ce am trecut și eu și ei prin încercările timpului care parcă s-ar sumeți să ne facă să nu mai putem crede că „apa trece, pietrele rămân”. Și totuși, cu ajutorul lui Dumnezeu, dar cât de cât și cu truda omului, ne-a fost dat să vedem că acele pietre care sprijină noima existenței au putut și ar mai putea rămâne.

Față de criza de existență și de percepere a ființei și rolului țărânului, mergând până la

declararea dispariției lui, aș menționa câteva din punctele de sprijin pe care le putem avea în vedere. Să pornim cu o încercare de început de răspuns celor care chiar deplâng ca un mare handicarp al istoriei românești o anumită zăbovire a mentalității, conduitei și lumii țărănești, refractară la „cultura luminilor” și la dinamica progresului democrației industriale. O lume anistorică încă supusă naturii și psihologiei ciclice, gregară și incapabilă de solidaritate activă, surdă la provocările timpului, locale sau globale. Structurile sapiențial-conservatoare ale gândirii țărănești sunt privite, din această perspectivă, ca incompatibile cu o societate deschisă, iar neaderența la panaceul anti-sacral și cu atât mai mult atașamentul la Biserică ca semne de imaturitate și superstiție. Acestea sunt, potrivit acestei interpretări motive, ale dispariției țărânului român.

Eu mă simt îndreptățit să răspund la această sentință politică și antropologică și motivarea ei, simplă, că și în ipoteza absurdă, că nu am mai putea întâlni țărani în România, o antropologie fundamentală ne arată că el este mai departe prezent prin însuși inconștientul colectiv al poporului român, care, din perspectiva lui Carl Jung, dar nu numai a

lui, ființează ca sursă profundă a psihicului nostru unde sunt prezente arhetipurile precum și urmele lăsate de devenirea ancestrală, energia vitală repartizându-se între eu și arhetipuri în proporții care modelează relația individului cu lumea, sub oglindirea arhetipurilor în mit, în creația artistică, în cântecul popular, în capacitatea de sublimare și de inspirație a atitudinii și conduitei în momente limită sau de decizii esențiale colective sau personale. Cei care trăiesc și umblă cu urechile și ochii deschiși în Țara noastră pot percepe sem-

nele și manifestările inconștientului colectiv de turnură țărănească. Există o afirmație capitală a lui Constantin Noica de natură a confirma perenitatea și eficiența creatoare a acestui inconștient colectiv cu trăsătură țărănească la cel mai înalt grad al gândirii românești. Constantin Noica scrie cu litere subliniate: „Întreaga noastră filozofie cultă este în consonanță cu țărănescul.” (Pagini despre Sufletul Românesc, București, Humanitas, 2000, pg. 85). Și mai departe: „Oricât de disparate ar fi aceste filozofii valabile, fie că e vorba de doctrina lui Conta, de pildă, sau de cea a lui Blaga, pretendem să arătăm că ele sunt în consonanță cu orientarea adâncă a culturii noastre populare”. (ibidem, pg. 85, 86)

Mutând privirea de la cultură înspre politică, asupra căreia domnește un acord cvasi unanim că în istoria românilor nu numai că ea nu a fost la îndemâna țaranului, dar nici vreun talent cât de cât al lui. Aș vrea să menționez un moment de mare punere la încercare a capacității de judecată politică a românilor în vremuri grele. Este vorba de alegerile parlamentare din noiembrie 1946. Eram vicepreședinte al Tineretului Național-Țărănesc din Vâlcea și, în ciuda faptului că abia la 1 noiembrie al aceluși an împlineam vârsta majoratului electoral, am participat din plin la lupta electorală în Județ și la organizarea acesteia într-o importantă circumscripție electorală rurală, cuprinzând cinci comune. În calitate de activist și martor direct de la început până la sfârșit, am parcurs o experiență de neuitat a modului cum a perceput si-

tuția și s-a comportat electoratul rural. Se știe că victoria de fapt în alegerile de atunci a opoziției, formată din Partidul Național-Țărănesc, Național-Liberal și Social-Democrat independent, a fost atât de covârșitoare la urne, încât coaliția electorală comunistă a trebuit să falsifice în mod total rezultatele, însușindu-și majoritatea obținută de opoziție, cum s-a putut dovedi pentru presa occidentală cu procesele verbale încheiate și semnate legal la fața locului, înainte de a fi trimise la Comisia Electorală centrală din capitala de Județ, unde au fost inversate. Indiferent de cumplita falsificare centralizată ulterioară, în scripte, a alegerilor, transformându-le într-o lovitură de stat electorală, sub ochii puterilor occidentale, care ceruseră și obținuseră, chipurile, acordul Rusiei pentru alegeri libere în România, avusese loc de fapt o triumfală manifestare a solidarității naționale în fața urnelor, devenită posibilă prin votul în primul rând al țaranului (rezultatul real, bine documentat, fiind de circa 80% țărăniștii, 10-15 % liberalii, iar 3 % comuniștii).

O altă experiență cu ecouri profunde de care am avut parte precedase alegerile din noiembrie 1946. Devenit student în 1944 și foarte curând membru activ al Tineretului Partidului Național Țărănesc și, din adolescență, îndrăgostit de plaiurile și duhul locului unde se afla moștenirea strămoșească a mamei mele și unde, nu din motive agricole, dădeam o fugă cât mai des cu puțință și, pe deasupra fiind însuflețit de gânduri – le-ai putea numi „poporaniste” – de reformă necesară în favoa-

rea țărănimii, care totuși puteau coexista cu mediul familial moșieresc, am parcurs atunci o experiență umană nu numai dincolo de orice ideologie, ci și mai presus de orizontul „ideilor”. Tânărul de atunci a constatat, nu fără o inițială mirare, prin contactul și convorbirea directă, spontană, liberă de inhibiții și irizată de simpatii reciproce, cu țărani de toate categoriile, inclusiv cele dezavantajate, că țărani resping în mod unanim „stânga” și chiar unele oferte de legi la prima vedere mai avantajoase pentru ei decât programul și proiectele de reformă ale Partidului Național Țărănesc, pe simplul motiv că ele vin din partea comuniștilor și nu fac decât să „încurce lucrurile”, tulburând înțelegerile și aranjamentele existente între ei și moșieri, pe care, fiindu-le propice, țărani în cauză vroiau să le extindă, nu să le înceteze cu urmări iremediabile, numai pentru că s-au lăsat ademniți de comuniști, care nu urmăresc binele țaranilor, ci scopuri ascunse și străine. Era la mijloc și ceea ce văzuseră cu ochii lor ca soldați în timpul războiului în Rusia colhozurilor și a icoanelor îngropate. Treptat, luam cunoștință de răspunsul la comunism al omului marii tradiții și al creștinismului adânc țărănesc. Mi-aduc aminte de vorba lui Giovanni Papini: „Comunismul este războiul Asiei împotriva Europei, al primitivului tehnicizat împotriva intelectualului corupt, al orașului împotriva statului”.

Chestiunea țărănească a însoțit și marcat în mod esențial istoria României moderne, începând cu împotrivirea țarani-

lor sub domnitorul Alexandru Ion Cuza și continuând cu legile reformei agrare din anul 1921 (despre care profesorul Păun Ion Otiman spunea în discursul de recepție în Academia Română, din 2007, că „reprezintă un act juridic, tehnic și social fără precedent în legislația românească și europeană a secolului al XX-lea, ca amploare, consistență legislativă și implicații economice și sociale”), precum și Legea pentru organizarea și încurajarea agriculturii, din martie 1937, denumită Legea Sisești, după numele „marelui agronom, Ministrul Agriculturii și Domeniilor, care a conceput-o”, și care poate fi considerată „piscul cel mai înalt al domeniului, o capodoperă a legislației rurale românești și europene din toate timpurile”. De-a lungul peripețiilor din tinerețe sub comunism, am avut un scurt prilej să-l întâlnesc, prin 1951, la Sinaia, pe profesorul Gheorghe Ionescu-Sisești. Mi-a rămas vie înfățișarea aceluși bărbat distins, cu privire senină, iradiind stăpânire de sine și promptă înțelepciune, imagine a unui românism neaplecat, indiferent de vremuri. Intram în epoca în care, așa cum spune academicianul Păun Ion Otiman, satele noastre „au suferit trei mari procese de degradare sau distrugere: depopularea, demolarea și stagnarea”.

Față de cele spuse până acum, ziua în care, anul trecut, am ajuns în posesia discursului de recepție în Academia Română a profesorului Păun Ion Otiman o pun la socoteala deschiderilor de speranță. Căci, iată, că în anul 2007, Academia

Română îl onora pe un om al științei agricole, fost rector al Universității de Științe Agricole a Banatului, timp de 15 ani, între 1990 și 2004, și care, în tot ce a realizat până acum în acest domeniu ca și în proiectele inițiate și în curs de desfășurare, consideră că „în judecarea corectă a poziției noastre față de agricultura viitoare a României, trebuie să pornim de la aprecierea corectă a spațiului cultural, economic și geografic căruia aparținem”, călăuziți de ceea ce omul acesta al cunoașterii exacte, numește „datoria sfântă față de țaranul român”. O formulare care te face să te gândești la soarta istorică a țaranului român dar și la conexiunile ei transtemporale, la devenire dar și la permanențe. Oricum, raportarea la țaranul român înseamnă confruntarea cu impasul actual, dar și firească privire înapoi spre drumul care duce până către obârșiile poporului român, a cărui existență s-a constituit din viața și sufletul acela nu numai agrar, ci și pastoral.

Secolele de plămădire ale acestui neam au îngemănat pastoralul cu agrarul, agricultorul ogorului străbun cu oierul transhumant, statornicia gliei cu mișcarea între munte și câmpie sub rotirea anotimpurilor. La care s-a adăugat și experiența ancestrală a miei de ani de retragere în păduri și pe văile munților din fața invaziilor popoarelor migratoare.

Destin comun istoric și anistoric, cu diferite grade de înțipărire în ereditatea nației și de rezonanță în claviatura tipologiei comportamentale. Este o îmbinare de sensibilizări și însușiri structurale, semnalele su-

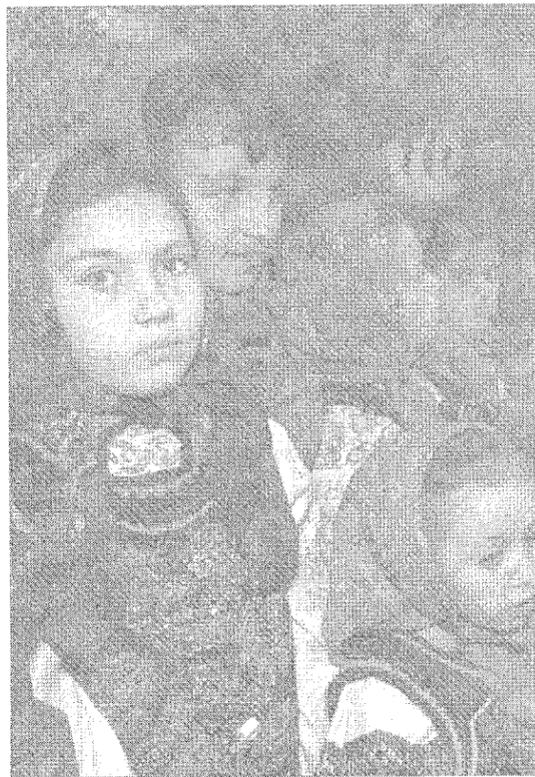
prăviețuirii urmelor abisale ale unor modalități fundamentale alternative de existență (pastorală și agricolă) în lume și de percepere a acesteia, de zbatere pentru supraviețuire și de salvare a unei continuități și autoafirmări în care datele unei antropologii fundamentale și ale psihologiei profunzimilor ne spun că ecourile celor două îndeletniciri ancestrale existențiale ale protoromânilor și românilor nu s-au putut mistui. Ceea ce, în legătură cu tema reflecțiilor noastre, ar trebui să ne pună în gardă față de teza imobilismului structural implacabil al țaranului român. Prin anii '50, pe timpul peregrinărilor mele, furișate, în bibliotecile Bucureștiului, am citit un text incitant despre predominanța pastoralului în etnogeneza poporului român, în care se scotea în evidență necurmata mobilitate ritmică a existenței ciobănești, pornind din timpuri imemorabile și culminând în fenomenul transhumanței, de profunde consecințe armonizatoare pentru istoria limbii și a neamului. În sprijinul preeminenței păstoritului autorul aducea și argumentul morfologiei corporale, de pildă, faptul că în general articulațiile mâinilor și ale picioarelor nu sunt îngroșate, robuste, ca la populațiile agricole, care au lucrat din moși-strămoși cu sapa și cu lopata, ci subțiri, zvelte. Pe păstori autorul îi descria ca pe niște învețerați navigatori ai spațiului carpatic, marinari de cursă lungă ai pământului românesc. Pe drept sau pe nedrept, rămăsesem cu ideea că autorul acelor rânduri, era însuși Mihai Eminescu, lucru de care nu mai sunt

atât de sigur de când am găsit în scrierea mai veche a lui Constantin Noica, republicată de editura Humanitas din 1992, sub titlul „Pagini despre Sufletul Românesc”, pasajul: „Cineva compara pe păstori cu marinarii apelor” și cred că el i-ar fi spus pe nume dacă ar fi fost M. Eminescu. Constantin Noica evocă această temă în capitolul intitulat: „Suflet agrar sau pastoral?”, în care afirmă că „În țaranul nostru coexistă azi și a precumpănit altădată un suflet de tip pastoral”, după ce mai înainte spusese: „Nu tot ce e țărănesc a fost la noi anistoric.” (pg. 38).

Nu putem aprofunda aici această vastă problemă de istorie și filozofie a culturii românești cu consecințe etice, religioase, geo-politice, etc., dar, oricum, sper că puținul spus e de ajuns pentru a infirma imaginea incapacității funciare de participare a țaranului la istoria concretă.

Trebuie spus cu toată claritatea, că încă dinainte de cel de Al Doilea Război Mondial țaranii români, indiferent de nedreptățile perpetuate și răspândite de către păturile suprapuse, ajunseseră la o creștere însemnată a conștiinței de clasă și a drepturilor ce li se cuveneau. Războiul le-a cerut, din nou, principalul tribut de sânge, dar tocmai aceste sacrificii avuseseră și ele efectul unei anumite eliberări de servituți interioare și exterioare tradiționale. Pe de altă parte, contactul cu teritoriul sovietic și chiar patosul

„războiului sfânt împotriva bolșevismului”, în care propaganda se întâlnea concret cu spectacolul colhozurilor și urmelor vizibile ale persecuțiilor religioase, întăriseră naturala antipatie a țaranilor români față de comunism, asigurând un orizont de așteptare a reformelor necesare, netulburat de ideolo-

gii și tendințe extreme. Chiar și la capătul unui război pierdut, ar fi existat șanse constructive în sensul acesta în societatea românească, dacă victoria sovietică nu ar fi coincis cu abandonarea de către puterile occidentale și impunerea inevitabilă a comunismului. Drept urmare, „într-o perioadă scurtă ... de numai 15 ani țaranul român din proprietar devine colectivizat sau salariat...” (profesorul Păun Ion Otiman), cu consecințele cunoscute și prelungite, chiar și după eliberarea țărănimii în 1990, cu intrarea ei

într-o perioadă în care noi modalități de provocare și constrângere ar putea transforma eliberarea satului românesc în pieirea lui.

Profesorul Păun Ion Otiman evocă în discursul său de Recepție la Academia Română o întâmplare simbolică, de grave semnificații. În iunie 1986, profesorul se găsea la Lipova în calitate de președinte al comisiei de bacalaureat la vechiul liceu din această localitate maramureșeană. Majoritatea elevilor proveneau din Lipova și Rodna, precum și din satele de pe Valea Mureșului până la Săvășin... Țe regiune bogată în câmpii roditoare, dealuri cu vii, pășuni, cu un trecut înfloritor în care oamenii locului construiseră prin eforturi proprii, la începutul secolului al XX-lea, prima linie ferată electrică pentru a-și transporta produsele agricole și porcii până la Arad și de acolo și mai

departe, până la Viena și München. Dar în anul 1986, liceenii, nepoții și strănepoții acelor țărani prosperi și îndrăgostiți de pământurile lor, nu au reușit să „explice, cu cuvintele lor, ce reprezintă pentru ei glia străbună”. Subiectul propus pentru lucrarea scrisă la examenul de literatură română fusese: „Dragostea țaranului român față de glia străbună, oglindită în operele scriitorilor români”. În 2007, profesorul Otiman exclamă în fața colegilor de la Academia Română: „Nici unul, dar absolut nici unul, nu avea nici cea

mai vagă idee, nu dădeau nici o reprezentare fizică și afectivă nepieritoare și veșnicei glii străbune”. Și nu era nicidecum vorba de lipsă de inteligență, de cunoștințe în alte domenii sau de incapacitate de asimilare. La numai patruzeci de ani de la alegerile falsificate din 1946, când votul cvasi unanim al țaranilor se pronunțase atât de navalnic împotriva lor, încât comuniștii trebuiseră să recurgă la o adevărată lovitură de stat electorală pentru a escamota rușinoasa înfrângere și a denatura voința istorică a populației, în primul rând țărănești, copiii și strănepoții nu reușeau nici măcar din crâmpeliul de amintiri literare din paginile unor mari scriitori români să-și înjghebeze chiar și o cât de vagă imagine sau idee despre ce a însemnat pentru țaranul român ogorul său. Tragică probă a rezultatelor perseverenței criminalității istorice anti-țărănești a marxism-leninismului prăvălit peste Țara noastră, unde Liviu Rebreanu scrisese romanul Ion, iar discursul său de recepție la Academia Română, pe care l-am auzit ca licean la radio, și-l dedicase elogiului adus țaranului român, Lucian Blaga, la rândul lui, și l-a consacrat satului românesc, iar (potrivit lui M. Ungheanu, în cartea Exactitatea Admirabilei) Tudor Arghezi așternuse pe hârtie, în perioada 1948-1955, un voluminos manuscris intitulat „Elogiul Țaranului Român”, pe care l-a ars de teama securității. Vidului de drepturi i se alătură treptat vidul de memorie istorică și culturală, până în zilele noastre. Aceasta, într-o Țară în care mai există încă 14,8 milioane hectare suprafață agricolă utilă,

10,2 milioane de locuitori în spațiul rural, din care 3,5 milioane forță de muncă agricolă și 90% din suprafața Țării constituie spațiul rural (Academicianul Păun Ion Otiman, în 2007).

Dar satul românesc îl aflăm prea adeseori sărăcit nu numai economic din atâtea motive tehnice, financiare, etc., și biologic prin migrația generațiilor tinere spre zona urbană, ci și spiritual prin descurajarea și chiar sabotarea nou-ideologică a funcțiilor lui stabilizatoare pe plan național, tradițional transtemporale, identitare, artistice și cultural-poetice, religioase, comunitar-sociale. Nu numai în trecutul comunist, ci și în prezent, există factori și forțe, mentalități, mode și dogmatisme moderniste, ignoranțe și îndârjiri resentimentare, care lucrează împotriva satului și a umanității rurale; dar, pe plan mondial, utopia extincției inevitabile a rolului integrator plurifuncțional al comunităților rurale, capabile de armonizare cu cerințe ale timpului, dar posedând simțul unor permanente și legătura vie cu natura în fața ascensiunii omogenizării universale industrial-urbaniste, nu reprezintă decât încă o utopie caducă. Și indiferent de dezbaterile juste cumpene între integrarea la structura Uniunii Europene și interesele și identitățile regionale și locale, noua treaptă de înțelegere a existenței ruralității și a rolului satului ca atare se oglindește deja într-o oarecare măsură în Carta Europeană: „Spațiul rural în Europa constituie un spațiu peisager prețios, fruct al unei lungi istorii și a cărui salvare este o vie preocupare pentru societate. Spațiul rural își poate îndeplini funcțiile de aprovizionare, de destindere și de echilibru, din ce în ce mai dorite de societate, doar dacă el rămâne un spațiu de viață atrăgător și original dotat cu: o bună structură; o agricultură și o silvicultură viabile; condiții locale favorabile activităților neagricole; un mediu intact și cu peisaj îngrijit.” (apud Păun Ion Otiman)

Două mărturii de la oameni care nu erau vlăstare ale țărănimii:

1. Prințul Petre Alexeievici Kropotkin (1842-1921), teoretician al anarhismului și la un moment dat membru al grupului revoluționar al lui Bakunin, dar adversar al loviturii de stat bolșevice din 1917 și al lui Lenin, militar, explorator al Siberiei Orientale, profesor de matematică și președinte al Societății de Geografie, a scris că țaranul este singurul tip uman capabil de înțelegere efectivă a oricăror situații și teme abordate în convorbire cu el.

2. Constantin Stere (1865-1936), fiu de mare boier basarabean, încă din fragedă tinerețe cucerit de idei revoluționare și de aceea deportat în Siberia, mai târziu, venit în Vechiul Regat, om politic și scriitor, afirmă în schița intitulată Omul Perfect (C. Stere, Scrieri, Editura Minerva, 1979) că țaranul, cu toate că „e incult, orizontul vieții sale e foarte mărginit, el nu știe nimic încă de luptele noastre sociale și politice ... cu toate acestea, el, așa cum este, e un tip armonios, el ne poate servi ca o imagine, ca prototip al unui <<om perfect>> al viitorului” (pg. 58). C. Stere justifică vir-

tutea aceasta prototipică prin aceea că țaranul are o viață plină, „el muncește, simte, cugeță, la el lucrează deopotrivă trupul, inima și capul” (pg. 59).

Carl Jung a definit ateismul drept „o neuroză a marelui oraș”. Nimeni nu ar putea subestima rolul și contribuția orașului la constituirea, creativitatea și soarta culturii și civilizației noastre, dar nu sunt puțini dintre marii arhitecți contemporani conștienți de pericolul identificării cu un fel de microcosmos total artificial, care caută să-i dea cumva habitatului uman modern deschideri către firmament, oaze vegetale interioare, sugerări ale organicului, contrabalansări ale izolării individuale – foarte compatibilă cu masificarea – prin mici spații comunitare, încadrarea în clădirea modernă a unor părți din fațada sau a unor fragmente din vechea clădire etc. Dar nu e mai puțin adevărat că din ce în ce mai mulți dintre favorizații marilor orașe preferă evadarea zilnică în locuințele familiale situate la zeci de kilometri de oraș, adică mai spre târâmul, real sau nu, rural.

Că se va numi fermier sau altfel, săteanul sau țaranul român al viitorului nu va semăna, nici de data aceasta, cu cel din imaginația idiliștilor sau a ideologilor, dar va supraviețui potrivit trebuințelor materiale și sufletești și polarităților înscrise în firea omului. Deocamdată se cere elaborarea și punerea în practică a ceea ce academicianul Păun Ion Otiman denumește: „soluții concrete de regenerare, restructurare și reformă”.

Oricum, în privința satului și a țaranului român, nicăieri necesitatea reformei nu se întâlnește mai pregnant cu aceea a conservării, fie că e vorba de continuarea producerii materiei prime alimentare, asigurată ecologic, sau de frumusețea naturală și a peisajului (și aici i s-au născut țaranului român datorii, câmpuri de acțiune noi, misiuni și îndeletniciri indispensabile, de exercitat cu profesionalism pe calea protejării ecologice, a organizării turismului agricol și agromontan), ca și a salvării inestimabilului patrimoniu cultural și artistic, într-o zonă în care dăinuiește tinerețea fără bătrânețe a cântecului și artei populare.

Dintre toate alcătuirile de durată istorică și instituțională ale românilor și categoriile sociale esențiale ale lor, nu există un exemplu de mai mare coeziune, solidaritate și lealitate reciprocă ca acela dintre țărâșime și Biserică. Cauza principală constă, desigur, în faptul că la acest popor cu obârșii pastorale și agrare creștinismul timpuriu a însoțit însăși formarea neamului și, pe urmă, a întemeierii statalității. Pe tot întinsul daco-roman al Imperiului, flacăra creștinismului s-a aprins mai întâi în cetățile și așezările urbane ale antichității, răspândindu-se apoi din Dobrogea până pe ambele laturi ale arcului carpatic, în lumea păstorilor și a țaranilor. Al doilea element originar al acestei istorice întrepătrunderi dintre Biserică și țărâșime îl constituie legătura indestructibilă dintre monahismul românesc și țaranul român. Începuturile duc până la vetrele de sihăstrie românească conti-

nuate de tot ce au însemnat Mănăstirile, de la timpurile de bejenie și de rezistență antiotomană și cele ale ideologiei și regimului comunist, până în ziua de față. De pildă, Ieromonahul Ioanichie Bălan, cercetător al începuturilor, ne spune că „în secolul XVI-XVIII, cele aproape două sute de mănăstiri din Transilvania, nu erau decât vechi sihăstrie sătești cu 10 până la 20 călugări, care mențineau cu sfințenie tradiția, unitatea și evlavie ortodoxă în satele românilor transilvăneni” („Vetre de Sihăstrie Românească”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., pg. 27). Mai întâi fuseseră sihăstrie singuratici din munți, peșteri și păduri. Cu timpul ei adunau și câțiva ucenici. „Primii care îi descopereau erau păstorii cu turmele de oi și țărâșii” (ibidem, pg. 16). Încă din primele secole de creștinare a poporului român au existat așa numitele „sihăstrie sătești”. Ele erau „mici frății” constituite din bătrâni și văduve, care își împărțeau bunurile la cei săraci și trăiau în asceză și întru îngrijirea bisericii unui sat și ajutarea bolnavilor. Tot sihăstrie sătești, de data aceasta formate nu din mireni, ci din călugări, „care părăseau viața de obște cu ucenicii lor și întemeiau prin codri și văi de munte mici sihăstrie cu biserici de lemn. Mai târziu, lua ființă câte un sat în jurul chiliilor lor care de regulă purta numele sihastrului fondator. Apoi sihastrii se retrăgeau la singurătate în alt loc, iar biserica lor era mutată în mijlocul satului respectiv. Așa au luat ființă, numai în Județul Suceava, satele: Mădei, Chiril, Doroteia și Plotonița, de la sihastrii Matei, Chi-

ril, Dorotei și Platon” (ibidem, pg. 18).

Toate aceste întâmplări și desfășurări duhovnicești, de la origini, în inima naturii create, prin codri, văi și rariști, unde, din mici sihăstrie, cu ucenici și biserici de lemn, câteodată răsăreau sate, le-au modelat românilor o trăire creștină pătrunsă de simțul minunii acestei lumi și a fapturilor în care transpare divinul, atotputernic dar chemător la milă și iubire, așa cum l-au invocat și slujit sihăstrie de atunci și preoții și călugării din timpul nostru, trăire care răzbate până pe picurile culturii române. Legătura neîntreruptă dintre Biserică și sat, precum și osmoza dintre lumea satelor și cinul călugăresc și-au dovedit profunzimea și virtuțile reciproce în greaua încercare a regimului de observație atee al comunismului. Am putut constata pe timpul acela cum pe drumurile către mănăstiri orice copil de prin satele vecine te putea îndrepta fără ezitare, iar ajuns acolo erai martorul unui continuu și voios du-te-vino al sătenilor și sătencilor din preajmă sau mai de departe, al evlaviei participării la slujbe, al admirației iubitoare a lor pentru călugări, cu care, după liturghie, se întrețineau discret, în doi sau în mici grupuri, dornici de sfaturi, dar și de a-i ajuta cu ceva monahului sau obștei strămtorate, supravegheate, vizitată periodic de Securitate, cu întrebări inchizitoriale și percheziții nocturne prin chilii, cu infiltrări de agenți informatori și cu îngrădiri ale exprimării și propovăduirii. Spre deosebire de mediul orășenesc mai dependent și mai vulnerabil față de controlul de

partid și securist, dar și mai puțin sudat printr-o tradiție religioasă inseparabilă, satul românesc nu a putut fi mai deloc tulburat în continuarea unei tradiții creștine intacte și în curajul spontan al normalității religioase.

În ceea ce privește consonanța afectivă și spirituală adânc înrădăcinată istoric a țaranului român cu iubitorii mănăstirești ai lui Hristos, e de neuitat faptul că atunci când regimul comunist a izgonit din mănăstiri mii de monahi și monahii, mulți săteni le-au sărit în ajutor din punct de vedere material, le-au oferit adăpost, i-au ocrotit, au rămas până la capăt solidari cu ei. Aici ni se poate deschide priveliștea retrospectivă a ceea ce a însemnat pentru țaranul român timpul comunismului, nu numai ca război marxist-leninist dus împotriva libertății și gliei lui strămoșești, ci, totodată, și ca tenace și, în fond, prostesc-perfidă operațiune de subminare, descuțare, îngrădire și anihilare a conștiinței lui religioase. Cele două campanii erau în mod firesc convergente, pentru că și cele două ținte sunt convergente: libertatea și relația cu transcendența. Cel care se știe în relație cu Dumnezeu al Iubirii nu poate fi de nimeni pe deplin subjugat. În sensul acesta, exista un interes major al comunismului absolutist ca „omul închinător”, cum l-a numit Vasile Băncilă pe țaranul român, să dispară.

Monahii pământului românesc au fost asediați de acest război care nu era numai ideologic, au fost prigoniți, desconsiderați (cu toate că, partinic, temuți), oprimați, supuși con-

strângerilor nu numai morale, ci și fizice, dar, cât de greu o fi fost acest război vizibil și invizibil, și cât de mult or fi trebuit ei să se supună vitregiilor istoriei noastre, au dus această luptă, pământește ingrată, împreună cu poporul nostru. Desigur, o luptă cu o mie de fațete, dintre care una a fost descrisă, în scurte cuvinte, de către Părintele Arsenie Papacioc: „Am trecut prin timpul acela cu lanțurile la picioare, dar cu sabia în mână”. Cred că acum, când satul românesc se află la răscruce, reciproca grațitudine și solidaritate dintre poporul acesta și Biserică, la toate nivelurile, nu se cuvine să fie cumva eclipsată.

Într-o serie de ample convorbiri, înregistrate telefonic, pe care le-am avut în 1995 cu Părintele Gheorghe Calciu, am abordat și întrebarea dacă și cum mai este posibilă salvarea unei clase țărâșești, în condițiile lumii actuale în România. Părintele Gheorghe Calciu era bine informat despre lupta pentru menținerea „ființei țărâșești” în condițiile societății industriale avansate din Europa Occidentală. Mai târziu mi-a povestit despre vizita pe care i-a făcut-o lui Mircea Eliade cu trei luni înainte de moartea acestuia. Plecând de la opera monumentală a acestui savant român, istoric al religiilor și filozof al sacralului, Părintele Calciu l-a întrebat atunci pe Mircea Eliade, ce îi poate spune totuși despre propria lui credință religioasă. La care Mircea Eliade i-a răspuns: „Părinte Calciu, credința mea este cea a țaranului român”. Cuvinte care scânteiază un sens și o îndatorire care nu este numai a lui Mircea Eliade.

Die Geburt aus dem Geist*

„Was vom Fleisch geboren ist, das ist Fleisch;
und was vom Geist geboren ist, das ist Geist.
Wundere dich nicht, dass ich dir gesagt habe:
Ihr müsst von neuem geboren werden.“
(Johannes 3, 6-7)

Hochehrwürdige Väter und geliebte Gläubige,

Gott der Herr hat uns ein neuerliches Mal durch Seine Gnade zum Hochfest der Geburt Seines Sohnes gelangen lassen – unseres Herrn Jesus Christus. In der Fastenzeit vor Weihnachten haben wir uns alle nach Kräften bemüht, mit Leib und Seele durch Fasten und gesteigertes Gebet, durch das Bekennen unserer Sünden im Sakrament der Beichte und durch die Kommunion mit Leib und Blut Jesu Christi in der Göttlichen Liturgie vorzubereiten.

Auf diese Weise erneuert, können wir in das tiefe Geheimnis des heutigen Feiertages eindringen und sehen, was „die Geburt aus dem Geist“ oder „die Wiedergeburt“ für uns bedeutet. Denn dazu ruft uns der heutige Feiertag der Geburt des Herrn, Der Mensch wurde wie wir, damit wir wie Er werden und auch die Wiedergeburt bzw. die Geburt aus dem Geist empfangen und in allem dem Beispiel Seines irdischen Lebens nachfolgen.

Wir wissen alle, dass Gott die Menschen dadurch erlöst hat, dass er Seinen Sohn in die Welt gesandt hat. Er wurde von der Jungfrau Maria als Mensch in Betlehem in Juda geboren,

lebte in der Stadt Nazaret in Galiläa bis zu seinem 30. Lebensjahr und war gehorsam gegenüber Seiner Mutter und dem rechtschaffenen Josef, bevor er zur Verkündigung aufgebrochen ist und den Menschen Buße predigte, d. h. die Umkehr zu Gott durch Erfüllung Seiner Gebote, von denen die Liebe zu Gott und die Liebe zum Nächsten die höchsten sind. Der Messias hat in den wenigen Jahren Seines irdischen Lebens unzählige Wunder getan und Kranke geheilt, böse Geister aus den Menschen ausgetrieben, Menschenmengen in der Einöde gespeist und Tote auferweckt. All dies tat er nur aus Liebe zu den Menschen. „Ich empfinde Mitleid mit der Menge, denn siehe, sie sind wie eine Herde ohne Hirte“ (vgl. Matth. 9,36 und 15, 32). Doch wenn der Messias auch nur Gutes tat, so wurde es ihm doch nur mit Schmach vergolten bis zum Tod am Kreuz. Doch Gott der Herr hat das größte von Menschen begangene Unrecht in den größten Segen für die Menschen verwandelt. Denn weil Er ohne Sünde war, ist der Herr am dritten Tage auferstanden. Er hat den Tod und die Hölle besiegt, in der alle Menschen wegen ihrer Sünden schmachteten (Gen. 3, 3; Röm. 6, 23); er hat den Teufel besiegt, der uns zur

Sünde verführt, und er hat allen die Pforten des Himmels, des Reiches Gottes, aufgetan. Und das Reich Gottes auf Erden ist die Kirche, in der wir alle Vergebung der Sünden und Trost, Hilfe und Segen erfahren.

Aus dem Blick auf das Leben des Messias können wir lernen, dass Gott so an jedem Menschen handelt, der sich darum bemüht, Gutes zu tun. Auch wenn dieses Gute mit Bösem vergolten wird, hat dieses Gute doch eine erlösende Kraft, sowohl für den, der dies tut, als auch für die, für die es gemacht wird. Wichtig ist, dass wir immer Gutes tun, ohne dafür etwas von den Menschen zu erwarten, und ohne dass wir uns erzürnen, wenn uns mit Bösem geantwortet wird, denn die Vergeltung für das Gute ist das Gute selbst, das ewig bleibt, wie auch die Dankbarkeit in der Seele dafür, dass wir dem Beispiel des Erlösers folgen und mit Ihm eins sind. „Wenn ihr meine Gebote haltet, so bleibt ihr in meiner Liebe... Das ist mein Gebot, dass ihr euch untereinander liebt“ (Joh. 15, 10.12).

Geliebte Gläubige,

In seinem Gespräch mit Nikodemus, einem Oberen der Pharisäer, sagte Jesus: „Wenn

*Weihnachtspastorale 2006

Nașterea din Duh*

„Ce este născut din trup, trup este, și ce este născut din Duh, Duh este.
Nu te mira că ți-am spus:
Trebuie să vă nașteți de sus“. (In. 3, 6-7)

Prea Cucernici Părinți și iubiți credincioși,

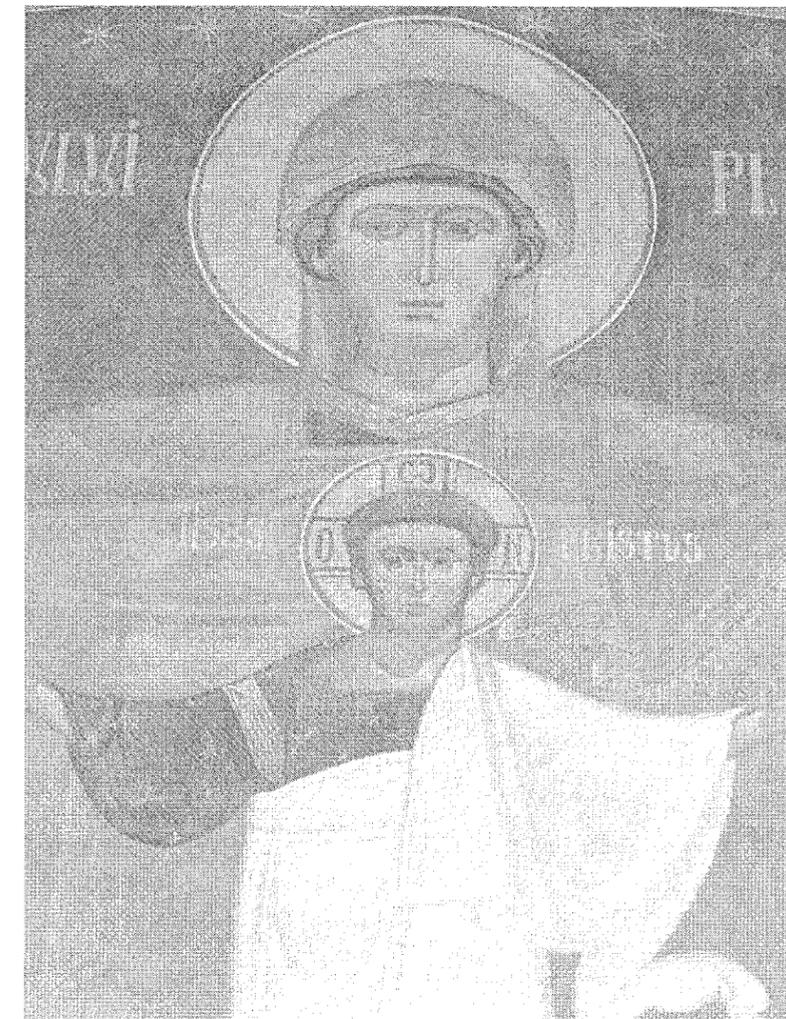
Bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să ajungem încă o dată cu pace și cu sănătate la marea sărbătoare a Nașterii după trup a Fiului Său – Domnul nostru Iisus Hristos. În Postul Crăciunului ne-am străduit fiecare după putință să ne curățim sufletul și trupul prin post și rugăciune înmulțită, prin mărturisirea păcatelor în Taina Spovedaniei și prin împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului la Dumnezeiasca Liturghie.

Înnoți astfel sufletește putem să pătrundem în taina Sărbătorii de astăzi și să vedem ce înseamnă pentru noi „nașterea din Duh“ sau „nașterea de sus“. Căci la aceasta ne cheamă Sărbătoarea de astăzi a Nașterii Domnului, Care S-a făcut om ca și noi, pentru ca noi, la rândul nostru, să ne facem ca El, născându-ne de sus sau din Duh și urmând întru totul exemplul vieții Sale pământești.

Știm cu toții că Dumnezeu a mântuit pe oameni prin trimiterea în lume a Fiului Său, Care a luat trup omenesc din Feocioara Maria, născându-Se în Betleemul Iudeii, a crescut în orașelul Nazaret din Galileea până la vârsta de 30 de ani, în

ascultare de Mama Sa și de dreptul Iosif, după care a ieșit la propovăduire, învățând pe oameni pocăința, adică întoarcerea la Dumnezeu prin împlinirea poruncilor Sale, între care cea mai mare este iubirea de

pe bolnavi, alungând duhurile rele din oameni, săturând mulțimile în pustie, înviind morți... Toate acestea, numai din iubire față de oameni. „Milă Îmi este de mulțime, că iată, sunt ca oile fără păstor“

Dumnezeu și iubirea de aproapele. Mântuitorul a făcut în scurta Sa viață pământească nenumărate minuni, vindecând

(Mt. 15, 32; 9, 36). Dar deși Mântuitorul a făcut numai bine, totuși El a fost răsplătit cu

*Pastorala de Crăciun 2006

jemand nicht von neuem geboren wird, so kann er das Reich Gottes nicht sehen" (Joh. 3, 3). Jesus bezieht sich hier auf das Sakrament der Taufe, das Er nach Seiner Auferstehung von den Toten stiften wird, als er Seinen Jüngern gebietet: „Gehet hin und machet zu Jüngern alle Völker: Taufet sie auf den Namen des Vaters und des Sohnes und des Heiligen Geistes und lehret sie halten alles, was ich euch befohlen habe“ (Matth. 28, 19-20). Die christliche Taufe ist wahrhaftig „die Wiedergeburt“, „die Geburt aus Wasser und Geist“ weil der, der sie empfängt, bekennt, dass er sich vom Satan lossagt, in dessen Herrschaftsbereich sich die nicht durch die Taufe erleuchtete Welt befindet, und sich mit Christus vereint, der die Welt vom Fluch der

Der Metropolit Serafim

Sünde und des Todes und der Herrschaft des Bösen befreit hat. Durch das Sakrament der Heiligen Taufe sind wir ein zweites Mal geboren worden. Die erste Geburt durch die Eltern ist die natürliche und leibliche, die zweite – durch die Taufe – ist die geistliche. Dies heißt, dass wir nach der Taufe nicht mehr Kinder im leiblichen Sinne sind, sondern Kinder des Geistes, und dass wir den Willen Gottes dadurch erfüllen. Unser Leib ist durch die Taufe zum „Glied Christi“ und „Tempel des Heiligen Geistes“ geworden (1. Kor. 6, 15-20).

Gewiss ist dies eine mystische geheime Wirklichkeit, verborgen im Innersten unseres Seins. Und dies kann nicht anders als im Glauben begriffen und erfasst werden, und in dem Maße, in dem wir ein wahrhaft

christliches Leben führen, das sich stets an den evangelischen Prinzipien ausrichtet. Die Taufe ist nur der göttliche Samen, der in uns gesät ist, der aber darauf wartet, dass wir die guten Früchte des Glaubens durch unser eigenes persönliches Bemühen hervorbringen. Es versteht sich von selbst, dass nur die, die sich bemühen, zur Reinheit des Herzens zu gelangen und in ihrem Leben durchgehend gute Werke, die aus dem Glauben entspringen, zu vollbringen, wahrhafte Christen und geistliche Menschen sind.

Die Heilige Schrift setzt immer wieder den „fleischlichen Menschen“ und den „geistlichen Menschen“ in einen Gegensatz. Der fleischliche oder irdische Mensch ist der Mensch, der sein Leben „an den fleischlichen Dingen“ ausrichtet, d. h. an den natürlichen Trieben des menschlichen Wesens und des Fleisches, und der seine Lust in Essen und Trinken sucht, in der Befriedigung der leiblichen Genüsse, in der Jagd nach Geld und dem Lob der Menschen. Im Brief an die Galater werden „die Werke des Fleisches“ aufgezählt: „Unzucht, Unreinheit, Ausschweifung, Götzendienst, Zauberei, Feindschaft, Hader, Eifersucht, Zorn, Zank, Zwietracht,

Spaltungen, Neid, Saufen, Fressen und dergleichen“ (Gal. 5, 19-21). Und der heilige Apostel Paulus macht uns auch auf folgendes aufmerksam: „Irret euch nicht! Gott lässt sich nicht verspotten. Denn was der Mensch sät, das wird er ernten. Wer auf sein Fleisch sät (die erwähnten Sünden), der wird von dem Fleisch das Verderben ernten“ (Gal. 6, 7). Mit anderen Worten: die Sünden, die wir begehen, sind der Auslöser für die Krankheiten und die Prüfungen aller Art, die über uns als Vergeltung derselben kommen.

Im Gegensatz zum fleischlichen Menschen, der vom

ocară și în cele din urmă cu moartea pe cruce. Dumnezeu însă a transformat cea mai mare nedreptate a oamenilor în cea mai mare binecuvântare pentru ei. Căci fără păcat fiind, Mântuitorul a înviat a treia zi, biruind moartea și iadul în care erau ținuți toți oamenii datorită păcatului (Fc. 3, 3; Rom. 6, 23), L-a biruit pe diavolul, care ne ispitește să păcătuim, și a deschis tuturor porțile Raiului, ale Împărăției lui Dumnezeu. Iar Împărăția lui Dumnezeu pe pământ este Biserica, în care primim fiecare iertare de păcate și ușurare, ajutor și binecuvântare.

Din această scurtă prezentare a vieții Mântuitorului se impune concluzia că așa lucrează Dumnezeu cu tot omul care se străduiește să facă binele. Chiar dacă binele făcut oamenilor este răsplătit cu rău de către aceștia, totuși binele are valoare mântuitoare și pentru cel ce-l săvârșește și pentru cei pentru care este făcut. Important este să facem binele în orice împrejurare, fără să așteptăm răsplata de la oameni și fără să ne tulburăm când ni se răspunde cu rău, căci răsplata pentru binele făcut este binele însuși, care rămâne în veșnicie, precum și mulțumirea în suflet că urmăm exemplul Mântuitorului și suntem una cu El. „Dacă păziți poruncile Mele, veți rămâne întru iubirea Mea... Iar porunca Mea aceasta este: să vă iubiți unul pe altul” (In. 15, 10, 12).

Iubiți credincioși,

În convorbirea pe care a avut-o cu Nicodim, un fruntaș

al iudeilor, Mântuitorul i-a spus: „De nu se va naște cineva de sus, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu” și că „nașterea de sus” înseamnă „nașterea din apă și din Duh” (In. 3, 3-5). Mântuitorul se referă aici la Taina Botezului pe care El o va institui după învierea Sa din morți, când a poruncit apostolilor: „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă” (Mt. 28, 19-20). Botezul creștin este cu adevărat „naștere de sus”, „din apă și din Duh”, pentru că cel care-l primește mărturisește că se leapădă de Satana, în a cărui stăpânire se află lumea neluminată prin Botez, și se unește cu Hristos, care a eliberat lumea de osânda păcatului și a morții și de stăpânirea celui rău. Prin Taina Sfântului Botez ne-am născut a doua oară. Prima naștere, din părinți, este firească, trupească, a doua naștere, prin Botez, este duhovnicească. Aceasta înseamnă că după Botez nu mai suntem fii ai trupului, ci fii ai Duhului, că nu mai trăim „după trup”, împlinind poftele lui, ci trăim după Duh, împlinind voia lui Dumnezeu. Trupul nostru a devenit prin Botez „mădular al lui Hristos” și „templu al Duhului Sfânt” (I Cor. 6, 15-20).

Desigur aceasta este o realitate mistică, tainică, ascunsă în adâncul ființei noastre și nu poate fi percepută decât prin credință și în măsura în care ne angajăm să trăim o viață creștină autentică, conducându-ne permanent după princi-

piile evanghelice. Botezul este doar sămânța dumnezeiască sădită în ființa noastră, care așteaptă să rodească faptele bune ale credinței prin efortul nostru personal. Se înțelege că numai cei ce se străduiesc să ajungă la curăția inimii și săvârșesc în viața lor constant fapte bune izvorâte din credință, sunt cu adevărat creștini, oameni duhovnicești.

Sfânta Scriptură pune mereu în opoziție pe „omul trupesc” și pe „omul duhovnicesc”. Omul trupesc sau pământesc este omul care se conduce „după trup”, adică după imboldurile firii, ale cărnii, căutând plăcerea în mâncare și băutură, în satisfacerea poftelor trupesti, în goana după bani și după laudele oamenilor. În epistola către Galateni sunt enumerate „faptele trupului”: „adulter, desfrânare, necurăție, destrăbălare, închinare la idoli, fermecătorie, vrajbe, certuri, zavistii, mâinii, gâlcevi, dezbinări, eresuri, pizmuri, ucideri, beții, chefuri și altele asemenea” (5, 9). Mai departe Sf. Pavel ne atrage atenția zicând: „nu vă amăgiți: Dumnezeu nu se lasă batjocorit; căci ceea ce seamănă omul, aceea va și secera. Cel ce seamănă în trupul său (faptele amintite), din trup va secera stricăciune” (6, 7). Cu alte cuvinte, păcatele pe care le săvârșim sunt pricina bolilor și încercărilor de tot felul care vin asupra noastră ca răsplată pentru ele.

În opoziție cu omul trupesc, care se conduce după trup, omul duhovnicesc trăiește în Duhul Sfânt. El nu se lasă abătut de duhul lumii, nici de

Fleischlichen geleitet wird, lebt der geistliche Mensch im Heiligen Geist. Er lässt sich nicht ablenken vom Geist der Welt, auch nicht vom Urteil der Menschen, sondern verfolgt konsequent den Weg des Glaubens: er betet täglich, empfängt häufig die heiligen Sakramente, und er geht jeder Sünde aus dem Weg, die sein Gewissen beschweren könnte, indem er versucht, nur Gutes zu tun nach dem Beispiel des Erlösers: „Ich habe euch ein Beispiel gegeben, damit auch ihr so handelt, wie ich an euch gehandelt habe.“ (Joh 13, 15)

Seht, was in diesem Zusammenhang Valeriu Gafencu gesagt hat, ein junger Mann, der für seinen Glauben an Jesus Christus gelitten hat und im Gefängnis von Târgu Ocna als „Heiliger der Gefängnisse“ 1952 gestorben ist: „Durch die Taufe haben wir die läuternde Gnade erhalten, durch die heilige Myronsalbung sind wir mit allen Gaben des Heiligen Geistes geschmückt, doch diese gesegnete innere Haltung im Glauben bleibt wirkungslos in uns, wenn wir nur dem Namen nach Christen sind. Wir leben in einer Zeit der Verwirrung, der Libertinage und der Schande. Es ist eine Schande, gläubig zu sein, es ist eine Sünde, moralisch zu handeln! Der getaufte Mensch muss, um erlöst zu werden, sein ganzes Leben im Heiligen Geist leben, aber genau dies ist uns nicht geglückt. Wir haben geglaubt, wir haben gebetet, wir haben den Glauben bewahrt, doch um dich mit Christus zu vereinen, musst du dich durch die Beichte innerlich reinigen und

durch die Heilige Kommunion erneuern. Du musst dich also bewusst anstrengen, dich fortwährend mit Christus zu vereinen, Träger Seiner Heiligkeit werden, Seiner Kraft, Seiner Liebe, Seines Lichts und Seiner Unsterblichkeit. Du musst dich der Sünde bis zum Tod entgegenstellen. So, und nur so, wirst du neu geboren. Auf diesem Weg gibt es keinen Kompromiss.“

Geliebte Gläubige,

Am Ende dieses Jahres gehört es sich, dass wir Gott dem Allgütigen für alles danken, womit er uns gesegnet hat, selbst wenn wir durch manches auch versucht wurden. Denn auch die Versuchungen des Lebens sind ein Segen Gottes, wenn wir sie mit Geduld und Glauben bewältigen, um uns durch sie von Sünden zu reinigen.

Wir danken Gott dem Herrn und den staatlichen Stellen in Bayern, der Bayerischen Staatsregierung und hier besonders dem Kultusministerium, für den unserer Metropole verliehenen Status der „Körperschaft des Öffentlichen Rechts“, wodurch wir nun wie die Römisch-Katholische Kirche und die Evangelische Kirche auch staatlich anerkannt sind.

Wir danken Gott dem Herrn, wie auch allen Priestern und Gläubigen unserer Metropole, die sich am Bau unseres Bischofssitzes und unserer Kathedrale in Nürnberg beteiligt haben, dass wir am 14. Mai, gemeinsam mit unserem Kirchenoberhaupt, Patriarch Teoc-

tist von Rumänien, dieses Zentrum und die Kathedrale einweihen konnten.

Wir danken Gott dem Herrn für die Arbeit aller, die den Gemeinden von Stuttgart, Wien, Berlin, Landshut, Offenbach, Salzgitter und Malmö eigene Kirchen gebaut oder eingerichtet haben.

Wir beten zu Gott dem Herrn, dass der Beitritt Rumäniens zur EU ein Segen für unser Land, wie für Europa sein möge, durch die geistlichen Werte der Orthodoxie – derer alle Menschen heute bedürfen –, und nicht zu einer Schwächung unseres Glaubens und unserer Identität führe.

Ich lege Euch diese Gedanken ans Herz in der Hoffnung, dass sie Frucht bringen mögen in Euer aller Leben, und umarme Euch in väterlicher Liebe in Christus unserem Herrn, Dem in der Höhle zu Bethlehem Geborenen, und wünsche Euch von Herzen Gesundheit und alles Gute.

Ich bete zu Gott dem Allgütigen, dass Ihr die Heiligen Feiertage in Frieden und Freude verbringt und wünsche Euch

**Frohe Weihnachten! und
Ein gesegnetes Neues Jahr!**

Euer Euch alles Gute wünschender und zu Gott betender

+ *Serafim*

Erzbischof und Metropolit

Übersetzung: Pfarrer Dr. Jürgen Henkel, Sibiu/Hermannstadt

judicata oamenilor, ci urmează constant calea credinței: se roagă zilnic, merge la biserică în fiecare duminică, postește, se spovedește și se împărtășește des cu Sf. Taine și se ferește de orice păcat care-i poate întina conștiința, încercând să facă numai binele, după exemplul Mântuitorului: „V-am dat vouă pildă ca, precum v-am făcut Eu vouă, să faceți și voi” (In. 13, 15).

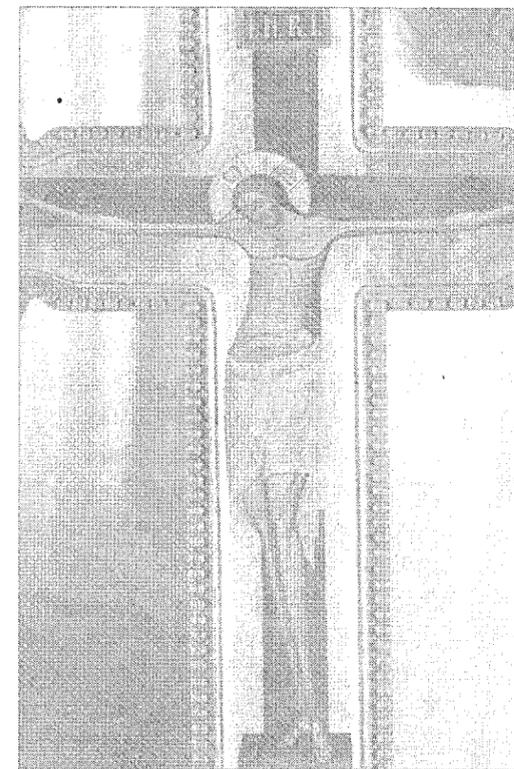
Iată ce spune în legătură cu aceasta Valeriu Gafencu, un tânăr care a pățit pentru credința în Hristos și a murit în închisoarea din Târgu Ocna, în anul 1952, fiind supranumit „sfântul închisorilor”: „Prin Botez am primit harul curățitor, iar prin ungerea cu Sfântul Mir ne-am împodobit cu toate darurile Duhului Sfânt, dar această binecuvântată stare lăuntrică a rămas nelucrătoare în noi, fiindcă suntem creștini

numai cu numele. Trăim într-o lume de confuzie, de libertinaj, de păcat. E o rușine să fii credincios, e demodat să fii moral! Omul botezat, pentru a se mântui, trebuie să trăiască în Duhul Sfânt toată viața, or noi tocmai asta n-am izbutit. Am crezut, ne-am rugat, am păstrat credința, am suferit, dar pentru a te uni cu Hristos este necesar să te curățești lăuntric prin spovedanie și să te înnoiești prin Sfânta Împărtășanie. Conștient deci și cu toată stăruința să te unești cu Hristos, să te faci purtător al sfințeniei Lui, al puterii Lui, al iubirii Lui, al luminii Lui, al nemuririi Lui. Trebuie să înfrunți

păcatul până la moarte. Așa și numai așa te naști din nou. Nu există în privința aceasta cale de compromis.”

Iubiți credincioși,

La sfârșitul acestui an se cuvine să mulțumim bunului

Dumnezeu pentru toate darurile cu care ne-a binecuvântat, chiar dacă am fost și încercați în diferite feluri. Căci și încercările vieții sunt tot o binecuvântare a lui Dumnezeu, dacă le primim cu răbdare și cu credința că prin ele ne curățim de păcate.

Îi mulțumim bunului Dumnezeu și autorităților statului bavarez pentru dreptul de „Körperschaft des öffentlichen Rechtes” acordat Mitropoliei noastre, prin care suntem recunoscuți ca și Bisericele Romano-Catolică și Evanghelică.

Îi mulțumim bunului Dumnezeu, precum și preoților și credincioșilor Mitropoliei

noastre, care s-au implicat în edificarea Centrului eparhial și a Catedralei din Nürnberg, sfințită anul acesta în 14 mai de către Prea Fericitul Părinte Teocist, Patriarhul României.

Îi mulțumim bunului Dumnezeu pentru lucrările care s-au făcut în parohiile din Stuttgart, Viena, Berlin, Landshut, Offenbach, Salzgitter și Malmö, care și-au construit sau amenajat biserici proprii.

Ne rugăm bunului Dumnezeu ca integrarea României în UE să fie o binecuvântare atât pentru țara noastră, cât și pentru Europa, prin valorile duhovnicești ale Ortodoxiei – de care toți oamenii au nevoie astăzi –, și nu o slăbire a credinței și identității noastre.

Punându-vă la inimă aceste gânduri de învățătură, cu nădejdea că ele vor aduce rod în viața voastră a tuturor, vă îmbrățișez cu dragoste

părintească în Hristos Domnul, Cel născut în peștera Betleemului, și vă fac cele mai calde urări de sănătate și de tot binele.

Mă rog bunului Dumnezeu să petreceți Sfintele Sărbători cu pace și bucurie.

**Sărbători fericite! și
La mulți ani!**

Al vostru de tot binele doritor și rugător către Domnul,

+ *Serafim*

Arhiepiscop și Metropolit

Das Fest des Glaubens*

„Nehmt und eßt, dies ist Mein Leib...
Nehmt und trinkt alle daraus, dies ist Mein Blut...“
(Mt 26, 26-27; Mk 14, 22.24; Lk 22, 19-20)

**Wohlehrwürdige Väter und
geliebte Gläubige in Christus,**

Christus ist auferstanden!

Wir freuen uns heute mit den Christen aus der ganzen Welt über das Hochfest Ostern, das wir in diesem Jahr gemeinsam feiern.

„Wie gut und schön ist es, wenn Brüder miteinander in Eintracht wohnen!“ (Psalm 133, 1), rief der Psalmist David tausend Jahre vor der Auferstehung unseres Herrn. Diese Worte des Königs David können wir nun alle gemeinsam sprechen, wenn unsere Herzen voller Freude sind und unseren Nächsten gegenüber offener sind als sonst und bereit „zur Vergebung aller Schuld um der Auferstehung des Herrn willen“ und um alle in Christus zu umarmen, wie uns ein Osterhymnus anleitet. Dabei ist es unser Herr und Erlöser Selbst, Der durch Seine Auferstehung den Tod und alles Böse überwunden hat, Welcher unser Herz erweicht und weitet, damit es in sich alle Menschen und die ganze Schöpfung aufnehmen kann.

Doch unser Herr und Erlöser erfüllt unser Herz mit Liebe zu Gott und den Nächsten nicht nur jetzt zu Ostern, sondern in jedem Moment unseres Le-

bens, wenn wir wirklich gläubig sind. Der heilige Serafim von Sarov grüßte das ganze Jahr über Menschen, denen er begegnete, mit den Worten: „Meine Freude! Christus ist auferstanden!“ Ähnlich sagte eine unserer Gläubigen zu einer anderen: „Meine Liebe, jedesmal wenn ich dich treffe, ist für mich Ostern!“ Wie schön wäre es, wenn wir diese Worte allen sagen könnten, die wir treffen.

Diese Freude über die Auferstehung erstreckt sich über das ganze Jahr, wenn wir Sonntag für Sonntag zahlreich zur Göttlichen Liturgie kommen, damit die Auferstehung des Herrn kein isoliertes historisches Ereignis bleibt, das wir nur einmal im Jahr feiern, sondern an jedem Sonntag und zu jedem Feiertag neu zum Ereignis wird. Denn wenn wir regelmäßig zur Kirche kommen, mit Frömmigkeit an der Göttlichen Liturgie teilnehmen und die heiligen Sakramente empfangen, dann werden wir allmählich eins mit Christus. So erfahren wir Erleichterung und Vergebung der Sünden, wir empfangen das Licht Christi, das uns hilft, auf dem rechten Weg zu wandeln oder auf den rechten Weg zurückzukehren, wenn wir davon abgekommen sind; vor allem bekommen wir Kraft und Mut im Kampf mit den Versuchungen und Prüfungen

des Lebens, so dass unser Leben allmählich seinen Sinn findet und schöner und leichter wird. Das heißt nicht, dass wir dann keine Enttäuschungen von Seiten der Menschen mehr erleben, keine Versuchungen, kein Leid und keine Unglücksfälle mehr, wengleich uns diese dann mehr aufbauen und stärken, als uns zu zerbrechen. Denn alle Übel und alles Schlechte dieser Welt können das Leben der wirklichen Gläubigen weder zerstören, noch reduzieren, noch verfälschen, denn wenn wir in einer lebendigen Beziehung zu Gott leben, dann ist unser Leben stärker als der Tod; es bleibt dann heilig, rein, lebenswert und schön wie die Rose inmitten all der Dornen.

Die größte Gabe des Osterfestes ist daher die Wiederentdeckung unseres wahren Lebens und ein neuer Lebenswandel in aller Heiligkeit und Schönheit. Der Erlöser Jesus Christus sagt: „Ich bin in die Welt gekommen, damit sie das Leben haben und es in Fülle haben“ (Joh 10, 10). Und Er sagt auch: „Ich bin der Weg, die Wahrheit und das Leben“ (Joh 14, 6). Ein wahres Leben, ein reines und heiliges, schönes und sinnerfülltes Leben kann es nur in der ständigen Verbin-

*Pastoralbrief des Metropoliten Serafim zu Ostern 2007

Ospățul credinței*

„Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu...
Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu...“
(Mt. 26, 26-27; Mc. 14, 22, 24; Lc. 22, 19-20)

**Prea Cucernici Părinți
și iubiti credincioși,**

Hristos a înviat!

Ne bucurăm astăzi cu creștinii din întreaga lume de marea Sărbătoare a Învierii Domnului pe care anul acesta o prăznuim cu toții împreună.

„Cât este de bine și cât este de frumos ca frații să fie împreună!“, exclama Psalmistul David cu o mie de ani înainte de Învierea Domnului. Aceste cuvinte ale regelui David le putem rosti cu toții acum când inimile noastre sunt pline de bucurie și mai deschise spre semenii noștri, gata „să ierte toate pentru Înviere“ și să îmbrățișeze pe toți în Hristos, cum ne îndeamnă o cântare a Paștilor. Desigur, Mântuitorul Însuși, Care a biruit prin Înviere moartea și toată răutatea, este Cel Care ne înmoaie inima și ne-o dilată pentru ca să cuprindă în ea pe toți oamenii și toată făptura.

Dar Mântuitorul ne umple inima de dragoste pentru Dumnezeu și pentru semenii noștri nu numai acum la Paști, ci în toată vremea vieții, dacă suntem cu adevărat credincioși. Sf. Serafim de Sarov îi saluta în tot cursul anului pe oamenii pe care-i întâlnea cu cuvintele: „Bucuria mea, Hristos a înviat!“ Tot astfel, o credincioasă

a noastră spunea unei alte credincioase: „Draga mea, de fiecare dată când te întâlnesc, pentru mine sunt Paștile!“. Ce frumos ar fi dacă fiecare am putea spune aceste cuvinte tuturor celor pe care-i întâlnim!

Bucuria Învierii se prelungește peste tot anul dacă venim tot atât de mulți la Sfânta Liturghie, duminică de duminică, pentru ca Învierea Domnului să nu rămână un eveniment izolat, prăznuit doar o dată în an, ci evenimentul fiecărei duminici și al fiecărei sărbători. Căci, venind la biserică regulat, participând cu evlavie la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie și împărtășindu-ne cu Sfintele Taine, ne împărtășim de darurile Învierii, ne facem, încetul cu încetul, una cu Hristos. Astfel primim ușurare și iertare de păcate, primim lumina lui Hristos care ne ajută să mergem pe calea cea bună în viață sau să ne întoarcem la calea cea bună dacă ne-am rătăcit de la ea; primim, mai ales, putere și curaj în lupta cu ispitele și greutățile vieții, așa încât viața noastră se va umple treptat de sens, va deveni mai frumoasă și mai ușoară. Ceea ce nu înseamnă că vom fi scutiți de împotriviri din partea oamenilor, de ispite și de neplăceri sau suferințe, care însă departe de a ne înfrânge, mai degrabă ne călesc și ne întăresc. Căci toate

relele și mizeriile lumii acesteia nu pot să distrugă, nici măcar să împuțineze sau să falsifice viața celor cu adevărat credincioși, pentru că dacă suntem mereu în legătură cu Dumnezeu, viața noastră este mai tare decât moartea; ea rămâne sfântă, curată, demnă de trăit și frumoasă ca o floare în mijlocul spinilor.

Cel mai mare dar al Învierii este așadar redescoperirea și trăirea vieții în toată sfințenia și frumusețea ei. Mântuitorul Iisus Hristos spune: „Eu am venit în lume pentru ca lumea să aibă viață și s-o aibă din belșug“ (In. 10, 10). Și tot El zice: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața“ (In. 14, 6). O viață adevărată, o viață curată și sfântă, frumoasă și plină de sens, nu poate exista fără legătura permanentă cu Hristos. Aceasta pentru că viața, fiind darul prin excelență al lui Dumnezeu, este pândită mereu de diavolul pentru a fi distrusă sau cel puțin pervertită și întunecată. „Diavolul umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită“ (I Petru 5, 8). El ne ispitește cu tot felul de plăceri, poftes și dorințe pătimase; aduce asupra noastră duh de mândrie, de lăcomie, de ură, de ceartă, de suspiciune, de nemulțumire, de critică și jude-

* Pastorală ÎPS Mitropolit Serafim la Sărbătoarea Învierii Domnului 2007

dung mit Christus geben. Dies ist so, weil das Leben als höchstes Geschenk Gottes selbst immer vom Teufel bedroht wird, um zerstört zu werden oder zumindest pervertiert und verdunkelt. „Der Teufel geht umher wie ein brüllender Löwe und sucht, wen er verschlinge“ (1 Petr 5, 8). Er lockt uns mit allen möglichen Lustbarkeiten, Begierden und leidenschaftlichen Wünschen; er bringt über uns den Geist des Stolzes, der Völlerei, des Hasses, des Streits, der Verdächtigungen, der Unzufriedenheit, des Kritisierens und Richtens und der Selbstgerechtigkeit; er verdunkelt unseren Geist, damit wir die eigenen Sünden nicht sehen, sondern nur die Sünden der Nächsten, und uns selbst für bessere Menschen halten als die anderen. Wenn wir uns von diesen Fangarmen des Teufels ergreifen lassen, dann wird unser Leben seinen höheren und ewigen Sinn verlieren. Es wird sich in dieser Welt verschließen und nur das suchen, was diese Welt ihm bieten kann: materielle Güter, Lustbarkeiten und Vergnügungen aller Art... So verkehrt sich unser Leben ins Gegenteil, es tritt in einen Schattenkegel und zerstört sich langsam selbst. Genau deshalb ist die Welt voller unzufriedener, zerbrochener Menschen, die in Angst dem morgigen Tag entgegengehen, depressiv und unglücklich. Sogar diejenigen, die alles haben und im Überfluss, aber nicht Christus haben, sind seelisch nicht glücklich und zufrieden, weil sie Zufriedenheit und Seelenfrieden nur in der Kirche und nur bei Christus

finden können. Die Kirche ist eins mit Christus und Christus eins mit der Kirche. So können wir nicht sagen: ich glaube an Gott, aber ich brauche die Kirche nicht. Wer mit der Kirche keine Verbindung hält, kann auch keine Verbindung zu Christus haben, weil Christus Sich uns in den Sakramenten und Gebeten der Kirche mitteilt und schenkt. Und ein solcher vager Glaube, der häufig vermischt ist mit Aberglauben und Magie, ein solcher Glaube, von dem wir meinen, dass wir ihn in unserem Herzen haben, der sich aber nicht nach außen durch Teilnahme an der Göttlichen Liturgie, durch das tägliche Gebet, durch Fasten und gute Werke äußert – ein solcher Glaube ist nichts wert. Der kann sogar schlechter sein als der Unglaube, weil er uns suggeriert, wir seien Gläubige, während wir es in Wirklichkeit gar nicht sind. Ich habe in meinem Leben mehr Ungläubige getroffen, die zum Glauben zurückgekehrt sind und ihr ganzes Leben umgekrempelt haben, die durch eine ernsthafte Anstrengung im Glauben zu Christus und zur Kirche zurückgekehrt sind, als so genannte „Gläubige“. Dieser so genannte „Glaube“, der sich nicht in den Werken des Glaubens äußert, ist eine große Täuschung, mit denen der Teufel heute sehr viele Menschen gewinnt, damit sie den Glauben verlieren.

Geliebte Gläubige,

Wir haben diese Osterpastorale mit den Worten begonnen, die wir bei jeder Göttlichen Li-

turgie hören: „Nehmt und esst, dies ist Mein Leib, der für euch hingegeben wird zur Vergebung der Sünden“ und „Trinkt alle daraus, dies ist Mein Blut des Neuen Testaments, das für euch und für viele vergossen wird zur Vergebung der Sünden“.

Diese Worte wurden vom Herrn und Erlöser Jesus Christus am Donnerstag vor Seiner Kreuzigung gesprochen, beim letzten Abendmahl mit den Aposteln, als Er das wichtigste Sakrament der Kirche gestiftet hat, und zwar das Sakrament der Eucharistie oder der Kommunion mit Seinem Leib und Seinem Blut, das wir in jeder Göttlichen Liturgie feiern. Die Göttliche Liturgie, als Herrenmahl, bei dem wir Leib und Blut Christi empfangen, ist gewissermaßen das Leben der Kirche selbst, unser Leben als Christen. Die Kirche kann ohne Göttliche Liturgie nicht existieren, und wir können nicht christlich leben, also nach dem Willen Gottes, ohne an der Göttlichen Liturgie teilzunehmen und die Heiligen Sakramente zu empfangen.

Es wurde zu Recht gesagt, dass das Christentum eine Tafel ist, ein Tisch, an dem Leib und Blut Christi gegessen und getrunken werden, und Christ der ist, der an diesem heiligen Mahl teilnimmt und die vorher bereiteten Gaben empfängt, also die eucharistischen Gaben von Brot und Wein. Es wird auch zu Recht gesagt, dass der Mensch das ist oder wird, was er isst. Wenn wir fortlaufend Christus in der Eucharistie

cată, de îndreptăţire de sine; ne întunecă mintea ca să nu vedem păcatele proprii, ci pe cele ale semenilor și ne face să ne credem mai buni decât ceilalți. Dacă ne lăsăm prinși de aceste mreje ale diavolului, viața își va pierde sensul ei superior și veșnic, se va închide în lumea aceasta și va căuta numai ceea

dar, nu putem spune: cred în Dumnezeu, dar n-am nevoie de Biserică. Cine nu ține legătura cu Biserica, nu poate ține legătura nici cu Hristos, pentru că Hristos ni se împărtășește prin Tainele și rugăciunile Bisericii. Iar o credință vagă, amestecată adesea cu superstiția sau cu magia, o credință pe care ne-o

în faptele credinței, este o mare înșelăciune cu care diavolul câștigă astăzi pe foarte mulți oameni pentru a-i pierde.

Iubiți credincioși,

Am început această Pastorală cu cuvintele pe care le auzim la fiecare Sfântă Litur-

ce lumea îi poate oferi: bunuri materiale, plăceri, distracții... Astfel, viața ni se pervertește, intră într-un con de umbră și treptat se autodistrugă. Tocmai de aceea lumea este plină de oameni nemulțumiți, frământați, care trăiesc mereu cu frica zilei de mâine, depresivi..., deci nefericiți. Până și cei ce nu duc lipsă de nimic, care au chiar de prisos, dar nu-l au pe Hristos, nu pot fi mulțumiți și împăcați în sufletul lor pentru că mulțumirea și pacea se găsesc numai în Biserică și în Hristos.

Biserica este una cu Hristos și Hristos una cu Biserica. Așa-

imaginăm că o avem în sufletul nostru, dar care nu se exteriorizează prin participarea la Sf. Liturghie, prin rugăciunea zilnică, prin post și fapte bune, o astfel de credință nu are nici o valoare. Ea poate fi chiar mai rea decât necredința, pentru că ne înșeală că am fi credincioși, pe când în realitate nu suntem. În viață, am întâlnit mai mulți necredincioși întorși la credință, care și-au schimbat cu totul viața, decât așa-zii „credincioși“, care să se fi întors cu adevărat la Hristos și la Biserica printr-o angajare serioasă în credință. De fapt, așa-zisa „credință“ care nu se exprimă

ghe: „Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor“ și „Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor“.

Cuvintele acestea au fost rostite de Mântuitorul Iisus Hristos în Joia dinaintea Sfințelor Sale Patimi, la ultima Cină luată cu Apostolii, când El a instituit Taina cea mai importantă a Bisericii, și anume Taina Euharistiei sau a Împărtășirii cu Trupul și Sângele Său, pe care o săvârșim în cadrul fiecărei Sfinte Liturghii.

essen, dann werden wir selbst zu Christus und identifizieren uns mit Christus, Sein Leben wird unser Leben.

Leider weiß heute fast kein Gläubiger mehr diese einfache, aber so wichtige Tatsache, dass die Göttliche Liturgie das Herrenmahl ist und dass wir uns alle dem Heiligen Kelch und den Heiligen Sakramenten nähern müssen. Denn niemand geht zu einem festlichen Essen und weigert sich, das zu essen, was ihm dabei vorgesetzt wird.

Die Wirklichkeit in unseren Kirchen ist heute mehr als traurig: zur Göttlichen Liturgie kommt niemand, um die Eucharistie zu empfangen, oder nur ganz wenige, meist Kinder. Viele empfangen die Kommunion nur einmal im Jahr, in der Großen Fastenzeit, andere vier Mal, in den großen Fastenzeiten. Die meisten empfangen die Kommunion nicht einmal ein Mal pro Jahr und nehmen auch an der Göttlichen Liturgie nur zu Ostern teil. Um diese schmerzhaft wirkliche wieder zu berichtigen, so weit es möglich ist, glaube ich, ist es notwendig, dass wir alle öfter, sogar jeden Sonntag die Kommunion empfangen. Denn es gibt keine größere Hilfe im Leben, die wir von Gott bekommen können, als die Heilige Kommunion. Wer jeden Sonntag mit Demut und Frömmigkeit und vor allem mit dem Bewusstsein der eigenen Unwürdigkeit, sich den Sakramenten zu nähern, die Heilige Kommunion empfängt – von der er spürt, dass er ohne sie nicht leben kann – jener wird

mit der Hilfe Christi die Versuche des Bösen besiegen und wird ein immer besserer Mensch, sanftmütiger, verständnisvoller, vergebungsbereiter..., wie Christus Selbst, Der in ihm wohnt. Gewiss wirkt die Heilige Kommunion in uns nicht automatisch ohne unsere Mitwirkung, ohne unser ernstes Bemühen im Kampf gegen die Sünde und um Erlangung der Tugenden. Daher gilt: wer regelmäßig die Heilige Kommunion empfängt, der muss sich auch bemühen, ein gottgefälliges Leben zu führen.

Zum zweiten dürfen wir uns nicht scheuen und uns auch nicht schämen, möglichst oft zu beichten, denn nur durch die Beichte bekommen wir von Gott Vergebung unserer Sünden, und von unserem Seelsorger und Beichtvater bekommen wir geistliche Ratschläge und Ermutigung zum Kampf gegen die Sünde und die Beschwerden des Lebens. Gewiss ist es die Aufgabe jedes Priesters, die Gläubigen dazu zu ermutigen, möglichst oft zur Beichte und zu den Heiligen Sakramenten zu kommen. Die einzige Bedingung, um die Kommunion zu empfangen, ist, dass wir uns nicht in großen Sünden befinden, die auch Todsünden genannt werden, wie der Abfall vom Glauben, Mord (Abtreibung), Unzucht, Hass und Unterdrückung der Nächsten. Diese Sünden müssen wir unbedingt beichten und die Beichtauflagen erfüllen, die uns unser Beichtvater gibt, erst danach können wir die Heilige Kommunion empfangen. Für die kleinen Sünden aber, die

wir tagtäglich begehen, müssen wir nicht unbedingt zur Beichte vor der Kommunion, vor allem wenn wir jeden Sonntag oder sogar noch öfter die Kommunion empfangen. In diesem Fall ist der Segen des Priesters vor dem Empfang der Heiligen Kommunion ausreichend. Daher ist auch das Fasten nicht unbedingt an den Empfang der Heiligen Kommunion gebunden. Wer Mittwoch und Freitag, sowie zu den vier Fastenzeiten fastet, der kann die Kommunion jederzeit empfangen, auch ohne vorher drei Tage zu fasten. Wer aber auch vor dem Empfang der Heiligen Kommunion fasten kann, der tut gut daran.

Ich lege Euch diese Worte der Lehre ans Herz in der Hoffnung, dass Ihr sie meditiert und ihnen auch Taten folgen lasst, indem Ihr jeden Sonntag zur Göttlichen Liturgie kommt und öfter die Heiligen Sakramente des Herrn empfangt. So umarme ich Euch alle in Christus unserem Herrn, dem Sieger über den Tod, mit den herzlichsten Segenswünschen.

**Christus ist auferstanden!
und
Ein Gesegnetes Osterfest!**

Euer Euch allezeit Gutes wünschender und zum Auferstandenen Herrn betender

+ *Serafim*

Erzbischof und Metropolit

Übersetzung: Pfarrer Dr. Jürgen Henkel,
Bad Windsheim/Hermannstadt

Sfânta Liturghie, ca Cina Domnului la care ne împărtășim cu Trupul și Sângele lui Hristos, este viața însăși a Bisericii, viața noastră ca și creștini. Biserica nu poate exista fără Sfânta Liturghie, iar noi nu putem trăi creștinește, după voia lui Dumnezeu, fără să participăm la Sfânta Liturghie și fără să ne împărtășim cu Sfintele Taine.

S-a spus pe bună dreptate despre creștinism că este un ospăț, o masă la care se mănâncă și se bea Trupul și Sângele lui Hristos, iar creștin este cel ce participă la această Masă Sfântă și se împărtășește din darurile puse înainte, adică din pâinea și vinul euharistic. S-a spus, de asemenea, că omul este sau devine ceea ce mănâncă. Dacă îl mâncăm mereu pe Hristos devenim hristoși, ne identificăm cu Hristos, viața Lui va fi și viața noastră.

Din păcate, astăzi aproape nici un credincios nu mai știe lucrul acesta simplu, dar atât de esențial, și anume că Sfânta Liturghie este Cina Domnului și că toți trebuie să ne apropiem de Sfântul Potir și să ne împărtășim cu Sfintele Taine. Pentru că nimeni nu se duce ca invitat la o masă și refuză să mănânce din ceea ce i se pune înainte.

Astăzi, realitatea din bisericile noastre este mai mult decât tristă: la Sfânta Liturghie nu se împărtășește nimeni sau numai câțiva credincioși, mai ales copiii. Mulți se împărtășesc doar o dată în an, în Postul Mare, alții de patru ori, în cele patru posturi. Cei mai mulți nu se

împărtășesc nici măcar o dată în an, dar nici nu participă la Sfânta Liturghie decât de Sfintele Paști. Pentru ca să îndreptăm, pe cât este cu putință, această dureroasă realitate, cred că este necesar în primul rând să dorim cu toții să ne împărtășim mai des, chiar regulat. Căci nu există mai mare ajutor în viață pe care-l putem primi de la Dumnezeu ca Sfânta Împărtășanie. Cine se împărtășește în fiecare duminică cu smerenie și evlavie și mai ales cu conștiința nevredniciei de a se apropia de Sfintele Taine – fără de care însă simte că nu poate trăi –, acela va birui, cu ajutorul lui Hristos, ispitele celui rău și va deveni mai bun, mai blând, mai înțelegător, mai iertător..., ca și Hristos Însuși Care trăiește în el. Desigur că Sfânta Împărtășanie nu lucrează în noi automat, fără colaborarea noastră, fără osteneala noastră în lupta cu păcatul și pentru dobândirea virtuților. De aceea, cine se împărtășește regulat trebuie să se și silească să ducă o viață cât mai plăcută lui Dumnezeu.

În al doilea rând, nu trebuie să ne temem, nici să ne rușinăm să ne spovedim cât mai des, pentru că numai prin spovedanie primim de la Dumnezeu iertare de păcate, iar din partea părintelui nostru duhovnicesc cuvânt de îndrumare și de încurajare în lupta cu păcatul și cu greutățile vieții. Desigur este de datoria fiecărui preot să încurajeze pe credincioși să se apropie cât mai des de scaunul Spovedaniei și de Sfintele Taine. Singura condiție ca să ne împărtășim este să nu ne aflăm

în păcate mari, numite păcate de moarte, cum sunt lepădarea de credință, crima (avortul), desfrâul, ura, asuprirea semenilor. Pentru aceste păcate trebuie neapărat să ne spovedim și să ținem canonul dat de duhovnic, după care ne putem împărtăși. Însă, pentru păcatele mici pe care le săvârșim zi de zi, nu este nevoie neapărat de Spovedanie înainte de a ne împărtăși, mai cu seamă dacă ne împărtășim în fiecare duminică sau chiar mai des. În acest caz, este de ajuns binecuvântarea preotului înainte de Sfânta Împărtășanie. De asemenea, postul nu este legat neapărat de Sfânta Împărtășanie. Cine postește miercuri și vineri și în cele patru posturi, acela se poate împărtăși de fiecare dată fără un post prealabil de trei zile. Dar cine poate posti și înainte de Sfânta Împărtășanie, acela bine face.

Punându-vă la inimă aceste cuvinte de învățătură, cu nădejdea că veți medita asupra lor și că le veți da urmare, venind în fiecare duminică la Sfânta Liturghie și apropiindu-vă mai des de Sfintele lui Hristos Taine, vă îmbrățișez pe toți în Hristos Domnul, Biruitorul morții, cu cele mai calde urări de sănătate și de tot binele.

Hristos a înviat! și

Sărbători fericite!

Al vostru de tot binele doriitor și rugător către Domnul cel Înviat,

+ *Serafim*

Arhiepiscop și Mitropolit

Der Kampf mit den Versuchungen*

„Weg mit dir, Satan...“
(Matthäus 4, 10)

Wohlehrwürdige Väter und geliebte Gläubige,

Unsere Orthodoxe Kirche bereitet ihre Gläubigen auf das Große Hochfest des heutigen Tages, die Geburt des Herrn, 40 Tage lang mit dem Fasten zum Advent, den Heiligen Sakramenten der Beichte und der Kommunion, sowie ihren kirchlichen Gesängen speziell für diese Zeit vor. Es ist eine Periode der Vorbereitung und des Wartens auf das größte Ereignis in der Geschichte der Menschheit: die Menschwerdung Gottes. Schon seit dem Hochfest der Einführung der Gottesmutter in den Tempel (21. November) hören wir bei der Utrenie (Morgengottesdienst) die sogenannten „Weihnachts-Katavasien“ (hymnische Gesänge in der Liturgie), die folgendermaßen beginnen: „Christus wird geboren, rühmet Ihn,/ Christus kommt von den Himmeln, geht Ihm entgegen,/ Christus ist auf Erden, erhebt Euch zu Ihm,/ der ganze Erdkreis singe dem Herrn/ und mit Freude sollen Ihn alle Völker loben, denn er hat sich verherrlicht“. Auch unsere traditionellen Weihnachtslieder, die unseren Gläubigen so teuer sind, haben uns an die geheimnisvolle Atmosphäre des Weihnachtsfestes herangeführt. Heute freuen wir uns alle über die Geburt des Herrn, der Frieden und Wohlgefallen in die Welt gebracht hat, und wir

versuchen, allen Streit zu vergessen, den wir in der Familie, bei der Arbeit oder sogar in der Kirchengemeinde erlebt haben, wie auch all das Böse, das sich in unseren Seelen angesammelt hat. Denn nur wenn wir diese seelischen Lasten entsorgen, können wir am Segen Gottes teilhaben, der den Gläubigen in diesen Feiertagen geschenkt wird. Die Feiertage im Zusammenhang mit der Geburt des Herrn dauern bis zum Neuen Jahr, wenn wir die Beschneidung und die Namensgebung des Herrn feiern, und sogar bis Epiphaniäs, wenn der Erlöser von Johannes im Wasser des Jordan die Taufe empfängt. Sofort nach der Taufe, zieht Er sich in die Wüste bei Jericho zurück, wo er 40 Tage fastet und betet ohne zu essen und zu trinken, um sich auf die große Mission vorzubereiten, die Ihm vom Vater aufgetragen wurde, nämlich die Welt durch die Verkündigung der Frohen Botschaft des Friedens und der Liebe zu erlösen, und die in der Passion, Seinem Tod und Seiner Auferstehung gipfelten.

In der Wüste wird der Erlöser vom Teufel versucht, der Christus dazu bringen will, auf Seine Mission zu verzichten, um sich nur um die Dinge dieser Welt zu kümmern, als da sind Essen und Trinken, Reichtum und Ehre. Auch versucht der Teufel, Christus dazu zu bringen, Gott selbst zu versuchen, wenn er zu Ihm sagt: „Bist du Gottes Sohn, so wirf dich hinab; denn es steht ge-

schrieben: Er wird Seinen Engeln Deinetwegen Befehl geben; und sie werden dich auf den Händen tragen, damit du deinen Fuß nicht an einen Stein stößt.“ (Matthäus 4, 6). Gott zu versuchen bedeutet entweder, Ihm nicht zu gehorchen, um zu sehen, wie weit Seine Geduld reicht, oder Seine Güte auf eine böse, egoistische, von Stolz inspirierte Weise auszunutzen. Doch wir dürfen die Güte Gottes nicht missbrauchen, indem wir von Ihm unnütze oder sogar absurde Dinge erbitten, wie es hier bei dieser Versuchung der Fall ist.

Gestärkt durch Fasten und Gebet wird der Herr und Erlöser – in allem Mensch wie wir, doch ohne Sünde – die Kraft haben, all diese Versuchungen zurückzuweisen und dem Satan zu gebieten: „Weg mit dir, Satan! Denn es steht geschrieben: „Du sollst anbeten den Herrn, deinen Gott, und Ihm allein dienen.““ (Matthäus 4, 10) Im heiligen Evangelium nach Lukas schließt die Episode der Versuchung des Herrn in der Wüste mit den Worten: „Und als der Teufel alle Versuchungen vollendet hatte, wich er von ihm eine Zeitlang.“ (Lukas 4, 13) Denn der Urfeind des Menschen hat mehrfach in das Leben des Herrn eingegriffen und Ihn versucht, vor allem indem er die Führer des Tempels, die Schriftgelehrten und Pharisäer und zuletzt die johlende Menge über Ihn gesetzt hat, die Seine Verurteilung zum

*Weihnachtspastorale 2007

Lupta cu ispitele*

„Mergi înapoia Mea, satano...“
(Matei, 4, 13)

Prea Cucernici Părinți și iubiți credincioși,

Pentru marele Praznic de astăzi, al Nașterii Domnului, Biserica noastră Ortodoxă îi pregătește pe credincioșii săi prin postul Crăciunului de 40 de zile, prin Tainele Spovedaniei și Împărtășaniei, ca și prin cântările bisericești specifice acestei perioade de pregătire și de așteptare a celui mai mare eveniment din istoria omenirii: Întruparea lui Dumnezeu. Încă de la sărbătoarea Intrării în Biserică a Maicii Domnului (21 noiembrie) am auzit cântându-se la Utrenie așa numitele „Catavasii ale Crăciunului” care încep astfel: „Hristos se naște, măriți-L, / Hristos din Ceruri, întâmpinați-L, / Hristos pe pământ, înălțați-vă, / Cântați Domnului tot pământul și / Cu bucurie laudați-L popoare că S-a preamărit”. De asemenea, colindele noastre tradiționale, atât de îndrăgite de credincioși, ne-au introdus în atmosfera tainică a sărbătorii Crăciunului.

Astăzi ne bucurăm cu toții de Nașterea Domnului care a adus în lume pace și bunăvoință și încercăm să uităm toate neînțelegerile pe care le-am avut în familie, la lucru sau chiar în parohie, precum și tot răul care s-a acumulat în sufletele noastre. Pentru că numai ușurați de aceste poveri sufletești putem să ne împărtășim de binecuvântarea lui Dumnezeu

care se revarsă peste cei credincioși în aceste zile de praznic.

Sărbătorile legate de Nașterea Domnului se prelungesc până la Anul Nou, când prănuim Tăierea-împrejur și punerea numelui Pruncului Iisus și chiar până la Bobotează, când Mântuitorul primește Botezul de la Ioan în apele Iordanului. Imediat după Botez, El se retrage în Pustia Carantaniei de lângă Ierihon, unde timp de 40 de zile trăiește în post și rugăciune fără să mănânce și fără să bea ceva, pregătindu-se astfel pentru marea misiune pe care o avea de la Tatăl, aceea de a mântui lumea prin propovăduirea Evangheliei păcii și a dragostei, care culmină cu Patimile, Moartea și Învierea Sa.

În pustie, Mântuitorul este ispitit de diavolul care încearcă să-L facă să renunțe la misiunea Sa pentru a se îngriji doar de lucrurile acestei lumi, adică de mâncare și de băutură, precum și de bogățiile pământului și de slava lor. De asemenea, diavolul încearcă să-L facă pe Mântuitorul să ispitească pe Dumnezeu însuși, zicându-I: „Dacă Tu ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos (de pe aripa Templului unde l-a dus), că scris este: îngerilor Săi va porunci pentru Tine și Te va ridica pe mâini, ca nu cumva să izbești de piatră piciorul Tău” (Matei 4, 6). A ispiți pe Dumnezeu înseamnă sau să nu ascuți de El pentru a vedea până unde merge răbdarea Lui,

sau să te folosești de bunătatea Lui într-un scop rău, egoist, inspirat de mândrie. Nu putem să abuzăm de bunătatea lui Dumnezeu, cerându-I lucruri inutile sau chiar absurde, cum este cazul în ispita de aici.

Întărit de post și de rugăciune, Mântuitorul - om întru toate ca și noi, însă fără de păcat - va avea puterea să respingă toate aceste ispite și să poruncească diavolului: „Mergi înapoia Mea, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai Lui Unuia să-I slujești”. Sf. Evanghelie de la Luca încheie episodul ispitirii Domnului în pustie cu cuvintele: „Și diavolul, sfârșind toată ispita, s-a îndepărtat de la El, până la o vreme” (4, 13). Căci vrăjmașul dintru început al omului a revenit de nenumărate ori în viața Domnului, ispitindu-L, mai cu seamă prin ridicarea asupra Sa a conducătorilor Templului, a cărturarilor și a fariseilor, iar în cele din urmă a mulțimii care a cerut condamnarea Sa la moarte prin strigătul către Pilat: „Răstignește-L, răstignește-L!”

Iubiți credincioși,

Așa precum diavolul L-a ispitit pe Mântuitorul în pustie și apoi în toată viața Sa până la moarte, tot așa ispitește pe fiecare om, indiferent de starea sau poziția pe care o are în societate sau în Biserică. Ispitele

*Pastorala de Crăciun 2007

Tod gefordert hat mit dem Ruf an Pilatus: „Kreuzige Ihn, kreuzige Ihn!“

Geliebte Gläubige,

So wie der Teufel den Herrn und Erlöser in der Wüste und dann Sein ganzes Leben lang versucht hat, so versucht er jeden Menschen, unabhängig davon, welchen Status oder welche Stellung er in der Gesellschaft oder in der Kirche hat. Die Versuchungen für die Diener der Kirche sind sogar vielfältiger und größer als für die Gläubigen.

Und genauso wie der Herr die Versuchungen des Teufels durch Fasten und Gebet, sowie Gehorsam gegenüber Gott dem Vater überwunden hat, genauso können auch wir mit Seiner Hilfe bestehen, wenn wir dem Beispiel Seines Lebens folgen.

Die Heilige Schrift sagt, dass der Teufel „umherschleicht wie ein brüllender Löwe und sucht, wen er verschlinge“ (1. Petr. 5, 8). Er sendet unaufhörlich die Giftpfeile der Versuchung, d. h. „die bösen Geister unter dem Himmel“ (Eph 6, 12), um uns vom Weg Gottes abzubringen, der der Weg der Wahrheit, der Liebe, der Gerechtigkeit und der anderen Tugenden ist, um uns zu Sklaven der Sünde und der Leidenschaften zu machen.

Diese unreinen Geister entfalten ihre Wirkung besonders in drei Richtungen:

1. Sie wollen uns geldgierig machen, damit wir möglichst viel Geld und irdisches Gut anhäufen, denn der Teufel weiß, dass „Geldgier die Wurzel allen Übels ist“ (1. Timotheus 6, 10). Wer nur materi-

ellen Gewinn sucht, vergisst Gott schnell. Und damit beginnen alle anderen Leidenschaften und Sünden.

2. Sie wollen uns eitel machen, damit wir das Lob der Menschen suchen, stolz werden auf unsere Begabungen und hohe berufliche Führungspositionen suchen, um über andere Menschen zu herrschen. Dabei wissen wir, dass die Teufel vor Gott gerade wegen ihrer Hybris gefallen sind, so wie Gott sein zu wollen und sich sogar an Gottes Stelle zu setzen. Genauso wollten auch die ersten Menschen Adam und Eva, vom Teufel versucht, wie Gott sein, aber nicht in Gemeinschaft mit Ihm, sondern alleine, ohne Gott, um „autonom“ oder „frei“ zu sein, wie wir heute sagen würden. Doch wenn wir Gott aus unserem Leben ausschließen, führt das zur Knechtschaft der Sünde und der Laster, zum Besessen sein von unreinen Geistern. Der Stolz ist eine der größten seelischen Krankheiten, die den Menschen dazu bringt, nur noch seine Qualitäten, nicht aber mehr seine Unvollkommenheiten zu sehen, und zu glauben, er habe nur Rechte, nicht auch Pflichten. Der stolze Mensch ist immer undankbar; er rechtfertigt sich laufend selbst, kritisiert und verurteilt nur andere und glaubt, nur er habe recht.

3. Sie wollen uns verleiten, auf jede Art leibliche Freuden zu suchen, die in uns das uns ureigene Streben nach Gott ersticken und uns in Knechte des Leibes verwandeln. Über die leibliche Begierde sagt der heilige Apostel Paulus:

„Fleischlich gesinnt sein ist der Tod, und geistlich gesinnt sein ist Leben und Friede. Denn fleischlich gesinnt sein ist Feindschaft gegen Gott“ (Römer 8, 6-7).

Der Leib wurde von Gott als Tempel der Seele erschaffen, die der Lebensodem Gottes in jedem Menschen darstellt. Deshalb nennt die Heilige Schrift den Leib des Menschen „Haus Gottes“ und „Tempel des Heiligen Geistes“. Der Sinn des Leibes ist es, mit der Seele geheiligt zu werden, mit der er eine unzerstörbare Einheit bildet, indem er die Gebote Gottes erfüllt. Und das erste Gebot Gottes für die Menschen ist gerade die leibliche Vereinigung zur Vermehrung des menschlichen Geschlechts: „Seid fruchtbar und mehret euch und macht euch die Erde untertan!“ (Genesis 1,28). Der Sinn der Vereinigung von Mann und Frau ist die Geburt von Kindern. Der heilige Apostel Paulus sagt sogar, dass „die Frau selig wird dadurch, dass sie Kinder zur Welt bringt“ (1. Timotheus 2, 15). Nur das Vergnügen in der körperlichen Vereinigung zu suchen und den Sinn der Geburt von Kindern auszuklamern, ist eine Sünde gegen die Natur, die sich früher oder später durch alle möglichen Krankheiten und Leiden rächen wird. Und die begrenzte Kinderzahl oder sogar der Verzicht auf Kinder, wie auch Christen dies praktizieren, reduziert auf eine drastische Weise die Zahl der Christen zugunsten der Anhänger anderer Religionen, die mehr Respekt vor dem Gebot der Vermehrung haben. Von den anderen heute so verbreite-

slujitorilor Bisericii sunt chiar mai multe și mai grele decât ale credincioșilor.

Și așa precum Domnul a biruit ispitele diavolului prin post și rugăciune și prin ascultarea de Dumnezeu Tatăl, tot așa le putem birui și noi, cu ajutorul Lui, dacă urmăm exemplul vieții Sale.

Sf. Scriptură spune că: diavolul „umblă răcnind ca un leu căutând pe cine să înghită“ (I Petru 5, 8). El trimite neîncetat săgețile ispitelor sale, adică „duhurile răutății răspândite în văzduh“ (Efeseni 6, 12), pentru ca să ne rătăcească de la calea adevărului, a dragostei, a dreptății și a celorlalte virtuți, spre a ne face robi păcatului și patimilor.

Aceste duhuri necurate își îndreaptă lucrarea lor mai cu seamă în trei direcții:

1. să ne facă iubitori de argint, adică să adunăm cât mai mulți bani și cât mai multe lucruri materiale, pentru că diavolul știe că „iubirea de argint este rădăcina tuturor relelor“ (I Timotei 6, 10). Cine caută numai câștiguri materiale, acela uită repede de Dumnezeu, iar de aici încep toate celelalte patimi și păcate.

2. să ne facă iubitori de slavă deșartă, adică să căutăm lauda oamenilor, să ne mândrim cu darurile pe care le avem și să dorim posturi înalte de conducere pentru a-i stăpâni pe oameni. Știm că diavolii au căzut de la fața lui Dumnezeu tocmai pentru nebunia mândriei lor de a fi ca Dumnezeu, de a se pune chiar în locul lui Dumnezeu. De asemenea, primii oameni, Adam și Eva, ispi-

țiți de diavolul, au vrut și ei să fie ca Dumnezeu, dar nu în comuniune cu El, ci singuri, fără Dumnezeu, pentru a fi „autonomi“ sau „liberi“, cum am spune astăzi. Numai că excluderea lui Dumnezeu din viața noastră ne duce la sclavia păcatului și a viciilor, la posedarea de duhuri necurate. Mândria este o boală sufletească dintre cele mai grele care-l face pe om să-și vadă numai calitățile, nu și defectele, să creadă că are numai drepturi, nu și datorii. Omul mândru este permanent nemulțumit; el se justifică pe sine, critică și judecă pe alții și crede că numai el are dreptate...

3. să ne facă să căutăm pe orice cale plăcerile trupesti, care înăbușesc în noi tinderea firească spre Dumnezeu și ne transformă în robi ai trupului. Despre pofta trupestă Sf. Ap. Pavel spune: „Căci dorința cărnii este moartea, iar dorința duhului este viață și pace. Fiindcă dorința cărnii este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu“ (Romani 8, 6-7).

Trupul a fost creat de Dumnezeu pentru a fi locaș al sufletului, care este suflarea de viață a lui Dumnezeu în fiecare om. De aceea, Sf. Scriptură numește trupul omului „casă a lui Dumnezeu“ și „templu al Duhului Sfânt“. Rostul trupului este ca să se sfințească împreună cu sufletul, cu care formează o unitate indestructibilă, împlinind poruncile lui Dumnezeu. Iar cea dintâi poruncă dată de Dumnezeu oamenilor este tocmai unirea trupestă în vederea înmulțirii neamului omenesc: „Fiți rodnici și să vă înmulțiți și umpleți pământul

și-l stăpâniți“ (Facere 1, 28). Unirea bărbatului cu femeia are deci ca scop nașterea de prunci. Sf. Ap. Pavel spune chiar că „femeia se mântuiește prin naștere de prunci“ (I Timotei 2, 15). A căuta doar plăcerea în unirea trupestă și a evita scopul nașterii este un păcat împotriva firii care, mai devreme sau mai târziu, se răzbună prin tot felul de boli și suferințe. Iar limitarea sau refuzul nașterilor, practică generalizată printre creștini, diminuează în mod drastic numărul creștinilor în favoarea adeptilor altor religii care au mai mult respect față de porunca înmulțirii.

Despre celelalte păcate trupesti atât de răspândite astăzi, rușine este a și vorbi. Dar acum simțul rușinii a dispărut, iar lumea se întoarce la Sodoma și Gomora!

Iubirea de argint, mândria și păcatele trupesti sunt deci cele trei mari ispite ale diavolului îndreptate împotriva oamenilor, fără deosebire. Din păcate, cei mai mulți sunt biruiți de ele pentru că nici măcar nu cred că există un război duhovnicesc la care trebuie să se angajeze. Iar fără luptă nu există biruință. Pentru noi cei credincioși, armele de toate zilele în războiul împotriva diavolului sunt: rugăciunea, însemnarea deasă cu semnul Sf. Cruci, stropirea cu apă sfințită, metaniile, postul și, mai ales, spovedania și împărtășirea cu Sf. Taine. Noi știm că războiul diavolului începe întotdeauna prin gândurile rele, pe care trebuie să le refuzăm de la început. Pentru că altfel gândul rău devine

ten Sünden zu sprechen, verbietet uns die Scham. Wobei das Gefühl der Scham längst abhanden gekommen ist und die Welt sich wieder auf Sodom und Gomorra hinbewegt.

Die Geldgier, der Stolz und die körperlichen Sünden sind folglich die drei größten Versuchungen des Teufels, die ausnahmslos alle Menschen betreffen. Leider lassen sich die meisten von ihnen besiegen, weil sie nicht einmal mehr glauben, dass es einen geistlichen Kampf gibt, in dem sie kämpfen und bestehen müssen. Doch ohne Kampf gibt es keinen Sieg. Für uns Christen gehören folgende Mittel zur täglichen Rüstung im Kampf gegen den Teufel: das Gebet und das häufige Sich-Bekreuzigen, das Sich-Benetzen mit Weihwasser, das Knien vor Gott, Fasten und vor allem die Beichte und das Empfangen der Heiligen Sakramente. Wir wissen, dass der Teufel seinen Kampf immer mit bösen Gedanken beginnt, die wir von Anfang an abwehren müssen. Denn sonst wird aus dem bösen Gedanken eine böse Tat, aus der bösen Tat aber wird, wenn sie sich wiederholt, eine Leidenschaft oder ein Laster, von dem wir nicht mehr so schnell loskommen.

Die Heiligen sagen außerdem, dass allein die Demut alle Versuchungen überwinden kann. Doch wer hat schon die Demut Christi! Dieselben Heiligen lehren uns, dass diese drei teuflischen Versuchungen – die Geldgier, der Stolz und die leiblichen Sünden – eine Anleitung zur Beichte bereitstellen können. Wenn wir beichten,

dann ist es sehr gut, wenn wir unser Gewissen im Hinblick auf diese Versuchungen erforschen, um zu sehen, welche mehr an uns nagt oder welche uns schon besiegt hat.

Geliebte Gläubige,

Wie Ihr alle wisst, hat es Gott dem Herrn gefallen, Ende Juli 2007 unseren Patriarchen Teoctist, den Patriarchen der Rumänischen Orthodoxen Kirche, zu Sich zu rufen. Er stand unserer Metropole sehr nahe. Seine Seligkeit hat uns zwei Mal besucht: 2003 anlässlich der Weihe des Weihbischofs unserer Metropole, S.E. Sofian Brașoveanul, der seinen Sitz in München hat, und 2006 zur Weihe unserer Metropolitankathedrale. Unser Vater Patriarch Teoctist bleibt mit seinem strahlenden Antlitz, seiner Güte und Milde im Herzen aller, die ihn gekannt haben, eingepägt. Wir alle sind gerufen, ihn in unser Fürbittengebet für die Verstorbenen unserer Familien mit einzureihen.

Gott, unser gnädiger Herr, hat an Stelle von Patriarch Teoctist Seine Seligkeit Patriarch Daniel Ciobotea, seit 1990 Metropolit der Moldau und Bukowina, gesetzt. Er hat uns im Auftrag der Heiligen Synode der Rumänischen Orthodoxen Kirche 1994 in München zum Metropoliten von Deutschland, Zentral- und Nordeuropa eingesetzt. 2003 hat er Patriarch Teoctist auf seiner Visite in Deutschland begleitet. Für Seine Seligkeit sind die Rumänen in der Diaspora ein besonderes Anliegen. Dies wird auch daran deutlich, dass die Heilige Synode in der ersten vom ihm geleiteten Sitzung zur Verbes-

serung der geistlichen Betreuung der Rumänen in der Diaspora die Einrichtung von vier neuen rumänischen Bistümern in der Diaspora beschlossen hat, und zwar das Bistum Italien, das Bistum Spanien, das Bistum Nordeuropa und das Bistum Australien und Neuseeland. Unsere Metropole wird künftig auf ihrem kanonischen Gebiet das Bistum Nordeuropa mit Sitz in Stockholm als Suffraganbistum haben. Biten wir den gnädigen Herrn, dass er den Rumänen in Skandinavien einen missionarischen, betenden und geduldigen Bischof geben möge, der sie zur Erlösung leiten möge, der ihnen helfen möge, ihre orthodoxe und rumänische Identität zu bewahren und sie in allen Schwierigkeiten des Lebens stärken möge.

Ich lege Euch diese Worte der Lehre in der Hoffnung ans Herz, dass sie Euch hilfreich sein mögen im geistlichen Kampf zur Erlösung und Euch Gott näher bringen mögen. Ich umarme Euch alle mit der heiligen Umarmung in Christus dem Herrn, Dem in der Höhle von Bethlehem Geborenen, ich segne Euch in Seinem Namen und wünsche Euch von Herzen Gesundheit und Alles Gute:

Frohe Weihnachten und ein Gesegnetes Neues Jahr!

Euer Euch allzeit Gutes
wünschender und zu Gott
betender

+ *Serafim*

Erzbischof und Metropolit

faptă rea, iar fapta rea, repetată, devine patimă sau viciu, de care nu ne mai putem elibera ușor.

Sfinții mai spun de asemenea că smerenia singură poate birui toate ispitele. Dar cine are smerenia lui Hristos!

Aceeași sfinți ne învață că cele trei ispite diavolești - iubirea de argint, mândria și păcatele trupești - pot constitui un îndreptar de spovedanie. Când ne spovedim este foarte bine să ne cercetăm conștiința luând în considerare aceste ispite pentru a vedea care ne luptă mai mult sau care ne-a biruit deja.

Iubiți credincioși,

Așa cum știți cu toții, la sfârșitul lunii iulie 2007, Dumnezeu a chemat la Sine pe vrednicul de pomenire Patriarhul Teoctist al Bisericii Ortodoxe Române care a fost foarte apropiat de Mitropolia noastră. Prea Fericirea Sa ne-a vizitat de două ori: în 2003, cu prilejul sfințirii întru arhieriu a P.S. Sofian Brașoveanul, episcopul vicar al Mitropoliei noastre, care își are sediul la München, și în 2006, cu prilejul sfințirii Catedralei mitropolitane. Părintele Patriarh Teoctist rămâne în inimile tuturor celor care l-au cunoscut prin chipul său luminos, prin blândețea și bunătatea sa. Iar noi toți suntem datori să-l pomenim în rugăciunea noastră alături de morții familiei.

Bunul Dumnezeu a rânduit în locul Părintelui Patriarh Teoctist pe Prea Fericirea Sa Daniel Ciobotea, Metropolit al Moldovei și Bucovinei din

1990, care din încredințarea Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Ro-

iar Sf. Sinod a hotărât crearea a patru noi episcopii românești în Diaspora: Episcopia Italiei, Episcopia Spaniei, Episcopia Europei de Nord și Episcopia Australiei și Noii Zeelande. Mitropolia noastră va avea deci în jurisdicția ei canonică Episcopia Europei de Nord cu sediul la Stockholm. Să ne rugăm bunului Dumnezeu să dăruiască românilor din Scandinavia un episcop misionar, rugător și răbdător care să-i povățuiască pe calea mântuirii, să-i ajute să-și păstreze identitatea ortodoxă și românească și să-i îmbrăbăteze în greutățile vieții.

Punându-vă la inimă aceste cuvinte de învățătură, cu nădejdea că ele vă vor folosi în lupta duhovnicească a mântuirii și vă vor apropia și mai mult de Dumnezeu, vă îmbrățișez pe toți

cu îmbrățișare sfântă în Hristos Domnul, Cel născut în Peștera Betleemului, vă binecuvintez în numele Lui și vă fac cele mai calde urări de sănătate și de tot binele.

Sărbători fericite și La mulți ani!

Al vostru de tot binele dori-
tor și rugător către Domnul,

+ *Serafim*

Arhiepiscop și Metropolit

Die Vergebung der Sünden*

*Nehmt hin den Heiligen Geist!
Welchen ihr die Sünden erlaßt,
denen sind sie erlassen; und welchen
ihr sie behaltet, denen sind sie behal-
ten.“ (Joh 20. 22-23)*

Christus ist auferstanden!

Wohlehrwürdige Väter und geliebte Gläubige,

Der christliche Ostergruß „Christus ist auferstanden! – Er ist wahrhaftig auferstanden!“, mit dem wir Christen uns von Ostern bis Christi Himmelfahrt grüßen, ist – wie auch das heilige Kreuz – ein konzentriertes Bekenntnis unseres Glaubens. Und in der Tat: wenn wir uns einander zurufen: Christus ist auferstanden! – Er ist wahrhaftig auferstanden!, dann bekennen wir das Wesentliche des christlichen Glaubens, und zwar den Sieg unseres Herrn Jesus Christus über den Tod, welcher der letzte und größte „Feind“ des Menschen ist (vgl. 1. Kor 15,26).

Der Tod als Strafe für die Sünde oder „der Sünde Sold“ (vgl. Gen. 2,17; Röm 6,23) ist eine universale Wirklichkeit. Und trotzdem kann der Mensch den Tod nicht akzeptieren, weil er nicht zu seinem Wesen gehört, das von Gott für die Unsterblichkeit geschaffen ist. So haben die Menschen immer gegen den Tod gekämpft, aber niemand außer unserem Herrn und Erlöser Jesus Christus hat ihn besiegt, weil Er der einzige Mensch ohne Sünde war.

Der Tod des Herrn und Erlösers war ein ungerechter Tod, den Er freiwillig auf sich ge-

nommen hat, um den Tod aus seinem Innersten heraus zu besiegen, indem er die Trennung des Menschen von Gott überwand. „Christus ist von den Toten auferstanden. Er hat den Tod mit dem Tod besiegt und den Toten in den Gräbern das Leben wiedergegeben.“

Seit der Auferstehung des Herrn trennt der Tod den Menschen nicht mehr von Gott, sondern vereint ihn mit Gott. Der Tod wird so zum Moment der großen Begegnung des Menschen mit Gott, auf die wir uns unser ganzes Leben lang vorbereiten müssen. Das christliche Leben ist im Prinzip ein ständiger Kampf mit der Sünde, die auf vielfältige Weise auf uns trifft, um uns von Gott wegzureißen und gleichgültig gegenüber unserer Erlösung zu machen. Der Mensch, der an die Sünde gewöhnt ist, lebt in einer Art geistlichem Tod, der sich in fehlender Aufmerksamkeit gegenüber den Geboten Gottes und dem geistlichen Leben oder einem im Geiste Gottes geführten Leben äußert.

Leider sind heute die meisten Menschen nur noch dem Namen nach Christen, weil sie sich nicht wirklich um Leben nach dem Willen Gottes bemühen. Dazu gehören ein lebendiger Glaube, Beten und Fasten, die regelmäßige Teilnahme an den Gottesdiensten der Kirche, die Beichte und die Teilnahme an den heiligen Sakramenten, durch die wir aus Liebe zu Gott und unseren Nächsten wachsen. Genau deshalb sind die

Menschen heute auch so oft verzweifelt und unglücklich und werden so oft von den alltäglichen Problemen überwältigt, weil ihnen die wichtigste Unterstützung im Leben fehlt: der geistliche Halt. Diesen geistlichen Halt erfahren wir aber nur, wenn wir unseren Glauben auf eine reale Weise durch Gebet und Fasten auch leben und eine enge Beziehung zur Kirche haben.

Geliebte Gläubige,

Wir haben diese Osterpastorale mit den Worten „Die Vergebung der Sünden“ überschrieben, weil die größte Gabe, die die Welt durch die Auferstehung des Herrn erhalten hat, genau diese Vergebung der Sünden ist. Die Sünde des Ungehorsams gegenüber Gott führte die ersten Menschen aus dem Paradies heraus und machte aus Unsterblichen Sterbliche. „An dem Tag, an dem ihr vom Baum der Erkenntnis des Guten und Bösen eßt, müßt ihr des Todes sterben“ (Gen. 2, 17), sagte Gott zu Adam.

Und Adam und Eva sind tatsächlich gestorben. Zunächst geistlich, weil ihr Geist verdunkelt wurde und sie Gott nicht mehr klar sehen konnten, weil ihr Herz verkehrt wurde und mehr von den materiellen Dingen angezogen wurde, statt nach den geistlichen zu streben, und weil ihr Wille nachgelassen hat, das Gute zu erfüllen. Und nach dem geistlichen Tod folgte auch der leibliche.

*Pastoralbrief des Metropoliten Serafim zu Ostern 2008

Iertarea păcatelor*

*„Luați Duhul Sfânt; cărora veți
iertă păcatele, le vor fi iertate
și cărora le veți ține, ținute vor fi”
(Ioan 20, 23)*

Hristos a înviat!

Prea Cucernici Părinți și iubiți credincioși,

Salutul creștin: „Hristos a înviat! - Adevărat a înviat!” cu care ne salutăm de la Paști până la Înălțare, ca și semnul Sfintei Cruci, este o mărturisire de credință concentrată. Într-adevăr, spunându-ne unii altora: Hristos a înviat! - Adevărat a înviat!, mărturisim esențialul credinței creștine și anume biruința Domnului nostru Iisus Hristos asupra morții, care este ultimul și cel mai mare „vrăjmaș” al omului (cf. I Cor. 15, 26).

Moartea, ca pedeapsă pentru păcat sau „plata păcatului” (Fac. 2, 17; Rom. 6, 23), este universală. Totuși omul nu poate să o accepte pentru că moartea nu ține de firea lui, creată de Dumnezeu pentru nemurire. De aceea, oamenii s-au luptat întotdeauna cu moartea, dar nimeni n-a biruit-o în afară de Mântuitorul Iisus Hristos, singurul om fără de păcat.

Moartea Mântuitorului a fost o moarte nedreaptă, pe care El a acceptat-o de bună voie, tocmai pentru ca s-o desființeze în principiul ei, care este despărțirea omului de Dumnezeu. „Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”.

De la Învierea Domnului, moartea nu-l mai separă pe om de Dumnezeu, ci îl unește cu

El. Moartea devine astfel marea întâlnire a omului cu Dumnezeu, pentru care trebuie să ne pregătim toată viața. Viața creștină este în fond o luptă permanentă cu păcatul care ne războiește în diferite chipuri pentru a ne îndepărta de Dumnezeu și a ne face nepăsători față de mântuirea noastră. Omul care se obișnuiește cu păcatul, trăiește în moarte spirituală, ceea ce înseamnă lipsa de sensibilitate față de poruncile lui Dumnezeu și de viața duhovnicească sau de viața trăită în Duhul lui Dumnezeu.

Din păcate, astăzi cei mai mulți oameni sunt credincioși doar cu numele, pentru că nu se străduiesc să ducă o viață după voia lui Dumnezeu, cu credință vie, cu rugăciune și post, cu participarea regulată la slujbele Bisericii, cu spovedanie și împărtășirea cu Sfintele Taine, prin care creștem în iubirea față de Dumnezeu și față de semenii noștri. De aceea, oamenii sunt neîmpliniți și, implicit, nefericiți, copleșiți adeseori de probleme și de necazuri pentru că le lipsește suportul cel mai important al vieții și anume suportul spiritual. De acest suport spiritual ne bucurăm numai dacă ne angajăm real și constant în credință, prin rugăciune și post, ca și prin legătura strânsă cu Biserica.

Iubiți credincioși,

Am intitulat acest cuvânt pastoral „Iertarea păcatelor” pentru că cel mai mare dar pe care lumea l-a primit prin Învierea Domnului este tocmai

iertarea păcatelor. Păcatul ne ascultării de Dumnezeu i-a scos pe primii oameni din Rai și i-a făcut din nemuritori muritori: „În ziua în care veți mânca din pomul cunoștinței binelui și răului, veți muri negreșit” (Fac. 2, 17), a zis Dumnezeu lui Adam.

Într-adevăr, Adam și Eva au murit mai întâi spiritual, căci li s-a întunecat mintea încât nu l-au mai cunoscut deslușit pe Dumnezeu, li s-a pervertit inima care a fost atrasă mai mult spre lucruri materiale decât spre cele spirituale și li s-a slăbit voința în împlinirea binelui. Iar după moartea spirituală a urmat și moartea trupească.

Consecințele păcatului au fost însă multiple. După gustarea din pomul oprit, Dumnezeu a zis femeii: „Voi înmulți mereu necazurile tale... în dureri vei naște copii...”, iar lui Adam i-a zis: „... blestemat va fi pământul pentru tine. Cu osteneală să te hrănești din el în toate zilele vieții tale... În sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea ta, până când te vei întoarce în pământ din care ești luat; căci pământ ești și în pământ te vei întoarce” (Fac. 3, 16-19).

De asemenea, păcatul lui Cain, care a ucis pe fratele său Abel, a atras asupra lui mânia lui Dumnezeu: „Și acum ești blestemat de pământul care și-a deschis gura ca să primească sângele fratelui tău... zbuciumat și fugar vei fi tu pe pământ” (Fac. 4, 12). Acesta

*Pastorala ÎPS Mitropolit Serafim la Sărbătoarea Învierii Domnului 2008

Die Konsequenzen der Sünde waren indes vielfältig. Nachdem sie vom Baum der Erkenntnis kostete, sagte Gott zu dem Weibe: „Ich will dir viel Mühsal schaffen... unter Mühen sollst du Kinder gebären.“ Und zu Adam sagte er: „...verflucht sei der Acker um deinetwillen. Mit Mühsal sollst du dich von ihm nähren dein Leben lang. ... Im Schweiß deines Angesichts sollst du dein Brot essen, bis du wieder zu Erde werdest, davon du genommen bist. Denn du bist Erde und sollst zu Erde werden.“ (Gen. 3, 16-19)

Genauso hat die Sünde des Kain, der seinen Bruder Abel tötete, den Zorn Gottes auf ihn gezogen: „Und nun: verflucht seist du auf der Erde, die ihr Maul hat aufgetan und deines Bruders Blut von deinen Händen empfangen... Unstet und flüchtig sollst du sein auf Erden.“ (Gen. 4,12) Dies ist das Kainsmal des Sünders, eines jeden Menschen, der Sünden begeht: seelische Unruhe, Gewissensbisse, Traurigkeit, der Verlust der inneren Freiheit... Bevor er Abel aus Neid tötete, weil sein Opfer nicht angenommen wurde, sagte Gott zu Kain: „Warum ergrimmt du? Und warum senkst du deinen Blick? ... Wenn du fromm bist, so kannst du frei den Blick erheben. Bist du aber nicht fromm, so lauert die Sünde vor der Tür, und nach dir hat sie Verlangen; du aber herrsche über sie.“ (Gen. 4,7) Die Sünde der ersten Menschen begründet die „Erb-sünde“. Jeder Mensch wird mit dieser Sünde geboren, d.h. wir alle erben von Adam durch un-

sere Eltern ein geistlich geschwächtes und der Sünde zugeneigtes Wesen, das mit dem leiblichen Tod vergeht.

Die Erbsünde ist also nicht die persönliche Sünde des Adam, die Gott uns auferlegen würde, sondern die Folge aus der Sünde des ersten Menschen. Denn wir sind alle Nachfahren des Adam. So erben wir mit unserer Geburt die Natur des Adam, die von der Sünde geschwächt und sterblich wurde. Alle Nachfahren des Adam imitieren ausnahmslos die Sünde des ersten Menschen und haben daher auch alle sein Schicksal, d.h. alle machen wegen der Sünde zahllose Leidenserfahrungen, die zuletzt im leiblichen Tod enden.

Geliebte Gläubige,

Durch Seine Auferstehung hat uns unser Erlöser Jesus Christus aus diesem Kreislauf der Sünde befreit und uns die Kraft gegeben, die Sünde durch Glauben und Selbstzügelung zu überwinden. Wenn wir aufgrund unserer menschlichen Schwäche trotzdem sündigen, bietet uns Gott die Buße und die Vergebung der Sünden an durch das Sakrament der Beichte und des Bekennens der Schuld. Nach Seiner Auferstehung zeigte sich der Erlöser Seinen Jüngern und sagte zu ihnen: „Nehmt hin den Heiligen Geist! Welchen ihr die Sünden erlaßt, denen sind sie erlassen; und welchen ihr sie behaltet, denen sind sie behalten.“ (Joh 20, 22-23) „Die Vergebung der Sünden bedeutet, daß Gott sich uns mit Barmherzigkeit zuwendet, er uns wie dem verlorenen Sohn vergibt

und uns Gnade und Kraft schenkt, damit wir die Konsequenzen unserer Sünden mit Mut und Geduld ertragen. Ein guter Gläubiger, der häufig beichtet und die Heiligen Sakramente Christi empfängt, empfindet eine große Befreiung in seiner Seele und gleichzeitig eine große Kraft, durch die er in Heiterkeit die Versuchungen, die Beschwerden und die Nöte des Lebens überwindet. Der Tod eines Mannes Gottes ist nichts anderes als die Krönung seines Lebens, seine Begegnung mit Gott „von Angesicht zu Angesicht“.

Um uns der Gabe der Vergebung der Sünden und der Hilfe Gottes, die uns entsprechend unserer Reue geschenkt wird, zu erfreuen, müssen wir uns so oft wie möglich dem Beichtstuhl nähern, aufrichtig beichten und dem Priester und Geistlichen unsere Schuld bekennen, die von ihm auferlegten Beichtstrafen erfüllen und uns bemühen, ein reines und unserem Namen als Christen würdiges Leben zu führen. Deshalb ermuntere ich Euch alle, jede Scham und Zurückhaltung hinter Euch zu lassen, die nur vom Bösen kommen können, wenn Ihr Euch dem Beichtstuhl nähert, und Eure Sünden frei zu bekennen, und zwar nicht nur einmal im Jahr oder nur zu den vier Fastenzeiten, sondern jedes Mal, wenn Ihr Gewissensbisse für begangene Sünden habt. Nur durch häufiges Bekennen unserer Sünden und Kommunion an den Heiligen Sakramenten gewinnen wir die nötige geistliche Sensibilität und werden uns

- Fortsetzung auf der Seite 43 -

este semnul păcătosului, al oricărui om care săvârşeşte păcatul: neliniştea sufletească, muştrarea conştiinţei, întristarea, pierderea libertăţii launtrice... Dumnezeu i-a zis lui Cain înainte de a-l ucide pe Abel, din invidie pentru că jertfa sa n-a fost primită: „pentru ce te-ai întristat şi pentru ce s-a posomorât faţa ta? Când faci binele au nu-ţi este faţa senină? Iar de nu faci binele, păcatul bate la uşă şi caută să te târască, dar tu biruieşte-l!” (Fac. 4, 7). Păcatul primilor oameni se numeşte „păcatul strămoşesc”. Fiecare om se naşte cu acest păcat, ceea ce înseamnă că fiecare moştenim de la Adam prin părinţii noştri o fire slăbită spiritual şi înclinată spre păcat, care sfârşeşte cu moartea trupezască.

Păcatul strămoşesc nu este deci păcatul personal al lui Adam, pe care Dumnezeu ni l-ar imputa nouă, ci consecinţele păcatului primului om. Căci toţi suntem fiii lui Adam. Aşadar, firea cu care ne naştem moşteneşte natura lui Adam, slăbită de păcat şi devenită muritoare. Toţi urmaşii lui Adam, fără excepţie, imită păcatul primului om şi de aceea toţi au soarta lui, adică toţi păţesc nenumerate suferinţe din pricina păcatului, culminând în cele din urmă cu moartea trupezască.

Iubiţi credincioşi,

Prin Învierea Sa, Mântuitorul Iisus Hristos ne-a dezlegat de acest lanţ al păcatului şi ne-a dat puterea să biruim păcatul prin credinţă şi înfrânare. Dacă totuşi păcătuim din slăbiciune omenească, Dumnezeu ne oferă pocăinţa şi iertarea

păcatelor prin Taina Spovedaniei sau a Mărturisirii. După Învierea Sa, Mântuitorul s-a arătat ucenicilor şi suflând asupra lor le-a zis: „Luaţi Duhul Sfânt; cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, ţinute vor fi” (Ioan 20, 22-23). Iertarea păcatelor înseamnă că Dumnezeu se întoarce spre noi cu milă, ne iartă ca pe fiul risipitor şi ne dă harul şi puterea ca să ispăşim cu curaj şi cu răbdare consecinţele păcatelor noastre. Un credincios bun, care se spovedeşte şi se împărtăşeşte des cu Sfintele Taine ale lui Hristos, simte o mare uşurinţă în sufletul său şi totodată o mare putere prin care înfruntă cu seninătate ispitele, greutăţile şi suferinţele vieţii. Iar moartea omului lui Dumnezeu nu este altceva decât încoronarea vieţii sale, întâlnirea „faţă către faţă” cu El.

Pentru a ne bucura şi noi de darul iertării păcatelor şi de ajutorul lui Dumnezeu care vine pe măsura pocăinţei noastre, trebuie să ne apropiem cât mai des de scaunul spovedaniei, să ne mărturisim sincer şi cu căinţă păcatele la preotul duhovnic, să împlinim canonul rânduit de el şi să ne străduim să ducem o viaţă curată, vrednică de numele de creştin pe care-l purtăm. De aceea, vă îndemn pe toţi să învingeţi orice ruşine sau reţinere – care nu pot veni decât de la cel rău – când trebuie să vă apropiaţi de scaunul spovedaniei şi să vă mărturişiţi păcatele, nu doar o dată în an sau numai în cele patru posturi, ci de fiecare dată când conştiinţa vă muştră pentru orice păcat săvârşit. Numai prin mărturisirea deasă şi împărtă-

şirea cu Sfintele Taine câştigăm sensibilitate duhovnicească şi ne vom păzi, cu ajutorul lui Dumnezeu, de a mai păcătui.

Fie ca Învierea Domnului să reverse în sufletele noastre ale tuturor acea pace şi libertate ale fiilor lui Dumnezeu care întrec orice minte (cf. Filip. 4, 7), precum şi bucuria pe care au avut-o femeile mironosiţe şi apostolii văzându-L pe Domnul înviat! Mă rog Bunului Dumnezeu să petreceţi Sfintele Sărbători cu sănătate şi cu spor în familie şi în viaţa de toate zilele!

**Hristos a înviat! şi
Sărbători ferice!**

Al vostru de tot binele voitor şi rugător către Domnul Cel înviat,

+ *Serafim*

Arhiepiscop şi Mitropolit

- Fortsetzung aus der Seite 42 -

davor hüten, weiter zu sündigen. Möge die Auferstehung des Herrn in unser aller Herzen jenen Frieden und jene Freiheit der Kinder Gottes ausgießen, die höher ist als alle menschliche Vernunft (vgl. Phil. 4,7), wie auch jene Freude, die die balsamtragenden Frauen und die Apostel hatten, die den auferstandenen Herrn gesehen haben. Ich bete zu Gott dem Herrn, daß Ihr alle die Osterfeiertage in Euren Familien und im Alltag mit Gesundheit und Freude zur Fülle begehen könnt!

**Christus ist auferstanden
und Gesegnete Osterfeiertage!**

Euer allezeit Euch Gutes wünschender und zum auferstandenen Herrn betender

† **Serafim**

Erzbischof und Metropolit

Der Patriarch Teoktist ist zu den ewigen heimgegangen

Pressemitteilung des Rumänischen Patriarchats bezüglich des Heimgehens des Patriarchen Teoktist zu den Ewigen

Die Pressestelle des rumänischen Patriarchats kündigt den Heimgang zum Herrn, Seiner Seligkeit Vater Teoktist Arapasu, Erzbischof von Bukarest, Metropolit der Ungro-Walachei, Locum tenens von Kesaria in Kappadokien und Patriarch der Rumänisch-Orthodoxen Kirche, mit tiefer Trauer an.

Auf moldauischem Boden des Kreises Botosani geboren, im frühen Alter vom Mönchs-

leben angezogen, erwies sich Vater Patriarch Teoktist als ein ernsthafter Diener des Glaubens auf dem Acker Gottes, wie auch in seiner Tätigkeit als Oberhaupt der Rumänisch-Orthodoxen Kirche.

Er hatte durch die Gnade des Heiligen Geistes das Wissen, zusammen mit anderen hohen Bischöfen, in schweren Zeiten der Verfolgung des christlichen Glaubens, das Schiff der Kirche in der ihr

vom Heiland Jesus Christus anvertrauten Mission zu leiten.

In diesen Momenten des Schmerzes, fleht der ganze rumänisch-orthodoxe Atem die Güte Gottes an, die Seele Seiner hochwürdigen Seligkeit in den Zelten der Gerechten zu bestellen, Sie im Abrahams Schoße zu ruhen und zu den Gerechten zu zählen.

Möge Er in Gottes Frieden ruhen!

Kurze Biographie desjenigen, der für uns alle war und bleibt Vater Patriarch Teoktist

1915, 7. Februar – wird er im Dorf Tocileni, im Hause seiner Eltern Dumitru und Marghioala Arapasu als zehnter der elf Kinder dieser Familie geboren. Bei der Taufe erhält er den Namen Toader.

1921-1927 – besucht er die Grundschule in seinem Heimatdorf.

1928 - trat er als Bruder, in die Skiti Sihastria Voronei, Kreis Botosani, mit Zugehörigkeit zum Kloster Vorona ein.

1931, 14. September – wird er unter den Schülern des Klosterseminars Neamt aufgenommen. 1932-1940 – besucht er die speziellen Lehrveranstaltungen für die Mönche des Klosters Cernica, bei Bukarest (unter der Leitung von Chesarie Paunescu, dem zukünftigen Bischof der Unteren Donau), wo er das Diplom dieses Seminars erlangt hat.

1935, 6. August – wird er als Mönch im Kloster Bistritza - Neamt aufgenommen. Bei dieser Gelegenheit erhielt er den Namen Teoktist.

1937, 4. Januar – Metropolit Pimen von Moldau unterschrieb die Zulassung der Ordination des Mönchs Teoktist in der Stufe des Ierodiakons im Klosters Bistritza. Bischof Ilarion Bacauanul führte diese Ordination in die Precista-Kirche aus Roman durch. 1940-1944 – besuchte er die Lehrveranstaltungen der Fakultät für Theologie an der Universität Bukarest. In diesem Zeitraum wurden ihm seitens des Patriarchen Nikodim, verschiedene Bürotätigkeiten im Erzbistum von Bukarest anvertraut, bis er später dann zum Diakon der Kathedrale des Heiligen Patriarchats ernannt wurde.

1945 – erhielt er den Abschluss in Theologie mit der Bewertung Magna Cum Laude, für eine nachhaltige Arbeit im Lehrbereich der praktischen Theologie, Lehrstuhl für Liturgik, unter der Leitung des Professors Dr. Peter Pr. Vintilescu.

1945, 1. März – wurde er auf seinen Antrag vom Metropoliten Irineu Mihalcescu als Priester der Metropolitanischen Kathedrale nach Iasi versetzt.

1945, 25. März – Weihte ihn Bischof Valeriu Botosaneanul (Moglan), Weihbischof der Metropole von Moldau, zu Ieromonah.

1946-1950 - In Iasi belegte er der Reihe nach die Ämter des hohen Ecclesiarhen der Metropolitan-Kathedrale, des Exarchen der Klöster, und seit 1948 das Amt des Pfarrers der Metropolitan-Kirche im Bereich der Verwaltung. Im Jahre 1946

Părintele Patriarh Teoctist a plecat la cele veșnice

Comunicatul de presă al Patriarhiei Române referitor la trecerea la cele veșnice a Părintelui Patriarh Teoctist

Cu profundă durere, Biroul de Presă al Patriarhiei Române anunță trecerea la Domnul a celui ce a fost Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Munteniei și Dobrogei, Locuitor al Cezareei Capadociei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Preafericitul Părinte Teoctist Arăpașu.

Născut pe plaiuri botoșăne, atras de la o vârstă fragedă de viața monahală, Părintele Patriarh Teoctist a urcat treptele

ierarhiei bisericești începând din anii 1940. Vrednic ucenic al Patriarhului Justinian Marina, Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist s-a dovedit a fi un slujitor de nădejde în ogorul Domnului și în activitatea sa de Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române.

Păstorind Biserica împreună cu ceilalți înalți ierarhi, în vremuri de prigoană a credinței creștine, a știut, prin Harul Sfântului Duh, să conducă co-

rabia Bisericii în misiunea încredințată ei de Mântuitorul Iisus Hristos.

În aceste momente de durere, suflarea ortodoxă românească se roagă Bunului Dumnezeu să așeze sufletul Preafericitului Sale în corturile dreptilor, în sânul lui Avraam să-l odihnească și cu dreptii să-l numere.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Scurtă biografie a celui ce a fost și rămâne pentru noi toți Părintele Patriarh Teoctist

1915, 7 februarie – Este născut în satul Tocileni, județul Botoșani, din părinții Dumitru și Marghioala Arăpașu, ca al zecelea din cei unsprezece copii ai acestora. A primit la botez numele de Toader.

1921-1927 – A urmat școala primară din satul natal.

1928 – A intrat, ca frate, la Schitul Sihastria Voronei, județul Botoșani, aparținând de Mănăstirea Vorona din același județ.

1931, 14 septembrie – Este primit în rândul fraților – elevi la Seminarul monahal din Mănăstirea Neamț.

1932-1940 – Urmează cursurile Seminarului Teologic special pentru monahi din Mănăstirea Cernica, de lângă București (director fiind Chesarie Paunescu, viitorul episcop al Dunării de Jos), obținând Diploma de

seminar.

1935, 6 august – A depus voturile monahale la Mănăstirea Bistritza-Neamț, primind numele de Teoctist.

1937, 4 ianuarie – Mitropolitul Pimen al Moldovei aprobă hirotonia monahului Teoctist în treapta de ierodiacon. A fost hirotont de arhiereul Ilarion Băcăoanul, în biserica Precista din Roman, pe seama Mănăstirii Bistrița.

1940-1944 – A urmat cursurile Facultății de Teologie a Universității din București. În această perioadă a fost rânduit, de patriarhul Nicodim, în diferite ascultări la birourile Arhiepiscopiei Bucureștilor, și apoi în postul de diacon la Catedrala Sfintei Patriarhii.

1945 – A fost proclamat licențiat în Teologie, primind calificativul Magna cum laude

wird er in den Rang des Archimandriten erhoben.

1946-1947 - nahm er an den Kursen der Fakultät für Buchstaben und Philosophie an der Universität von Iasi teil.

1950, 28. Februar - auf Vorschlag des Patriarchen Justinian, wird er von der Heiligen Synode der Rumänisch-orthodoxen Kirche zum Weihbischof des Patriarchats mit dem Titel „Botoșaneanul“ gewählt.

1950, 5. März - fand seine Bischofsweihe in der Kathedrale von St. Spiridon dem Neuen in Bukarest statt. Sie wurde vom Patriarchen Justinian, von Metropoliten von Oltenien, Firmilian und von Bischof Chesarie der unteren Donau durchgeführt.

1950-1954 - wurde er Rektor des Theologischen Instituts in Bukarest und erfüllte zur gleichen Zeit die Sekretär-Aufgaben der Heiligen Synode der Rumänisch-Orthodoxen Kirche und die des Vikars der Bukarester Erzdiözese.

1962, 28. Juli - wurde er von der Wahlkommission des Kollegiums der Kirche als Bischof von Arad erwählt. In dieser Funktion unterstand ihm die Jurisdiktion des Vikariats von Gyula und zweier weiterer Dekanate im Serbischen Banat.

April 1963 - wählte ihn der

Kongress des rumänisch-orthodoxen Bistums von Amerika in das Amt des Bischofs von Detroit, USA. Die Heilige Synode billigte die Wahl und erteilte ihm den Rang des Erzbischofs. Wegen Verweigerung eines Visums konnte er jedoch die Führung des rumänisch-orthodoxen Bistums in den Vereinigten Staaten und Kanada nicht übernehmen.

1969-1970 - wirkte er als locum tenens des Bistums von Oradea. 1973, 28. Januar - wurde er vom Kollegium der Kirchlichen Wahlkommission zum Erzbischof von Craiova und Metropolitan von Oltenien gewählt und vom Patriarchen Justinian am Sonntag, dem 25. Februar 1973 installiert.

1977, 25. September - ist er vom Kollegium der Kirchlichen Wahlkommission in das Amt des Erzbischofs von Iasi und als Metropolitan von Moldau und Suceava gewählt worden. Installiert wurde er am Sonntag, dem 12. Oktober 1977.

Juli 1980 - Januar 1882 - wirkte er als stellvertretender Erzbischof und Metropolitan von Sibiu/Hermannstadt in Siebenbürgen.

1986, 31. Juli bis 9. Januar - war er als locum tenens im Amt des Erzbischofs von Bukarest, Metropolitan von Muntenien

und Dobrogea und dem Patriarchen der rumänischen orthodoxen Kirche tätig.

1986, 9. November - wird ihm vom Kollegium der Kirchlichen Wahlkommission die Würde des Patriarchen verliehen. Die Installation wurde am 16. November 1986 in der Patriarchats-Kathedrale in Anwesenheit des Patriarchen von Jerusalem und Bulgarien, der Vertreter aller orthodoxen Kirchen, der römisch-katholischen Kirche, der evangelischen Kirchen und der Vertreter der staatlichen Institutionen von den Bischöfen des Landes durchgeführt.

1991, 11. Juli - als Anerkennung für sein Bemühen, eine Neuausgabe der Bibel von Bukarest (1688) erscheinen zu lassen, wird ihm der „Timotei Cipariu“-Preis der Rumänischen Akademie verliehen.

1995 - wird er mit der Doktorwürde „Honoris Causa“ der Universität Oradea (4. Juni) und der Universität Bukarest (26. Oktober) ausgezeichnet.

Dezember 1999 - Ehrenmitglied der Rumänischen Akademie.

2000, 12. Oktober - Doktor Honoris Causa der Universität der Unteren Donau.

2000, 7. November - Doktor Honoris Causa der Katholischen Universität Lublin, Polen.

Die Funeralien Seiner Seligkeit Vater Patriarch Teoctist

Nach einer langen 5 Tage währenden Wallfahrt zur Totenbahre seiner Seligkeit Vater Teoctist, während der der leblose Körper des Patriarchen, in der Kathedrale und in dem Patriarchat-Palast in Bukarest abgestellt wurde, nahmen am 3. August 2007, etwa 7000 Gläubige aus

dem In- und Ausland an der Beerdigung desjenigen teil, der mehr als 20 Jahre die rumänische orthodoxe Kirche geführt hatte.

Am frühen Morgen des Freitags wurde in der Patriarchat-Kathedrale die offizielle Göttliche Liturgie zelebriert, nach deren

Ablauf in der Aula des Patriarchat-Palastes an einer Gedenksitzung zu Ehren der Persönlichkeit des Vaters Teoctist, mehr als 30 Delegationen von Kirchen aus aller Welt teilnahmen. Dort wurden von allen diesen Delegationen Trauerbotschaften verlesen.

pentru lucrarea susținută în cadrul Catedrei de Liturgică, sub conducerea Pr. Prof. Dr. Petre Vintilescu. 1945, 1 martie - La cererea sa, a fost transferat în postul de preot la Catedrala mitropolitană din Iași, de către mitropolitul Irineu Mihălcescu.

1945, 25 martie - A fost hirotonit ieromonah de Prea Sfințitul Vale-riu Botoșaneanul (Moglan), arhieru-vicar al Mitropoliei Moldovei. 1946-1950 - La Iași, a îndeplinit, pe rând, funcțiile de mare ecle-siarh al Catedralei mitropolitane, exarh al mănăstirilor, iar din anul 1948, a ocupat postul de vicar administrativ al Mitropoliei, fiind ridicat la rangul de arhimandrit (1946).

1946-1947 - A urmat cursurile Facultății de Litere și Filozofie la Universitatea din Iași.

1950, 28 februarie - A fost ales de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la propunerea patriarhului Justinian, episcop-vicar al Patriarhiei, cu titlul de Botoșaneanul.

1950, 5 martie - A fost hirotonit în treapta arhieriei, în Catedrala Sfântul Spiridon-Nou din București, de către patriarhul Justinian, mitropolitul Firmilian al Olteniei și episcopul Chesarie al Dunării de jos.

1950-1954 - A funcționat ca Rec-

tor al institutului Teologic de Grad Universitar din București, având în același timp și atribuțiile de Secretar al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și de Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

1962, 28 iulie - A fost ales de către Colegiul Electoral Bisericesc în postul de Episcop al Aradului, a avut sub jurisdicție Vicariatul de la Gyula și două protopopiate din Banatul Sărbesc.

1963, aprilie - Congresul Episcopiei Ortodoxe Române din America l-a ales în postul de Episcop de Detroit, S.U.A., iar Sfântul Sinod a aprobat alegerea și i-a acordat rangul de Arhiepiscop. Din cauza neacordării vizei, n-a putut lua în primire conducerea efectivă a Episcopiei Ortodoxe Române din Statele Unite ale Americii și Canada.

1969-1970 - A suplinit Episcopia Oradei.

1973, 28 ianuarie - A fost ales, de către Colegiul Electoral Bisericesc, Arhiepiscop al Craiovei și Metropolitan al Olteniei și instalat de patriarhul Justinian duminică, 25 februarie 1973.

1977, 25 septembrie - A fost ales de Colegiul Electoral Bisericesc în postul de Arhiepiscop al Iașilor și Metropolitan al Moldovei și Sucevei. A fost instalat duminică, 12 octombrie 1977.

1980 iulie - 1982 ianuarie - A suplinit postul de Arhiepiscop al Sibului și Metropolitan al Ardealului. 1986, 31 iulie - 9 ianuarie - A suplinit postul de Arhiepiscop al Bucureștilor, Metropolitan al Munteniei și Dobrogei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

1986, 9 noiembrie - Colegiul Electoral Bisericesc l-a ales în demnitatea de Patriarh. A fost instalat în Catedrala Sfintei Patriarhii de către mitropolii țării, în prezența patriarhilor Ierusalimului și Bulgariei, a reprezentanților tuturor Bisericilor Ortodoxe, ai Bisericii Romano-Catolice, ai Bisericilor Protestante și a reprezentanților forurilor de Stat, la 16 noiembrie 1986.

1991, 11 iulie - Premiul Timotei Cipariu al Academiei Române pentru strădania de reeditare al Bibliei de la București (1688).

1995 - Doctor Honoris Causa al Universității din Oradea (4 iunie) și al Universității din București (26 octombrie).

1999, decembrie - Membru de onoare al Academiei Române.

2000, 12 octombrie - Doctor Honoris Causa al Universității Dunărea de Jos.

2000, 7 noiembrie - Doctor Honoris Causa al Universității Catolice din Lublin, Polonia.

Funeraliile Preafericitului Părinte Teoctist

După un îndelung pelerinaj desfășurat la catafalcul Preafericitului Părinte Teoctist pe durata celor 5 zile, timp în care trupul neînsuflețit al Patriarhului nostru s-a aflat în Catedrala și Palatul Patriarhal din București, în ziua de 3 august 2007, aproximativ 7000 de credincioși au venit din țară și străinătate pentru a participa la

funeraliile celui care de mai bine de 20 de ani a condus Biserica Ortodoxă Română.

În dimineața zilei de vineri, în Catedrala Patriarhală s-a oficiat Sfânta Liturghie, după care, în Aula Palatului Patriarhal, a urmat o ședință comemorativă în care s-a elogiât personalitatea Părintelui Teoc-

tist. Mesajele au fost prezentate de toate cele 30 de delegații ale Bisericilor sosite la București pentru funeraliile arhipăstorului român.

După ședința comemorativă a Sfântului Sinod, în bătaia clopotelor, a urmat slujba de înmormântare. Săvârșită într-o atmosferă solemnă, slujba a

Nach der Gedenktagung der Heiligen Synode folgte – mit dem Glockenschlag – die Zeremonie der Beerdigung. In einer ernsten, feierlichen Atmosphäre, unter der Führung Seiner Seligkeit, Bartholomaios I., Ökumenischer Patriarch von Konstantinopel, wurde dieser Trauergottesdienst unter Mitwirkung der Mitglieder der Heiligen Synode der Rumänisch-Orthodoxen Kirche und der Vertreter anderer orthodoxer Kirchen und im Beisein der Vertreter der Schwesterkirchen aus der ganzen Welt zelebriert.

In der Prozession wurden Kirchenfahnen mitgetragen und das Kreuz, welches zum Kopf des Patriarchen gelegt wurde, sowie die Mitra, der Hirtenstab und das Omophorium, wie auch die persönlichen Dekorationen des Vater Teoktist. Sechs Nonnen beweihräucherten den Sarg des Patriarchen während der Prozession um die Patriarchalkathedrale. Nach drei Unterbrechungen, eine vor

dem Altar, und zwei vor den Seiten der Kirche, genau so wie es beim Klagegedicht der Grablegung unseres Herrn und Heilandes der Fall ist, wandte sich das Gefolge der Kathedrale der Beerdigung zu. Vor dem Erscheinen des Sarges mit dem Körper des Patriarchen in der Kirche schossen Soldaten des Garderegiments und des Protokolls, „Michael der Tapfere“, 21 Kanonenschüsse, während die Blaskapelle des Regiments die Nationalhymne von Rumänien intonierte, zum Zeichen der Dankbarkeit und Verehrung demjenigen gegenüber, der sein Schicksal Gott gewidmet hatte. Zu erwähnen ist die Tatsache, dass der Tag der Funeralien von der Regierung Rumäniens zum nationalen Trauertag erklärt wurde, und dass der rumänische Präsident Traian Basescu, dem Vater Teoktist, post mortem, die höchste Ehrung des rumänischen Staates zuteil werden ließ. Diese Auszeichnung,

der Nationale Orden „Stern von Rumänien“, wurde zum ersten Mal einem Bürger des rumänischen Staates verliehen. Während das Symandron und Glocken läuteten, wurde der Patriarch mit seinen patriarchalischen Ehrenzeichen, dem Evangelium, dem Hirtenstab und dem Engolpion, in der patriarchalischen Kathedrale, neben den drei von vier anderen verstorbenen Patriarchen der Rumänisch-Orthodoxen Kirche, bestattet.

Patriarch Teoktist bleibt überall in den Herzen der Rumänen als ein sanftmütiger Mann, mit strahlendem Gesicht, voller Liebe und Weisheit. An seinem Grab und in unseren Herzen wird für immer geschrieben stehen: „Seine Seligkeit Vater Patriarch TEOKTIST, zuverlässiger Wegweiser der Rumänischen Orthodoxie in trüben und zweifelhaften Zeiten.

Möge ihn Gott in Frieden ruhen lassen!

Die Wahl und die Inthronisation des neuen Patriarchen der Rumänischen Orthodoxen Kirche, Seiner Seligkeit Vater Daniel

PRESSEMITTEILUNG:

Seine Eminenz Dr. Daniel Ciobotea, Metropolit von Moldau und Bukowina wurde als Patriarch der Rumänisch-Orthodoxen Kirche gewählt.

Am 12. September 2007 wählte das Kollegium der Kirchlichen Wahlkommission - in geheimer Abstimmung - seine Exzellenz Dr. Daniel, Metropolit von Moldau und Bukowina, für die zu besetzende Stelle des Erzbischof von Bukarest, Metropolit von

Muntenien und Dobrogea und Patriarch der Rumänisch-Orthodoxen Kirche.

Am gleichen Morgen hat die Heilige Synode, unter dem Vorsitz seiner Exzellenz Nicolae von Banat, dem ältesten ordinierten Metropolit, in geheimer Abstimmung, seine Exzellenz Dr. Daniel, Metropolit von Moldau und Bukowina, seine Exzellenz Bartolomeu Metropolit von Cluj, Crisana und Maramures und den Weihbischof Ioan von Covasna und Harghita, als Kandidaten für die Wahl des neuen Patriarchen

der rumänischen orthodoxen Kirche, dem Kollegium der Kirchlichen Wahlkommission vorgestellt.

Keinem der drei Kandidaten gelang es, die absolute Mehrheit, das heißt die Hälfte plus eine der Stimmen, von allen gültig abgegebenen Stimmen, nach der ersten Wahlrunde zu erhalten, um als Oberhaupt der Kirche gewählt werden zu können. Es folgte demnach ein zweiter Wahlgang, an dem nur die ersten zwei platzierten teilnahmen, seine Exzellenz Me-

- Fortsetzung auf der Seite 52 -

fost condusă de PF Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic de la Constantinopol, cu participarea ierarhilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și cu ierarhii Bisericilor Ortodoxe surori din toată lumea participanți la eveniment.

În procesiune au fost purtați prapuri, ripide, crucea, care a fost așezată la căpătâiul Patriarhului, apoi mitra, toiagul și omoforul și decorațiile PF Părinte Teoctist. Pe parcursul procesiunii în jurul Catedralei patriarhale, șase monahii au mers lângă sicriu tămâind. După cele trei opriri în dreptul altarului și al celor două abside ale bisericii, la fel ca la Prohodul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos din Vinerea Patimilor, în imn funebru, cortegiul s-a îndreptat spre Cate-

drală, pentru înhumare. Înainte ca sicriul cu trupul patriarhului să fie reintrodus în biserică, soldații Regimentului de Gardă și Protocol „Mihai Viteazul” au tras 21 de salve de tun, iar fanfara Regimentului a intonat Imnul Național al României, în semn de cinstire pentru cel care și-a închinat destinul lui Dumnezeu. De amintit că ziua funeraliilor a fost decretată de Guvernul României Zi de doliu național, iar Președintele României, Traian Băsescu, i-a conferit Preafericitului Părinte Teoctist post-mortem cea mai înaltă distincție a statului român, acordată pentru prima dată unui cetățean al său: Ordinul Național „Steaua României” în grad de Colan.

În timp ce toaca și clopotele răsuna, Patriarhul a fost în-

mormântat având alături însemnele patriarhale – Evanghelia, toiagul și engolpionul – în Catedrala patriarhală, alături de 3 dintre ceilalți 4 patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române: Miron Cristea (1925-1939); Nicodim Munteanu (1939-1948) și Iustin Moiescu (1977-1986).

Patriarhul Teoctist a rămas în sufletele românilor de pretutindeni ca un om blând, cu chip luminos și plin de iubire și înțelepciune, iar la mormântul și în inimile noastre va rămâne scris pentru totdeauna: „Preafericitul Părinte Patriarh TEOCTIST vrednic călăuzitor al Ortodoxiei românești în vremuri tulburi și la răscruce de vremuri”.

Dumnezeu sa-l odihnească

Alegerea și întronizarea noului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române: Preafericitul Părinte Daniel

COMUNICAT DE PRESĂ: Înaltpreasfințitul Dr. Daniel Ciobotea, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a fost ales Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

În ziua de 12 septembrie 2007, Colegiul Electoral Bisericesc l-a ales – prin vot secret – pe Înaltpreasfințitul Dr. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, în postul vacant de Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Munteniei și Dobrogei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Sfântul Sinod, reunit în ședința extraordinară în dimineața aceleiași zile, sub președinția Înaltpreasfințitului Nicolaie al Banatului, Mitropolitul cel mai vechi în hirotonie, a de-

semnat prin vot secret pe Înaltpreasfințitul Dr. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, pe Înaltpreasfințitul Mitropolit Bartolomeu al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului și pe Preasfințitul Ioan, Episcopul Covasnei și Harghitei drept candidați în vederea alegerii de către Colegiul Electoral Bisericesc a noului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

După primul tur de scrutin, nici unul dintre cei trei candidați nu a întrunit majoritatea absolută, adică jumătate plus unu din numărul voturilor valabil exprimate, pentru a fi ales Înaltpreasfințitul Nicolaie al Banatului, Mitropolitul cel mai vechi în hirotonie, a de-

semnat prin vot secret pe Înaltpreasfințitul Dr. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, pe Înaltpreasfințitul Mitropolit Bartolomeu al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului și pe Preasfințitul Ioan, Episcopul Covasnei și Harghitei drept candidați în vederea alegerii de către Colegiul Electoral Bisericesc a noului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. După numărarea voturilor, Înaltpreasfințitul Dr. Daniel a obținut 95 de voturi, iar Înaltpreasfințitul Bartolomeu, 66 de voturi din cele 161 de voturi valabil exprimate.

În cursul serii, reunit în ședința plenară de lucru, Sfântul Sinod a validat alegerea Înaltpreasfințitului Mitropolit Dr. Daniel în scaunul de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Întronizarea Înaltpreasfințitului Dr. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei și Patriarhul ales al Bisericii Ortodoxe Române, a avut loc duminică, 30 septembrie 2007, orele 10:30, în Catedrala Patriarhală.

Daniel Ciobotea – Der neue Patriarch der Rumänisch-Orthodoxen Kirche

Die Rumänisch-Orthodoxe Kirche hat seit Herbst des Jahres 2007 einen neuen Patriarchen. Nachdem der erinnerungswürdige Patriarch Teoctist zum ewigen Leben gegangen ist, designierte die Synode der Rumänisch-Orthodoxen Kirche folgende Kandidaten: Seine Eminenz Daniel, Metropolit von Moldau und Bukowina, Seine Eminenz Bartolomeu Metropolit von Klausenburg und Seine Exzellenz Ioan, Bischof von Covasna und Harghita. Die Wahl fand am 12. September 2007 statt und das Wahlkollegium wurde von den Mitgliedern der National-Kirchlichen Versammlung (165) und von den Mitgliedern der Eparchialversammlung des Erzbistums Bukarest (30) konstituiert. Gemäß der Verfassung der Rumänisch-Orthodoxen Kirche besteht ein Großteil der Mitglieder des Wahlkollegiums aus Laien. Vom Heiligen Geist inspiriert, haben die 195 Mitglieder des kirchlichen Wahlkollegiums den Metropolitan von Moldau und Bukowina, Seine Eminenz Dr. Daniel Ciobotea, als Vorsitzenden der Heiligen Synode und als Patriarchen der Rumänisch-Orthodoxen Kirche gewählt.

Werdegang

Der neue Patriarch der orthodoxen Christen in Rumänien, Seine Seligkeit Dr. Daniel

Ciobotea wurde am 22. Juli 1951 im Dorf Dobrești, Kreis Bara, Bezirk Timiș geboren. Er war das dritte Kind von Alexie und Stela Ciobotea. Er wurde getauft auf den Namen Dan-Ilie. Zwischen 1958 und 1962 besuchte er die Grundschule in seinem Heimatdorf Dobrești und zwischen 1962 und 1966 die Mittelschule in Lăpușnic, Kreis Timiș. Im Jahr 1966 wurde er nach erfolgreicher Absolvierung der Aufnahmeprüfung in das städtische Gymnasium von Buziaș aufge-

nommen und legte sein Abitur 1970 am "Coriolan Brediceanu" - Gymnasium in der Stadt Lugoj ab.

Nach dem Abitur besuchte er von 1970 bis 1974 das Theologische Institut von Sibiu/Hermannstadt, welches er mit einem Lizenziat im Fach Neues Testament abschloss. Danach promovierte er im Fachbereich Systematische Theologie am Theologischen Institut in Bukarest, unter der Leitung von Prof. Dumitru Stăniloae. Die Fortsetzung seiner Studien

Daniel Ciobotea – Noul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

Biserica Ortodoxă Română are din toamna anului 2007 un nou patriarh. După trecerea la cele veșnice a vrednicului de pomenire Patriarh Teoctist, Sinodul BOR a desemnat următorii candidați: Î.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Î.P.S. Bartolomeu, Mitropolitul Clujului, și P.S. Ioan, Episcopul Covasnei și Harghitei. Alegerile au avut loc în data de 12 Septembrie, iar colegiul elector a fost alcătuit din membrii Adunării Naționale Bisericești (165) și din membrii Adunării Eparchiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor (30). Conform statutului BOR, o parte importantă a membrilor colegiului elector sunt laici. Sub insuflarea Duhului Sfânt, cei 195 de membri ai Colegiului Electoral Bisericesc l-au ales pe mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Înalt Preasfințitul Dr. Daniel Ciobotea, drept Înțâistătător al Sfântului Sinod și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Viața

Noul patriarh al creștinilor ortodocși din România, Preafericirea Sa Dr. Daniel Ciobotea, s-a născut la 22 iulie 1951 în satul Dobrești, comuna Bara, județul Timiș. El a fost al treilea copil al familiei învățătorului Alexie și Stela Ciobotea. A primit la botez numele de Dan-Ilie Ciobotea. Școala primară a

urmat-o în satul natal (1958-1962), Dobrești, iar gimnaziul în localitatea Lăpușnic (1962-1966), județul Timiș. În anul 1966 începe, după promovarea examenului de admitere, cursurile liceale în orașul Buziaș, pe care le continuă în municipiul Lugoj, la Liceul "Coriolan Brediceanu" (1967-1970).

După absolvirea examenului de bacalaureat se înscrie ca student la Institutul Teologic Universitar din Sibiu (1970-1974), unde obține titlul de Licențiat în teologie cu specializarea Noul Testament. În perioada anilor 1974-1976 frecventează cursurile de doctorat la Institutul Teologic Universitar din București, Secția Sistemătică, sub îndrumarea Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae. Își continuă studiile în străinătate: doi ani la Facultatea de Teologie Protestantă a Universității de Științe Umane din Strasbourg (Franța) și doi ani la Universitatea Albert Ludwig din Freiburg im Breisgau (Germania), Facultatea de Teologie Catolică. La data de 15 iunie 1979 își susține teza de doctorat la Facultatea de Teologie Protestantă din Strasbourg, teză intitulată: "Réflexion et vie chrétiennes aujourd'hui. Essai sur le rapport entre la théologie et la spiritualité". Teza a fost coordonată de către profesorii Gerard Ziegwald și André Benoit. Un an mai târziu, o formă lărgită a

acestei teze a fost depusă pentru obținerea titlului de doctor și la Institutul Teologic Universitar din București sub următorul titlu: "Teologie și spiritualitate creștină. Raportul dintre ele și situația actuală". În urma examenului oral și a susținerii tezei, drd. Dan-Ilie Ciobotea a fost declarat doctor în teologie ortodoxă.

Din anul 1980 a activat ca lector la Institutul Ecumenic de la Bossey – Elveția, al cărui director adjunct a fost în perioada 1986-1988. Paralel a activat ca profesor asociat la Geneva și Fribourg (Elveția). A participat la numeroase întruniri ecumenice: Al treilea Congres ortodox al Europei Occidentale de la Amiens, Franța (1977), Colocviul despre Filioque de la Klingenthal (1978 și 1979), Conferința studenților creștini de la Wellesley, - S.U.A. (1979), Conferința ecumenică de la Cambridge Boston, S.U.A. (1979), Reuniunea ecumenică asupra spiritualității creștine de azi de la Mănăstirea Valamo, Finlanda (1981), Reuniunea ecumenică "Iisus Hristos – Viața lumii" de la Niederaltaich, Germania (1982). Reuniunea ecumenică asupra rugăciunii pentru unitatea creștinilor de la Veneția (1982), a VI-a Adunare generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor de la Vancouver (1983) etc.

La 6 august 1987 intră în viața monahală la Mănăstirea

führte ihn jeweils für zwei Jahre an die Protestantisch-Theologische Fakultät der Universität Straßburg (Frankreich) und die Albert-Ludwigs-Universität Freiburg (Deutschland). Er wurde schließlich am 15. Juni 1979 in Straßburg zum Dr. theol. promoviert. Der Titel seiner Dissertation war: „Réflexion et vie chrétiennes aujourd'hui. Essai sur le rapport entre la théologie et la spiritualité“. Die Arbeit wurde betreut von den Professoren Gerard Siegwald und André Benoit. Ein Jahr später wurde eine erweiterte Fassung dieser Arbeit mit dem Titel „Theologie und christliche Spiritualität. Ihre gegenseitige Beziehung und die aktuelle Lage“ an dem Theologischen Institut der Universität Bukarest zur Erlangung des Dokortitels eingereicht. Nach der öffentlichen Verteidigung der Dissertation am 30. Oktober 1980 erhielt er einen weiteren Dokortitel von einer orthodoxen Fakultät.

Seit 1980 wirkte er als Lektor am Ökumenischen Institut von Bossey – Schweiz, dessen Studiendirektor er zwischen 1986-1988 war. Zugleich wirkte er als außerordentlicher Professor in Genf und Fribourg (Schweiz). Er nahm an vielen Ökumene-Versammlungen teil, z.B. an dem dritten orthodoxen Kongress von Westeuropa in Amiens, Frankreich (1977), an dem Fillioquekolloquium von Klingenthal (1978 und 1979), an der Konferenz christlicher Studenten von Wellesley - USA (1979) und an der ökumenischen Konferenz von Cambridge Boston, USA (1979), an der ökumenischen Versamm-

lung über die christliche Spiritualität heute im Kloster Valamo – Finnland (1981), an der ökumenischen Versammlung „Jesus Christus – Leben der Welt“ von Niederaltdeutschland (1982); der ökumenischen Versammlung über das Gebet für die Einheit der Christen in Venedig, Italien (1982), an der sechsten Generalversammlung des Weltkirchenrates von Vancouver, Kanada (1983) usw.

Am 6. August 1987 trat er in das monastische Leben im Kloster Sihăstria ein. Er erhielt von Archimandrit Cleopa Ilie, seinem Mönchspaten, den Namen Daniel. Am 8. August 1987 wurde er Diakon und am 15. August 1987 als Mönchpriester geweiht. Im Oktober 1988 erhielt er den Rang eines Protosingels. Zwischen dem 1. September 1988 und dem 1. März 1990 war er Patriarchalberater und gleichzeitig Direktor der Sektion „Gegenwartstheologie und Ökumenischer Dialog“. Parallel dazu lehrte er am Theologischen Institut der Universität Bukarest als Professor am Lehrstuhl für christliche Missiologie. Im Januar 1990 wurde Daniel Ciobotea Präsident des Reflexionskreises für die Erneuerung der Kirche. Hier arbeitete er zusammen mit dem Archimandriten Bartolomeu Anania, den Pfarrern Prof. Constantin Galeriu und Prof. Dumitru Stăniloae sowie mit anderen Laien. Der Reflexionskreis hat die vollständige Wiedereingliederung des Religionsunterrichtes als normales Unterrichtsfach an allen rumänischen Schulen zum Ziel.

Metropolit von Moldau und Bukowin

Am 1. März 1990 wurde Daniel Ciubotea von Nicolae Corneanu, Metropolit vom Banat, als Weihbischof für das Bistum Temeswar vorgeschlagen. Nach der Wahl durch die Heilige Synode der Rumänisch-Orthodoxen Kirche wurde er am 4. März 1990 in der Kathedrale von Temeswar mit dem Titel Lugojanul (von Lugo) ordiniert.

Am 7. Juni 1990 wurde er zum Erzbischof von Iași und Metropolit von Moldau und Bukowin gewählt. Am 1. Juli nahm er das Bischofsamt auf.

Seit 1992 unterrichtete der Metropolit Daniel Dogmatik, Pastoraltheologie und Ökumenische Theologie an der Orthodox-Theologischen Fakultät „Dumitru Stăniloae“ an der Universität Iași.

Als Metropolit nahm er weiterhin an mehreren ökumenischen Konferenzen teil: er leitete die Delegation der Rumänisch-Orthodoxen Kirche zur Generalversammlung der ÖRK in Canberra (1992). Er ist Repräsentant der national-synodalen Kommission für religiöse Erziehung (Bukarest), Präsident der Kommission für Liturgik und Theologie der Synode der Rumänisch-Orthodoxen Kirche (die ehemalige Ausbildungskommission); Gründungsmitglied der Nationalen Kommission der historischen Denkmäler; Mitglied im Zentral- und Exekutivkomitee der ÖRK (1991-1998), Mitglied des Präsidiums und des Zentralkomitees der KEK (seit 1990) und Vizepräsident der 2.

Sihăstria. L-a avut ca naș de călugărie pe Prea Cuviosul Părinte Arhimandrit Cleopa Ilie de la care a primit numele Daniel. La 8 august 1987 a fost hirotonit diacon și la 15 august 1987 ieromonah. Ulterior, în octombrie 1988 este hirotesit protosinghel. În perioada 1 septembrie 1988 - 1 martie 1990 este consilier patriarhal, Director al Sectorului Teologie Contemporană și Dialog Ecumenic. În paralel, deține funcția de Conferențiar la Catedra de Mișune Creștină a Institutului Teologic Universitar din București. În ianuarie 1990, Protosinghelul Daniel Ciobotea a fost președintele Grupului de Reflecție pentru Înnoirea Bisericii. Aici a colaborat cu arhimandritul Bartolomeu Anania, Pr. Prof. Dr. Constantin Galeriu, Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae și alți laici. Acest grup a avut ca țel reintroducerea religiei ca disciplină de studiu în toate școlile românești.

Mitropolit al Moldovei și Bucovinei

La 1 martie 1990, PC Protosinghel Dr. Daniel Ciobotea este ales, la propunerea ÎPS Mitropolit Nicolae Corneanu, în rangul de episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, cu titlul „Lugojanul“. A fost hirotonit într-un arhiereu în Catedrala Ortodoxă din Timișoara la 4 martie 1990.

La 7 iunie 1990 este ales, iar la 1 iulie 1990 este înscăunat ca Arhiepiscop al Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei.

Din anul 1992 a predat la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae“ din

cadrul Universității Al. I. Cuza din Iași, disciplinele: Teologie Dogmatică, Teologie Pastorală și Teologie Ecumenică.

Participă, în continuare, la o serie de întruniri ecumenice peste hotare. A condus delegația Bisericii Ortodoxe Române la a VII-a Adunare Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor de la Canberra (1992). Deține numeroase funcții pe plan bisericesc și ecumenic: Reprezentant al Comisiei Sinodale Naționale pentru Educația Religioasă (București), Președinte al Comisiei Teologice și Liturgice a Sf. Sinod al BOR (fostă comisie pentru învățământ), Membru Fondator și Membru de Onoare al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice (București), Membru al Comitetului Executiv și Central al Consiliului Ecumenic al Bisericilor (Geneva, 1991-1998), Membru al Prezidiului și Comitetului Central al Conferinței Bisericilor Europene (din 1990), Vicepreședinte al celei de-a II-a Adunări Generale a Conferinței Bisericilor Europene (Graz, 1997). Intensa lui activitate ecumenică i-a atras critica cercurilor conservative din Biserica Ortodoxă Română, respectiv din monahismul românesc.

Realizări ca mitropolit

ÎPS Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a fondat numeroase instituții dintre care amintim: Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae“ din Iași, Seminarele Teologice Ortodoxe de la Mănăstirea Agapia, Botoșani,

Dorohoi, Iași și Piatra Neamț, Academia Laică „Sf. Ioan de la Neamț“, Mănăstirea Neamț, Centrul Cultural-Pastoral „Sf. Daniil Sisastru“, Durău, Institutul Ecumenic „Sf. Nicolae“, Iași, Centrul de Conservare și Restaurare a Patrimoniului Religios „Resurrectio“, Centrul de educație și informare medicală Providența II - 2002, Institutul social-caritativ Diaconia - 2003 și altele.

De asemenea, pe plan social-caritativ, Mitropolitul Daniel a înființat o serie de instituții sociale: Asociația Creștină Pelerinul (Iași, 1996), Cabinetul stomatologic St. Pantelimon (Iași, 1993), Asociația Medicilor și Farmaciștilor Ortodocși din România (Iași, 1993), Departamentul socio-caritativ Diaconia (Iași, 1994), Cantine pentru săraci la Iași, Pașcani, Dorohoi și Hârlău (1993-1995), Dispensarul policlinic „Sf. Ap. Petru și Pavel“ (1998), Centrul de diagnostic și tratament Providența (2000), Fundația Solidaritate și Speranță (2002).

ÎPS Mitropolit a fondat și multe publicații religioase. Amintim aici: „Vestitorul Ortodoxiei“, „Candela Moldovei“, „Teologie și Viață“. A organizat, de asemenea, numeroase simpozioane, colocvii, congrese naționale și internaționale. A înființat în 1998 postul de radio Trinitas.

Recunoașterea meritelor academice

De-a lungul timpului a primit numeroase distincții și titluri, dintre care amintim: Premiul Emanuel Heufeder

Generalversammlung der KEK (Graz 1997). Seine intensiv-ökumenischen Bemühungen haben ihm scharfe Kritik in konservativen Kreisen der Rumänisch-Orthodoxen Kirche bzw. des Mönchtums eingebracht.

Leistungen als Metropolit

Seine Eminenz Daniel, als Metropolit von Moldau und Bukowina, hat zahlreiche Institutionen gegründet: die Orthodox-Theologische Fakultät „Dumitru Stăniloae“ von Iași, die Orthodox-Theologischen Seminare von Agapia, Botoșani, Dorohoi, Iași und Piatra Neamț; die Laienakademie „Hl. Johannes von Neamț“, das Kulturpastorale Zentrum „Hl. Daniil Sihastru“-Durău; das Ökumenische Institut „Hl. Nikolaus“ – Iași, das Konservierungs- und Restaurierungszentrum religiöser Patrimonium „Resurrectio“, das medizinische Erziehungs- und Informationszentrum Providența II, das Sozial-Caritative Institut Diakonia usw.

Auch auf der sozial-karitativen Ebene hat der Metropolit Daniel eine Reihe sozialer Institutionen gegründet: den Christlichen Verein „Der Pilger“ (Iași, 1996); die Zahnarztpraxis Hl. Pantelimon (Iași, 1993); den Verein Orthodoxe Ärzte und Pharmazeuten aus Rumänien (Iași, 1993); die Sozial-karitative Abteilung Diakonia (Iași, 1994); die Armenkantinen in Iași, Pașcani, Dorohoi, Hârlău (1993-1995); das Poliklinikum „Hl. Ap. Petru und Pavel“ (1998); das Diagnose- und Be-

handlungszentrum Providența (2000); die Stiftung Solidarität und Hoffnung (2002).

Seine Eminenz Daniel hat auch mehrere religiöse Publikationen veranlasst: „Der Verkünder der Orthodoxie“, „Die Kandela Moldawiens“, „Theologie und Leben“. Außerdem hat er zahlreiche Symposien, Kolloquien, Tagungen auf nationaler und internationaler Ebene organisiert. Im Jahre 1998 gründete er den Radiosender Trinitas.

Die Anerkennung akademischer Verdienste

Im Laufe der Zeit hat er zahlreiche Titel und Auszeichnungen erhalten, z.B. den Preis Emanuel Heufeder (Germania, 1998); den Ökumenischen Preis des Hl. Nikolaus Institutes von Bari (Italien 2002), den von der Europäischen Stiftung für Kultur Pro Europa aus Freiburg im Breisgau in Berlin verliehenen Preis Pro Humanitate (2002).

Für seine wissenschaftliche Tätigkeit erhielt er den Titel Doctor Honoris Causa von der Katholischen Universität Sacred Heart, Fairfield, Connecticut – USA (2003) sowie von der George Enescu Universität Iași. Er ist Ehrenbürger der Stadt Botoșani (2003).

Seine Seligkeit nahm an über 200 Symposien, Kongressen und theologischen Konferenzen teil. Er hat über 500 Studien, Aufsätze, Reden und Vorworte in rumänischer Sprache und circa 100 Aufsätze und Studien in französischen, englischen und deutschen Zeitschriften und Studienbänden

veröffentlicht. Der Patriarch Daniel ist auch Verfasser bedeutender theologischer Bücher.

Im Jahre 2000 wurde er zum Titularmitglied der Internationalen Akademie der Religionswissenschaften in Brüssel, im Jahre 2003 zum Honorarsenator der Unteren Donau Universität Galați und im Jahre 2007 zum Honorarmitglied Rumänischer Akademie gewählt.

Bisherige Wirkung als Patriarch

a) *Basilica, neuer Media-Trust des rumänischen Patriarchats*

Bereits einen Monat nach seiner Amtsübernahme gründete er einen neuen Media-Trust. Dieser neue Media-Trust – mit dem Namen „Basilica“ – hat 27 Radiofrequenzen von Trinitas, sowie die Tageszeitung „Lumina“, die Wochenzeitung „Lumina de Duminică“, die Monatszeitschrift „Candela Moldovei“ und die Zeitschrift „Theologie și Viață“ übernommen. Dazu bekam er einen TV Sender TRINITAS der in 75 % der TV-Netzwerke Rumäniens empfangen werden kann. Für die Orthodoxen Christen aus dem Ausland sind Ausstrahlungsfrequenzen auf dem Satelliten AMOS 2 gekauft worden. Ein Presse- und Kommunikationsbüro gehören zu dem Kern der künftigen Nachrichtenagentur des Trustes BASILICA. Der neue kirchliche TV-Sender Trinitas stellt, genauso wie PAX TV, die offizielle Position der Rumänisch-Orthodoxen Kirche und verschiedene Ereignisse

(Germania, 1998), Premiul ecumenic al Institutului Sf. Nicolae din Bari (Italia, 2002), Premiul Pro Humanitate acor-

cetățean de onoare al municipiului Botoșani (2003).
Preafericirea Sa a participat la peste 200 de simpozioane,

Internaționale de Științe Religioase de la Bruxelles, senator de onoare al Universității Dunărea de Jos (Galați, 2003), iar

PF Daniel rostind discursul de deschidere a anului universitar

dat la Berlin, în 2002, de Fundația Europeană pentru Cultură Pro Europa (din Freiburg im Breisgau).

De asemenea i-a fost conferit titlul de Doctor Honoris Causa de către Universitatea Catholică Sacred Heart, Fairfield, Connecticut - S.U.A. (2003) și de către Universitatea de Arte "George Enescu" din Iași (2006). De asemenea, este

congrese și conferințe teologice internaționale. El a publicat peste 500 de studii, articole, cuvântări și prefețe în limba română, peste 100 de studii și articole în limbile franceză, engleză și germană în reviste și volume colective din străinătate. Patriarhul Daniel este și autorul unor cărți teologice de o importanță deosebită.

În anul 2000 a fost ales membru titular al Academiei

în 2007 a fost ales ca membru de onoare al Academiei Române.

Activitatea ca patriarh

a) *Basilica*

La nici o lună de la înscăunare punea bazele unui nou trust media. Acest nou trust media - cu numele „Basilica“ - a preluat cele 27 de frecvențe ale Radio Trinitas, cotidianul Lumina, săptămânalul „Lu-

des religiösen und zivilen Lebens dar. Der Sender wird zur Verstärkung der sozialen Solidarität in dem europäischen multireligiösen, multikulturellen und multiethnischen Kontext beitragen.

b) *Das zusammen mit der Regierung Rumäniens unterschriebene Protokoll sozialer Inklusion*

Gemäß dem Gesetz Nr. 489/2006 über religiöse Freiheit und allgemeinen Status der Religionen, wodurch der Staat die spirituelle, erzieherische, sozial-karitative Rolle der Religionen und deren Status als soziale Partner und friedensstiftende Faktoren in der Gesellschaft anerkennt, hat im Oktober 2007 der Patriarch Daniel im Namen des rumänischen Patriarchats ein Kooperationsprotokoll mit der rumänischen Regierung unterschrieben. Dieses wird erfolgreich auf der Ebene lokaler Gemeinden umgesetzt. Das Protokoll wurde, mit Verlängerungsmöglichkeit, für eine Dekade beschlossen. Das rumänische Patriarchat setzt so die diakonische Tradition der Ostkirche fort. Seine Seligkeit Daniel beteiligt aktiv die Kirche bei der Schaffung gesetzlicher Rahmen und normativer Dokumente für das Programm sozialer Inklusion. Die Kirche verpflichtet sich:

1) Informationen über soziale Arbeit von Nichtregierungsorganisationen, welche im Rahmen und mit dem Segen der Rumänisch-Orthodoxen Kirche handeln, weiterzugeben und

2) Repräsentanten, welche mit den Konsultativstrukturen aus sozialen Bereichen zusammenarbeiten, und durch welche die notwendige Hilfe für die sich in Not befindenden Personen, Familien und Gemeinden gewährleistet wird, zu designieren. Die von der Kirche konstituierten Systeme sozialer Wohlfahrtspflege verpflichten sich Informationen über die Lage der betreuten Personen und über die angebotene Sozialhilfe zu veröffentlichen. Die Kirche verpflichtet sich zur kostenlosen Seelsorge aller Bedürftigen, die soziale Dienstleistungen aus öffentlichen oder privaten Geldgebern in Anspruch nehmen. Die sozialen Strukturen der Kirche und deren Personal verpflichten sich für die Gewährleistung der Implementierung sozialer Programme von nationalem Interesse.

c) *Die Grundsteinlegung der Kathedrale der Errettung der Nation*

Seine Seligkeit Daniel feierte den Grundsteinlegungsgottesdienst der neuen Patriarchalkathedrale, die zwischen Verteidigungsministerium und dem Parlament Rumäniens auf dem 13. September Weg erbaut wird. Bei diesem Ereignis haben Mitglieder der Hl. Synode der Rumänisch-Orthodoxen Kirche, Persönlichkeiten des öffentlichen rumänischen Lebens, Priester und Gläubige aus der Hauptstadt und aus den nah liegenden Ortschaften teilgenommen. Die Baukosten, welche ca. 400 Millionen Euro betragen, wurden von Patriarch Daniel im Vergleich zu anderen

derzeit in Rumänien entstehenden Projekten als gering geschätzt.

d) *Die Reaktivierung der Bistümer aus Bessarabien, die Gründung anderer in der Diaspora*

In der Sitzung am 22. Oktober 2007 nahm die Heilige Synode der Rumänisch-Orthodoxen Kirche die Entscheidung der Autonomen Metropole Bessarabiens über die Reaktivierung ihrer sufraganen Bistümer (Erzbistum Kischinau, Bistum Bălți, Bistum Südbessarabien und das orthodoxe Bistum von Dubăsari und Ganz Transnistrien) zur Kenntnis. Die Heilige Synode hat die Bistümer juristisch in die Verfassung der Rumänisch-Orthodoxen Kirche eingetragen. Neben der Reaktivierung der älteren Bistümer in Bessarabien wurden andere neue in Italien (Rom) und auf der Iberischen Halbinsel - kanonisch untergeordnet der Metropole für West- und Meridionaleuropa - bzw. in skandinavischen Ländern (Stockholm) - kanonisch untergeordnet der Metropole für Deutschland, Zentral- und Nordeuropa - gegründet. Ein direkt dem rumänischen Patriarchat untergeordnetes Bistum wurde auf dem kanonischen Territorium Australiens und Neuseelands gegründet.

Wir wünschen dem neuen Patriarchen Daniel Ciobotea die Hilfe des barmherzigen Gottes, welche ihm die Fortsetzung dieser pastoral-missionarischen Tätigkeiten erlauben wird.

mina de Duminică", periodical lunar „Candela Moldovei" și revista teologică „Teologie și Viață". Acestora s-a adăugat un post de televiziune TRINITAS TV care poate fi recepționat în 75% din rețelele de televiziune din România. Pentru creștinii ortodocși din străinătate s-au cumpărat frecvențe de emisie pe satelitul AMOS 2. Un birou de Presă și Comunicații formează nucleul viitoarei agenții de știri a trustului BASILICA. Noua televiziune bisericească TRINITAS, la fel ca PAX TV, prezintă poziția BOR și diversele evenimente ale vieții religioase și civile din România. De asemenea, va contribui la întărirea solidarității sociale în contextul european multireligios, multiethnic și multicultural.

b) *Protocolul de incluziune socială semnat cu Guvernul României*

Conform Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, prin care Statul recunoaște cultelor rolul spiritual, educațional, social-caritabil și statutul lor de parteneri sociali și de factori ai păcii sociale în societate, în luna octombrie 2007 Patriarhul Daniel a semnat în numele Patriarhiei Române un Protocol de cooperare cu guvernul român în domeniul incluziunii sociale. Acesta se implementează cu succes la nivelul comunităților locale. Protocolul a fost încheiat pe o perioadă de 10 ani având posibilitatea de a fi prelungit. Patriarhia Română continuă astfel tradiția diaconală a Bisericii Răsăritului.

Preafericitul Daniel angajează Biserica în mod activ pentru crearea cadrului legal și al actelor normative referitoare la programele de incluziune socială. Biserica se obligă să informeze statul despre organizațiile nonguvernamentale din domeniul asistenței sociale care funcționează în cadrul și cu binecuvântarea BOR și să desemneze reprezentanți care să colaboreze cu structurile consultative din domeniul social și prin aceștia să ofere ajutorul necesar persoanelor, familiilor sau comunităților aflate în situații de dificultate. Sistemele de asistență socială pe care Biserica le-a constituit se obligă să informeze structurile statului cu privire la situația și prestațiile sociale oferite persoanelor asistate. Biserica se oferă să asigure consilierea spirituală gratuită pentru beneficiarii serviciilor sociale organizate de furnizorii publici și privați. Structurile sociale ale Bisericii și personalul acestor structuri se obligă să asigure implementarea programelor sociale de interes național.

c) *Punerea pietrei de temelie a Catedralei Mântuirii Neamului*

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a oficiat slujba de punere a pietrei de temelie și a sfințirii locului destinat construirii noii Catedrale patriarhale pe terenul situat în Calea 13 Septembrie, între Ministerul Apărării Naționale și Parlamentul României. La eveniment au participat membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, personalități

ale vieții publice românești, preoți și credincioși din capitală și din localitățile apropiate. Costurile estimate la 400 milioane euro sunt considerate de către PF Daniel ca fiind modeste în comparație cu alte proiecte care se desfășoară momentan în România.

d) *Reactivarea eparhiilor din Basarabia, înființarea altora în Diaspora.*

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința sa de lucru din 22 octombrie, luând act de hotărârea Mitropoliei Autonome a Basarabiei referitoare la reactivarea eparhiilor sale sufragane (Arhiepiscopia Chișinăului, Episcopia de Bălți, Episcopia Basarabiei de Sud și Episcopia Ortodoxă a Dubăsariilor și a toată Transnistria), le-a înscris juridic în Statutul Bisericii Ortodoxe Române. Pe lângă reactivarea vechilor eparhii din Basarabia au fost înființate noi episcopii în Italia (sediul episcopal la Roma) și peninsula Iberică (reședința la Madrid), subordonate canonic Mitropoliei Europei Occidentale și Meridionale, respectiv în Țările Scandinave (reședința la Stockholm) subordonată canonic Mitropoliei Germaniei, Europei Centrale și de Nord. O episcopie dependentă direct de patriarhia Română, a fost creată pentru teritoriul canonic al Australiei și Noii Zeelande.

Dorim noului patriarh Daniel Ciobotea ajutorul bunului Dumnezeu care să îi permită continuarea acestor activități pastorale misionare.

Cuvântul Preafericitului Patriarh Daniel cu ocazia hirotonirii într-un episcop a PS Macarie Dan Drăgoi

**Înaltpreasfinții și Preasfinții Voastre,
Preasfinți Părinte Macarie,
Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Excelențele Voastre,
Iubiți frați și surori în Domnul.**

Hristos a înviat!

Anul acesta Biserica Ortodoxă Română a înscris o nouă pagină în istoria sa bimilenară, intensificând activitățile pastoral-misionare, cultural-spirituale și administrative din țară, dar și în afara granițelor, prin înființarea de noi eparhii și parohii, acolo unde fiii Bisericii noastre s-au stabilit și au înființat comunități românești, mai ales în ultimele decenii.

Astfel, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința sa din 22 octombrie 2007, analizând solicitările venite din partea parohiilor ortodoxe române din Suedia, Norvegia și Danemarca, a aprobat, prin hotărârea nr. 4586/2007, înființarea și organizarea Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord, cu sediul la Stockholm, ca eparhie sufragana a Mitropoliei Ortodoxe Române a Germaniei, Europei Centrale și de Nord.

Este adevărat că românii ortodocși stabiliți în Suedia și Scandinavia au fost în atenția Patriarhiei Române încă din anii '70, când în pofida con-

dițiilor grele de atunci, le-a trimis preoți pentru a le acorda asistență religioasă și duhovnicească și a organiza din punct de vedere bisericesc aceste comunități. Așa se face că, la data de 1 noiembrie 1971, cu purtarea de grijă și binecuvântarea vrednicului de pomenire Patriarh Justinian, a luat ființă Parohia Ortodoxă Română „Sfântul Gheorghe” din Stockholm, Suedia, sub jurisdicția canonică a Bisericii Mame, având ca păstor pe Părintele Profesor Alexandru Ciurea. Cu o bogată experiență pastoral-misionară, acest vrednic slujitor a desfășurat o rodnică activitate printre credincioșii români din această parte a Europei, fiind urmat în 1978 de Părintele Ștefan Sandu de la Parohia ortodoxă română din Göteborg. În prezent, funcționează sub jurisdicția Bisericii noastre șase parohii în Suedia, una în Danemarca și una în Norvegia, fiind recunoscute de autoritățile de stat ale Regatului Suediei ca unități de cult încă din anul 2002.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, luând act de

„Precum m-a trimis pe mine Tatăl, vă trimit și eu pe voi”. (Ioan XX, 21)

hotărârea Adunării Eparhiale a Episcopiei Ortodoxe Române a

Europei de Nord, din 23 februarie 2008, potrivit prevederilor art. 130 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, a ales în data de 7 martie 2008, ca Episcop al acestei Eparhii pe Preacuviosul Protosinghel Macarie Drăgoi, Ecclesiarhul Catedralei Mitropolitane din Cluj.

Preacuvioșia Sa, deși tânăr, s-a remarcat ca bun organizator încă din perioada studiilor în Marea Britanie, unde a întemeiat o parohie românească, acordând asistență spirituală fraților noștri stabiliți în această țară. De asemenea, fiind implicat în diverse activități bisericești, a acumulat o bogată experiență pastoral-misionară și administrativ-editorială în țară și în străinătate, pentru care Înalt Preasfințitul Mitropolit Serafim al Mitropoliei Ortodoxe Române a Germaniei, Europei Centrale și de Nord, și membrii Adunării Eparhiale l-au recomandat Sfântului Sinod al Bisericii noastre spre a fi ales ca arhipăstor al nou înființatei eparhii.

Realizările deosebite ale Părintelui Episcop Macarie Drăgoi, râvna pentru păstrarea rânduielilor bisericești și slujirea liturgică, dragostea față de aproapele și pregătirea sa teologică deosebită, ne fac să credem că Preasfinția Sa va spori harul pe care l-a primit astăzi prin Sfânta Taină a Hirotoniei și că va fi ascultător Sfântului Sinod al Bisericii noastre și chiriarhului Său, Înaltpreasfințitul Mitropolit Serafim.

De aceea, conștientizând nevoile Bisericii, Va îndemnăm, Preasfinția Voastră, să puneți la

inimă dragostea Noastră părintească și a celorlalți ierarhi care v-au acordat încredere alegându-Vă pentru această nobilă și sfântă slujire, arătând râvnă, devotament și spirit de jertfelnicie în păstoria clerului și credincioșilor, încredințați spre a-i călăuzi pe calea mântuirii.

Avem convingerea că Va veți îndeplini îndatoririle pastoral-misionare față de credincioșii români din țările Europei de Nord, că veți ști să rânduiți preoți destoinici și dornici să slujească Biserica lui Hristos în diaspora, că veți fi un model atât pentru clerici, cât și pentru credincioși, priveghind „cu timp și fără timp” (II Timotei IV, 2) la păstrarea și transmiterea întregii învățături revelate, așa cum ne-a fost încredințată de înaintașii noștri.

Cunoscând realitățile din Occident și specificul misiunii ortodoxe, Va îndemnăm să luați aminte la cuvintele Sfântului Apostol Petru care spune: „Păstoriți turma lui Dumnezeu dată în paza voastră, cercetându-o nu cu silnicie, ci cu voie bună, după Dumnezeu, nu pentru câștig urât, ci din dragoste, nu ca și cum ați fi stăpân peste Biserici, ci pildă făcându-vă turmei. Iar când se va arăta Mai-marele păstorilor, veți lua cununa cea neveștejită a mării” (I Petru 5, 2-4).

Peste tot în lume, credincioșii noștri sunt apropiați de Biserica și așteaptă din partea chiriarhului atât la marile sărbători creștine, cât și la fiecare Sfântă Liturghie, cuvânt de învățătură, pentru a-i ajuta

să păstreze credința ortodoxă strămoșească și spiritualitatea neamului românesc chiar departe de vatra lor părintească. De aceea, trebuie să fiți întru toate un bun „iconom al tainelor lui Dumnezeu” I Cor. IV,1.

La acest moment unic din viața Preasfinției Voastre, cu profunde semnificații pentru viitoarea slujire arhierescă, Va adresăm părintești urări de sănătate și mântuire, de pace și bucurie, ajutor de la Dumnezeu în toată fapta cea bună, pentru a purta cu dragoste sfântă, smerenie și înțelepciune jugul lui Hristos ce vi s-a pus astăzi pe umeri.

Așadar, făcându-Ne părtași bucuriei credincioșilor din nou înființata Episcopie Ortodoxă Română a Europei de Nord, a ierarhilor, clericilor și credincioșilor prezenți la această Sfântă Liturghie și, în special, a Preasfinției Voastre, rugăm pe Domnul Hristos să reverse lumina Învierii Sale și belșug de bucurii duhovnicești peste toți fiii Bisericii noastre.

Cu frățescă îmbrățișare și părintească binecuvântare,

Hristos a înviat!

† DANIEL

ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTIILOR

MITROPOLIT AL MUNTENIEI ȘI DOBROGEI

LOCTIITOR AL TRONULUI CEZAREII CAPADOCIEI ȘI PATRIARH AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

“Vrednic este!” – Episcopul românilor din Europa de nord, Dr. Macarie Drăgoi

În zilele de 1 și 2 mai ale acestui an, 2008, la sărbătorile religioase și tradiționale ale Sfântului Prooroc Ieremia (Armindenul) și Izvorul Tămăduirii (Vinerea Luminată) s-a adăugat și un alt eveniment deosebit al credincioșilor ortodocși din orașul nostru și din țară, hirotonia Arhim. Dr. Macarie Drăgoi întru episcop al Europei de Nord, în Catedrala Mitropolitană din Cluj Napoca.

Marius Dan Drăgoi (după numele monahal, Macarie) s-a născut la 9 mai 1977, în localitatea Căianu Mic, județul Bistrița Năsăud, din vredniciei părinți Vasile și Ana Drăgoi, locuitori ai satului Spermezeu, din același județ. A urmat șapte clase elementare în satul Sper-

mezeu, apoi a absolvit Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Mitropolit Dosoftei” din Suceava, urmând în continuare studiile superioare teologice.

Cel încărcat de har și binecuvântare de la Dumnezeu, Macarie Drăgoi, a urcat treptele eclesiastice de timpuriu. Încă în perioada studiilor la Facultatea de Teologie a Universității Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, a activat vreme de mai bine de cinci ani ca secretar de cabinet al Înaltpreasfinției Sale Arhi-

episcopul și Mitropolitul Bartolomeu Anania. În anul 2003 s-a călugărit la Mănăstirea “Sfântul Ioan Botezătorul” din Alba Iulia, apoi a fost hirotonit de IPS Arhiepiscop Andrei al Alba-Iuliei ieromonah pe seama Catedralei Reîntregirii din Alba-Iulia, fiind curând trimis într-un stagiu de studii doctorale în Marea Britanie. Încă de atunci și-a dovedit puterea duhovnicească de a strânge oamenii sub cupola credinței, înființând prima parohie ortodoxă română din nordul Angliei, la Mirfield/Leeds, cu binecuvântarea IPS Mitropolit Iosif al Europei Occidentale și Meridionale. Această lucrare duhovnicească îi va fi marcat întreaga activitate ulterioară. După ce a

revenit în țară, a fost hirotesit la sărbătoarea Floriilor din anul 2005 protosinghel și eclesiarh al Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca de către mentorul său, IPS Bartolomeu Anania. Activitatea desfășurată în perioada 2005-2008 la altarul catedralei din Cluj, ca eclesiarh și preot duhovnic, i-a adus recunoașterea și prețuirea calităților sale deosebite de slujitor al lui Dumnezeu și al Bisericii Ortodoxe Române. La începutul lunii martie 2008 și-a susținut un strălucit doctorat în Teologie, la Facultatea de Teologie a Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca, sub îndrumarea pr. prof. univ. dr. Alexandru Moraru. În paralel a urmat și un alt stagiu de doctorat la Facultatea de Studii Europene a aceleiași universități, pregătind o teză pe probleme de etnologie.

Activitatea sa științifică și teologică a impresionat prin diversitatea temelor abordate și prin profunzimea aspectelor cercetate, elaborând și publicând patru volume de folclor și peste 100 de studii și articole de referință, în ambele domenii care i-au marcat viața: teologia și etnologia, slujirea Bisericii și dragostea de neam, dogmele credinței și spiritualitatea tradițională românească, iar prețuirea oamenilor de știință și a arhierilor n-a întârziat să se arate. În ședința de lucru a Sfântului Sinod din 5 martie

2008 a fost ales cu aproape majoritate de voturi ca episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord.

Alegerea Catedralei din Cluj Napoca drept loc de desfășurare a evenimentului impresionant de hirotonie întru arhieriu a Părintelui Macarie Drăgoi a fost un act binecuvântat și de mare prețuire a vieții religioase din acest centru-inimă a Transilvaniei. La împlinirea ceremonialului de hirotonie au participat 12 ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, care l-au înconjurat pe tânărul candidat la această înaltă slujire cu dragoste și cu făgăduința de a-i sta ca sprijin și povățuire de-a lungul întregii vieți deloc ușoare, ca misionar într-o lume străină și atât de diferită de cea cunoscută până acum.

Au fost prezenți arhieriei: IPS Bartolomeu Anania, Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului; IPS Serafim Joantă, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale și de Nord; IPS Andrei Andreicuț, Arhiepiscopul Alba-Iuliei; PS Nicodim Nicolaescu, Episcopul Severinului și Strehaiei; PS Sebastian Pașcanu, Episcopul Slatinei; PS Petroniu Florea, Episcopul Sălajului; PS Ciprian Câmpineanul, Episcop-Vicar Patriarhal; PS Irineu Bistrițeanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Felea-cului și Clujului; PS Vasile Someșanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Felea-cului și Clujului (seara la ipopsifiere); PS Marcu Nemțeanul, Episcop-Vicar al Mitropoliei

Europei Occidentale și Meridionale; PS Sofian Brașoveanul, Episcop-Vicar al Mitropoliei Germaniei, Europei Centrale și de Nord; PS Iustin Sigheteanul, Arhieriu-Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului. Evenimentul în sine și prezența unui număr atât de mare de ierarhi au omagiat nu numai pe noul și cel mai tânăr episcop al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ci deopotrivă pe toți credincioșii cetății de pe Someș și ai eparhiei pe care o va păstori și, nu în ultimul rând, pe IPS Bartolomeu, gazda acestui eveniment deosebit din viața Bisericii Ortodoxe.

Sărbătoarea a cunoscut trei etape însemnate: Ipopsifierea, adică anunțarea și chemarea candidatului la treapta arhieriei, desfășurată în ziua de 1 mai, după slujba Vecerniei, iar a doua zi dimineața, Mărturisirea de credință a ipopsifiului, prezentat de Părintele Arhimandrit Stareț Ioan Cojanu, și apoi hirotonia întru arhieriu a Părintelui Macarie, din cadrul Sfintei Liturghii, condusă de IPS Mitropolit Bartolomeu, chiriarhul locului. Toate aceste momente au impresionat miile de credincioși prezenți prin fastul, frumusețea și solemnitatea desfășurării lor. Gramata Mitropolitană a fost citită de PS Episcop-Vicar Sofian Brașoveanul, iar IPS Mitropolit Serafim a pus pe umerii PS Episcop Macarie mantia de arhieriu, înmânându-i și cârja episcopală. După conferirea titlului arhieresc, în zvonul cântecului de preacinstire: “Vrednic este...”,

au fost rostite mesajele de felicitare, din partea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a Președintelui României și a Ministrului Culturii și Cultelor. Din partea Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca a rostit un cuvânt de prețuire și de felicitare, Rectorul Andrei Marga, iar din partea preoților și a credincioșilor din diaspora românească a țărilor din Scandinavia și-a exprimat bucuria de a participa la hirotonia episcopului pentru românii din această parte a Europei, alături de alți preoți și enoriași, Preotul Toader Doroftei.

La toate ceremoniile au participat preoți, ieromonahi, stareți și arhimandriți, monahi, monahii și enoriași din Arhiepiscopia Vadului, Felea-cului și Clujului, dar și din alte eparhii ale Patriarhiei Române. Un grup aparte l-au constituit credincioșii din Spermezeu (satul natal al Episcopului Macarie Drăgoi) împreună cu părinții săi, înveșmântați în splendidul port nășăudean, ca o garanție simbolică a perpetuării tradițiilor noastre. Văzându-le fețele luminate de evlavie și de mândria că vlăstarul lor s-a dăruit Bisericii pe altarul credinței și al jertfelniciei, te simțai pătruns de același fior al împlinirii datoriei în acest periplu terestru.

Părintele Constantin Popescu, parohul comunității românești cu hramul “Sfântul Macarie cel Mare” din Mirfield/Leeds, Marea Britanie, (înființată de cel hirotonit acum ca episcop), i-a fost de aseme-

nea alături, cu prilejul sacrei investituri. Nu mai puțin l-au asistat cu emoție și sinceră prețuire, oameni de cultură din cetatea clujeană, academicieni, profesori, cercetători, preoți sau simpli credincioși, care l-au iubit și l-au stimat ca pe un ales al Domnului

Cuvintele de învățătură rostite de IPS Andrei Andreicuț, seara după ipopsifiere, și de IPS Mitropoliți Bartolomeu și Serafim, după hirotonie, au constituit îndemnuri părintești și arhieresti pentru tânărul lor discipol și frate întru credință și arhierie.

La sfârșitul ceremoniei, PS Episcop Macarie a rostit cuvântul de mulțumire și de mărturisire a credinței și a rostului misiunii sale în lumea nouă care-i va fi de acum casă,

- Fortsetzung aus der Seite 38 -

ropolit Dr. Daniel und seine Exzellenz Metropolit Bartolomeu. Seine Exzellenz Metropolit Dr. Daniel erhielt nach Auszählung der Stimmen 95 Ja-Stimmen, und seine Exzellenz Metropolit Bartolomeu 66 Stimmen von 161 gültig abgegebenen Stimmen. Im Rahmen einer Arbeitssitzung am Abend hat das Plenum der Heiligen Synode die Wahl seiner Exzellenz Metropolit Dr. Daniel, für den Stuhl des Patriarchen der Rumänisch-Orthodoxen Kirche bestätigt.

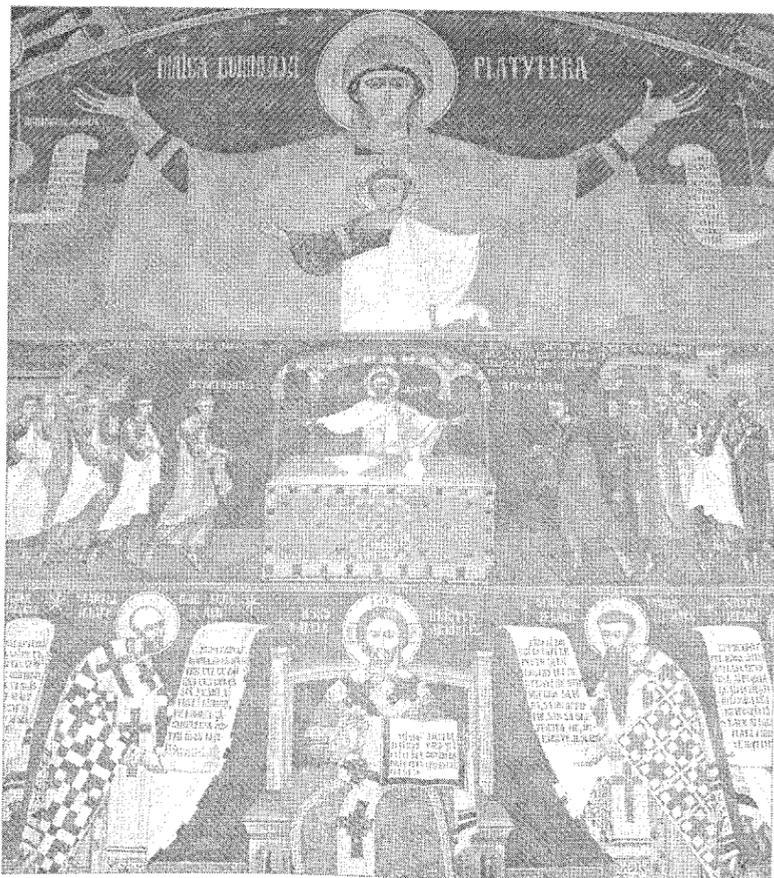
Die Inthronisierung seiner Exzellenz Dr. Daniel, Metropolit von Moldau und Bukowina, dem gewählten Patriarchen der Rumänisch-Orthodoxen Kirche fand am Sonntag, 30. September 2007, um 10.30 Uhr in der Patriarchalkathedrale in Bukarest statt.

loc de închinare și altar de jertfă către Dumnezeu. "Întrucât eparhia noastră este compusă din comunități răsfrate și aflate în minoritate în întreaga Peninsulă Scandinavă, o să avem ca prioritate atât unitatea întru credință a românilor din nordul Europei, cât și statornicirea legăturilor de conviețuire și colaborare cu celelalte comunități confesionale și etnice" a spus Preasfinția sa. "Se impune să avem în atenție în special tinerii, mulți dintre ei născuți acolo sau plecați de timpuriu din țară, care au nevoie să li se împărtășească atât credința cât și limba și tradițiile strămoșilor lor, ca moștenire binecuvântată... Episcopia noastră trebuie să devină un centru de cultură și spiritualitate românească, menit să polarizeze toți factorii capabili să

susțină această nobilă lucrare, care înseamnă școli parohiale, activități sociale, culturale și duhovnicești, o catehizare susținută în rândul credincioșilor și o deschidere spre dialog cu celelalte biserici. Prezența mea și a episcopiei noastre în aceste ținuturi mai reci și cu mai puțin soare - a adăugat tânărul arhieru - nădăjduim să înmulțescă în inimile tuturor lumina și căldura duhovnicească ce a izvorât din mormântul lui Hristos, Soarele dreptății".

Îi dorim ca Dumnezeu să reverse Harul Său asupra întregii vieți a întâiului episcop român al Europei de Nord, Macarie Drăgoi, și să-i dea puterea de a învinge toate obstacolele din calea nobilei sale misiuni.

Dr. Maria Bocșe

Cuvântul PS Episcop Macarie la hirotonia întru episcop*

„Cel ce va bea din apa pe care Eu i-o voi da, nu va mai înseta în veac, că apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viață veșnică” (Ioan IV,14)

**Înaltpreasfințiile și
Preasfințiile Voastre,
Onorate oficialități,
Preacuvioși și
Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși,**

Hristos a înviat!

Praznicul de astăzi ne cheamă să ne împărtășim încă o dată din izvorul cel dător de viață al lui Hristos Cel Înviat, prin Maica Domnului, care este izvor de tămăduiri tocmai pentru că a născut pe Izvorul vieții, Cel pe care moartea nu L-a ținut și prin Învierea Sa toți am primit vindecare. Maica Preacurată, ca o icoană a desăvârșitei slujiri, ne îndeamnă și pe noi astăzi, ca oarecând pe Leon împăratul, să-i urmăm, adâncindu-ne în slujire și purtând pe mâinile noastre apa cea vie, care poate să potolească setea și să lumineze ochii poporului lui Dumnezeu, precum pe cei ai orbului vindecat la izvorul ei cel făcător de minuni.

Sărbătoarea Izvorul Tămăduirii își are începutul în minunea săvârșită de Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu în pădurea din apropierea Constantinopolului, în secolul al V-lea, prin împăratul Leon cel Mare, care căuta să slujească un semen de-al său, orb și însetat. Prin această minune trebuie să înțelegem că Fecioara

Maria rămâne izvorul nesecat al minunilor împărtășite nouă, mai ales când suntem în slujirea aproapelui nostru.

Cu aceste simțăminte față de „Cea mai înaltă decât cerurile”, m-am apropiat și eu astăzi spre a fi hirotonit arhieru la acest sfânt altar al Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, la care m-am învrednicit a sluji în ultimii ani, altar aflat sub ocrotirea ei, rugându-o să facă și din mine izvor de apă vie, prin Dumnezeiescul Har, „cel ce totdeauna pe cele neputincioase le vindecă și pe cele cu lipsă le împlinește”. Arhierescul har, care mi s-a împărtășit astăzi prin lucrarea Înaltpreasfințiilor și Preasfințiilor Părinți, plinește chemarea mea la această slujire încredințată de Hristos, Arhieruul mântuirii noastre, prin Sfântul Sinod, pentru nou înființata episcopie a Europei de Nord.

Românii stabiliți în Peninsula Scandinavă, înainte și după 1989, și organizați în câteva comunități parohiale în Suedia, Norvegia și Danemarca, au primit binecuvântarea și susținerea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și a Sfântului Sinod al Bisericii Mame de a întemeia pentru ei această episcopie. Astfel, în ședința de lucru a Sfântului Sinod din 5 martie 2008, am fost ales la cărma

acestei nou înființate eparhii.

Văzând încrederea ce mi s-a acordat din partea tuturor ierarhilor Sfântului Sinod al Bisericii noastre, am convingerea că așa cum astăzi m-au înconjurat spre a mă învrednici de slujirea arhieriei, mă vor susține și pe mai departe, cu rugăciunea și cu sfatul, în misiunea pastorală la care am fost chemat. Sunt conștient atât de măreția harului împărtășit, cât și de povara jugului pe care l-am luat, urmând îndemnul Mântuitorului Iisus Hristos: „Luați jugul Meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima, și veți afla odihnă sufletelor voastre. Că jugul Meu este bun și povara Mea este ușoară.” (Matei XI, 29-30).

Cred că înființarea unei noi eparhii ridică multe probleme și surprize, însă tot așa cred că prin răbdare, înțelepciune și multă rugăciune fiecare problemă își poate afla soluția și rezolvarea ei. Cu aceste gânduri îmi îndrept inima și slujirea de părinte și frate către preoții și credincioșii care m-au propus Sfântului Sinod de a le deveni întâistătător, asigurându-i de întreaga mea disponibilitate și jertfelnicie.

Întrucât eparhia noastră este compusă din comunități răsfrate și aflate în minoritate în în-

*Rostit în Catedrala din Cluj-Napoca, 2 mai 2008

treaga Peninsula Scandinavă, o să avem ca prioritate atât unitatea întru credință a românilor din nordul Europei, cât și statornicirea legăturilor de conviețuire și colaborare cu celelalte comunități confesionale și etnice. Se impune să avem în atenție în special tinerii, mulți dintre ei născuți acolo sau plecați de timpuriu din țară, care au nevoie să li se împărtășească atât credința, cât și limba și tradițiile strămoșilor lor, ca moștenire binecuvântată. De aceea socotim că episcopia noastră trebuie să devină un centru de cultură și spiritualitate românească, menit să

polarizeze toți factorii capabili să susțină această nobilă lucrare care înseamnă: școli parohiale, activități sociale, culturale și duhovnicești, o catehizare susținută în rândul credincioșilor și o deschidere spre dialog cu celelalte Biserici.

Mulțumesc mai întâi Dumnezeuului nostru Cel Slăvit în Treime pentru că m-a făcut vrednic pentru această înaltă slujire în treapta arhieriei. Mulțumesc Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu pentru toată ocrotirea și pentru această zi preamunată a prăznirii ei, în care m-am împărtășit de acest mare dar.

Mulțumesc membrilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române care m-au ales aproape cu unanimitate de voturi ca episcop al românilor din Europa de Nord și îi asigur că voi păstra, voi susține și voi propovădui unitatea Bisericii și

învățătura sfintelor dogme și canoane.

Cu profundă recunoștință și considerație îmi îndrept mulțumirile către Preafericitul nostru Părinte Daniel, Patriarhul României și Președintele Sfântului Sinod, pentru încrederea și dragostea părintească pe care

Imagine de la slujba de ipopsifiere a P.S. Macarie

mi-a acordat-o, „fără să dispreguiască tinerețele mele”. Mi-siunea pe care astăzi o încep, nădăjduiesc să aducă roade care să ofere bucurii Sfântului Sinod și mângâiere Preafericitului nostru Părinte Patriarh Daniel. Mesajul transmis și darul oferit de Preafericirea Sa este încă o binecuvântare și încurajare care mă va însoți în noua mea slujire arhierască. Preasfințitul Părinte Ciprian Câmpineanul, episcop-vicar patriarhal, delegatul Preafericirii Sale care a dat citire mesajului, merită de asemenea toate mulțumirile și recunoștința noastră pentru dragostea cu care m-a propus și m-a susținut în tot acest demers al devenirii mele de acum.

Cele mai alese sentimente de grațitudine și mulțumire le îndrept în acest moment spre Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Bartolo-

meu al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, lângă care am crescut duhovnicește din fragedă vârstă și care m-a luat colaborator apropiat prețuind tinerețile mele. Încrederea Înaltpreasfinției Voastre încă de la început m-a responsabilizat și m-a motivat ca să mă străduiesc cât mai mult la formarea mea duhovnicească și intelectuală. Toate acestea mă vor ajuta în continuare și mă vor determina să lucrez cu și mai multă râvnă pentru a răspunde așteptărilor Înaltpreasfinției Voastre.

Mulțumesc Înaltpreasfințiilor Părinți Arhiepiscopi și Mitropoliti Serafim al Germaniei, Europei Centrale și de Nord și Nifon al Târgoviștei pentru tot suportul și ajutorul oferit până acum, încredințându-i de colaborare și solicitându-le sprijinul părintesc.

Mulțumesc Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Andrei al Alba-Iuliei, cel care m-a călugărit și m-a hirotonit întru ierodiacon și ieromonah, precum și tuturor Prea Sfintilor Părinți din sobor care s-au ostenit să participe la hirotonia mea.

Mulțumesc părinților mei Vasile și Ana care și astăzi cu emoție sfântă sunt alături de mine împreună cu familia, cu copiii, tinerii și locuitorii satului meu natal, Spermezeu, înveșmântați în străvechiul port năsăudean.

Mulțumesc Părintelui meu Stareț Ioan Cojanu din Mănăstirea mea de metanie „Sfântul Ioan Botezătorul” din

Alba-Iulia și bunului meu prieten, Arhim. Timotei Aioanei, care m-au prezentat la slujba ipopsifierii și mărturisirii de credință pentru primirea marelui har al arhieriei.

Mulțumesc Preacucernicilor Părinți și credincioșilor din Episcopia Europei de Nord prezenți aici, îi mulțumesc Părintelui Toader Doroftei pentru mesajul adresat în numele preoților și credincioșilor din eparhia noastră, și totodată adresez calde mulțumiri Părintelui Paroh Constantin Popescu și enoriașilor din parohia noastră „Sfântul Macarie cel Mare”, din Mirfield/Leeds, Marea Britanie, pentru bucuria pe care ne-au făcut-o, fiindu-ne alături astăzi.

Mulțumesc dascălilor mei care m-au îndrumat, începând cu cei din școala primară, din Seminarul Teologic „Sfântul Mitropolit Dosoftei” din Suceava, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și încheind cu conducătorii științifici ai lucrărilor mele de doctorat, Părintele Profesor Alexandru Moraru de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și Domnul Profesor Ladislau Gyémánt, decanul Facultății de Studii Europene din Cluj-Napoca.

Domnului Președinte al României și Domnului Ministru al Culturii și Cultelor, care prin reprezentanții lor mi-au adresat aceste frumoase cuvinte, îmi exprim atât mulțumirea cât și speranța colaborării și susținerii reciproce în misiunea comună de a sluji românilor din această parte a Europei, care vor trebui sprijiniți pentru a se întări în unitatea, demnitatea și

identitatea lor românească și creștină.

Nu pot să nu amintesc prezența Domnului Rector al Universității „Babeș-Bolyai”, căruia îi mulțumesc pentru mesaj, a Domnului Prorector și a celorlalți reprezentanți din viața culturală și academică clujeană. Această simbioză a culturii și credinței, cultivată și fructificată atât de armonios și fecund în cetatea de pe Someș, de care am beneficiat noi, tinerele generații, va fi model și poate chiar sprijin în activitatea mea viitoare.

Mulțumesc colegilor, fiilor duhovnicești și tuturor celor care mi-au fost aproape în acești ani, cu care am colaborat aici și în străinătate, asigurându-i de aleasa mea prețuire.

Nu în ultimul rând, îmi îndrept gândul și recunoștința către toți părinții mei duhovnicești care de-a lungul vieții m-au povățuit și au fost alături de mine. De sfântă amintire îmi rămâne chipul luminos al Părintelui Cleopa Ilie Arhimandritul, al cărui sfat și binecuvântare au rodit în viața mea.

Fiind elev la Seminarul Teologic din Suceava, într-o dimineață de toamnă, împreună cu distinsul meu Părinte Profesor Constantin Cojocarul am fost primiți în chilia Sfintei Sale din Mănăstirea Sihăstria, pentru cuvânt și blagoslovenie. Părintele Cleopa ne-a învăluit cu dragostea și bunătatea sa. Înainte de plecare, provocat de părintele profesor care îi cerea să mă bincuvinteze pentru a deveni un bun preot de mir în Ardeal, Marele Bătrân mi s-a adresat zicând: „Te binecuvin-

tez să ajungi un bun călugăr”. Peste câțiva timp, chiar dacă statutul meu nu se schimbase, fiind încă tot în școală, Părintele Cleopa a revenit asupra binecuvântării, nu pentru a schimba, ci pentru a adăuga, zicându-mi: „Să ajungi și un bun episcop”. La ultima noastră întâlnire, înainte de a se muta în veșnicie, mi-a dăruit un șirag de metanii cu care am și fost călugărit și pe care le păstrez cu multă evlavie, nădăjduind că sfaturile și rugăciunile părintelui mă vor însoți în continuare.

Am convingerea că tot ceea ce am cules: învățături, experiențe, binecuvântări și rugăciuni, începând de la părinții care mi-au dat viață, de la profesori și învățăcei, de la arhieriei, preoți și credincioși, de la duhovnici și ucenici, culminând cu această Dumnezeuiască Taină de care m-a împărtășit Dumnezeu astăzi, iar dumnezeavoastră toți mi-ați fost alături, îmi va fi cea mai prețioasă zestre cu care să plec de aici spre comunitatea euharistică a eparhiei noastre din nordul Europei. Prezența mea și a episcopiei noastre în aceste ținuturi mai reci și cu mai puțin soare, nădăjduim să înmulțească în inimile tuturor lumina și căldura duhovnicească ce a izvorât din mormântul lui Hristos, Soarele dreptății.

Poate copleșit de aceleași emoții ale Sfântului Apostol Pavel, cel trimis să propovăduiască neamurilor, închei cu arhierasca lui binecuvântare: „Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu noi cu toți! Amin!” (2 Corinteni XIII, 13).

Cuvânt al IPS Bartolomeu la hirotonirea întru episcop a PS Macarie Dan Drăgoi

Iubiți credincioși,

Îmi revine îndatorirea de a spune câteva cuvinte, pe de o parte, în calitate de gazdă a acestui eveniment bisericesc și, pe de altă parte, în calitate de părinte duhovnicesc al noului episcop – cel mai tânăr membru, la ora actuală, al Sfântului Sinod. În calitate de gazdă, pentru că am fost bucuros să-mi dau acordul ca această catedrală să fie locul pentru hirotonia noului episcop al românilor din Europa de Nord, iar în calitate de părinte duhovnicesc, pentru că l-am preluat în inimă pe Macarie Drăgoi – pe Marius Drăgoi – încă din vremea când era seminarist și venea îmbrăcat în costumul național din Spermezeu, purtând în fruntea procesiunilor crucea sau drapelul național.

Se trage dintr-o admirabilă familie de țărani din Spermezeu, am fost în casa părinților săi, îi cunosc neamurile, îi cunosc pe sătenii de acolo, cărora le-am sfințit biserica, și de aceea actualul Preasfințit Macarie mi-a intrat la inimă. Șase ani de zile a fost secretarul meu de cabinet, vreme în care a putut să cunoască stilul meu de a lucra, felul de a primi oamenii – notând că eu niciodată nu le-am spus subordonaților mei „subalterni”, ci colaboratori. Nici pe el nu l-am considerat un subaltern, ci un colaborator mai tânăr, care mai avea nevoie de sfaturi. Ei bine, dragă Prea-

sfințite Macarie, dacă ai avut câte ceva bun de învățat și de la mine, în acești șase ani, te rog să le păstrezi. Sunt un om cu o experiență, am trecut prin multe în viață – și bune și mai puțin bune – și l-am lăudat pe Dumnezeu pentru tot ceea ce mi-a dat. A înțeles părintele Macarie, Preasfințitul de astăzi, că credința nestrămutată în Dumnezeu, iubirea față de aproapele, speranța, care nu trebuie să te părăsească niciodată, însoțită, ei bine, și de simțul umorului, în sensul de a nu lua nimic în tragic și de a primi totul cu seninătate – sunt virtuți pe care ar trebui să le aibă orice slujitor al Bisericii.

Preasfințite Macarie, n-ai vrea să-ți dau sfaturi multe, pentru că va avea cine să ți le dea. Începând de ieri, nu te mai afli în subordinea mea canonică; începând de astăzi, te afli în subordinea canonică a Înalt-preasfințitului Serafim. Este bine să menționez că noi, ca popor român, am intrat în Europa întâi prin Biserică, adică prin cele două mitropolii care au luat ființă una în Germania, pentru Europa Centrală și de Nord, și o alta, cu sediul la Paris, pentru Europa Occidentală și Meridională. Și aceasta datorită faptului că emigrația românească s-a înmulțit la cifra milioanelor. Să știți că nu preoții preced credincioșii, ci credincioșii au nevoie de preoți și-i cer. Întâi se formează comunitatea credin-

cioșilor, și după aceea vine preotul și apoi episcopul. Iar românii din Diaspora au cerut să se organizeze în parohii și au cerut preoți. Li s-au trimis, iar când aceștia au avut, la rândul lor, nevoie de organizare, atunci s-au instituit cele două mitropolii, cu doi mitropoliți în frunte. Părintele Macarie, Preasfințitul de astăzi, este rodul acestui proces al intrării Bisericii Ortodoxe Române și al românilor în Europa. Uniunea a venit mai târziu, suntem bucuroși de ea, așa după cum podul de flori de pe Prut nu a fost suficient, a trebuit să intervină Biserica, să reactiveze Mitropolia Basarabiei care să țină canonic de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Prin această mitropolie, noi, România, suntem prezenți în Basarabia, în actuala Republică a Moldovei. Iată deci, procesul larg care se desfășoară sub patronajul Bisericii noastre. De aceea, Preasfințite Macarie, eu nu ți-aș spune decât atât:

Ești tânăr, dar mă gândesc la cuvintele Sfântului Apostol Pavel spuse lui Timotei: nimeni să nu-ți disprețuiască tinerețea. Vei avea mai multe de învățat pe lângă ceea ce ai deprins până acum, vei continua studiile teologice, ești deja un etnolog calificat de către specialiști (am fost bucuros să-ți urmăresc și această preocupare cărturărească), dar în principal vei fi păstor. E bine să știi un lucru esențial: relația

dintre păstor, adică episcop, și preoți pe de o parte, dintre episcop și enoriași, pe de altă parte,

tea de a-i identifica și de a-i alunga din turmă, așa încât, Preasfințite Macarie, a păstori

doar în vârstă, ci și cu experiență, și mai cu seamă cu experiența Diasporei.

Imagine de la ceremonia de intronizare a PS Macarie ca episcop al Europei de Nord, Stockholm, 6 iulie 2008

este și trebuie să fie una paterno-filială. Episcopul nu este „stăpânul” (deși în limbajul liturgic ni se spune uneori „stăpân”), nu este stăpânul turmei sale, ci păstorul, îndrumătorul, conducătorul și apărătorul ei. Ne spune Mântuitorul Hristos: Păstorul cel bun își pune viața pentru oi. Păstorul sau episcopul care fuge atunci când vede lupul, se închide în casă și tremură de spaimă, nu mai este și nu mai merită să fie păstor!; să meargă undeva, la altă stână, să facă ascultare. Confruntările noastre mai noi sunt infiltrarea unor lupi în turmele noastre, îmbrăcați în piei de oaie. Aici păstorul trebuie să aibă abilita-

inseamnă și blândețe, înseamnă și înțelepciune, dar și curaj! A amintit Domnul Rector Andrei Marga de sacrificiu. Un păstor care nu va fi în stare să-și dea viața pentru turma sa, nu este un adevărat păstor! Ține minte, te rog, pune la inimă aceste lucruri! Ți le spune un om bătrân. Trăim vremuri în care trebuie să fim treji ziua și noaptea. Ciobanul care adoarme lângă turmă nu este un adevărat cioban. Ești păstor, ești cioban, și nu uita că în ierarhia bisericească ai și un baci, iar baciul este Mitropolitul Serafim. Să-l cinstești, să-l respecti, să-l ascuți, și de câte ori crezi că nu ești suficient ție, cere-i sfatul. Este un om nu

Așa încât, Preasfințite, repet, până ieri ai fost eclesiarhul acestei catedrale, misiune și slujbă pentru care țin să te felicit și să-ți mulțumesc. Ai fost cel mai bun eclesiarh în ultimul deceniu, ai iubit biserica aceasta, ai înzestrat-o cu tot ce era de trebuință, ieri ai dat în primire inventarul, de mâine va fi un alt eclesiarh, așa încât ultima ascultare ți-ai îndeplinit-o în chip strălucitor. Mergi mai departe, la alte dimensiuni și alte răspunderi. Să-ți dea Dumnezeu putere, să-ți dea Dumnezeu tinerețe duhovnicească, să-ți dea Dumnezeu mântuire sufletului și puterea de a contribui și la mântuirea păstoriților tăi.

Așa să-ți ajute Dumnezeu!

Cuvânt al IPS Serafim Joantă la hirotonia întru episcop a PS Macarie Drăgoi*

**Înaltpreasfinții Voastre,
Preasfinții Voastre,
Preacuvioși și Preacucernici
Părinți, Stimați
reprezentanți ai
Autorităților centrale și
locale și iubiți credincioși**

1. Aș dori înainte de toate să mulțumesc P.F. Părinte Patriarh Daniel pentru binecuvântarea pe care ne-a dat-o de a săvârși hirotonia P.S. Episcop Macarie aici în Catedrala din Cluj. Mulțumesc, de asemenea, Î.P.S. Mitropolit Bartolomeu al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului pentru că a acceptat cu bucurie ca acest eveniment să se desfășoare în Catedrala Î.P.S. Sale și sub protia Î.P.S. Sale. Atât P.F. Sa cât și Î.P.S. Mitropolit Bartolomeu au venit întru întâmpinarea dorinței Părintelui Macarie de a fi hirotonit aici la Cluj, unde și-a făcut studiile teologice și unde s-a format duhovnicește chiar pe lângă Î.P.S. Mitropolit Bartolomeu.

Îndrumările și povețele pe care Î.P.S. Mitropolit Bartolomeu le-a dat astăzi P.S. Macarie sunt ca un Testament pentru P.S. Sa, dar și pentru noi ceilalți: ierarhi, preoți și credincioși prezenți aici, pentru că toți suntem pe parcursul întregii vieți la Școala lui Hristos. Toți avem nevoie neîncetat de învățatură și toți trebuie să ne silim să trăim potrivit învățăturii pe care o primim.

2. La Școala lui Hristos, care este Biserica, primul învățător este episcopul. E adevărat că Mântuitorul a spus ucenicilor săi: „voi însă să nu vă numiți învățători, căci unul este Învățătorul vostru: Hristos, iar voi toți sunteți frați” (Matei 23, 8). Aceasta înseamnă că noi nu suntem învățători decât în Hristos, deci în măsura în care ne identificăm cu El și vorbim ca și El „cuvânt cu putere multă” (Marcu 1, 22). Cuvintele noastre trebuie să fie o prelungire a cuvintelor lui Hristos, încărcate de putere duhovnicească. Iar această putere n-o avem decât pe măsura în care ne facem una cu Hristos în smerenie, în dragoste, în rugăciune, în post și nevoiță. Noi trebuie să transmitem oamenilor pe Dumnezeu cel viu din inima noastră și nu doar adevăruri despre Dumnezeu pe care ni le-am însușit din cărți sau chiar din Sf. Scriptură, redusă însă la litera ei. Căci „litera ucide, iar duhul face viu” (II Corinteni 3, 6). De ce credincioșii alcargă spre marii duhovnici, care le vorbesc simplu, însă cu căldură sufletească, cu Duh, deci cu putere de convingere și nu spre doctorii în teologie? Printre multele ispite care ne încearcă pe noi creștinii de astăzi este și aceasta a reducerii credinței la doctrină, la cunoștințe despre Dumnezeu, care pot fi transformate ușor într-un fel de ideologie religioasă. În această privință, Sf.

Ap. Pavel spune că oamenii din urmă vor avea doar înfățișarea adevăratei credințe, căreia însă îi vor tăgădui puterea (cf. II Timotei 3, 5). După cuvântul același apostol, propovăduirea noastră nu trebuie să stea în cuvinte care vin din înțelepciunea omenească, ci în dovada Duhului și a puterii. Căci Împărăția lui Dumnezeu nu stă în cuvânt, ci în putere (cf. I Corinteni 2, 2; 4, 20).

3. Episcopul este, de asemenea, primul slujitor în Eparhia sa. Deși slujirea episcopală nu se reduce la oficierea Sfintelor Taine și la organizarea slujirii liturgice în eparhia sa, mai cu seamă într-o eparhie nouă, prin excelență misionară, ca aceea a Europei de Nord, totuși trebuie să subliniem că orice slujire, orice diaconie în duh creștin începe de la Sf. Altar, deci cu slujirea liturgică, cu rugăciunea în biserică, prelungită cu rugăciunea de acasă. Numai rugăciunea dă calitate vieții și lucrării noastre. Fără dimensiunea spirituală proprie omului, cultivată neîncetat prin rugăciune, viața și lucrul nostru se vor dovedi „alergare după vânt”, „deșertăciunea deșertăciunilor” (Eclesiast 1, 2). De aceea, Biserica Ortodoxă dă prioritate absolută slujirii liturgice, rugăciunii obștești, comunitare, și rugăciunii personale. Iar episcopul – și, în lipsa lui, preotul –

* Cluj-Napoca, Vinerea Luminată, 2 mai 2008

este cel care adună poporul lui Dumnezeu la rugăciune, cel care însuflețește cu rugăciunea lui.

Aici trebuie să deplângem felul în care în multe din parohiile noastre, fie din Țară, fie din Diaspora, se slujește fără duh și fără participarea efectivă a credincioșilor la cântare, iar la Sf. Liturghie, fără împărtășirea cu Sf. Taine. O parohie este vie, numai în măsura în care credincioșii se simt implicați în slujirea liturgică, se spovedesc și se împărtășesc regulat cu Sf. Taine. Este, deci, misiunea noastră, a episcopilor și a preoților, de a-i atrage pe credincioși la biserică printr-o slujire frumoasă, cu duh de rugăciune, conștientizându-i de rolul de coliturghisitori activi pe care-l au în Biserică și nu de participanți pasivi, ca să nu spun de spectatori.

Noi ne confruntăm, mai cu seamă în Apus, și cu tentația de a scurta slujbele, justificându-ne cu faptul că oamenii nu mai au timpul și nici răbdarea de a participa la o Liturghie de două ore. Ceea ce cred că este o mare înșelare. Pentru că acolo unde se slujește și se cântă frumos, unde credincioșii se împărtășesc de fiecare dată, cu pregătirea necesară, acolo timpul nu mai există și distanțele până la biserică nu mai contează, pentru că se dezvoltă în noi conștiința jertfelniciei. De ce caută credincioșii noștri, până și cei din Diaspora, slujbele de noapte, care cer un efort deosebit? De ce mulți sunt capabil să țină posturile cu strictete? (Mulți pe care-i cunosc eu aju-

nează, de exemplu, vinerea până seara). Pentru că Ortodoxia este prin excelență ascetică, iar în momentul în care renunță la ascetismul ei de dragul lumii, se va confunda cu lumea.

Biserica, deci credincioșii ei, trebuie să fie mereu în opoziție cu stăpânitorul acestei lumi, adică cu duhul materialismului, al consumismului, al comodității și căutării cu orice preț a plăcerii care exercită asupra noastră o adevărată dictatură. O dictatură fără dictator! Or, aceasta nu poate fi biruită decât prin înfrânare, prin asceză. „Dă sângele și vei primi Duhul”, spune un adagiu al Părinților ascetici. Când vom primi cu adevărat Duhul lui Dumnezeu, pentru că ne ostenim mult în cele duhovnicești, atunci nimic nu ni se va mai părea greu. Atunci Altarul Bisericii va deveni una cu altarul fratelui, al semenului nostru; Liturghia din biserică se va continua în modul cel mai firesc cu liturghia de acasă, de la serviciu și de peste tot unde întâlnim oameni care au nevoie de ajutorul nostru. Astfel, Liturghia noastră, adică slujirea noastră, va fi o slujire integrală și de toată vremea și nu una fragmentară, limitată la slujba din biserică.

4. Din slujirea sacramentală a episcopului decurge și calitatea sa de conducător, de povătuitor sau de Părinte duhovnicesc al preoților și credincioșilor din Eparhia sa, care formează Biserica locală avându-l în frunte pe episcop ca chip văzut al lui Hristos. Calitatea de conducător, proprie

episcopului, nu are nimic comun cu aceeași calitate, în sens lumesc (vezi Luca 22, 24). Episcopul nu este stăpân, ci Părinte. El nu are decât o singură putere, dragostea, și o singură forță de convingere, martiriul (Mitropolitul rus Antonie Krapovitski), după cum o singură armă de luptă care este rugăciunea împreună cu postul și asceza. Numai astfel el va putea birui domniile și puterile întunericului care lucrează prin oameni, chiar dacă biruința lui nu se impune la vederea oamenilor, ci rămâne tainică, ascunsă ca și biruința lui Hristos. Această atitudine evanghelică, lipsită de orice putere lumească sau forță de constrângere, este proprie în egală măsură și preoților și credincioșilor, care împreună cu episcopul formează poporul cel nou al lui Dumnezeu.

Desigur, nu-i ușor să-ți câștigi o inimă de părinte, o astfel de inimă se naște, încetul cu încetul, din rugăciune și nevoiță duhovnicească, precum și din răbdarea necazurilor. Inima de părinte este necruțătoare cu păcatul, dar în același timp are multă înțelegere față de neputința omenească. Oamenii nu se pot schimba ușor, mai ales după ce s-au obișnuit cu păcatul, cu neascultarea... Trebuie să încercăm să-i convingem de rățacirea lor prin bunătatea noastră, prin răbdarea noastră, prin iertarea noastră.

5. N-aș putea încheia acest cuvânt fără să mă refer la un subiect care stârnește adeseori controverse în unele medii ortodoxe, și anume la deschide-

rea ecumenică a Ortodoxiei. Această problemă nu este doar una conjuncturală - trăim într-o lume globalizată și vrând-nevrând trebuie să ne deschidem spre semenii noștri de alte confesiuni sau de alte credințe, ci o problemă care ține de natura misionară a creștinismului însuși și de datoria creștinilor de a căuta unitatea, „ca toți să fie una pentru ca lumea să creadă” (Ioan 17, 21), potrivit rugăciunii și testamentului Mântuitorului. Nimic nu poate fi mai urât lui Dumnezeu decât dezbinarea creștinilor, frica lor identitară și transformarea credinței în ideologie, în armă de luptă împotriva celorlalți. Aceasta este o contra-mărturie care smintește pe cei slabi în credință și îndepărtează de la Hristos pe necredincioși și pe necreștini. Dacă creștinismul pierde dramatic în fața lumii necreștine, lucrul acesta se datorează lipsei de credință a creștinilor care limitează nașterile sauucid pruncii în pântec, cum nu fac necreștinii, dar și datorită dezbinării lor în sute de confesiuni și secte.

Ortodoxia este ecumenică prin însăși natura ei, pentru că ea mărturisește plenitudinea Adevărului, care este Hristos cel viu și lucrător în lume până la sfârșitul veacurilor. Căci trebuie să recunoaștem că Hristos este prezent tainic (mistic) în sufletele tuturor oamenilor și suferă pentru toți, chiar dacă puțini Îl acceptă și chiar dacă și mai puțini Îl cunosc așa precum El este (cf. I Ioan 3, 2). Iar noi trebuie să suferim împreună cu Hristos pentru toți oamenii. Chemarea noastră este tocmai aceea de a-L face cunoscut

oamenilor pe Dumnezeu așa precum El este, pe Hristos cel viu, care ne sfințește viața și ne face una cu El, și nu pe un Hristos redus la dogme sau la

adevăruți de credință, care dacă nu sunt trăite pot deveni idoli, cum spune Sf. Grigorie de Nissa. „Fiecare cuvânt poate contesta un alt cuvânt, dar care este cuvântul care poate contesta viața?”, zice Sf. Grigorie Palama. Nimeni nu contestă importanța dogmelor, a adevărilor de credință, pe care trebuie să le păstrăm cu fidelitate, însă nimeni nu s-a convertit la Ortodoxie pentru că i s-a pus înaintea catalogul cu dogmele ortodoxe, ci numai prin experiența vie a Ortodoxiei: participarea la Sf. Liturghie, întâlnirea cu un duhovnic bun, descoperirea spiritualității ortodoxe care este întruparea vie a dogmelor... Aceasta este, deci, datoria noastră a ortodocșilor, și aici în Țară și în străinătate, unde ne-a semănat Dumnezeu: să dăm mărturie vie despre bogăția spirituală pe care o avem ca dar de la Dum-

nezeu. Să nu ferecăm comoara spiritualității din care nici noi nu trăim, nici pe alții nu-i lăsăm să se împărtășească! Lumea de astăzi nu poate supraviețui fără

spiritualitate, fără armonia dintre minte și inimă, unde se concentrează toate puterile noastre launtrice. Însă lumea are nevoie de exemple vii, de oameni împăcați cu ei înșiși și cu lumea din jur.

Eu îmi exprim nădejdea că P.S. Episcop Macarie, prin tinerețea sa și cu zelul misionar care-l caracterizează, va fi în ținuturile nordice ale Continentului european un reprezentant autentic al Ortodoxiei, care nu este prozelitistă, ci mărturisitoare și va contribui nu numai la regăsirea românilor în Biserica părinților lor, ci și la unitatea tuturor creștinilor.

Așa să-i ajute Dumnezeu!
Amin.

+ *Servatius*

Arhiepiscop și Mitropolit

Cuvântul PS Episcop Macarie la instalarea ca Episcop al Europei de Nord

„Iată, vin! Ca să fac voia ta, Dumnezeule!”
(Evrei X, 7)

**Înaltpreasfinții și
Preasfinții Voastre,
Eminențele Voastre,
Preacuvioși și
Preacucernici Părinți,
Excelențele Voastre,
iubiți frați și surori în Domnul,**

Misiunea pe care o încep astăzi, aici între frațiiile voastre și împreună cu frațiiile voastre, misiune pe care de altfel toți o avem de a ne lucra mântuirea proprie și de a ne sprijini unii pe alții în vederea mântuirii, nu este deloc ușoară și, după cum ar spune Părintele Rafael Noica, „această misiune nu este grea, ci imposibilă, dar harul lui Dumnezeu o împlinește”. Dumnezeu ne-a rânduit pe noi oamenii să împlinim această slujire dumnezeiască, însă El este Cel care o lucrează și o desăvârșește prin noi. De aceea primul simțământ pe care doresc să-l mărturisesc este acela de cutremur și de mulțumire că Dumnezeu a ales să săvârșească această lucrare a arhieriei Lui prin mine, aici, în această nouă eparhie a românilor din Europa de Nord.

Sunt conștient că atât eu, cât și frațiiile voastre, vom putea împlini această dumnezeiască slujire ținând seama de cele două condiții. Prima, aceea pe care Însuși Hristos Și-a întemeiat lucrarea Sa în lume: „M-am coborât din cer nu ca să fac voia Mea, ci voia Celui care

M-a trimis pe Mine” (Ioan VI, 38), deci ascultarea Lui de Tatăl și implicit a noastră de Hristos, în chip ierarhic, după cum El Însuși a poruncit: „Cel ce vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă; și cel ce se leapădă de voi, se leapădă de Mine” (Luca X, 16), iar a doua, care decurge din ascultare, este unitatea de credință.

Sprjinindu-mă pe rugăciune și pe slujirea liturgică, vin aici în mijlocul dumneavoastră spre a vă fi păstor, părinte și frate, tuturor preoților și credincioșilor români din această parte a Europei, asigurându-vă de toată disponibilitatea, jertfelnicia și dragostea mea. Adăugând la toate acestea râvna și devotamentul frațiilor voastre, cred că eparhia noastră poate deveni o adevărată vatră de unitate și spiritualitate românească. Întrucât episcopia noastră este compusă din comunități răsfricate și aflate în minoritate în întreaga Peninsulă Scandinavă, o să avem ca prioritate atât unitatea întru credință a românilor din nordul Europei, cât și statornicirea legăturilor de conviețuire și colaborare cu celelalte comunități confesionale și etnice. Se impune să avem în atenție în special tinereții, mulți dintre ei născuți aici sau plecați de timpuriu din țară, care au nevoie să li se împărtășească atât credința, cât și limba și tradițiile strămoșilor

noștri, ca moștenire binecuvântată. De aceea socotim că episcopia noastră trebuie să devină un centru de cultură și spiritualitate românească, menit să polarizeze toți factorii capabili să susțină această nobilă lucrare care înseamnă: școli parohiale, activități sociale, culturale și duhovnicești, o catehizare susținută în rândul credincioșilor și o deschidere spre dialog cu celelalte Biserici.

Mulțumesc mai întâi de toate Atotputernicului Dumnezeu, Cel slăvit în Treime, pentru viața și darurile de care m-a învrednicit și pentru această slujire pe care o încep acum, rugându-L să mă însoțească și să mă ocrotească și pe mai departe. Mulțumesc Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, care ca o Maică Preamilostivă m-a ocrotit și la al cărei praznic am primit marele har al arhieriei.

Mulțumesc membrilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, care m-au ales aproape cu unanimitate de voturi ca episcop al frațiilor voastre, al românilor din Europa de Nord, acordându-mi încredere și dragoste frățească.

Cu profundă recunoștință și considerație îmi exprim mulțumirile Preafericitului nostru Părinte Daniel, Patriarhul României și președintele Sfântului Sinod, pentru îndrumarea, dragostea și sprijinul părintesc

* Stockholm, 6 iulie 2008

care mă însoțesc și aici în Peninsula Scandinavă. Am convingerea că încrederea pe care Preafericitul nostru Părinte Patriarh Daniel a investit-o în mine va aduce roade, iar sfaturile Preafericitului Sale vor fi mereu o călăuză în slujirea încredințată. Mesajul transmis și darul oferit de Preafericitul Sa sunt încă o binecuvântare ce mă va întări în această misiune.

Înaltpreasfințitul Părinte Nifon, Ahiepiscopul și Mitropolitul Târgoviștei și Exarh Patriarhal, delegatul Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, care este considerat de noi susținător permanent al acestei episcopii nou înființate, îndrumând și sprijinind încă din fașă ideea și aspirațiile comunităților românești de a înființa aici această eparhie, va fi socotit mereu de noi „nașul” și darul lui Dumnezeu pentru Scandinavia. Pentru toată osteneala și dragostea cu care ne-a înconjurat, îi mulțumim și îi suntem recunoscători.

Mulțumesc Înaltpreasfințitului nostru Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Serafim al Germaniei, Europei Centrale și de Nord pentru înțelegere, rugăciune și încrederea pe care mi-a oferit-o, încredințându-l de colaborare frățească. În același timp, țin să mulțumesc și să-i asigur de toată dragostea și recunoștința mea pe părinții ierarhi care mi-au fost îndrumători și susținători: IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului; IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Iosif al Europei Occidentale și Meridionale; IPS Părinte Arhiepiscop Andrei al

Alba-Iuliei; PS Părinte Episcop-Vicar Patriarhal Ciprian Cămpineanul și, totodată, mulțumesc tuturor fraților arhieriei din sobor, care au împodobit cu dragostea și osteneala lor acest praznic: PS Ambrozie, Episcopul Giurgului; PS Siluan, Episcopul românilor din Italia; PS Timotei, Episcopul românilor din Spania și Portugalia și PS Episcop-Vicar Sofian Brașovenul.

Adresându-mă reprezentanților Bisericilor Ortodoxe Surori, le mulțumesc pentru prezență și cred în împărtășirea

Părinții PS Macarie Drăgoi

comună a slujirii noastre de aici. În mod special, astăzi se cuvine să mulțumesc Preașfințitului și fratelui întru slujire, Dositei, episcopul sârbilor din Scandinavia și Marea Britanie, care ne-a primit și ne-a oferit cu atâta dragoste posibilitatea acestei mărețe sărbători.

Domnului Președinte al României, Domnului Prim-Minis-

tru al Guvernului României precum și Doamnei Ambasador în Suedia, care mi-au adresat aceste frumoase cuvinte, îmi exprim atât mulțumirea, cât și speranța susținerii reciproce în misiunea comună de a sluji românilor din această parte a Europei, care așteaptă să fie sprijiniți de noi și întăriți în unitatea, demnitatea și identitatea lor românească și creștină. Totodată, îmi îndrept mulțumirile mele către autoritățile de stat și locale, cât și către popoarele scandinave care i-au primit pe români, înțelegându-le și nevoile lor sufletești.

Salut cu bucurie prezența cu care ne onorează reprezentanții Bisericilor Evaghelică Luterană și Romano-Catolică și țin să vă asigur de toată deschiderea mea spre dialog, pentru a afla soluții de colaborare și sprijin reciproc.

Mulțumesc părinților mei, Vasile și Ana, și familiei, părintelui paroh Ioan Simeon Buta și

tinerilor din satul meu natal Spermezeu care sunt de față, înveșmântați în străvechiul nostru port năsăudean, și care au adus astăzi cu ei mireasma cântărilor noastre de acasă. Părintelui Arhim. Timotei

cameră „Psalmodia Transylvanica” al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, condus de Părintele Profesor Vasile Stanciu, care a oferit o dimensiune aparte acestui eveniment unic pentru noi.

cial mi-ați fost încredințați spre păstorire și pe care vă asigur că voi veghea ziua și noaptea lucrarea de mântuire, păstrând și propovăduind „cu timp și fără timp” (II Timotei IV, 2) unitatea Bisericii în învățătura sfințelor

PS Macarie, alături de parinții săi, înconjurat de tineri în port popular bistrițean, după instalarea ca episcop al Europei de Nord

Aioanei și părinților arhimandriți, Părintelui Paroh Constantin Popescu și enoriașilor din Parohia noastră „Sfântul Macarie cel Mare” din Anglia și celorlați preacucernici părinți din sobor care au venit din țară, precum și Preacuvioaselor Maici Starețe Stavroforele Teodora și Veronica, dimpreună cu viețuitoarele din obștea Mănăstirilor Florești și Dobric, le mulțumesc pentru osteneala de a-mi fi astăzi alături. Mulțumesc de asemenea corului de

Le mulțumesc tuturor părinților duhovnicești și dascălilor mei și, nu în ultimul rând, prietenilor și apropiaților, pe care îi asigur în continuare de toată prețuirea și dragostea noastră. Mulțumesc dumneavoastră, tuturor celor ce ați trudit pentru ca această manifestare românească să fie atât de bine organizată.

În final, mă adresez din nou vouă, preoților și credincioșilor, care de astăzi în mod ofi-

dogme și canoane. Toate greutățile inerente acestui început le încredințez Mântuitorului Iisus Hristos, Arhierul Cel veșnic, și mă străduiesc să privesc asemenea Sfântului Apostol Pavel, rostind ca și el în fața încercărilor: „Nimic nu iau în seamă și nu pun nici un preț pe viața mea, numai să împlinesc calea mea și slujba mea pe care am luat-o de la Domnul Iisus, de a mărturisi Evanghelia harului lui Dumnezeu” (Faptele Sfinților Apostoli XX, 24).

«Betleemul a deschis Edenul» *

†MACARIE,

Din harul lui Dumnezeu Episcop al românilor ortodocși din Europa de Nord, Preacucernicului cler, Preacuviosului cin monahal și iubiților credincioși, sfântă îmbrățișare de Crăciun și urarea ca „Hristos să Se nască în inimile tuturor!”

**Iubiți frați întru Hristos,
Cel născut în ieslea
Betleemului,**

Cu multă bucurie și cu inima deschisă vin astăzi prin cuvânt la voi toți, ca arhipăstor, ca să sărbătorim împreună pentru prima oară Crăciunul, așa cum se cuvine, cu sfântă rugă și cu străbune datini. Așa am învățat de la Sfinții Părinți ai Bisericii

prin care am moștenit credința sfântă, așa am învățat de la moșii și strămoșii noștri de la care am primit în desaga cu care am plecat de-acasă bunăcuviința obiceiurilor de sărbători. Să ne primenim sufletul și casa, să-L așteptăm pe Dumnezeu și să-L omenim întru noi! Oriunde-am fi să nu ne lipsească nici Liturgia, nici

colinda și nici omenia! Mă simt în fața voastră ca un colindător plecat de-acasă, dintr-un colț de rai transilvan, trimis de Domnul Sfânt să vă aducă vestea cea bună a Nașterii la fereastra sufletului:

*„Sus în slava cerului,
La cea dalbă mănăstire
Colindă-mi, Doamne, colind
(refren)*

*Frumoasă slujbă se ține ;
Slujba-i sfântă
Cin mi-o cântă?
Și mi-o cântă Tatăl Sfânt.
Slujba Sfântă
Cin mi-o ascultă ?
Mi-o ascultă
Maica Sfântă.
Cu-n Fiut micuț în brață,
Cu costița-i despletită
Peste Fiul mic slobozită.
Maica din grăiuț grăiară,
Pe toți sfinții mi-i treziară
Și-ncă Maica mai grăiară :
Să se scoale preotul,
Pân-o cânta cocoșul
Și să-mi tragă clopotul
Să-mi trezească poporul,
Ca să vadă și să creadă
Că S-a născut Fiul Sfânt,
Fiul Sfânt pe acest pământ,
Colo-n ieslea boilor
În mirosul florilor...”¹*

Așa sărbătoreau cei de odinioară, trezindu-se de cu zori să întâmpine sărbătoarea, poftiți de Maica Domnului, chemați de preotul lui Hristos prin zvon de clopot să vină la biserică, Betleemul și Ierusalimul duhovnicesc al credincioșilor, ca să participe ei înșiși în chip tainic la minunea minunilor: înomenirea lui Dumnezeu și îndumnezeirea oamenilor, pogorârea lui Dumnezeu pe pământ și urcarea oamenilor în cer, deschiderea raiului și înfruptarea oamenilor din pomul vieții, omorârea morții și triumful vieții.

* Pastorală de Crăciun (2008) a PS Episcop Macarie Dragoi
¹ Părintele Ilie Moldovan, Calendarul Viu. Dialoguri euharistice între generații (Convorbiri realizate de către Părintele Ioan Nicolae), Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, p. 129.

PS Macarie alături de un grup de pelerini români din Suedia la Eskilstuna /Suedia, spre ematirea Sfintei Ana de Novgorod (4 aprilie 2009)

Cu simțire sfântă trag acest clopot al Liturghiei de Crăciun pentru toți credincioșii noștri din Europa de Nord, îndemnat de Maica Domnului să vă poftească la ospățul Vieții în Betleemul bisericii. Chiar dacă nu avem catedrale cu clopote mărețe, inima mea, a preoților noștri și a dumnevoastră trebuie să bată astăzi, la unison, ca un clopot care ne cheamă la bucuria revărsată din cer pe pământ, așa cum păstorii de

odinioară, care privegheau în câmpul Betleemului, au fost chemați de către îngeri: „Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul. Că vi s-a născut azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și acesta vă va fi semnul : Veți găsi un prunc înfășat, culcat în iesle. Și deodată s-a văzut împreună cu îngerul mulțime de oaste cerească, laudând pe Dumne-

zeu și zicând : Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (Lc. 2, 10-14). Păstorii de-atunci au fost uimiți de vedenia cerească și s-au îndemnat unii pe alții să meargă să vadă cu ochii lor adevărul celor vestite de către înger: „Să mergem dar până la Betleem, să vedem cuvântul acesta ce s-a făcut și pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut” (Lc 2, 15). Ei sunt primii pelerini ai

Oficierea Slujbei pomenirii morților din finalul Sfintei Liturghii arhieresti

Betleemului și primii mărturisitori ai minunii Nașterii, făcându-i bucurie Maicii Domnului, memoria vie a tuturor celor petrecute atunci: „Și, grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc, culcat în iesle. Și văzându-L, au vestit cuvântul grăit lor despre acest Copil. Și toți câți auzeau se mirau de cele spuse lor de către păstori. Iar Maria păstra toate aceste cuvinte, punându-le în inima sa” (Lc 2, 16-19).

De atunci, din primele veacuri ale creștinismului, credincioșii din Țara Sfântă au sărbătorit Nașterea printr-o procesiune de la Ierusalim la Betleem și înapoi, cu Liturghie în peștera sfântă chiar în noaptea de Crăciun. Pentru cei de departe, fiecare biserică a însemnat un adevărat Betleem, strămu-

PS Macarie împreună cu un grup de credincioși din Norvegia

tat în inima fiecărui credincios prin Sfânta Cuminecare. Fericitul Ieronim descria odată, ucenicei sale Paula, trăirile sale, atunci când a văzut pentru prima dată peștera sfântă: „O ascultam jurându-mi cum contempla cu ochii credinței pruncu-
cul înfășurat în scutece și scâncind în ieslea lui, magii adorându-l pe Dumnezeu, steaua care strălucea deasupra, Fecioara Maria, tatăl înfietor purtându-se prevenitor, păstorii dând fuga de cu noapte pentru a vedea ce se întâmplase (...), pruncii măcelăriți, Irod și furia

lui. Pe Iosif și Maria fugind în Egipt. Amestecându-și lacrimile cu bucurie, striga: „Bun găsit, casă a pâinii, unde s-a născut Pâinea cea coborâtă din cer!...”².

Tot acest Părinte latin al Bisericii, care a trăit mulți ani ca și călugăr la Betleem, în imediata apropiere a peșterii sfinte, își exprima mâhnirea, la începutul secolului al V-lea, în predica sa de Crăciun, pentru faptul că ieslea de lut de la început a fost înlocuită sau

credința creștină era mai valoroasă ieslea de lut. Cel Care S-a născut în această iesle condamnă aurul și argintul. Nu-i condamnă pe cei care au crezut că-L cinstesc pe Hristos cu aceste bogății, cum nu-i mai condamnă pe oamenii care au sculptat vase de aur în templu, însă eu Îl admir pe Stăpânul Care, Creatorul lumii fiind, nu se naște în preajma aurului și argintului, ci în gunoi”³.

Imaginea venirii lui Dumnezeu în gunoiul păcatelor omnirii se regăsește la mai mulți Părinți ai Bisericii, dar a rămas proverbială la Fericitul Ieronim. Se spune că acesta pe când trăia în Palestina și se nevoia lângă peștera din Betleem, unde S-a născut Mântuitorul nostru, a avut de Crăciun o vedenie minunată. I s-a arătat Domnul Iisus Hristos ca

un Prunc și l-a întrebat: „Ieronime, acum când toți Îmi dăruiesc câte ceva, tu ce-Mi vei dăruii?” „Virtutea și rugăciunile mele”, i-a răspuns Fericitul Ieronim. „E foarte bine, dar altceva Îmi mai dăruiești?” „Inima mea, sufletul meu și chiar pe mine însumi!” „Și

² Pierre Maraval, *Pelerinii primelor secole la Betleem, în Originile creștinismului*, trad. rom Gabriela Ciubuc, Polirom, Iași, 2002

³ Fer. Ieronim, *Predică la Nașterea Domnului*, în Ioan Nicolae, *Nașterea Domnului oglindită în predica patristică*, Teză de doctorat (ms.), București, 2008, pp. 408-413.

aceasta o primesc, dar Eu doresc și altceva de la tine!” „Ce altceva aș putea să-Ți dau, Doamne?”, a întrebat nedumerit, iubitorul de Hristos. „Dăruiește-Mi păcatele tale!”. Fericitul Ieronim, cu inima înfrântă, a început să plângă. El a întrebat printre lacrimi: „Și la ce-Ți trebuie, Doamne, păcatele mele?” „Vreau să le iau asupra Mea!”

V-am pomenit toate acestea ca să vă încurajez în credință: să nu fie nimeni stingherit în biserică, crezând că nu are ce să ofere Domnului, căci în toată vremea Postului Crăciunului, El ne-a așteptat să-I dăruim păcatele noastre și astfel să ne libereze și să ne lase să-L primim pe El în noi.

Am venit mulți dintre noi în părțile acestea de lume ale Soarelui-apune pentru o viață mai bună, mai demnă și mai îmbelșugată, pentru un viitor mai luminos pentru copiii noștri. Din toate aflăm, însă, că dacă nu e Dumnezeu cu noi, suntem goi și pustii, iar bogăția nu are nici o valoare. Eu am venit să vă aduc vestea cea bună că vi s-a născut Mântuitor, făcându-mă ecoul cuvintelor unui credincios binecunoscut al acestor plaiuri, pe nume Sören Kierkegaard: „Astăzi S-a născut vouă un Mântuitor. Astăzi înseamnă un indiciu veșnic de timp, așa precum atunci când Dumnezeu spune astăzi și ca atunci când pe cărțile apărute stă scris «tipărit în acest an». Asta se repetă de la om la om pentru fiecare persoană dintre aceste milioane, și, de fiecare dată, când unul dintre aceștia devine cu adevărat creștin, nu înseamnă nimic altceva decât :

astăzi ți S-a născut ție un Mântuitor” Altfel spus: „De-o mie de ori de s-ar întrupa Hristos în Betleem, dacă nu se va naște și în sufletul tău, totul este în zadar” (Angelus Silesius).

Regăsim aceste gânduri atât în colinda străbună, cât și în imnele sărbătorii. În primul rând să primim cu bucurie invitația sfântă de a intra în raiul redeschis prin venirea Domnului: „Betleemul a deschis Edenul, veniți să vedem! Aflat-am desfătare tainică în lăuntru peșterii. Veniți să privim cele din rai! Acolo S-a arătat rădăcina cea neudată, odrăslind iertare; acolo s-a aflat fântâna nesăpată din care David mai înainte a dorit să bea, acolo, Fecioara născând Pruncul, a potolit setea lui Adam și a lui David”.

Iubiți credincioși,

Vă mai pun la suflet o străveche colindă culeasă din satul meu năsăudean, de la poalele Țibleșului, care este prin melodie ca un cântec de leagăn și totodată un soi de punere în gardă a celor care sărbătoresc venirea cea smerită a Domnului în ieslea Betleemului:

„La vremea de judecată,
Viță verde de lemn verde
(refren)

Când nouă ne va fi dată,
Trâmbița-vor ingerii
În patru cornuri de lume,
La tot omul pe-a lui nume.
Să iasă la judecată
Viii cu morții deodată
Judecata-i mare frice,
Craii și-mpărații-or plânge,
Și-or vărsa lacrimi de sânge
Și la moarte s-or ruga :

-Ce să-ți dăm noi, moarte, fie?

Da-ți-om aur și argint,
Să ne mai lași pe pământ.
-Nu-mi trebe aur și-argint,
Numa suflet drept și sfânt;
Nu-mi trebe aur curat,
Numa suflet de-mpărat;
Nu-mi trebe aurul tău,
Că m-o trimis Dumnezeu”

Să ne dăruiască Domnul suflet drept și sfânt, să nu ne lăsăm coplesiiți de psihoza colectivă creată de către criza financiară, nimic altceva decât aurul și argintul lumii, și să ne întemeiem viața pe credință și pe cele care cresc din credință. Criza poate să însemne și un lucru bun, o judecată a lui Dumnezeu care ne cheamă la încredere și solidaritate umană, ambele crescute și hrănite din Biserică, Trupul Său Cel tainic și universal. Cu nădejdea că vom face împreună lucruri bune și bineplăcute Domnului, vă urez să petreceți în bucurie și pace Crăciunul, Anul Nou și Boboteaza!

Cu îmbrățișare sfântă, al vostru rugător către Domnul și de tot binele voitor,

†Macarie,

Episcopul românilor din
Europa de Nord

Stockholm 2008

⁴ Cf. Serafim Alexiev, *Leacul uitat – Sfânta Taină a Spovedaniei*.

⁵ S. Kierkegaard, în Karl Gröning, K. Rahner (ed), «Fürchtet euch nicht!» Das Weihnachtsgeschehen in Zeugnissen der abendländischen Kultur. München, 1983, p. 79.

⁶ Mineiul pe decembrie, Ed. IBMBOR, București, 2005, p. 441.

Aspekte der bewegten Geschichte der Rumänisch-Orthodoxen Kirchengemeinde „Die Heiligen Erzengel Michael und Gabriel“ zu Berlin

Über die Geschichte der rumänischen Gemeinschaft und der Rumänisch-Orthodoxen Kirchengemeinde aus Berlin wurde schon einiges geschrieben und in gedruckter oder elektronischer Form veröffentlicht.¹

In dieser Historie gibt es noch manche unklare Geschehnisse, durch deren Erhellung man aufschlussreiche Informationen über die Geschichte der ersten rumänischen Kirchengemeinde in Deutschland zu gewinnen vermag.² Diese Ereignisse haben zu einem bestimm-

ten Zeitpunkt einen entscheidenden Einfluss auf die Geschichte der Gemeinde gehabt.

Die Frage ist: Was wäre mit der Gemeinde aus Berlin passiert, wenn die hiesige rumänische Kirche³, obwohl zu 68,1 % als Folge eines Bombardements am 2. März 1945 zerstört⁴, nicht gesprengt und abgerissen worden wäre⁵, oder wenn der rumänische Staat das Grundstück nicht verkauft hätte?⁶ Es gibt noch eine ganze Reihe von offenen Fragen bezüglich der Umstände des Abrisses der Kirche

und des Grundstücksverkaufs.

Fakt ist, dass nach dem Abriss der Kirche und des Pfarrhauses am 21. Juni 1944, die kirchliche und kulturelle Tätigkeit der rumänischen Gemeinde in Berlin zunächst beendet war. Das Schicksal der rumänischen Gemeinschaft war damit auch besiegelt. Zu dem Zeitpunkt gab es niemanden, der sich zumindest um das Erbe der ehemaligen Gemeinde kümmerte.

Von 1945 bis 1961 blieb die in West-Berlin gelegene Jerusalemkirche in dem Zustand nach

publik gemacht wurde. Vor der Entstehung der Kirchengemeinde in Berlin waren schon zwei rumänische Kapellen auf deutschem Gebiet entstanden. Es geht um die Kapelle aus Leipzig, die offiziell zwischen 1861-1881 existierte (die aber schon viel früher und zwar in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts ihren Anfang hat) und um die aus Baden-Baden, die im Jahre 1866 vom ehemaligen Fürst der Moldau Mihail Sturza (1834-1849) errichtet wurde, die auch noch besteht. Siehe auch Constantin C. Sporea Alte rumänische Beziehungen zur Messestadt Leipzig (excerptum), in Societas Academica Daco-Romana - Acta Historica, Band I, Roma 1959, S. 51-81, und Protohierarch Sorin Petcu, Die rumänische Orthodoxe Kirche aus Deutschland seit ihren Anfängen bis zur heutigen Zeit (www.ortodoxia.de).

³ Es ist die Rede von der Jerusalemkirche. Das war eine der größten und schönsten evangelischen Kirchen in Berlin (die ältesten Quellen darüber stammen aus dem Jahr 1484). Die Rumänische Regierung kaufte sie damals für die rumänische Gemeinschaft aus Berlin. Durch ein Gutachten wurde ihr Wert auf 450 000 RM festgelegt. Der Eigentumsübertrag der Jerusalemkirche an die Rumänisch-Orthodoxe Kirchengemeinde in Berlin

erfolgte am 21. August 1943 und wurde von Pfarrer Emilian Vasiloschi als Vertreter für die Rumänische Regierung und von Dr. Johannes Heinrich dem Vorsitzenden der Finanzabteilung des Evangelischen Kirchenrats der Mark Brandenburg unterzeichnet. (Wir besitzen Kopien von 7 Fotos der Jerusalemkirche, einigen Protokollen, die bei der Entstehung dieser Kirchengemeinde verfasst wurden und von einem Teil des Schriftverkehrs zwischen den Vertretern der Kirchengemeinde und der Rumänischen Patriarchie. Diese befinden sich alle im Archiv des Bukarester Erzbischofstums)

⁴ Gemäß einer Untersuchung, die am 14. Oktober 1950 durchgeführt wurde; siehe Ernst Meinhardt, Die Gläubigen wurden nicht gefragt - Vor 63 Jahren wurde in West-Berlin die rumänisch-orthodoxe Jerusalemkirche gesprengt, S. 3. Dieser Vortrag wurde im Rumänischen Kulturinstitut "Titu Maiorescu" in Berlin, am 11. März 2004, um 19.00 Uhr gehalten.

⁵ Die Kirche wurde am 9. März 1961 um 11.00 Uhr gesprengt.

⁶ Das Grundstück verkaufte die Rumänische Regierung an den Westberliner Senat am 17. März 1966.

Pagini din istoria zbuciumată a Parohiei Ortodoxe Române „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Berlin

În legătură cu istoricul comunității și al Parohiei Ortodoxe Române din Berlin, s-a scris și s-a și publicat câte ceva, fie în tipar, fie sub formă electronică¹.

Există evenimente și date care încă nu au fost complet elucidate și care sunt, credem noi, la fel de importante pentru completarea tabloului istoric al primei parohii românești de pe teritoriul Germaniei², evenimente ce au influențat, într-o anumită perioadă, în mod covârșitor, istoria acesteia.

Ne întrebăm: Ce s-ar fi întâmplat cu parohia din Berlin dacă biserica românească de

aici³, deși distrusă în proporție de 68,1%⁴ în urma unui bombardament din data de 2 martie 1945, n-ar fi fost dinamitată și demolată⁵, sau dacă măcar terenul ocupat de aceasta n-ar fi fost vândut de către Statul Român⁶. O serie de întrebări, fără un răspuns mulțumitor până acum, se ridică și în legătură cu împrejurările și condițiile dinamitării și demolării bisericii, ca și a vânzării terenului.

Știm că după distrugerea bisericii și a casei parohiale din Berlin (21 iunie 1944), activitatea bisericească și culturală a comunității românești din Berlin a încetat, iar comunitatea ro-

mânească de aici s-a dizolvat. Nu avea, la acea dată, cine să se ocupe de patrimoniul fostei parohii.

Din 1945 până în 1961, biserica Jerusalem, care se afla în Berlinul de Vest (în imediata apropiere de granița cu Berlinul de Est), a rămas în starea de după bombardament. Senatul Berlinului de Vest, de orientare social democrată, avându-l în frunte pe Willy Brandt (viitorul Cancelar), a hotărât eliberarea terenului. D-l Ernst Meinhardt⁷ de la Deutsche Welle, ocupându-se de situația bisericii noastre din Berlin, scrie: „Din ce cauză a fost dinamitată biserica, asupra acestei probleme

¹ Date foarte interesante am descoperit în pagina de internet a Bisericii Ortodoxe Române din Freiburg în Breisgau, parohie păstorită de Protoiereu Sorin Petcu (www.ortodoxia.de); un material a publicat Gheorghe Vasilescu, Biserica românească din Berlin, în Rev. „Deisis”, editată de Mitropolia Ortodoxă Română pentru Germania și Europa Centrală, nr. 3-4 (1996), p. 70-72; câteva date din istoria parohiei din Berlin au fost trimise de subsemnatul Patriarhiei Române în anul 2000, cu prilejul sărbătoririi a 60 de ani de la înființarea acesteia (a se vedea și www.biserica-romana-berlin.de), date pe care le-am descoperit ceva mai târziu, publicate fără nici o modificare și fără știrea noastră, în Foaia „Vestitorul Ortodoxiei” sub semnătura Pr. Consilier Mircea Alexa Uță. ² Înființarea parohiei s-a făcut la inițiativa preotului Ștefan Palaghita împreună cu un grup de români la data de 13 septembrie 1940, prilej cu care s-a încheiat și un Proces-verbal, iar recunoașterea ei oficială de către Statul Român s-a stabilit prin Decretul-Lege nr. 3281, din 29 noiembrie 1941, publicat în Monitorul Oficial nr. 285, din 1

decembrie 1941. Înaintea constituirii Parohiei din Berlin, au luat ființă două Capele românești pe teritoriul Germaniei, cea de la Lipsca (Leipzig) care a funcționat oficial între anii 1861-1881, iar neoficial avându-și începutul mult mai devreme (din prima jumătate a secolului al XIX-lea) și cea de la Baden-Baden, zidită în anul 1866 de fostul domnitor al Moldovei Mihail Sturza (1834-1849) și care își continuă activitatea până astăzi. Vezi și: Constantin C. Sporea, Alte rumänische Beziehungen zur Messestadt Leipzig (excerptum), în Societas Academica Daco-Romana - Acta Historica, Tomus I, Roma 1959, p. 51-81, la Protoiereu Sorin Petcu, Biserica Ortodoxă Română din Germania de la începuturi până astăzi (www.ortodoxia.de).

³ Este vorba de Jerusalemkirche, una dintre cele mai mari și mai frumoase biserici evanghelice din Berlin (cu o istorie ce începe cu anul 1484), cumpărată pentru Comunitatea românească din Berlin de către Guvernul României. Biserica a fost evaluată la prețul de 450.000 RM. Actul de trecere în proprietatea Parohiei Ortodoxe Române din Berlin a bisericii Jerusalem

s-a încheiat la data de 21 august 1943, fiind semnat de către preotul Emilian Vasiloschi din partea Statului Român și de către dr. Johannes Heinrich, din partea Consistoriului Evanghelic al Mărcii Brandenburg. (Suntem în posesia unor copii după 7 fotografii ale bisericii Jerusalem, după unele procese verbale întocmite în preajma nașterii acestei parohii și după o parte din corespondența dintre reprezentanții parohiei și cei ai Patriarhiei române, toate descoperite în arhiva Arhiepiscopiei Bucureștilor).

⁴ după o expertiză efectuată la data de 14 octombrie 1950; vezi: Ernst Meinhardt, Die Gläubigen wurden nicht gefragt - Vor 63 Jahren wurde in West-Berlin die rumänisch-orthodoxe Jerusalemkirche gesprengt, p.3, referat ținut la Institutul Cultural Român „Titu Maiorescu” din Berlin, la data de 11 martie 2004, 19.00.

⁵ Biserica a fost dinamitată la 9 martie 1961, ora 11.00.

⁶ Terenul a fost vândut de Statul Român Senatului Vest-Berlinului la 17 martie 1966.

⁷ În referatul amintit: Die Gläubigen... p. 2-3.

dem Bombardement. Der sozialdemokratische Senat in Westberlin, unter der Führung von Willy Brandt, dem zukünftigen Kanzler, hat sich für die Freigabe des Grundstücks entschieden. Herr Ernst Meinhardt schreibt für die Deutsche Welle⁷: „Warum die Kirche gesprengt wurde, darüber wurde nie offen gesprochen. Offiziell hieß es aus dem Senat, dass die Straßenführung geändert werden sollte, und dass die Kirchenruine dieser Maßnahme im Weg stand. Auch von der Gefahr, die die Ruine für Passanten und den Verkehr darstellte, war die Rede. Liest man zeitgenössische Zeitungsberichte, kommen einem an dieser Version Zweifel. In einem Artikel vom 29. März 1961 heißt es zum Beispiel:

„Erst einen Tag vor dem Sprengtermin, also am 8. März (1961), sickerte unter den Bewohnern der Umgebung das Gerücht durch, dass dieses Kulturdenkmal verschwinden soll. Ohne die Bevölkerung zu befragen, wurde vom Senat in aller Eile das Urteil über die Kirche beschlossen und vollstreckt.“

Weiter heißt es in diesem Zeitungsbericht:

„Die Kirche sei ein verkehrstechnisches Hindernis, wurde amtlicherseits bekannt gegeben. In Wirklichkeit musste sie dem geplanten Hochhaus des Axel-Springer-Konzerns Platz machen. Ein kulturhistorisches Denkmal wurde einem Klotz aus Stahlbeton und Glas geopfert, den man gut hätte überall hin bauen können. (...) Was der barbarische Krieg nicht restlos

schaffte, holten verantwortungslose Senatsdienststellen nach.“

Gab es gemeinsame Interessen an der Sprengung der Kirche und an dem Grundstücksverkauf? Danach sieht es aus. Schon damals gab es solche Vorwürfe. Eine Nachricht aus einer zeitgenössischen Zeitung: „Offensichtlich sind die Geschäftsinteressen des Springer-Konzerns vorrangig gewesen.“⁸

Herr Ernst Meinhardt schreibt: „Sieht man sich die eingangs erwähnten Umrisse an, und sieht man sich dann an, wo das Springer-Hochhaus steht, dann stellt man sich schon die Frage: Ob das Hochhaus hier wohl stehen könnte, wenn die Kirche nicht abgerissen worden wäre? Antwort darauf fand ich in einer Broschüre, die der Axel-Springer-Verlag am 14. September 1992 anlässlich der Grundsteinlegung für den Erweiterungsbau herausbrachte, also für das Hochhaus, das parallel zur Kochstraße verläuft. Da heißt es auf Seite 18: „Nachdem die Ruine der Jerusalemkirche im März 1961 durch das Bezirksamt Kreuzberg von Berlin gesprengt worden war, wurde der zwanzig Stockwerke zählende Büroturm hochgezogen.“

Außerdem fragt sich derselbe Journalist, ob es zu dem Zeitpunkt Geschäftsinteressen zwischen dem Axel-Springer Verlag und dem Senat gegeben hatte. Die Antwort kommt sogar von dem sozialdemokratischen Willy Brandt, dem Regierenden Bürgermeister von

Westberlin. In dessen Buch „Erinnerungen“ steht:

„Der hochbegabte und überaus erfolgreiche Verleger Axel Springer aus Hamburg war mir, auch meiner Partei, während der ersten Nachkriegszeit eher freundlich zugetan. Adenauer lehnte er ab; dass die deutsche Einheit in den Kanzlerhänden nicht gut aufgehoben sei, war sein fester Glaube. Berlin fühlte er sich sehr nah, und er untermauerte seine Verbundenheit, indem er sich, geschäftlich und privat, in der Stadt niederließ. Hätte es nach den Wahlen 1961 eine Chance gegeben, er wäre nicht abgeneigt gewesen, sich in einem Kabinett Brandt der gesamtdeutschen Belange anzunehmen. (...)“

Unser freundlicher Kontakt litt Schaden, als er mich im Rathaus Schöneberg bedrängte, einem regionalen Verleger-Fernsehen zuzustimmen; er sah West-Berlin als Büchsenöffner für den Bund. Mir erschien es unzumutbar, den Berliner Sonderstatus auf diese Weise in Anspruch nehmen zu wollen; außerdem hatte meine Partei überhaupt Bedenken gegen privates Fernsehen. Der Bruch wurde durch unterschiedliche Meinungen zur Ostpolitik verhärtert. Nachdem er begriffen hatte, dass die Sowjetunion so ohne weiteres nicht zu bekehren war, schwenkte Springer um – auf frontale Gegnerschaft. Die war mit dem ostpolitischen Ansatz nicht vereinbar.⁹

⁷ Im o.g. Vortrag: Die Gläubigen ...“, S.2-3.

⁸ Gemäß eines Zeitungsartikels der „National-Zeitung“ vom 20. März 1961.

⁹ Willy Brandt, Erinnerungen, Ullstein-Verlag, 1992, S. 288f.

nu s-a vorbit niciodată deschis. În mod oficial, Senatul a dat de înțeles că era necesară o schimbare a străzilor de acces, iar biserica se afla în cale. Ar fi fost vorba și de pericolul pe care-l reprezentau ruinele pentru pietoni și pentru mijloacele de circulație. Citind însă informațiile din ziarele vremii, nu poți să nu ai îndoieli cu privire la această versiune. Într-un articol din 29 martie 1961 de exemplu, era scris: „Numai cu o zi înainte de momentul dinamitării, deci la 8 martie, printre locuitorii din zonă s-a răspândit zvonul că acest monument cultural urma să dispară. Fără ca populația să fie consultată, Senatul a decis să închidă biserica“. În alt articol se spune: „Oficial s-a menționat că biserica constituia un obstacol pentru circulație. În realitate, biserica a trebuit să facă loc unei clădiri care avea să devină Concernul Axel Springer. Un monument istoric a fost jertfit pentru a se face loc unui bloc din beton și sticlă, care ar fi putut fi construit în orice altă parte. (...) Ceea ce nu a reușit să distrugă un război sângeros, a fost distrus de niște funcționari iresponsabili de la Senat.“

Au fost amestecate interese colaterale în dinamitarea bisericii și înstrăinarea terenului? Se pare că da. Încă de atunci au fost voci care s-au pronunțat în acest sens. Iată o informație dintr-un ziar al vremii:

„Este evident că interesele de afaceri ale concernului Springer au fost prioritare.“⁸

D-l Ernst Meinhardt scrie: „Dacă cercetăm puțin planurile în cauză și amplasarea clădirii Springer, ne întrebăm automat:

Dacă biserica nu ar fi fost dărâmată, oare s-ar mai fi putut construi clădirea Springer aici? Răspunsul l-am găsit într-o broșură tipărită de Editura Axel Springer la 14 septembrie 1992, cu ocazia punerii pietrei de temelie pentru construcția auxiliară, adică pentru clădirea care se situează paralel cu Kochstraße. La pagina 18 scrie: „Turnul cu birouri care numără 20 etaje a fost construit după dinamitarea ruinelor Bisericii Ierusalim în martie 1961, în cartierul Kreuzberg.“

De asemenea, același jurnalist se întreabă dacă la acel moment au existat legături de interese între Concernul editorial al lui Axel Springer și factorii de decizie ai vremii. Răspunsul îl află chiar la primarul general social-democrat al Vest Berlinului, Willy Brandt, în cartea sa de memorii intitulată: „Erinnerungen“:

„Talentatul și renumitul editor Axel Springer din Hamburg demonstrează în perioada postbelică imediată o înclinație către mine și partidul meu. Era împotriva lui Adenauer; credea cu convingere că unitatea germană este periclitată de către cancelar. Era foarte atașat de Berlin și această legătură a fost pecetluită de stabilirea lui, privat și cu afacerile, în acest oraș. Dacă i s-ar fi oferit ocazia după alegerile din 1961, nu ar fi ezitat să ocupe un post de ministru în cabinetul lui Brandt și să se ocupe de chestiuni de importanță vitală pentru toți germanii. (...)“

Relația noastră de amicitie s-a deteriorat în urma unei în-

tâlniri la Primăria Schöneberg, în cadrul căreia s-a încăpățânat să mă convingă a susține un post de televiziune regional al editorilor; pentru dânsul Berlinul de Vest era doar o pârgie de lansare pentru Uniune. Mie mi s-a părut inadmisibil ca poziția specială a Berlinului să fie folosită de așa manieră; și pe lângă aceasta, partidul meu nu prea saluta ideea unor televiziuni private. Această ruptură a noastră a fost amplificată în urma diferențelor de opinie pe tema politicii cu statele estice. După ce a înțeles că Uniunea Sovietică nu poate fi împlânzită așa, cu una cu două, Springer și-a schimbat radical poziția și a adoptat una de adversitate declarată. Aceasta mi corespundea deloc programului politic adoptat cu privire la statele estice.⁹

Ar fi interesant să vedem și părerea unui europarlamentar german, Michael Cramer, exprimată într-un interviu luat de Waltraud Schwab de la „Tageszeitung“, consemnat în ziarul din 25.01.2005. Iată interviul:¹⁰

„Cerem ca Editura Springer să-și exprime punctul de vedere cu privire la nedreptatea comisă împotriva bisericii“.

Michael Cramer susține că dezbaterile aprinse pe care le-a suscitât propunerea de a avea o stradă numită Rudi-Dutschke pot dezvălui noi aspecte ascunse din istoria construcțiilor: Este vorba, mai ales, de demolarea unei biserici în favoarea Editurii Springer.

⁸ Articol în „National-Zeitung“ din 20 Martie 61.

⁹ Willy Brandt, Erinnerungen, Ullstein-Verlag, 1992, p. 288 și urm.

¹⁰ www.taz.de

Es ist interessant, die Meinung eines deutschen Abgeordneten im Europäischen Parlament zu betrachten, so wie sie aus einem Interview hervorgeht, den Waltraud Schwab von der „Tageszeitung“ durchführte und der in der Ausgabe vom 25.01.2005 veröffentlicht wurde. Dieses Interview wird im Folgenden wiedergegeben¹⁰:

"Springer soll sich zu Kirchenfrevel äußern".

Die Debatte über eine Rudi-Dutschke-Straße, so Michael Cramer, wirft Licht auf ein dunkles Kapitel Baugeschichte: den Abriss einer Kirche für Springer.

Interview Waltraud Schwab

taz: Herr Cramer, ein Statement aus Brüssel zur Frage: Rudi-Dutschke-Straße - ja oder nein?
Michael Cramer: Eindeutig ja! Ich finde, es hat was, wenn die Rudi-Dutschke-Straße dabei auf die Axel-Springer-Straße stößt. Das wäre alltägliche Geschichtswerkstatt. Die beiden Kontrahenten haben ja einiges gemeinsam.

taz: Was?

M. C.: Sie haben sich nie mit der Spaltung Deutschlands abgefunden und sich immer für die deutsche Einheit eingesetzt. Dutschke konnte die Wiedervereinigung leider nicht mehr erleben. Außerdem haben beide für das Existenzrecht Israels gestritten und sich um die deutsch-israelische Versöhnung bemüht.
taz: Wenn die beiden als Straßennamen an der Ecke aufeinander stoßen würden, wäre das wie ein Handschlag?

M. C.: Einer mit 30-jähriger Verspätung. Zu ihrer aktiven Zeit standen die beiden auf ver-

schiedenen Seiten der Barrikade.
taz: Gegner der Umbenennung argumentieren: Die Kochstraße steht historisch für eine lange Tradition des freien Zeitungswesens. Das sei nur die halbe Wahrheit, sagen Sie.

M. C.: Die Kochstraße steht für das alte Zeitungsviertel in Berlin. Deshalb bin ich auch nicht dafür, dass die ganze Straße umbenannt wird, sondern nur der östliche Teil zwischen Checkpoint Charlie und der Lindenstraße. Dieser östliche Teil wurde sowieso erst 1964 der Kochstraße zugeschlagen.

taz: Erst nach dem Mauerbau?

M. C.: Sicher. Die eigentliche Kochstraße war immer sehr kurz und mündete auf den Platz vor der Jerusalemkirche, den es nicht mehr gibt. Er ist jetzt Teil der Kochstraße. Die Jerusalemkirche aber war die älteste Kirche der Friedrichstadt. 1484 wurde sie zum ersten Mal erwähnt. Das war ursprünglich eine kleine Kirche, die aber 1838 von Schinkel umgebaut und im Zweiten Weltkrieg stark beschädigt wurde. 1961, kurz vor dem Mauerbau, wurde sie gesprengt, damit Springer seinen damaligen Neubau hochziehen und einen Parkplatz anlegen konnte.

taz: Eine Kirchensprengung auf Westberliner Territorium?

M. C.: Unglaublich, aber wahr. Die Jerusalemkirche gehörte vor der Sprengung zur rumänisch-orthodoxen Gemeinde in Berlin. Verkauf und Sprengung waren nur möglich durch einen sensationellen Deal zwischen der kommunistischen Regierung von Rumänien, dem Westberliner SPD-Senat unter Willy Brandt und Axel Springer.

taz: Sie meinen: Aus heutiger Sicht drei wahrhafte Brüder im Geiste?

M. C.: Zumindest in dieser Frage. Dass Springer, der kälteste Kalte Krieger, und Brandt, der überzeugteste Gegner von Ulbricht, und Rumänien, eines der stalinistischsten Regime in Europa, einen Geheimvertrag aushandeln, um die älteste Schinkelkirche der Friedrichstadt abzureißen - nicht weil die Kirche kaputt war, sondern weil Springer den Platz haben wollte -, das ist ein Skandal. Mit der Debatte um die Umbenennung kommt endlich Licht in dieses dunkle Kapitel.

taz: Die Sprengung von Kirchen war immer etwas, was vor allem der Ostberliner Regierung angelastet wurde.

M. C.: Wenn man sich vor Augen führt, dass das Charlottenburger Schloss, der Dom, der Gropiusbau im Krieg schwer beschädigt und wieder aufgebaut wurden, gab es keinen Grund, die Jerusalemkirche abzureißen. Es sei denn, man stützte Springer. Der hat ja selbst gesagt, dass es ohne Abriss keinen Neubau gegeben hätte. So steht es sogar in der Verlagsbroschüre von Springer.

taz: Und Sie meinen, um daran zu erinnern, sollte die Umbenennung genutzt werden?

M. C.: Es wäre ein Kick, auch die Aufarbeitung dieser Geschichte anzugehen. Sie erklärt wahrscheinlich, warum der Springer-Verlag bisher in der Umbenennungsdebatte so laut schweigt. Es wäre gut, wenn er sich zu diesem Kirchenfrevel endlich äußern würde.

taz: Wie finden Sie es aber, dass

¹⁰ www.taz.de.

Interviu realizat de Waltraud Schwab

taz: D-le Cramer, ne puteți da o declarație, de aici de la Bruxelles, dacă sunteți pro sau contra unei eventuale străzi Rudi-Dutschke?

Michael Cramer: Sunt în mod cert pentru! Consider că ar fi un lucru pozitiv dacă această stradă Rudi-Dutschke s-ar întâlni cu Strada Axel Springer. Acest fapt ar ilustra în zilele noastre o pagină din istorie. Cele două părți implicate au câteva lucruri comune.

taz: Ce anume?

M. C.: În urma dezbinării Germaniei nu s-au consolatat niciodată și au continuat lupta pentru unitatea germană. Din păcate Dutschke încetase din viață când s-a reunificat Germania. Ambii au militat pentru dreptul la existență al statului Israel și pentru o reconciliere israeliano-germană.

taz: Ar putea fi interpretată intersecția acestor două străzi ca o strângere de mână?

M. C.: Da, ca o reconciliere survenită cu o întârziere de 30 de ani. Să ne amintim că în perioada lor de activitate aceștia au adoptat poziții adverse.

taz: Argumentele celor ce se opun acestei denumiri sunt următoarele: Denumirea de Kochstr. reprezintă lunga tradiție a jurnalismului liber. Dumneavoastră considerați că acest fapt exprimă doar un adevăr parțial.

M. C.: Kochstr. reprezintă vechiul cartier jurnalistic din Berlin. De aceea nu sunt în favoarea redenumirii întregii străzi, ci doar pentru redenumirea părții estice, care se află între Checkpoint Charlie și

Lindenstr. Această parte estică a fost anexată la Kochstr. doar ulterior, în anul 1964.

taz: Doar după construirea Zidului?

M. C.: Sigur. Kochstr. a fost, de fapt, o stradă foarte scurtă care dădea în Piața din fața Bisericii Ierusalim, biserică ce nu mai există astăzi. Această piață este acum parte integrantă din Kochstr. Biserica Ierusalim a fost însă cea mai veche biserică din cartierul Friedrichstadt. A fost atestată pentru prima dată în anul 1484. Inițial a fost o biserică foarte mică, dar în anul 1838 a fost renovată de către Schinkel, iar în timpul celui de-al doilea război mondial a fost distrusă în mare parte. În anul 1961, deci cu puțin timp înainte de ridicarea Zidului Berlinului, aceasta a fost dinamitată pentru ca Springer să-și poată ridica o construcție nouă și să amenajeze o parcare aferentă.

taz: Vreți să spuneți că pe teritoriul Berlinului de Vest a fost dinamitată o biserică?

M. C.: Incredibil, dar adevărat. Biserica Ierusalim a aparținut înainte de distrugere Parohiei Ortodoxe Române din Berlin. Vinderea și dinamitarea ei au fost posibile doar în urma unei afaceri senzaționale încheiate între regimul comunist al României, guvernul social-democrat din Berlinul de Vest sub conducerea lui Willy Brandt și Axel Springer.

taz: Vreți să spuneți că din perspectiva actuală aceștia au fost trei spirite afine?

M. C.: Cel puțin în ceea ce privește această problemă. Este scandalos faptul că Springer, cel mai înverșunat susținător al războiului rece, împreună cu

Brandt, cel mai aprig dușman al lui Ulbricht și statul român, unde era instaurat un regim de factură stalinistă, au încheiat un contract secret pentru a dărâma cea mai veche biserică construită de Schinkel, și aceasta nu pentru că biserica ar fi fost deteriorată, ci pentru a-i face loc lui Springer. Iar dezbaterile actuale pe tema redenumirii unei străzi aduc o geană de lumină în acest crepuscul de împrejurări.

taz: Dinamitarea de biserici era, de obicei, un lucru pus pe seama conducerii Berlinului de Est.

M. C.: Dacă ne gândim că Palatul Charlottenburg, Domul, Clădirea Gropius au fost puternic deteriorate în timpul războiului și ulterior au fost reconstruite, ne dăm seama că nu exista nici un motiv care să justifice demolarea Bisericii Ierusalim. Doar în caz că s-ar fi urmărit susținerea lui Springer. Însuși Springer a afirmat că, dacă nu s-ar fi demolat biserica, nu s-ar fi construit nici o clădire nouă. Chiar broșura Editurii Springer conține această informație.

taz: Și credeți că redenumirea străzii ar trebui să oglindească aceste lucruri?

M. C.: Da, ar fi interesant să dezvăluim pe această cale un asemenea fapt. Aceasta ar explica, de altfel, și tăcerea deplină a Editurii Springer față de redenumirea străzii. Ar fi bine dacă ar rupe tăcerea și ar vorbi, în sfârșit, despre această nedreptate comisă împotriva unei biserici.

taz: Ce părere aveți însă despre faptul că însuși cotidianul "Tageszeitung", împreună cu

ausgerechnet die taz im Verbund mit Dutschke den Beschluss von Friedrichshain-Kreuzberg durchbricht, Straßen erst wieder nach Männern zu benennen, wenn gleich viele Straßen nach Frauen wie nach Männern benannt sind?

M. C.: Den Beschluss stütze ich natürlich, aber es gibt keinen Beschluss ohne Ausnahme. Als Ausgleich fordere ich die drei Parteien, die sich in der BVV für Dutschke einsetzen, auf, in den anderen Bezirken verstärkt Straßen nach Frauen zu benennen.

taz: Berlin beschäftigt Sie also auch noch in Brüssel?

M. C.: Ich bin Berliner, der für Deutschland europäische Politik gestaltet.

taz: Und Straßenumbenennungen gehören dazu?

M. C.: Die Mauer gehört dazu. Ohne Solidarnosc hätte es den Fall der Mauer nicht gegeben, und ohne Mauerfall gäbe es kein wiedervereinigtes Europa.

Herr Rechtsanwalt Bernd Tiling untersuchte im Auftrag unserer Gemeinde die Umstände, unter denen das Grundstück verkauft wurde. Es geht um den Kaufvertrag vom 17. März 1966, wo als Käufer das Land Berlin und als Verkäufer das Rumänische Finanzministerium auftraten. Aus diesem Vertrag konnte der Rechtsanwalt einige interessante Aspekte festhalten:

„Auf der Verkäuferseite trat zunächst als natürliche Person handelnd ein Herr Otto Müller aus der Bernadottestraße 10 in Berlin-Dahlem auf. Er handelte als alleinvertretungsberechtigter Geschäftsführer der Firma Otto Müller GmbH, eingetragen im Handelsregister des Amtsgerichts Charlottenburg zu HR B

8298. Deren Geschäfte sind nach dem Handelsregisterauszug der Großhandel mit Werkzeugen für Feinmechanik und Optik sowie auch die Übernahme von Immobilienvertretungen.

Diese Otto Müller GmbH handelte bei Abschluss des Vertrages am 17. März 1966 vor dem Grundbuchamt Tempelhof-Kreuzberg (Grundbuchrichter Amtsgerichtsrat Kaußmann) zur Tagebuch-Nummer 701/66 für den rumänischen Staat aufgrund einer Vollmacht eines Herrn George Mazilescu. Mazilescu wiederum handelte für das Finanzministerium der Rumänischen Sozialistischen Republik. Er hat eine Vollmacht vorgelegt, die von einem rumänischen Notar beglaubigt wurde, und in dieser Vollmacht heißt es, dass Herr Mazilescu vom Finanzministerium berechtigt worden war, für die Rumänische Sozialistische Republik zu handeln.“

Ergänzend schreibt Rechtsanwalt Tiling:

„Ob der seinerzeit tätige Grundbuchrichter bzw. der Rechtspfleger die Vertretungsbefugnis wirklich richtig nachgeprüft haben, wage ich zu bezweifeln. Letztlich bedeutet dies jedoch heute nichts mehr. Die Umschreibung ist erfolgt.“

Herr Meinhardt behauptet:

In Zahlen ausgedrückt stellt sich die „Flurbereinigung“ wie folgt dar: Das Grundstück, auf dem die Jerusalemkirche stand, hatte eine Fläche von 1236 Quadratmetern. Durch den bereits erwähnten Kaufvertrag vom 17. März 1966 hat das Land Berlin diese Fläche vom Rumänischen Staat gekauft. Davon wurden 1097 Quadratmeter in Straßen-

land umgewidmet. 139 Quadratmeter sind vom Land Berlin an den Axel-Springer-Verlag verkauft worden. Wann der Verkaufsvertrag über diese Fläche geschlossen wurde und wie viel der Verlag dafür an das Land Berlin bezahlt hat, ist einstweilen nicht klar.

In dem bereits erwähnten Schreiben der Senatsverwaltung für Finanzen vom 8. Dezember 2003 heißt es: „Die Ermittlung von Informationen zu einem eventuellen Grundstücksverkauf an den Axel-Springer-Verlag aus dem Jahr 1966 bedarf noch umfangreicher Recherchen im Archiv. Dies wird einige Zeit beanspruchen. Vorsorglich weise ich schon jetzt darauf hin, dass wir Ihnen möglicherweise zu diesem Grundstücksgeschäft keine Auskünfte geben können, weil Grundstücksgeschäfte der Vertraulichkeit unterliegen.“

Diese Geschehnisse eröffnen noch eine ganze Reihe von Fragen, die bislang offen bleiben: Was wurde denn in Wirklichkeit für das Grundstück bezahlt und wer kassierte die Summe? Durch unsere Ermittlungen beabsichtigen wir nicht, Schuldige ausfindig zu machen. Vielmehr möchten wir bestimmte Schattenseiten unserer Geschichte erhellen.

¹¹ Im Archiv der Rumänisch-Orthodoxen Kirchengemeinde aus Berlin befinden sich zwei Schriftstücke an die Gemeinde, die Herr Bernd Tiling am 30.06.1999 bzw. am 07.07.1999 verfasste.

¹² Um zumindest einen Teil der Wahrheit herausfinden zu können, müsste man genauere Untersuchungen im Archiv des Rumänischen Ministeriums für Außenangelegenheiten durchführen.

¹³ Die Darstellung der jüngsten Geschichte der Berliner Kirchengemeinde würde den Rahmen dieses Artikels sprengen. Wir hoffen jedoch, das Thema in der nächsten Ausgabe dieser Zeitschrift zu umreißen.

Dutschke incalcă hotărârea administrației Friedrichshain-Kreuzberg, prin care se sistează denumirea străzilor cu nume de gen masculin. Aceasta ar fi din nou posibil doar după ce ar exista un număr egal de străzi cu nume de gen feminin și masculin.

M. C.: Susțin, bineînțeles, această hotărâre. Însă nu există nici o hotărâre care să nu admită și o excepție. Pentru a compensa acest lucru, le cer celor trei partide, care în cadrul BVV îl susțin pe Dutschke, să se străduiască a denumi în celelalte cartiere mai multe străzi după femei celebre.

taz: Deci vă mai interesează destinul Berlinului chiar dacă vă aflați la Bruxelles?

M. C.: Sunt un berlinez care face politică europeană pentru Germania.

taz: Și aceasta presupune și schimbarea denumirilor străzilor?

M. C.: Aceasta presupune să ne amintim de Zidul Berlinului. Fără organizația Solidarnosc nu ar fi căzut Zidul. Și dacă nu ar fi căzut Zidul, nu ar fi existat astăzi o Europă reunită.

D-l Bernd Tiling, un avocat angajat de parohia noastră, a cercetat modul în care a fost vândut terenul. Este vorba de Contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 17 martie 1966, cumpărător fiind Landul Berlin, iar vânzător Ministerul de Finanțe al României.¹¹ Iată câteva date interesante din această notificare:

„Cumpărătorul a fost inițial o persoană fizică, și anume d-l. Otto Müller, domiciliat în Bernadottestr. nr. 10 în Berlin-Dahlem. Acesta acționa în calitate de administrator cu drepturi depline al firmei Otto Müller SRL, ce era înregistrată în Registrul Comer-

cial al Judecătorei de Primă Instanță din Charlottenburg la nr. HR B 8298. Domeniul său de activitate era, conform extractului de Registru Comercial, comerțul angro cu ustensile pentru mecanică fină și optică precum și preluarea de reprezentanțe imobiliare.

Contractul de vânzare-cumpărare s-a încheiat în 17 martie 1966 la Oficiul de Cadastru Tempelhof-Kreuzberg (Judecător la Biroul de Cadastru și Consilier al Judecătorei de Primă Instanță fiind d-l. Kaußmann), având numărul de jurnal 701/66. La acel moment, acest SRL Otto Müller acționa în numele statului român, pe baza unei împuterniciri din partea unui domn George Mazilescu. Iar d-l Mazilescu acționa în numele Ministerului de Finanțe al Rep. Socialiste România. El a prezentat o împuternicire legalizată de către un notar român. Prin această împuternicire se prevede că d-l. Mazilescu este împuternicit de către Ministerul de Finanțe să acționeze în numele Rep. Socialiste Române.”

În încheiere, d-l Tiling ne informează:

„Mă îndoiesc de faptul că Judecătorul de cadastru, resp. executorul judecătoresc aflat în funcție la vremea respectivă ar fi cercetat și investigat cu atenție împuternicirea aceea. Dar acest lucru nici nu mai contează, de vreme ce transcrierea proprietății a fost efectuată.”

D-l. Meinhardt afirmă:

Dacă ar fi să ne exprimăm în cifre, această „nivelare cadastrală” s-ar putea descrie astfel: Terenul pe care se află Biserica Ierusalim avea o suprafață de 1236 de metri pătrați. În urma

contractului de vânzare-cumpărare sus-amintit, din data de 17 martie 1966, Landul Berlin a cumpărat această suprafață de teren de la statul român. O bucată de 1097 de metri pătrați din acest teren a fost anexată străzii respective. Iar 139 de metri pătrați au fost vânduți de către Landul Berlin Editurii Axel Springer. Nici până în ziua de astăzi nu se știe exact când a fost încheiat acest contract și ce sumă a plătit Editura Springer statului german pentru terenul în cauză. Din scrisoarea datată 8 decembrie 2003 din partea Direcției Germane de Finanțe citim că: „Pentru strângerea tuturor informațiilor necesare în legătură cu o eventuală vânzare de teren efectuată în anul 1966 către Editura Axel Springer, trebuie cercetate și arhivele statului. Aceasta presupune un demers îndelungat. Însă dorim să vă atragem atenția asupra faptului că este posibil să nu vă putem oferi informații referitoare la această tranzacție, deoarece tranzacțiile imobiliare se efectuează în mod confidențial”.

Sunt încă și alte întrebări care pot fi puse, pe marginea acestor evenimente, ca de exemplu: cât s-a plătit în mod real pentru teren și unde au ajuns banii?¹² Nu urmărim, prin acest demers, să împărțim vinovății, ci să elucidăm anumite

¹¹ În Arhiva Parohiei Ortodoxe Române din Berlin se află două notificări către această parohie, scrise de d-l Bernd Tiling la 30.06.99 și la 07.07.99.

¹² Sunt necesare cercetări mai atente la Arhivele Ministerului Afacerilor Externe și la Serviciul de Informații Externe din România, unde probabil se află cel puțin o parte din răspuns.

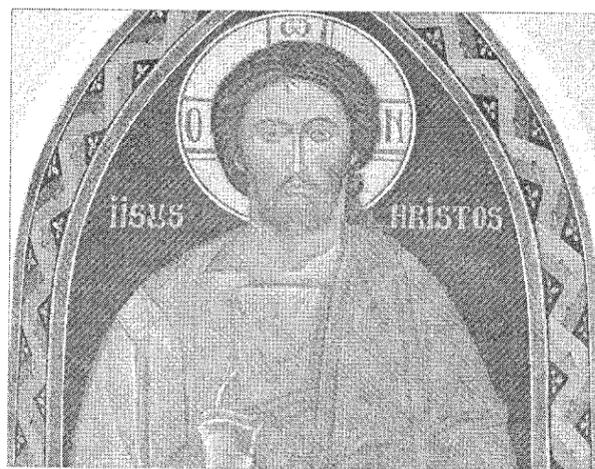
¹³ Din cauza spațiului acestui articol nu putem aborda și istoria recentă a parohiei din Berlin. Sperăm să putem face acest lucru în numărul următor al acestei reviste.

Die Rumänische St. Nikolaus-Kirchengemeinde in Offenbach

Die rumänische Kirchengemeinde in Offenbach zählt sich zu einer der ersten sieben rumänisch orthodoxen Gemeinden, die in den 70er Jahren in Deutschland gegründet wurden. Im Gegensatz zu einigen Legenden, die die Idee unterstützten, dass die Pfarrei als Verlängerung der kommunistischen Regierung Rumäniens im Ausland gegründet und von dem Rumänischen Patriarchat anerkannt worden sei, mussten der damalige Pfarrer Tudor Alexandru und die Initiativengruppe (davon Hr. Karl Bandhauer) viele Hindernisse überwinden bis sie zum Ziel kamen. Die ersten Gottesdienste fanden in der Garage eines Gemeindeglieds statt. Im Jahre 1975 wurde die St. Nikolaus-Gemeinde Offenbach-Frankfurt am Main als e.V. (eingetragener Verein) anerkannt. Dies verlieh ihr einen neuen Status, gemäß der öffentlichen Satzung und Ordnung der Rumänisch-Orthodoxen Kirche.

Dank dem guten Willen der Ev. Kirche (durch die Pastoren Kratze und Bernbeck) wurden neue ökumenische und pastorale Perspektiven eröffnet. Die Rumänen Offenbachs haben für ihren Zweck eine Räumlichkeit bekommen, die in der Stadtmitte im Erdgeschoss eines historischen Schlosses zu finden war. Bis September 1997 war der ehemalige Rittersaal ein Stückchen Heimat für viele Rumänen. Die Sonntagsliturgien, Vesper, Taufen, Hochzeiten, Patroziniumsfeiern, bischöfliche Pastoralbesuche

und Kulturbegegnungen sind nur ein Teil vieler Veranstaltungen, die in der Chronik der Gemeinde eingetragen sind. Unter der Führung von Pfr. C.D. Jacota (1981-1995) wurde die Bibliothek der Pfarrei gegründet. Seine Ehefrau Prof. Maria Jacota kämpfte darum, die kirchlichen Lieder und Traditionen zu bewahren.

1997 wurde die Gemeinde Offenbachs mit der bitteren Realität konfrontiert. Die Rumänen dieser Region (ca. 10 000) hatten auf einmal nach 20 Jahren der "Heimat" keinen eigenen Raum zum Beten und das Schloss mit dessen Saal wurden für andere Zwecke benutzt. Erneut wurden wir durch das freundliche Angebot der Französisch Reformierten Gemeinde gerettet, indem wir ihre kleine und hübsche Hugenottenkirche für ein Jahr als Gebetsraum benutzen durften. Dieses Angebot wurde von Jahr zu Jahr verlängert, sogar länger als zehn Jahre. Dort wurden die Sonntagsliturgien und mehr als 100 Taufen gefeiert.

So haben wir uns entschlossen eine eigene Kirche aufzubauen, je-

doch hatten wir nicht die dafür nötigen finanziellen Mittel. Im Jahre 2001 wurde ein Gebäude mit Hilfe eines Kredits gekauft. Dieses Gebäude beinhaltet eine Halle und drei Stockwerke, die sich auf einer Fläche von 625qm ausbreiten. Diese Halle bemühen wir uns nun in eine Kirche umzubauen.

Das Gebäude bekommt erst durch die Gemeindeglieder ihren Wert. Wir feiern jetzt hier unsere Gottesdienste. Jeden Freitag treffen sich sowohl die Kinder als auch die Erwachsenen zur Katechese. Eine andere Arbeitsgruppe lernt die liturgischen Lieder unter der Führung von Pfr. G. Bularca und Ipodiakon C. G. Jaloba. Jeden Samstag, manchmal auch sonntags, wird die Vesper oder die Heilige Liturgie in Darmstadt gefeiert. Die pastorale Mission der St. Nikolausgemeinde in Offenbach weitet sich auf das Rhein-Main-Gebiet aus. Die regelmäßigen oder spontanen Treffen mit den Gläubigen an verschiedenen Orten ersetzen nicht den Bedarf nach einer eigenen Kirche. In der Kirche sprechen alle die gleiche Sprache: die Sprache der Nächstenliebe. Trotz der Schwierigkeiten des Kirchenbaus, gedeihen die Kirchenmauer ebenso wie die Seelen der lebendigen Kirche, die Seelen der Menschen, die hier Gott lobpreisen und ein echtes Miteinander in gemeinschaftlicher Liebe erfahren.

Pfarrer Stefan Anghel

Parohia Sf. Nicolae din Offenbach pe Main, o filă din istoria românilor de pretutindeni

Între cele șapte comunități ortodoxe românești existente în R. F. Germania în anii '70, comunitatea parohială din Offenbach se numără între primele înființate. Contrar unor legende formate în jurul înființării și recunoașterii parohiei de către Patriarhia Română de la București, ca prelungire în străinătate a instrumentării comuniste, parohul de atunci, Pr. Drd. Tudor Alexandru și grupul de inițiatori (între care amintim pe Dl. Karl Bandhauer, „nea Bebe”) au avut multe greutăți de întâmpinat până la depășirea refuzului sistematic de recunoaștere canonică de către Patriarhia mamă, fundament și condiție apriorică a ființării oricărei parohii ortodoxe. Primele slujbe religioase s-au organizat în garajul unui enoriaș. În 1975 Parohia Sf. Nicolae Offenbach-Frankfurt pe Main a fost recunoscută ca e.V. (eingetragener Verein = asociație înregistrată), ceea ce îi conferea o recunoaștere definită de Statutul și Regulamentul de Funcționare al Bisericii Ortodoxe Române.

Bunăvoința și deschiderea de atunci a Bisericii Evanghelice locale, prin Pastorii Kratze și Bernbeck au deschis noi perspective ecumenice și pastorale. Români din Offenbach au primit spre folosință o sală, în incinta unui castel istoric din centrul orașului. Până în septembrie 1997, fosta sală a cavalerilor din Castelul Issenburg a fost bucătică de patrie a multor români pribegiți în străinătate. Sfintele Liturghii duminicale, Vecerniile, botezuri, cununii, întâlnirile la Hram, vizite de ierarhi, aniversări culturale sunt doar o parte din evenimentele consemnate în cronică de imagini și registre parohiale de-a lungul anilor. Sub îndrumarea Pr. C. D. Jacotă (1981-1995) s-a pus început bibliotecii parohiale,

iar inimoasa preoteasă Prof. Maria Jacotă s-a luptat să promoveze cântarea bisericească și tradițiile populare.

Anul 1997 a însemnat pentru Parohia Offenbach o întâlnire cu realitatea dureroasă. Români din această zonă (se vorbea pe atunci de ca. 10 000 de români) nu aveau un locaș propriu de rugăciune, iar Castelul și sala care i-au găzduit peste 20 de ani, primeau o altă destinație din partea Statului. Din nou, o ofertă generoasă din partea Parohiei Reformate Franceze a salvat Comunitatea Românească, oferind pentru un an, care s-a prelungit apoi din an în an la peste zece ani, găzduire gratuită în micuța, dar monumentală bisericuță hughenotă. Aici s-au oficiat Sf. Liturghii duminicale, peste 100 de botezuri, și tot aici a răsunat în noaptea Sf. Paști „Hristos a înviat!” din pieptul a mii de participanți, ca o mărturie continuă a nădejzii creștine, dincolo de vremelnice.

Decizia de a ne procura propria locație bisericească a pornit într-un asemenea moment. Resursele limitate au dus la o frământare de mai mulți ani, căutări, încercări nereușite, dar în cele din urmă și la anumite împliniri. În anul 2001 s-a cumpărat, cu împrumut bancar o clădire și o hală anexă, situate pe un teren de 625 mp., rezolvând problema pierderilor financiare prin plata unor chirii. În timp relativ scurt, clădirea și-a câștigat notorietatea ei în inima românilor, fiind cunoscută drept Capela din Backstrasse, chiar când încă în loc de ușă avea o poartă rulantă, iar interiorul se deosebea de o hală numai pentru că avea Masa Altarului și abia mai târziu și iconostasul. În frig iarna, în căldură vara, așa am început să ne întâlnim la vecerniile de vineri și duminică seara, la sărbători

în timpul săptămânii sau la alte ocazii. Între 2001-2007, pe lângă efortul mare de a restitui împrumutul bancar, comunitatea s-a bucurat de extinderea spațiului cu construirea și acoperirea Altarului, izolarea termică a tavanului și pereților laterali, amenajarea intrării principale, renovarea spațiilor de locuit și sociale.

Realizările materiale însă, nu ar însemna nimic dacă în spatele lor și prin ele nu s-ar regăsi sufletul enoriașilor. În fiecare vineri se ține ora de religie și catehizare pentru copii și adulți. Un alt grup format în jurul stranei conduse de P.C. Pr. Gheorghe Bularcă și Ipodiakon Cristian-George Jaloba, învață cântarea liturgică. În fiecare sâmbătă se oficiază Vecernia, în duminici și sărbători Sf. Liturghie. Se organizează, de asemenea, întâlniri tematice în cadrul comunității misionare "Izvorul Tămăduirii" în orașul universitar Darmstadt. Misiunea pastorală a Parohiei Sf. Nicolae din Offenbach îi are în vedere și pe românii care locuiesc în zona limitrofă, Frankfurt pe Main, Wiesbaden, Mainz, Hanau, pe scurt denumită "Rhein-Main-Region". Întâlnirile periodice sau sporadice cu credincioșii, în diferite locații, nu pot înlocui nevoia de a avea o biserică proprie, ceea ce se poate lesne vedea din participarea numeroasă la slujbele oficiate în propria biserică din Offenbach. În biserică, omul de rând, medic sau matematician, fizician sau informatician, toți au un singur limbaj de comunicare în graiul dragostei creștine. În ciuda greutăților în realizarea proiectului, biserica de zid se ridică odată cu biserica din suflete, dând laudă de mulțumire lui Dumnezeu și bucurie celor ce se dăruiesc.

Preot paroh Ștefan Anghel

Das Dorf, die Tradition und die junge Generation

- einige Überlegungen -

Während der ländliche Raum gerne der Unbeweglichkeit und einer gewissen Schwerfälligkeit gegenüber dem Neuen und der Moderne angeklagt wird, durchlebt das heutige rumänische Dorf eine Zeit bedeutender Umwälzungen. Die beiden Weltkriege, die das 20. Jahrhundert blutig gefärbt haben, und das folgende kommunistische Regime mit all seinen soziostrukturellen Umwandlungen, besonders der Kollektivierung der Landwirtschaft, der Bekämpfung der Eliten und dem späteren unheilvollen Umorganisationsprojekt der Dörfer, haben die Identität der rumänischen ländlichen Welt unwiderruflich geprägt. Hinzu kam im Zuge der forcierten Urbanisierung und der großenwahnstimmigen und chaotischen Industrialisierung unter besagtem Regime die Umsiedlung eines Teils der ländlichen Bevölkerung in die Städte und das Aufkommen der Massenkultur, vertreten durch Radio und Fernsehen. All dies hat auflösend und erschütternd auf die Strukturen der traditionellen Zivilisation gewirkt und das geistige Profil des rumänischen Bauern verändert.

Angesichts dieser großen Veränderungen sieht sich die Ethnologie zu Beginn des 21. Jahrhunderts gefordert, die sinnstiftenden Aspekte der Tradition neu zu definieren und gleichzeitig ihre Metamorphosen bzw. die Anleihen und Einflüsse von

Seiten der städtischen Kultur und der bildenden Künste zu erfassen. Was uns beschäftigt ist schließlich die Frage, wie die junge Generation der letzten Jahrzehnte dem traditionell-kulturellen Erbe ländlicher Prägung gegenüber steht. Dazu im Folgenden nun einige reflexionsartige Antworten.

Allgemein kann man vorerst festhalten, dass die Jugend im ländlichen Raum vor der Industrialisierung und Urbanisierung jenes soziale Glied des Dorfes war, das die Weitergabe traditioneller Werte sicherte. Eine Reihe von ‚seit alters her überlieferten‘ Bräuchen wurden von den Jugendlichen übernommen und – was besonders wichtig ist – auch gepflegt und als lebendige Phänomene an die nachfolgenden Generationen tradiert. Zu den Vorlieben der Dorfjugend gehörten Kinderspiele und -erzählungen, Volksfeste, -musik und -tänze, Spinnabende und anderes mehr. So gelang die Weitergabe, aber auch die ständige Bereicherung und Erneuerung des traditionellen Gutes.

Diese Funktion der Tradition als Bindeglied zwischen den Generationen wurde vom Modernisierungsprozess beeinträchtigt. Andererseits ließen Schule und Landflucht die kulturellen Erwartungen und Ausdrucksweisen der Generationen immer weiter auseinander klaffen. Die Stadt sollte nicht nur den Neuankömmlingen, sondern auch dem Dorf selbst eine

andere Identität aufprägen, indem etwa das städtische Hinterland sein spezifisches Erbe an Überlieferungen, Bräuchen und Lebensweisen durch die mehr oder weniger gewollte Übernahme städtischer Elemente teilweise einbüßte. Dementsprechend stellt die rumänische Dorfwelt zu Beginn des 21. Jahrhunderts eine Mischung von Tradition und verschiedenen städtisch-kulturellen Einflüssen dar.

Es mag auf den ersten Blick verwunderlich erscheinen, aber das Jahr der Wende 1989 kann auch als Anhaltspunkt für die Beziehung der Dorfjugend zu den Ausdrucksformen traditioneller Kultur dienen. In diesem Sinn schon einmal vorweg die Feststellung, dass das kommunistische Regime, trotz der von ihm betriebenen Entwurzelung der ländlichen Bevölkerung und seiner negativen Konsequenzen für das rumänische Dorf, die Tradition nicht völlig ersticken konnte. Für die Landbevölkerung bedeutete der Rückzug in die Tradition eine ganz eigene Flucht vor der Härte des Regimes, wenn nicht gar Widerstandsform. Es waren aber auch Jugendliche vom Land oder Soldaten und Studenten mit ländlichen Wurzeln, die für den bewaffneten Widerstand standen, wie etwa die Gruppe Arnăuțoii in der Region Argeș-Muscel, Dabija-Șuşman im Apuseni-Gebirge, Gavrilă Ogoranu im Făgăraș und andere, die

Satul, tradiția și tinerele generații

- câteva reflexii -

În pofida imobilismului și unei anume inerii în fața noului și a modernității, de care este acuzată îndeobște lumea rurală, satul românesc contemporan traversează o perioadă de prefaceri de o evidentă am-

impact major au bulversat structurile civilizației tradiționale, în plus mai putându-se adăuga transferul unei părți a populației rurale spre orașe, în contextul urbanizării forțate și al industrializării haotice și

prumuturile și influențele pe care le-a resimțit din partea culturii de expresie urbană, precum și din partea creației culturale elitare. Cum se poziționează generațiile tinere ale ultimelor decenii față de

ploare. Cele două războaie mondiale, care au însângerat secolul XX, urmate de instaurarea regimului comunist cu tot cortegiul de transformări în planul structurilor sociale, dintre care trebuie menționate în primul rând colectivizarea agriculturii, anihilarea elitelor și mai târziu funestul proiect de sistematizare a satelor, inaugurat de Ceaușescu, și-au pus amprenta în mod ireversibil asupra identității însăși a lumii rurale românești. Aceste fenomene cu

grandomanie a defunctului regim, apariția culturii de masă cu impact universal, reprezentată de radio și de televiziune, care au modificat fizionomia spirituală a țaranului român și au acționat într-un sens inevitabil dizolvant asupra tradiției. Acestea ar fi câteva dintre schimbările majore la capătul cărora etnologia se vede obligată astăzi, la începutul secolului XXI, să redefiniească sensurile tradiției și să surprindă, totodată, metamorfozele sale, îm-

zestrea culturală tradițională de expresie rurală, este o întrebare care ne preocupă și la adresa căreia am dori să formulăm în cele ce urmează, în chip de răspunsuri, câteva reflexii.

O primă constatare care se impune, de o manieră generală, este faptul că, de-a lungul vremii, în lumea țărănească de dinaintea industrializării și a urbanizării, tineretul era acel segment social al satului care asigura perpetuarea valorilor tradiționale. O serie de datini

im ersten Nachkriegsjahrzehnt aktiv waren. Auf dem Land waren Pflege und Weitergabe der Traditionen trotz der Verbote des Regimes und der Einschränkungen, vor allem hinsichtlich der religiösen Veranstaltungen möglich. Das Regime selbst hat sich wiederum selbst gewisser Manipulations-, Instrumentalisierungs- und Kontrollformen der Tradition bedient, etwa durch die Einführung von Volkstanz und -musik in das jährliche Programm des Singwettbewerbss Cântarea României, ohne jedoch ihren spontanen und natürlichen Charakter eines lebendigen Phänomens aufheben zu können. In der kommunistischen Ära lebte trotz der Industrialisierungspolitik mehr als die Hälfte der rumänischen Bevölkerung auf dem Land, was der Tradition eine gewichtige zahlenmäßige Substanz verlieh. Während wiederum das Kulturangebot des Regimes besonders beschränkt und unattraktiv war und die Massenmedien minimale Ausmaße hatten, bot die Dorfkultur für die dort lebenden Jugendlichen einen natürlichen Entfaltungsrahmen.

Mit dem Fall des kommunistischen Regimes und dem Übergang zur Eingliederung in die EU haben sich die Rumänen ökonomisch, politisch und kulturell auf die westliche Kultur und Gesellschaft neu ausgerichtet. Die Beziehung der Dorfjugend zur Tradition hat damit ebenfalls unausweichlich eine neue Dynamik bekommen. Die Studien- und Berufsmöglichkeiten wie auch der materielle Notstand lassen in den letzten 17

Jahren die Jugendlichen ihr Glück immer weiter vom Dorfhorizont entfernt in den Städten und in den westlichen Ländern suchen. Diese Aufgabe des ländlichen Herkunftsraums und die Suche nach einer beruflichen Laufbahn unter anderen Koordinaten ist eines der sichtbarsten Phänomene des Übergangs Rumâniens nach der Wende und kommt mancherorts einer wahren Entvölkerung der Dörfer gleich. Zusammen mit dem Dorf werden zumindest teilweise auch die traditionellen Werte zurückgelassen, während die Jugendlichen die neue Identität ihrer Wahlheimat annehmen. Pessimisten sehen hierin eine Preisgabe der Tradition durch die ländliche Jugend, die sich leidenschaftlich der städtischen Kultur anschließt, auch wenn diese nicht selten der authentischen traditionellen Kultur unterlegen ist – siehe hierzu etwa die merkwürdige Vorliebe der Dorfjugend für die mit orientalischen und popartigen Elementen verfremdete Volksmusik („manele“), während die Anhänger der authentischen Volksmusik rar werden. Ohne Zweifel dünnt sich unter den jetzigen Umständen die Tradition immer mehr aus; ihre demographische Basis, die Landbewohner bzw. echten Bauern, verschwindet, während sich die ‚Invasion‘ der Medienkultur durch das Fernsehen wie ein Rostfaktor auf die Ausdrucksformen ländlicher Traditionen auswirkt.

Die Schwächung der traditionellen Kultur unter der heutigen rumänischen Dorfjugend ist allerdings ein komplexes Phä-

nomen, das weiter ausdifferenziert werden sollte. Zuallererst muss gesagt werden, dass Traditionen nicht mit einmal verschwinden, sondern sich mit einer Reihe von städtischen und Medieneinflüssen verflechten und vermischen, so dass die entstandenen Produkte schließlich weder ‚traditionell‘ noch städtisch sind. Zum anderen sind manche Ausdrucksformen der Tradition widerstandsfähiger, während andere schneller verschwinden. Dann gibt es noch den unterschiedlichen Bezug Jugendlicher zur Tradition: Jugendliche, die weiterhin im ländlichen Raum leben, verzichten leichter auf Tracht, Volksmusik oder Bräuche, während oft jene Jugendlichen, die auf dem Dorf aufgewachsen sind und sich später aus beruflichen Gründen in der Stadt niedergelassen haben, aus einem gut strukturierten Bildungshorizont heraus die authentische Tradition gleichsam aus Nostalgie für ihren eigenen Ursprung hochschätzen.

Zu den wichtigsten und tiefgreifendsten Elementen der Tradition zählen die Teilnahme am kirchlichen Leben und die Annahme der Vorgaben christlicher Moral. Die christliche Identität des rumänischen Dorfes ist trotz des immer aggressiveren Materialismus und der Verweltlichung der letzten Jahre weiterhin einer seiner starken Züge. In diesem Kontext ist der echte Träger der Überlieferung nicht so sehr die junge als vielmehr die Erwachsenengeneration, die über eine umfassendere Bildung und ein gesünderes Kirchenbewusstsein verfügt. Das Ungleichgewicht zwischen

și obiceiuri „moștenite din bătrâni” erau preluate de tineri, și, ceea ce este foarte important, practicate de aceștia, care le transmiteau la rândul lor, ca pe niște fenomene vii generațiilor succesive. Începând cu jocurile și povestirile pentru copii, continuând cu folclorul muzical, ori cu jocurile și dansurile tradiționale, cu șezătorele, clăciile ș. a. m. d., toate acestea, precum și o serie numeroasă de alte componente ale culturii tradiționale, țineau de modul predilect de manifestare al tinerelor generații de la sat. Se asigura astfel, în linii mari, continuitatea generațională în transmiterea culturii populare, pe lângă care trebuie adăugată reelaborarea, îmbogățirea permanentă a creației tradiționale, prin aportul fiecărei generații. Fenomenul de modernizare a rupt această funcționalitate a tradiției între generații și școala, ca și migrația spre oraș a tinerilor din lumea rurală, au făcut ca tineretele generații să difere tot mai mult față de cele mature, sub raportul așteptărilor și al modului de manifestare în plan cultural. Orașul va imprima o altă identitate culturală nu doar celor veniți din lumea rurală, ci și satului însuși, fiind demonstrat astfel faptul că hinterlandul rural al unui oraș își diminuează din zestrea specifică de tradiții, habitudini și mod de viață, preluându-le voit sau involuntar pe cele urbane. Astfel, lumea rurală din România începutului de secol XXI, prezintă, sub raport cultural de ansamblu, un melanj al tradiției amestecate cu varii influențe culturale urbane.

Deși poate părea curios la prima vedere, anul 1989, al prăbușirii regimului totalitar comunist, reprezintă un reper și în ceea ce privește relația tineretului din lumea rurală cu manifestările culturii tradiționale. În această ordine de idei, o primă constatare care se impune atenției este faptul că regimul comunist, cu toate dislocările și consecințele sale negative asupra satului românesc, n-a jugulat întru-totul tradiția. Refugiul în cultura tradițională a constituit pentru lumea rurală o formă sui generis dacă nu de rezistență, atunci de evitare a rigorilor regimului. Tinerii cu obârșii rurale au dat însă tonul și pentru rezistența fățișă, cu arma în mână, față de regim, și ne referim în acest sens la grupurile de rezistență armată anticomunistă, cum au fost grupul Arnăuțoiu în zona Argeș-Muscel, Dabija-Șuşman în Munții Apuseni, Gavrilă Ogoranu în Făgăraș și altele, care au acționat în primul deceniu postbelic și în componența cărora intrau o serie de tineri, viețuitori ai satului, sau militari și studenți de origine rurală. Cultivarea și perpetuarea tradiției a fost posibilă, în lumea satului, în pofida interdicțiilor regimului comunist, a prohibiției impuse mai ales în direcția manifestărilor religioase tradiționale. Într-o altă ordine de idei, regimul însuși a practicat o anume formă de manipulare a tradiției, de instrumentalizare și control a acesteia, ca de pildă introducerea dansului și a cântecului popular în programele anuale ale Cântării României, fără să-i poată anula însă caracterul său spontan și natural,

acela de fenomen viu, expresia manifestării culturale a ruralului autentic. Ori, în perioada comunistă, mai mult de jumătate din populația țării o găsim în mediul rural, în pofida politicilor de industrializare, ceea ce conferea tradiției puterea dată de forța numărului, de consistența numerică a celor care o practicau sau o trăiau ca pe un fenomen viu. Cultura tradițională era pentru tinerii din sate un cadru natural de manifestare, în condițiile în care oferta culturală a regimului era una extrem de limitată și neatractivă iar mass-media era ținută la un nivel minim.

Căderea regimului comunist și începutul tranziției spre ... integrarea europeană au reorientat, în mod vizibil și manifest, opțiunile românilor spre cultura și civilizația occidentală, în toate sensurile: economic, politic, cultural. Relația tineretului rural cu tradiția a intrat și ea, în mod inevitabil, într-o nouă dinamică. Șansele și posibilitățile de studiu și de împlinire profesională, ca și presiunea precarității materiale atrag, în ultimii 17 ani, tinerii tot mai departe de orizontul satului, spre oraș și spre țările dezvoltate ale Europei Occidentale și chiar și peste Ocean. Acesta este unul din fenomenele cele mai vizibile ale tranziției românești post-decembriste, abandonarea de către generațiile tinere a spațiului rural de origine și căutarea unui traiect profesional pe alte coordonate, fenomen care a luat proporțiile unei adevărate depopulări a satelor. Odată cu satul sunt lăsate în urmă, cel puțin parțial, și valorile tradiției: tinerii plecați de la

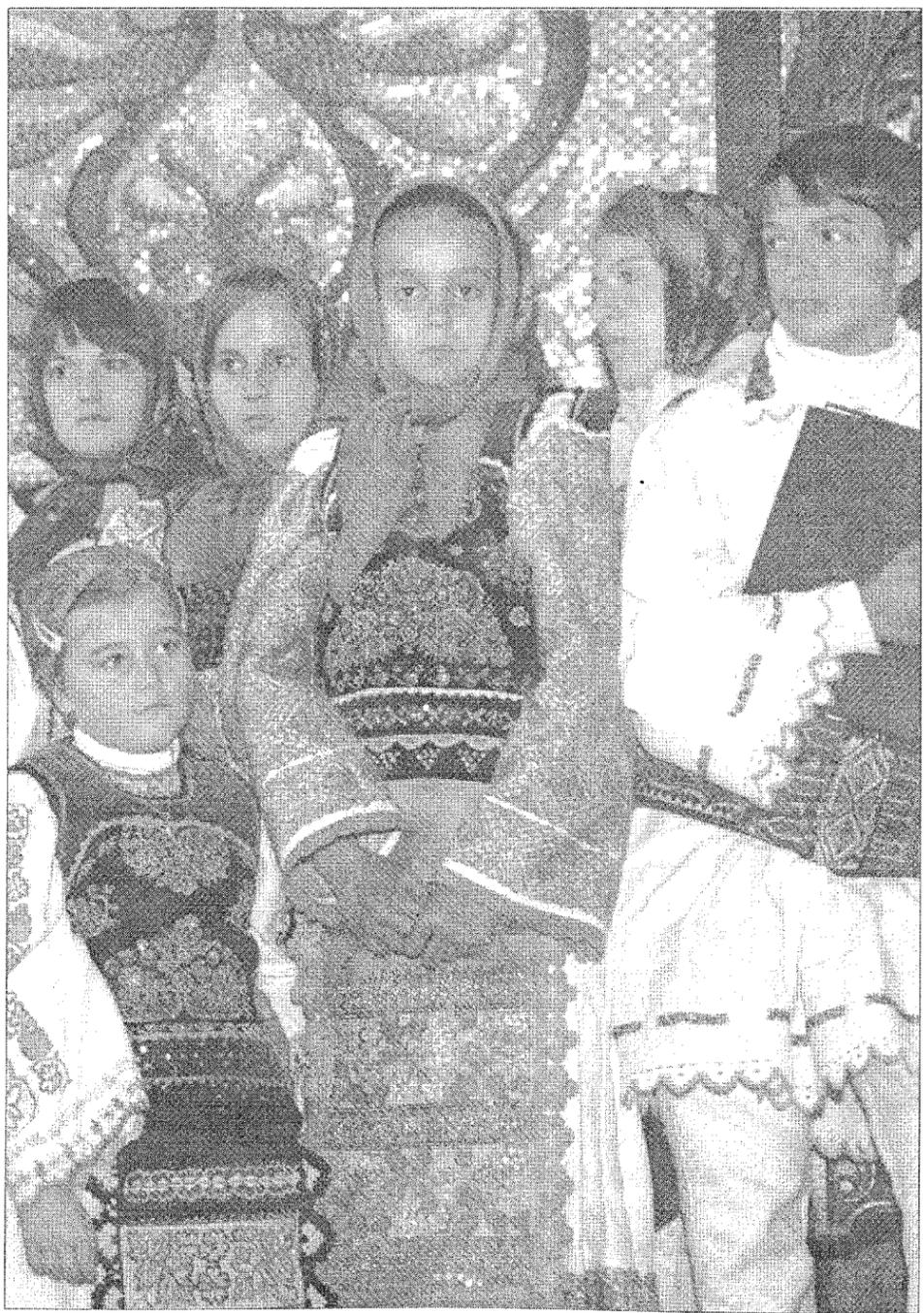
den Generationen bezüglich der Teilnahme am liturgischen Leben des rumänischen Dorfes lässt sich aber auch durch die Überalterung vieler Dorfgemeinschaften erklären. Die Verweltlichung und die Magie schneller materieller Verfügbarkeit und Anhäufung verkehren die Prioritäten unserer Jugend, so dass ihre geistliche Erziehung aus der Perspektive der Kirche eine akute Herausforderung darstellt.

Der Bezug der Jugend zur Religion als überzeitlicher Komponente der Tradition wird übrigens in den letzten Jahren weltweit zunehmend sichtbar. Ohne von einem Phänomen überwältigenden Ausmaßes sprechen zu können, muss die umfangreiche Teilnahme der Jugend an Wallfahrten sowohl im orthodoxen Osten als auch im katholischen Westen Europas gewürdigt werden. Und auch der Diskurs über den Sinn des Lebens und die Existenz nach

dem Tod oder über Religionsfreiheit und Menschenrechte in diktatorisch regierten Ländern, der in den letzten Jahren erstarkt

ist, erfreut sich eines gesteigerten Interesses von Seiten der Jugend. Sollte dies ein Zeichen für die Umorientierung der Jugend und damit des Menschen von morgen zu den christlichen Werten sein? Dann würde

schwer zu sagen, und nur der Gang der Dinge wird hier Klarheit schaffen. In unseren Augen stellen die europäischen Traditionen durch ihre religiösen Werte auch für die suchende Jugend eine echte Alternative zur

André Malraux mit seiner berühmten These vom 21. Jahrhundert Recht behalten. Zum jetzigen Zeitpunkt ist dies

heutigen Konsumgesellschaft und ihrer Verweltlichung dar.

Bischof Macarie Drăgoi

țară își vor asuma noile identități culturale ale spațiilor de adopție. Vocile mai alarmiste sunt de părere că avem de-a face cu o adevărată „abandonare” a tradiției de către tineretul rural, care se raliază cu fervoare culturii de tip urban, chiar dacă aceasta este nu de puține ori incomparabil inferioară culturii tradiționale autentice (a se vedea în acest sens preferința stranie a tineretului rural pentru manele, în timp ce adepții folclorului muzical autentic se diminuează numeric). Sigur este însă faptul că, în condițiile actuale, tradiția își subțiază, înainte de toate, suportul său demografic, uman: locuitorii satelor, țăranii autentici, sunt tot mai puțini și, în al doilea rând, „invazia” culturii mediatice, reprezentată de televiziune, în lumea rurală, acționează ca un factor coroziv asupra manifestărilor culturale tradiționale.

Diminuarea culturii tradiționale, în rândul tineretului rural din România contemporană, este însă un fenomen a cărui evaluare comportă numeroase nuanțe și precizări. În primul rând, trebuie spus faptul că tradiția nu dispare dintr-odată, ea se combină și se amalgamează cu o serie de influențe urbane și mediatice, dând naștere unor produse culturale care nu mai sunt „tradiționale”, dar nici n-au asumat încă forma și canonul culturii urbane. În al doilea rând, unele genuri și tipuri de manifestare ale tradiției sunt mai rezistente, iar altele dispar mai rapid. Trebuie vorbit apoi, de existența unor moduri diferite de raportare a tinerilor la

tradiție; în acest sens este interesant faptul că, adesea, tineri care viețuiesc în continuare în lumea rurală, renunță cu mai mare ușurință la cultura tradițională autentică, fie ea port, muzică sau obiceiuri, în timp ce, nu de puține ori, tineri crescuți la sat, dar stabiliți în urma opțiunii profesionale și de carieră în orașe, cu educație și orizont cultural bine structurate, prețuiesc mai consistent tradiția autentică, echivalentă pentru ei cu o nostalgie pentru propria lor origine.

Printre elementele cele mai puternice și mai profunde ale Tradiției se numără frecvența Bisericii și asumarea preceptelor moralei creștine. Identitatea creștină a satelor românești este încă o trăsătură puternică și deosebit de consistentă din punct de vedere numeric, în pofida materialismului și a secularizării tot mai agresive din ultimii ani. În acest context, vectorii cei mai veritabili de perpetuare a tradiției, nu mai sunt atât generațiile tinere, cât mai ales cele mature, care exprimă mai deplin o educație și o mentalitate eclesială sănătoasă. Disproporția dintre generații, în ceea ce privește participarea la viața liturgică a satului românesc, se explică în mod evident și prin faptul că o bună parte a comunităților rurale de azi sunt „îmbătrânite”, tinerii fiind stabiliți în orașe sau emigrați în alte țări. Secularizarea, deopotrivă cu mirajul „bucatelor alese” de tip occidental, a acmulărilor materiale rapide, bulversează prioritatea de opțiuni a tineretului de la noi, făcând ca

din perspectiva Bisericii, formarea duhovnicească a tinerilor să reprezinte un imperativ permanent al misiunii sale.

Poziționarea tineretului de partea acestei componente perene a tradiției care este creștinismul reprezintă, de altfel, un fapt tot mai vizibil în ultimii ani, pe plan internațional. Fără a putea spune că avem de-a face cu un fenomen de proporții covârșitoare, trebuie remarcată, totuși, anvergura participării tinerilor la pelerinajele organizate atât în Răsăritul ortodox cât și în Apusul catolic. Pe de altă parte, dezbaterile cu privire la sensul vieții sau al post-existenței umane, cu privire la libertatea religioasă și drepturile omului în țări stăpânite încă de regimuri dictatoriale, precum și alte teme care frământă și preocupă conștiința omului „post-modern” și care revin cu o tot mai mare frecvență în ultimii ani, se bucură de atenția și de receptivitatea considerabilă a tinerilor. Să fie aceasta semnul reorientării tineretului, a omenirii de mâine așadar, spre valorile creștine și a adevăratei în felul acesta a faimoasei afirmații a lui André Malraux cu privire la secolul XXI? Dificil de dat un răspuns precis în momentul de față, doar mersul evenimentelor și al timpurilor va arăta acest lucru. Ni se pare însă evident faptul că tradiția europeană, prin valorile sale religioase, reprezintă și pentru căutările tineretului de pretutindeni, o alternativă viabilă la consumismul și secularizarea societății contemporane.

Episcop Macarie Drăgoi

Die Jugend und die Konsumgesellschaft

Die Bedeutung der Begriffe

Ich bin Physiker von Beruf und habe mehr als sechs Jahre in Deutschland wegen eines weiterführenden Studiums verbracht. Warum sollte ein Physiker für eine Christliche Orthodoxe Zeitschrift schreiben? Ich wurde eingeladen, meine Meinung darzustellen, in Verbindung mit meiner dreidimensionalen subjektiven Erfahrung, als Physiker, als Christlich-Orthodoxer und als Fremder, in der Absicht, es könnte jemandem helfen.

Zwei Sachen haben mich als studierenden Rumänen in Deutschland beeindruckt: die Erfahrung der Fremdheit und der Konsumgesellschaft.

Über Fremdheit habe ich wenig zu erzählen. Die Fremdheit gehört einer anderen Welt an, weit von der, der man entstammt. Die Menschen aber, als Geschöpfe Gottes, sind überall gleich, sie haben gleiche Oberflächlichkeiten und Tiefen, und gleiche Leiden und Freuden. Wie der Psalmist sagt: „Ich sprach in meinem Zagen: Alle Menschen sind Lügner.“ (vgl. Psalm 116,11 in Lutherbibel 1912) Oder eher: „Jeder Mensch ist Lüge“, nach der von Pf. Rafail Noica angefertigten Übersetzung für den gleichen Psalm 116, der beim Kanon-Gebet vor dem Empfang der Heiligen Gaben gelesen wird. Menschen, um

derentwillen der Heiland gekreuzigt wurde und um derentwillen Apostel und Heilige, wie der Heilige Apostel Paulus oder der Heilige Bonifatius, der „Apostel der Deutschen“, Fremde und Wanderschaft hingenommen haben. Menschen wie alle Menschen, Menschen wie wir.

Jetzt will ich auf die so genannte „Konsumgesellschaft“ zu sprechen kommen. Streng genommen bezieht sie sich auf ein Sozioökonomisches Modell, das die Menschheit als Menschen, gekoppelt durch wirtschaftliche Konsumverbindungen, darstellt. Das Modell gehört zur Welt der Wissenschaft und, als Folge davon, wird es für wahr gehalten; es ist als gegeben angenommen, manchmal mit fatalistischer Abstufung: „Dies ist die Welt und wir sind normal, wenn wir konsumieren“. Oftmals vergisst man, dass ein Abstand zwischen Modell und Realität besteht, selbst wenn das Modell zu den exakten Wissenschaften gehört, z.B. der Physik, und sogar öfter, wenn es von sozioökonomischen Wissenschaften behauptet wird. Obwohl unsere moderne Gesellschaft unter dem Emblem „Konsum“ stehen könnte, kann letztendlich jeder Mensch frei leben, ohne diese äußere Feststellung, er könnte leben ohne ein Verbraucher zu werden, wie es uns die Konsumgesellschaft aufdrängt, sondern in

Übereinstimmung mit Gott, Mitbruder und Natur.

Warum diese „Konsumgesellschaft“ uns nichts nützt? Im rumänischen Wörterbuch steht für das Wort „konsumieren“ die Bedeutung: 1. vernichten, abbrennen, zerstören 2. (bildhaft) (sich) ermüden, (sich) schinden, (sich) entkräften, (sich) abnutzen. (von fr. consumer, lat. consumere). Man sieht, es ist keine Pracht in dieser Gesellschaft. Man fragt leicht, welche die Ausdrücke in diesem Zusammenhang sind: wer konsumiert und was? Auf den ersten Blick sind die Menschen die Verbraucher. Aber was bleibt zu konsumieren, wenn die Wissenschaftler uns informieren, dass „Nichts verloren [ist], nichts gewonnen [ist], [dass sich] alles umwandelt“ und dass nur die Entropie (Unordnung) zunimmt? Gewiss, die Menschen konsumieren nicht im eigentlichen Sinne des wissenschaftlichen Materialismus, sondern sie wandeln um und verwirren.

Nun sollten wir auf die menschliche Seele umschwenken, um einen anderen Aspekt zu erklären. Hier herrschen andere Regeln, oder besser, es gibt eine göttliche Anforderung, die die Heiligen mit Strenge in ihren Schriften zu erfassen versucht haben, wie man zum Beispiel in Filokalia sieht. Die Seele ist empfindlich und sie geht verloren oder

Despre societatea de consum și modele, între năzăriri și real

Definirea termenilor

De fel sunt fizician și am petrecut mai mult de 6 ani la studii postuniversitare în Germania. Ce caută un fizician într-o revistă de teologie ortodoxă? Să-mi prezint subiectiv experiența tridimensională, în calitate de creștin ortodox, de fizician și de străin, cu gândul că are să fie cuiva de folos.

Două lucruri m-au marcat ca român plecat la studii în Germania: străinătatea și societatea de consum.

Despre străinătate am puține de spus. Străinătatea presupune o altă lume, ruptă de cea din care vii. Însă oamenii, ca fapte ale lui Dumnezeu sunt la fel în orice loc, cu superficialitățile și profunzimile, cu durerile și bucuriile lor. Cum spune psalmistul (Psalmul 115,2): «Eu am zis întru uimirea mea: "Tot omul este mincinos!"». Sau mai degrabă "Tot omul este minciună", cum tâlmăcește părintele Rafail Noica același psalm 115, cel care se citește la rânduiala canonului de pregătire pentru Sfânta Împărtășanie. Oameni pentru care Mântuitorul S-a răstignit și pentru care apostoli și sfinți ca Sfântul Pavel sau Sfântul Bonifatius, cel ce a încreștinat Germania, au acceptat să devină străini și călători. Oameni ca toți oamenii, oameni ca și noi.

Asupra așa-zisei «societăți de consum» aş vrea să insist acum. În sensul strict, se referă

la un model socio-economic ce descrie totalitatea oamenilor ce trăiesc laolaltă, fiind legați prin raporturi economice de consum. Modelul este unul științific și prin urmare acceptat ca atare; este privit în general ca un dat, de multe ori cu tentă de fatalism: «Asta e lumea și noi suntem în rândul lumii când consumăm». De multe ori se uită că există o distanță între model și realitate chiar atunci când modelul ține de științe exacte cum ar fi fizica dar și mai adesea când este unul promovată de științe socio-economice. În cele din urmă, chiar dacă societatea modernă poate fi pusă sub emblema «de consum», fiecare om poate să trăiască în libertate fără această determinare exterioară, să trăiască fără a deveni un consumator în felul pe care îl impune societatea de consum, ci în armonie cu Dumnezeu, cu semenii și cu natura.

De ce nu ne este de folos «societatea de consum»? În dicționarul explicativ al limbii române aflăm semnificația cuvântului "a consuma": 1. A nimici, a mistui, a distruge un lucru. 2. (Figurat) A (se) istovi, a (se) epuiza, a (se) slei (de puteri), a (se) uza. (Din fr. consumer, lat. consumere). Se vede că nu e nimic glorios în această societate. Și apare ușor întrebarea despre termenii acestei relații: cine consumă și ce? La prima vedere oamenii sunt consumatorii. Însă ce rămâne de consumat, când savanții spun că

energia se conservă și doar entropia (gradul de dezordine) crește într-un sistem izolat? Într-adevăr, oamenii nu consumă în sensul strict științific-materialist, ci doar transformă și împrăștie.

Dar să ne întoarcem către sufletul omului pentru a preciza un aspect. Aici guvernează alte reguli sau mai precis avem o altă rânduială, Dumnezeiască, pe care sfinții s-au străduit cu acribie să o prindă în scrierile lor, așa cum vedem în Filocalie, spre exemplu. Sufletul este delicat și acesta poate fi pierdut sau păstrat: «Cel ce își iubește sufletul îl va pierde; iar cel ce își urăște sufletul în lumea aceasta îl va păstra pentru viața veșnică» (Ioan 12,25). Iată că sufletul e «consumabil» și atunci în mod paradoxal vedem că un termen ca cel de «societate de consum» ar trebui înțeles mai degrabă cu referire la sufletul omului și mai puțin la averca lui. Societatea de consum se uzează, se epuizează pe sine însăși și în sens spiritual.

Model și realitate

«Societatea de consum» este un model socio-economic. Și ca model se referă la obiect, la realitate. Pentru a înțelege mai bine care este raportul între model și realitate mă voi referi la științele exacte și la teologie prin două exemple.

Cum se raportează științele exacte la realitate? În fizică

bleibt erhalten. „Wer sein Leben lieb hat, der wird's verlieren; und wer sein Leben auf dieser Welt hasst, der wird's erhalten zum ewigen Leben“ (Johannes 12,25). Nun also ist die Seele „verzehrbar“, und man sieht das Paradoxon: der Ausdruck „Konsumgesellschaft“ sollte eher in Verbindung mit der menschlichen Seele verstanden werden als in Verbindung mit dem menschlichen Reichtum. Konsumgesellschaft nutzt sich ab und vernichtet sich auch auf geistige Weise.

Modell und Realität

Die „Konsumgesellschaft“ ist ein sozioökonomisches Modell. Und als Modell berichtet es vom Objekt und von der Realität. Für ein besseres Verstehen des Verhältnisses Modell-Realität werde ich es an zwei Beispielen illustrieren: an der Physik und an der Theologie.

Wie verhält sich die Physik zur Realität? In der Physik haben wir Modelle, die die Realität so getreu wie möglich zu beschreiben versuchen. Die Physik schlägt eine Modellreihe vor, die sich der Realität zu nähern versucht. Sie ist insofern interessant, als dass der Entwurf den Experimenten und den neuen Anwendungen erlaubt, in der Praxis durchgeführt werden zu können.

Die Modelle der Physik berücksichtigen den Menschen und seine spirituelle Freiheit nicht. Die Modelle der Physik beschreiben uns eine Realität, die nicht verletzt und überschritten werden kann. In die-

sem Sinn sagt Anton Zeilinger, ein zeitgenössischer Physiker, dass „die Physik die Phänomene [beschreibt] als ob diese schon passiert wären“. Wir können nicht dasselbe über die Modelle der humanistischen Wissenschaften sagen, in denen der subjektive Faktor eingreift. Also betrifft das sozioökonomische Modell der „Konsumgesellschaft“ nicht eine unabänderliche Realität, sondern es leistet eine empirische, ausreichende Beschreibung mancher Mechanismen durch die statistische Punktierung der bestimmten charakteristischen Züge des studierten Phänomens.

Ein anderer Zug der wissenschaftlichen Modelle ist, dass sie „lügnerisch“ sind. Das kann man so verstehen: die Modelle können nicht die Realität ersetzen, weil sie mindestens zwei Mängel haben: die Vollständigkeit und die Treue (Zuverlässigkeit??). Sie sind nicht vollständig, weil sie nicht alle Komponenten der Realität berücksichtigen können und folglich beschränken sie sich auf ein bestimmtes Gebiet oder Untergebiet einer Wissenschaft. Also gibt es in der Physik verschiedene Zweige, wie die Thermodynamik, die Statistische Physik, die Quantenphysik, die Analytische Mechanik, die spezielle und allgemeine Relativitätstheorie, die Elektrodynamik, die Kernphysik, die Quanten-Chromodynamik, u.s.w. Ein vollständiges Physikmodell ist wegen seiner Komplexität unnützlich. Die Modelle sind auch nicht vollständig gemäss der Realität weil sie aus einer begrenzten Anzahl

von Experimenten extrapoliert werden, die setzen, ein jeder, bestimmte Annäherungen/Approximation voraus, in Verbindung mit der Abmessung der bestimmten Größen, mit der Isolierung des abgemessenen Systems, mit den Faktoren, die die Analyse des Experiments beeinflussen können. Ein einfaches Beispiel finden wir in der Elektrizität, in der Beschreibung einer einfachen Schaltung wo wir lernen, dass die elektrische Spannung gleich mit der Intensität des Stroms der elektrische Widerstand ist, ohne die Details verbunden mit der Beschreibung des Systems durch quantische Wellen-Funktionen zu berücksichtigen. Es wäre kompliziert und nutzlos.

Es gibt noch den dritten Faktor, der die wissenschaftlichen Theorien „lügnerisch“ machen kann, und zwar den subjektiven Faktor. Erinnern wir uns z.B. an die berühmte Theorie des Phlogistons. Diese Theorie ist im 17. Jahrhundert erschienen und behauptete, dass entzündbare Stoffe eine geruchlose, farblose, insipide Substanz, das Phlogiston, enthalten, die während der Verbrennung befreit wird. Diese Theorie ist im Jahre 1673 durch ein Experiment von Robert Boyle popularisiert und begründet worden. Schließlich, durch rigorose Experimente hat man beobachtet, dass manche Metalle, wie das Magnesium, nach der Verbrennung zunehmen und widersprechen dabei der Hypothese, dass „der Stoff, während der Verbrennung Phlogiston verliert und auf

avem modele care încearcă să descrie realitatea cât mai fidel. Fizica propune o înșiruire de modele care încearcă să se apropie de realitate. Ele sunt interesante în măsura în care permit conceperea de experimente și aplicații inedite ce pot fi realizate în practică.

Modelele fizicii nu iau în calcul și nu au în vedere omul și libertatea spirituală a acestuia. Modelele fizicii ne descriu o realitate care nu poate fi încălcată, depășită. În acest sens, Anton Zeilinger, un fizician contemporan, spune că „fizica descrie fenomenele ca și cum s-ar fi întâmplat deja“. Nu tot așa putem spune despre modelele științelor umaniste în care intervine factorul subiectiv. Astfel în modelul socio-economic al «societății de consum» acesta nu face referire la o realitate imuabilă ci realizează o descriere empirică, suficientă, a unor mecanisme, punctând statistic anumite trăsături caracteristice ale fenomenului studiat.

O altă trăsătură intrinsecă a modelelor științifice este că sunt „mincinoase“. Această afirmație trebuie înțeleasă în sensul că modelele nu pot substitui realitatea deoarece au cel puțin două lipsuri: completitudinea și fidelitatea. Ele nu sunt complete pentru că nu pot ține cont de toate componentele realității și atunci se limitează la un anumit domeniu sau subdomeniu al unei științe. Astfel în fizică avem diferite ramuri ca termodinamica, fizica statistică, fizica cuantică, mecanica analitică, teoria relativității specială sau generalizată, electrodinamica, fizica nucleară, cromodinamica cuantică, etc. Un model fizic

complet este unul inutilizabil prin complexitatea lui. Modelele nu sunt nici complet fidele realității, pentru că sunt extrapolate dintr-un număr finit de experimente ce presupun, fiecare în parte, anumite aproximații legate de măsurarea anumitor cantități, de izolarea sistemului măsurat, de factorii ce pot influența analiza experimentului. Un exemplu simplu în acest sens îl găsim în electricitate, în descrierea unui circuit electric simplu, unde învățăm că tensiunea electrică este egală cu intensitatea curentului multiplicată cu rezistența electrică, fără să intrăm în detalii legate de descrierea sistemului prin funcții de undă cuantice. Ar fi complicat și nu ar fi folositor.

Există și un al treilea factor ce poate face teoriile științifice să fie «mincinoase» și anume factorul subiectiv. Să ne aducem aminte de exemplu de celebra teorie a flogistonului. Această teorie a apărut în secolul XVII și susținea că materialele inflamabile conțin flogiston, o substanță fără culoare, miros sau gust care este eliberată în timpul arderii. A fost popularizată și susținută printr-un experiment (în 1673) de Robert Boyle. În cele din urmă, cu ajutorul unor experimente riguroase, s-a observat că unele metale, cum ar fi magneziul, cresc în greutate după ce sunt arse, contrazicând ipoteza că „în timpul arderii materia pierde flogiston și astfel devine mai ușoară“. În 1756, Lomonosov a încercat experimente similare cu ale lui Boyle și a demonstrat că teoria flogistonului e falsă. Mai târziu în 1783 și Antoine Lavoisier a lămurit într-o carte ("Réflexions

sur la Phlogistique") că teoria flogistonului este falsă. Ipotezele îndrăznețe ale unor savanți își dovedeau falsitatea în confruntarea cu realul, într-o luptă ce a durat mai bine de 100 de ani.

În teologie lucrurile sunt clare: Aici Dumnezeu este realitatea. Prin urmare ortodoxia este o continuă întoarcere către realitate și toate trebuie înțelese în lumina acestui fapt. Spre exemplu, dogmele Bisericii sunt o reflexie a realității. În acest sens ele sunt panaceul.

Sfinții se referă și ei la acest aspect. Sfântul Grigorie Palama insistă că nu trebuie să ne punem de acord asupra cuvintelor ci ajunge să ne referim la același lucru real atunci când purtăm discuții.

Scrierile sfinților sunt astfel de îndrumări spre real. Ele constituie un sistem încheiat de descriere a realității, comparabil cu sistemul științei fizicii într-un anume fel, prin rigoarea și prin raportarea constantă la realitate.

Fără a împinge analogia cu teoria flogistonului prea departe, și teologia este un câmp de luptă pentru selecția modelelor ce descriu bine realitatea, cu o dinamică specifică.

Multe erezii au fost promovate de-a lungul timpului, începând din vremurile apostolice și până astăzi, unele susținute cu vărsare de sânge. Astfel, să ne amintim doar de una dintre victoriile ortodoxiei, în lupta cu cei ce doreau eliminarea icoanei din Biserică (730-843). Împăratul Leon al III-lea Isaurul (717-741 d.Hr) a interzis folosirea icoanelor lui Hristos, ale Maicii Domnului și ale sfinților, și a

diese Weise leichter wird". Im Jahre 1756 hat Lomonossow ähnliche Experimente mit den Versuchen von Boyle durchgeführt und demonstriert, dass die Theorie des Phlogiston falsch ist. Später, im Jahr 1783 hat Antoine Lavoisier in einem Buch ("Réflexions sur la Phlogistique") erklärt, dass die Phlogiston-Theorie falsch ist. So erwiesen sich die mutigen Hypothesen von manchen Gelehrten und Wissenschaftlern durch die Konfrontation mit der Wirklichkeit als falsch, aufgrund eines Kampfs, der hundert Jahre dauerte.

In der Theologie sind die Dinge hier klar: Gott ist die Realität. Die Orthodoxie ist demzufolge eine ständige Rückkehr zur Realität und alles sollte im Licht dieser Tatsache verstanden werden. Z.B. sind die Dogmen der Kirche eine Reflexion der Realität. In diesem Sinn sind sie die Panazee.

Die Heiligen beziehen sich auch auf diesen Aspekt. Der Heilige Gregor Palamas hat den Standpunkt vertreten, dass man nicht unbedingt den Sinn der einzelnen Wörter verfolgen sollte, sondern dass es reicht, wenn man über die selbe Realität miteinander redet.

Die Schriften der Heiligen sind solche Führungen zur Realität. Diese sind ein gebundenes System für die Darstellung der Realität, gewissermaßen vergleichbar mit dem System physikalischer Wissenschaften, durch die Strenge und durch die konstante Verbindung mit der Realität.

Ohne sich zu sehr mit der Phlogiston Theorie vergleichen zu wollen, ist die Theologie auch ein Kampfplatz für die Auswahl der Modelle, die die Realität und deren spezifische Entwicklung gut beschreiben.

Viele Ketzereien wurden im Laufe der Zeit unterstützt, beginnend mit den apostolischen Zeiten bis heute, einige davon mit Vergießen von Blut besiegelt. So sollen wir uns nur einer der Siege der Orthodoxie erinnern, im Kampf gegen diejenigen, die die Beseitigung der Ikonen aus der Kirche wünschten (730-843). Der Kaiser Leon der III., der Isaurier (717-741 n. Chr.) hat die Verwendung der Ikonen Christi, der Heiligen Mutter und der Heiligen verboten, und die Zerstörung dieser Bilder (sowie der Heiligen Gebeine) durch das kaiserliche Edikt im Jahr 730 n. Chr. befohlen. Während der siebten Ökumenischen Synode von Nicäa (787), wo die orthodoxe Stellung gegen Leon III. und den Ikonoklasten bestimmt wurde, wurden von den Heiligen Vätern folgende Dinge erklärt: „Und, zusammenfassend, sagen wir: (wir) behalten mit Heiligkeit unverändert alle uns anvertrauten Anordnungen der Kirche, geschrieben oder ungeschrieben. Unter anderem auch die Gestaltung der Ikonen, in Übereinstimmung mit dem Bericht der evangelischen Verkündigung, zur Verstärkung des Glaubens an die wahre und nicht eingebilddete Verkörperung des Gottesworts, da [diese] uns guten Nutzen bringen; denn das Licht, mit dem beide [die Verkündigung und die

Ikone] beleuchtet werden, zum Lob beider ist.

Infolgedessen, weitergehend auf dem Kaiserlichen Weg und die [von Gott eingeflossene] Lehre unserer Heiligen Väter und den Kirchlichen Anordnungen folgend, weil wir anerkennen, dass diese Anordnungen des Heiligen Geistes sind, der in ihnen lebt, entscheiden wir mit aller Aufmerksamkeit und Rigorosität zusammen mit dem Bild des verehrten und lebenspendenden Kreuzes, sollen in den heiligen Kirchen Gottes auch folgende aufgestellt werden: die verehrten und heiligen Ikonen, gemalt oder in Mosaik, oder gestaltet aus passenden Stoffen, die heiligen Gefäße und Kleider, an Wänden und Brettern, in Häusern und an Wegen: die Ikone unseres Herrn und Gottes und Erlösers Jesus Christus und unserer makellosen Herrin, der Heiligen Gottesgebärrin, der verehrten Engel und aller Heiligen und rechten Männer.

Denn je öfter diese durch Ikonen gesehen werden, desto mehr werden diejenigen, die sie ansehen, zum Erinnern und zum Lieben der Prototypen [der Ikonen] gebracht und zum Geben des angemessenen Kusses und der treuen Verbeugung; nicht die wahre Hochachtung, die, nach Glauben, nur der Göttlichkeit [der Dreifaltigkeit] angemessen ist, aber [gleichfalls] wie man mit den Zeichen des heiligen und lebenspendenden Kreuzes, mit dem heiligen Evangelium und mit allen heiligen Dingen umgeht; zu ihrer Verehrung werden Weihrauch

poruncit distrugerea acestor imagini (precum și a sfințelor moaște) prin edictul imperial din anul 730 d.Hr. La Sinodul al șaptelea Ecumenic de la Niceea (787), unde s-a precizat poziția ortodoxă împotriva lui Leon al treilea și a iconoclaștilor, sunt lămurite de Sfinții Părinți aceste lucruri:

"Și, rezumând, zicem: [noi] păstrăm neschimbate toate predaniile Bisericii, scrise sau nescrise, încredințate nouă [cu sfințenie]. Între ele se află și zugrăvirea icoanelor, în acord cu relatarea propovăduirii evanghelice, în vederea întăririi credinței în întruparea, adevărată și nu închipuită, a lui Dumnezeu Cuvântul, [acestea] aducându-ne bun folos; căci lumina cu care se luminează între ele [propovăduirea și icoana] este spre mărirea amândurora.

Așa stând lucrurile, înaintând pe calea împărătească și urmând învățătura [de Dumnezeu] insufletă a Sfinților noștri Părinți și a Predaniei Bisericii Sobornicești, căci noi recunoaștem că ea este a Duhului Sfânt Care locuiește într-însa, hotărâm cu toată grija și acribia: împreună cu imaginea cinstitei și de viață făcătoarei cruci, în sfințele biserici ale lui Dumnezeu să se pună și: cinstitele și sfințele icoane, pictate sau lucrate în mozaic, sau făcute din materii potrivite, pe sfințele vase și veșminte, pe ziduri și scânduri, în case și pe drumuri; icoana Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și a Preacuratei Stăpânei noastre, Sfânta Născătoare de Dumnezeu, ale cinstiților îngeri și ale tuturor sfinților și dreptilor bărbați.

Căci cu cât mai des sunt văzute acestea, prin icoane, cu atât mai mult cei care privesc la ele sunt aduși a-și aminti și a iubi prototipurile [icoanelor] și a le da cuvenita sărutare și cinstita închinare; nu cinstirea adevărată, care după credință se cuvine numai Dumnezeirii [Sfintei Treimi], ci [tot așa] cum se face cu semnul sfintei și de viață făcătoarei cruci, cu sfințele Evanghelii, și cu toate lucrurile sfinte; întru cinstirea lor se vor face tămâieri și se vor aprinde lumini [lumânări], după evlaviosul obicei al celor de demult. Căci cinstirea [acordată chipului] urcă la prototip (cf. Sfântul Vasile cel Mare: Despre Sfântul Duh 18, 45; PG 32, 149), și cel care se închină la icoană se închină persoanei zugrăvite în ea."

Acțiunilor iconoclaștilor, continuate și după acest Sinod Ecumenic prin intervenția unor împărați bizantini, le pune capăt în anul 843 împărăteasa Teodora care proclamă reinstaurarea icoanelor în biserici. Astfel s-a precizat și distilat poziția ortodoxă: Icoana trebuie cinstită, sfântul venerat, Dumnezeu adorat. Sunt raportări ce țin de ordinea realului.

Modelele științifice în societatea de consum

Am ilustrat prin două exemple faptul că, atât în teologie cât și în fizică, reperul absolut este realitatea iar modelul este scara ce ne urcă spre această realitate, dar nu o poate înlocui.

Ce învățăm de la științele naturii? Au apărut din imposibilitatea omului de a se separa de lumea în care trăiește. Ele prezintă o formă de luptă în care

omul încearcă să prindă realul pentru a nu se nimici accidental, pentru a-l transforma din dușman în prieten și, în cele din urmă, pentru a ajunge la el în-suși, ca fărămă de real. Fizica precum și celelalte științe exacte sunt de mare folos practic prin faptul că ele descriu bine realitatea pe porțiunile de interes.

În teologie iată icoana, modelul care ne ajută să privim către realitate. Și nu numai icoana, ci și rugăciunile și cântările Bisericii care îl însoțesc pe creștin în toate împrejurările vieții.

În nici unul dintre cazurile menționate nu este confundat modelul cu realitatea. Din nefericire însă, modelele științifice sunt complexe în detaliile lor și ca urmare nu imediat accesibile. Ca urmare publicul nevizat ajunge să consume modele prescurtate, fluturate în mass-media, și să le ia drept realitate. Există și o anumită presiune asupra publicului pentru a-l convinge să „cumpere” aceste modele prezentându-se aceste modele, „aureolate” cu termenul de „științifice”, ca și cum ar fi realitatea însăși. Aflăm astfel despre cutremure ce vin în următorii 4 ani, despre încălzirea globală și despre alte asemenea (gaura neagra de la acceleratorul de la CERN) ce se vând bine, deși de multe ori informațiile difuzate sunt departe de studiile științifice riguroase din mediile academice. Modelele științifice astfel prescurtate sunt transformate în mituri moderne care tranșalizează tânjirea omului către realitate.

Un astfel de mit modern este și societatea de consum. De fapt nu suntem constrânși să trăim

gebracht und werden Licher [Kerzen] angezündet, gemäß den frommen althergebrachten Gewohnheiten. Weil die Verehrung auf den Prototyp übergeht (nach dem Heiligen Basilius dem Großen: Über dem Heiligen Geist 18, 45; S.32, 149), und der, der sich vor der Ikone verbeugt, der verbeugt sich vor der so gestalteten Person.“

Die Aktionen der Ikonoklasten, auch nach dieser Ökumenischen Synode durch die Einmischung einiger byzantinischen Kaiser weitergeführt, wurden im Jahr 843 von Kaiserin Theodora II. beendet, die die Wiedereinführung der Ikonen in den Kirchen verkündigte. So wurde die orthodoxe Stellung betont: die Ikone muss verehrt, der Heilige verehrt, Gott aber angebetet werden.

Wissenschaftliche Modelle in der Konsumgesellschaft

Wir haben durch zwei Beispiele gezeigt, dass sowohl in der Theologie als auch in der Physik der absolute Anhaltspunkt die Realität, und das Modell die Treppe ist, die uns hinauf zu dieser Realität bringt, diese aber nicht ersetzen kann.

Was lernen wir von den Naturwissenschaften? Sie sind entstanden durch die Unmöglichkeit des Menschen, sich von der Welt, in der er lebt, zu trennen. Sie sind eine Art Kampf, in der der Mensch versucht, die Realität aufzufangen, um sich nicht zufällig zu zerstören, um den Feind in einen Freund zu verwandeln und, letztendlich, um zu ihm selbst

zu gelangen, als ein Krümel der Realität. Die Physik, wie auch die anderen genauen Wissenschaften, sind sehr nützlich in der Praxis, weil sie die Realität auf dem Interessengebiet gut beschreiben.

In der Theologie ist das Heiligenbild das Modell, das uns hilft, in die Realität zu blicken. Und nicht nur das Heiligenbild, aber auch die Gebete und die Gesänge der Kirche, die den Christen in allen Lebensumständen begleiten.

In keinem der erwähnten Fälle wird das Modell mit der Realität verwechselt. Bedauerlicherweise aber sind die wissenschaftlichen Modelle komplex in ihren Details und infolgedessen nicht gleich verfügbar. Deshalb neigt das nicht mit dem Thema vertraute Publikum dazu, verkürzte Modelle zu gebrauchen, welche in den Massenmedien sehr oft dargestellt werden, und diese als Realität zu empfangen. Es existiert auch ein Druck auf das Publikum um es zu überzeugen, diese Modelle „zu kaufen“, diese Modelle werden mit einem „Heiligenschein“ als „wissenschaftlich“ dargestellt, als ob sie die Realität selbst wären. Wir erfahren auf diese Weise von Erdbeben, die in den nächsten 4 Jahren kommen werden, über die Globalerwärmung und über andere derartige Dinge wie z.B. das schwarze Loch am CERN Beschleuniger, die sich gut verkaufen lassen, obwohl mehrmals die vorgelegten Informationen fern von den rigorosen wissenschaftlichen Studien der akademischen Medien sind.

Die auf diese Weise verkürzten wissenschaftlichen Modelle werden in moderne Mythen umgewandelt, die das Streben der Menschen nach Realität betäuben.

Einer dieser modernen Mythen ist auch die Konsumgesellschaft. Eigentlich sind wir nicht gezwungen, nach den Schnittmustern der Konsumgesellschaft zu leben. Es existieren viele andere Welten, die sich zwischen unsere Lebenswelt schieben; alles ist, die Perspektive zu gewinnen und aus den Mythen der Massenmedien herauszukommen. Es existieren die Familie und Freunde, es existiert unser Nächster, es existiert die Kirche. Wir können die Welt sehen, indem wir an unsere Vorfahren denken, aber auch an unsere Nachfolger.

Was verlieren wir?

Was verlieren wir, falls wir auf das Streben nach der Realität verzichten? Was verlieren wir, falls wir uns in einem Modell, sei es auch gewissermaßen „wissenschaftlich“, integrieren lassen? Die direkteste Antwort ist, dass wir erstens uns selbst verlieren, weil wir von dem Wirklichen abhängen. Das Leben ohne dieses zu übernehmen wandelt sich in eine Pseudo-Existenz um, sei die Rede von Drogen, Massenmedien, Alkoholismus, Verbrechen oder Unsittlichkeit. Das physische Sterben eines Menschen unter solchen Bedingungen ist jämmerlich, da sein Leben schon von langer Zeit vergeudet wurde.

după tiparele societății de consum. Există multe alte lumi ce se întrepătrund acolo unde trăim, totul e să câștigăm perspectiva și să ieșim din miturile gata mestecate ale mass-mediei. Există familia și prietenii, există aproapele nostru, există Biserica. Putem să vedem lumea gândindu-ne la strămoșii dar și la urmașii noștri.

Ce pierdem?

Ce pierdem dacă renunțăm la năzuința spre realitate? Ce pierdem dacă ne lăsăm integrați într-un model, fie el și „științific” într-o măsură oarecare? Răspunsul cel mai direct este că ne pierdem pe noi înșine în primul rând, pentru că noi ținem de real. Viața fără asumarea ei se transformă în pseudo-existență, fie că e vorba de droguri, de circuli mass-media, de alcoolism, de delicvență sau de destrăbălare. Moartea fizică a unui om în astfel de condiții este jalnică pentru că ea s-a consumat cu mult timp în urmă.

Ce pierdem dacă renunțăm la modele? Nu se poate să renunțăm la modele, probabil, dar putem să renunțăm la a le fetișiza, uitând să consultăm realitatea. Modelele tind să se substituie realității, să o încorsezeze. Aceasta e valabil până și pentru modelele fizicii, cu atât mai mult pentru celelalte științe. Trebuie însă înțeles că în lupta între model și realitate, cea din urmă are întâietate. Prieten mi-e Platon, dar mai prieten adevărul. Fii tu însuși. Realitatea ești tu. Și acest «Tu» există doar în lumina Sfintei Treimi, realitatea însăși; noi suntem parte a realității, ca făptură. Să „câștigăm” realita-

tea, pe noi înșine, pe Hristos care s-a făcut real pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire.

Soluția

Fiecare om e chemat să parcurgă distanța spre realitate pornind de la modelele acumulate în urma educației primite. Am reținut câteva puncte de reper din această realitate cu care ne ciocnim, ce au fost marcate în cuvinte frumoase de oameni cu viață îmbunătățită.

Probabil unul din lucrurile cele mai «simple» este să sesizăm că realitatea ține de prezent. „Dacă trăim prezentul, recuperăm trecutul și cucerim viitorul.” spunea părintele Arsenie Papacioc. Fiecare, la locul lui să-și facă treaba.

Un alt punct ce ține de real este deosebirea binelui de rău și lucrarea binelui. Sfântul Antonie cel Mare ne lămurește că soluția, întâlnirea cu realitatea, nu e una logică sau psihologică, ci ontică, și anume ține de lucrarea faptelor bune și nu atât de cugutarea la ele. Paradoxal, nu? O problemă teoretică rezolvată numai prin practică. Ne realizăm "cinele" sau fugim de el.

Pentru a trăi prezentul lucrând binele avem nevoie de îndrumare, de învățatura acumulată de cei ce au trăit realul realizând binele, și această îndrumare o găsim în Sfânta Tradiție, scrisă de sfinții părinți și contrasemnata cu sângele mărturisitorilor creștini de-a lungul a mii de ani. Sfânta Tradiție este un reper esențial pentru încercarea valorii reale a cotidianului, reper obținut în urma unui proces colectiv de di-

stilare a realității. Întoarcerea la tradiție este o căutare și o întoarcere la real. Și dacă, așa cum am văzut și în cazul icoanei, tradiția propune modelul, nu modelul în sine este urmărit, ci este doar utilizat ca puncte pentru a ne ajuta să ajungem la realitate. Să-l iubim pe Dumnezeu într-atât încât să ajungem să trăim tipicul, rânduiala Bisericii. «Tipic, tipic și la inimă nimic» să devină «Tipic, tipic și la inimă un pic».

Străinătatea este dorul de realitate al fiecăruia. În măsura în care ne simțim „ca acasă” în societatea de consum, suntem minciună, cum spune psalmistul. Ieșirea din minciună se face prin adevăr, adevărul pe care Biserica încearcă să-l păstreze nealterat și să-l transmită mai departe. Participarea la Sfintele Taine ale Bisericii face parte din drumul de la minciună la realitate. Astfel poate fi înțeleasă Sfânta Împărtășanie: „Crezut-am, pentru aceea am grăit, iar eu m-am smerit foarte. Eu am zis întru uimirea mea: "Tot omul este mincinos!" Ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte mi-a dat mie? Paharul mântuirii voi lua și numele Domnului voi chema” (Ps. 115, 10-14).

Societatea de consum este un model folositor unora, dar care rămâne la aparențe câtă vreme uită de libertatea din om. Privit dinspre realitatea din om, lucrurile esențiale sunt altele. Să ne îndreptăm atenția de exemplu către familie și vom vedea copilul de la care ne învățăm pe noi înșine; mama, asumare a sacrificiului; tatăl, asumare a responsabilității; tinerețea, trăirea într-adevăr a prezentului.

D. Ursescu

Was verlieren wir, falls wir auf Modelle verzichten? Es ist wahrscheinlich unmöglich, auf Modelle zu verzichten, aber wir können verzichten, diese durch das Vergessen, die Realität zu konsultieren, zu vergötzen. Die Modelle streben danach, die Realität zu verdrängen, diese zu fesseln. Das stimmt sogar für physikalische Modelle, und noch mehr für die Modelle anderer Wissenschaften. Man soll jedoch verstehen, dass in dem Kampf zwischen Modell und Realität, die letztere immer Vorrang hat. Platon ist mein Freund, doch ein besserer Freund ist die Wahrheit. Sei Du selbst. Die Realität bist Du. Und dieses «Du» existiert nur im Licht der Heiligen Dreifaltigkeit, die Realität selbst; wir sind Teil der Realität als Wesen. Wir sollen die Realität, uns selbst, Christus, der für uns Menschen und für unsere Erlösung wirkliche Gestalt annahm, „gewinnen“.

Die Lösung

Jeder Mensch ist dazu aufgerufen, die Entfernung zur Realität, beginnend mit den in Folge der Ausbildung gesammelten Modellen, zurück zu legen. Wir haben einige Anhaltspunkte aus dieser Realität, an denen wir anstoßen, behalten, die in schönen Worten von Menschen mit tugendhaftem Leben erläutert wurden.

Wahrscheinlich einer der «einfachsten» Aspekte ist zu erkennen, dass die Realität von der Gegenwart abhängt. „Falls wir die Gegenwart leben, dann gewinnen wir die Vergangenheit zurück und wir erobern die

Zukunft.“ sagte Vater Arsenie Papacioc. Jeder soll an seiner Stelle seine Arbeit leisten.

Ein weiterer Punkt, der vom Wirklichen abhängt, ist das Rechtsbewusstsein und das Arbeiten des Guten. Der heilige Antonius der Grosse erklärt uns, dass die Lösung, das Treffen mit der Realität, nicht logisch oder psychologisch, sondern ontologisch ist, sie ist nämlich vom Arbeiten des Guten abhängig, und nicht vom Denken an das Gute. Paradox, nicht wahr? Ein theoretisches Problem, das nur in der Praxis gelöst werden kann. Wir realisieren unser „Wer“ oder wir rennen davon.

Um die Gegenwart zu leben, das Gute zu tun, brauchen wir Anleitung, die Lehre derjenigen, die das Wirkliche gelebt haben, das Gute getan haben, und diese Anleitung finden wir in der Heiligen Tradition, geschrieben von den Heiligen Vätern und unterschrieben mit dem Blut der christlichen Martyrer während tausenden von Jahren. Die Heilige Tradition ist ein wesentlicher Anhaltspunkt zur Erprobung des wirklichen Wertes des Täglichen, ein Anhaltspunkt, der in Folge eines kollektiven Prozesses zum Destillieren der Realität wird. Das Zurückkehren zur Sitte ist eine Suche und ein Finden des Wirklichen. Und falls die Sitte, wie man im Fall der Ikone gesehen hat, das Modell vorschlägt, wird nicht dem Modell selbst gefolgt, sondern es wird nur benutzt um zur Realität zu gelangen. Wir sollen Gott so stark lieben, dass wir die Norm, die Ordnung der Kirche,

zu erleben gelangen. «Norm, Norm und im Herzen nichts» soll sich in «Norm, Norm und im Herzen doch ein bisschen» umwandeln.

Das Ausland ist für jedermann die Sehnsucht nach der Realität. Falls wir uns „Zuhause“ in der Konsumgesellschaft fühlen, dann sind wir Lüge, wie der Psalmist sagt. Der Austritt aus der Lüge geschieht durch die Wahrheit, die Wahrheit, die die Kirche unverdorben zu behalten und weiter zu übertragen versucht. Die Teilnahme an den heiligen Sakramenten der Kirche ist Teil des Weges von Lüge zur Realität. So kann die heilige Eucharistie verstanden werden: „Ich glaube, darum rede ich; ich werde aber sehr geplagt. Ich sprach in meinem Zagen: Alle Menschen sind Lügner. Wie soll ich dem Herrn vergelten alle seine Wohltat, die er an mir tut? Ich will den heilsamen Kelch nehmen und des Herrn Namen predigen“ Ps.116, 10-14).

Die Konsumgesellschaft ist ein für manchen nützliches Modell, das jedoch Anschein bleibt, solange es die Freiheit in den Menschen selbst vergisst. Gesehen von der Realität in dem Menschen, sind die wesentlichen Dinge andere. Wir sollen beispielsweise unsere Aufmerksamkeit auf die Familie richten, dann werden wir das Kind sehen, in dem wir uns selbst erkennen können; die Mutter, Übernahme des Opfers; der Vater, Übernahme der Verantwortung; die Jugend, das wirkliche Erleben der Gegenwart.

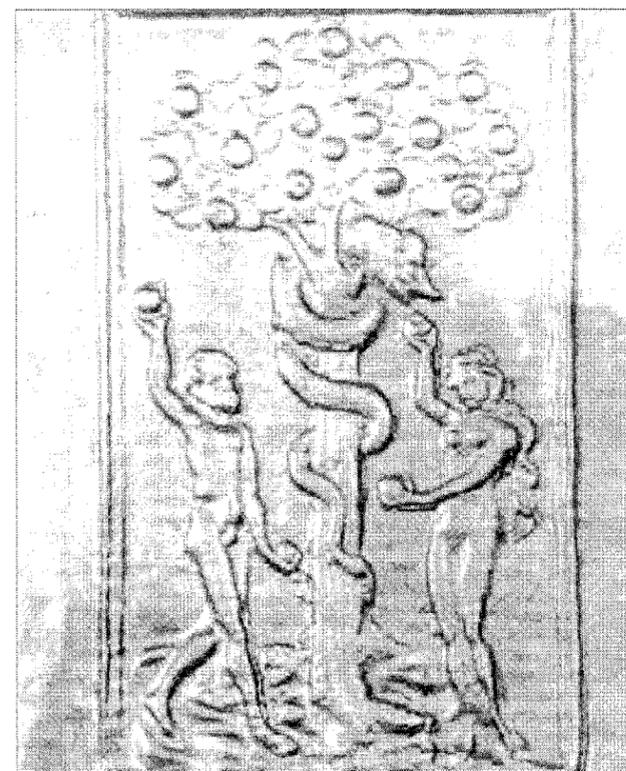
D. Ursescu

Timpul când jocul devine păcat

Nimeni nu poate reclama că pătrunde în totalitate în această lume complexă, delicată și misterioasă ca cea a vârstei adolescenței, aceasta depășind orice concept, orice definiție. Chiar dacă nucleul acestei perioade poate fi generalizat la toți adolescenții, notele caracteristice ale unui tânăr aflat în această perioadă se schimbă continuu, personalitatea însăși fiind însoțită de schimbări, adesea imperceptibile.

Rândurile care urmează încearcă să prezinte doar un aspect prezent din ce în ce mai des în viața tinerilor, care tinde însă spre generalizare. Aceste rânduri nu au fost scrise arătând amenințator și acuzator spre o parte din adolescenți, ci au fost scrise sub semnul unei profunde îndrăgostiri față de sufletul nevinovat al tinerilor. S-ar putea să stârneasce nedumerire alăturarea cuvintelor „nevinovăție” și „tânăr” ca făcând parte dintr-un soi de conflict imaginar. Cât este de imaginar sau nu acest conflict, îl vom supune unui examen în cele ce urmează.

Nevinovăția ține, pentru cei mai mulți, de acea puritate inițială, care odată pierdută, nu se mai poate recupera niciodată. Această ordine, din punct

de vedere creștin, nu există. Nu vom găsi puritate inițială nici în prima clipă a vieții, dacă ne gândim la psalmistul David care vorbește despre o naștere în păcate. Nevinovăția astfel, pentru cel religios, o dă însuși Dumnezeu pentru care nici un păcat nu este mai mare ca iubirea Sa față de noi. Starea de puritate poate fi astfel recâștigată, nu mecanic, ci făcând parte dintr-un întreg proces de creștere și schimbare, care transformă răul în bine, patimile în virtuți, culpabilitatea în nevinovăție. Creșterea treptată, uneori înceată, este asemănată de Hristos prin pilda grăuntelui de muștar, care dintr-o sămânță minusculă ajunge copac sau printr-o altă pildă, pilda aluatului care dospește.

Această dezvoltare și evoluție fizică trebuie secondata neapărat de liberul arbitru, de propria voință spre destinația finală: curățirea, nevinovăția, nepătimirea, nepervertirea, libertatea sau sfințenia.

Primele întreruperi în acest progres apar însă la adolescență. În această perioadă a jocului care devine păcat, feeria de basm dispare din viața copilăriei, luându-i locul o problemă mult mai largă a jocului. De

fapt, e impropriu a numi „joc” manifestările tinerilor adolescenți. Rămânem însă la acest termen pentru că experiențele, curiozitățile, căutările sunt „jucate”, lipsite de responsabilitate. De aceea, efectele multora dintre acțiunile tinerilor nu le mai putem numi inocente. Necunoașterea sau ignoranța consecințelor (această orbire temporară sau nu) de către adolescenți transformă „jocul” într-o acțiune foarte periculoasă, lipsită chiar de reguli. „Trăiește clipa” sau „Fac ce vreau” devine singura regulă.

Acest ludic al adolescenților a fost descris și argumentat într-un spectru foarte larg, începând de la „căutarea identității” (pentru cei optimiști) până la „deviații de comportament” (pentru cei pesimiști).

Pentru cei religioși, voi aduce un răspuns din partea proorocului Zaharia, care descriind Ierusalimul cel nou și reprezentând tabloul viitoarei binecuvântări, se oprește pentru o clipă asupra jocurilor copiilor pe ulițele vesele ale orașului: „Se vor umple piețele de băieți și de fete, care se vor juca în piețele lui” (Zaharia 8, 5). Jocul este așadar o manifestare binecuvântată a primei vârste umane, la fel ca și căutarea sau curiozitatea adolescenților, ca și trecere dintre nevinovăția copilăriei și responsabilitatea adulților.

Deși de cele mai multe ori adolescența este identificată cu cea mai frumoasă perioadă a vieții, apostolul Pavel avertizează totuși să fugim de poftele tinereții (II Tim. 2, 22). Pofta tinereții determină curiozitatea să învingă rațiunea, face ca naturala căutare a sensului vieții să se oprească la căutarea plăcerii imediate. „Păcatele tinereților mele să nu le pomenești, Doamne” (Ps. 24, 7) se ruga și psalmistul David. Tinerețea nu vine, așa cum ne lasă să credem la o primă vedere psalmistul, cu un set de păcate raportate la adolescență. Ceea ce se referă la adolescență nu sunt păcatele, ci sunt poftele, acea dimensiune fizică a maturizării organelor (nu doar sexuale) și care dintr-un anumit punct de vedere sunt naturale. Nenaturală este însă satisfacerea imediată a acestor pofte, pentru că psalmistul în aceeași propoziție pune pe picior de egalitate păcatele tinereților cu păcatele neștiinței acestei vârste.

Secolul XXI vine însă cu o „ofertă” pe care nici un adoles-

cent nu o poate refuza. Transformarea societății, a tehnologiei, a concepției de viață au schimbat atât de mult modul de viață încât „păcatele tinereților” au devenit patimi grotești, înspăimântătoare. Cu toate acestea, niciodată un tânăr nu va accepta că are o patimă. Iar dacă va recunoaște, o va identifica cu zâmbetul pe buze, semn că nu o conștientizează, însă, în adevărata ei amploare.

Într-o discuție personală cu un adolescent am fost izbit de următorul răspuns, referitor la o anumită patimă a sa: „De ce să renunț dacă îmi face plăcere?”. De aș putea răspunde la această întrebare aș rezolva toate problemele legate de patimi, dar mă tem că răspunsul nu e așa de simplu. Până nu se înțelege că patima, satisfacerea plăcerii imediate, este un RĂU – nu se poate dialoga. Ori, tocmai acest lucru este evitat în societatea modernă. Mediul social contemporan nesocotește simțul moral. Scara valorilor este răsturnată.

Alexis Carell (laureat Nobel în medicină) scria că omului modern îi este aproape cu neputință a se apăra de această atmosferă psihologică. Fiecare suferă influența societății, a mediului în care trăiește. Nimeni nu scapă decât prin fugă sau izolare. Să te refugiezi în tine însuși, era concluzia celebrului medic – deși tot el spunea că astăzi nimeni nu mai este în stare de atâta energie morală. Nu mai putem lupta împotriva mediului nostru social.

Eliade duce această luptă la nivel mult mai profund.

Într-una din cărțile sale, „Isabel și apele diavolului”, descrie nu omul modern, în general, ci chiar adolescența, în special, ca fiind „vârsta luptei cu diavolul”. Nu este doar o luptă împotriva mediului social, ci împotriva a chiar stăpânitorului acestei lumi, adică a diavolului. Această luptă cere însă mult eroism. Cei care acceptă compromisuri își otrăvesc viața cu jumătăți de măsură pentru că „nimeni nu este vătămat, dacă nu se vatămă pe sine însuși, chiar dacă toată lumea i-ar declara război” (Sfântul Ioan Gură de Aur).

În esența ei, adolescența, așa cum afirmam la început, nu s-a schimbat. S-au intensificat însă provocările. Adolescenții sunt intoxicați și bombardati de provocări, fiind expuși la aceasta chiar de către cei care ar fi trebuit să îi ocrotească. Tânărul este astfel lăsat singur, fără echipament de protecție în acest secol al XXI-lea să se descurce singur în jungla plină de viruși de lângă el.

În încheiere, împărtășesc un cuvânt al părintelui Paisie Aghioritul care scria că „mulți sfinți și-ar fi dorit să trăiască în secolul nostru ca să se nevoiască”. Nevoiața cu siguranță este mai mare astăzi. A-ți stăpâni patimile în acest secol cere un mai mare efort decât în trecut. Marea provocare a secolului XXI o adresez însă nu adolescenților, ci acelor care trebuie să îi protejeze: „Cum să spui unui adolescent care deja a pășit în acest joc al plăcerilor, că are mare nevoie să se nevoiască?”

Pr. Drd. Petru Cătinean

Sfaturi pentru o educație creștină a copiilor¹

Problema educației, de care atârnă orânduirea întregii lumi, după cum spune Sfântul Ioan Hrisostom, n-a fost neglijată de marii dascăli ai Bisericii: Sfântul Vasile cel Mare (+379), Sfântul Grigorie de Nyssa (+395), Sfântul Grigorie Teologul (+389-390), Fericitul Ieronim (+420), Fericitul Augustin (+430). Dar niciunul dintre aceștia nu atacă problema în complexitatea ei, nu-i consacră lucrări speciale, ca Sfântul Ioan Hrisostom (+407). În afară de unele omilii și lucrări, în întregime consacrate educației copiilor, în afară de sfaturile și îndemmurile care se regăsesc aproape în întreaga sa operă, Sfântul Ioan Hrisostom a scris și un tratat special pentru educația copiilor intitulat: „Despre gloria deșartă și cum trebuie părinții să-i crească pe copii”. Unic în felul ei, atât prin planul său cât și prin ideile sale, această lucrare este una de pedagogie creștină pe care o are literatura noastră bisericească. Prin ea, arhiepiscopul Romei celei Noi ocupă un loc de cinste în rândul marilor pedagogi ai lumii, fiind deosebit de actuală și în contextul religios, social și cultural al timpurilor noastre.

Sfântul Ioan Hrisostom, cu geniala sa intuiție de moralist, găsește originea răului de care suferă societatea timpului său în lipsa unei educații sănătoase a copiilor. După Sfântul Ioan Hrisostom, cel mai mare păcat, care depășește pe toate celelalte și care duce spre culmea

răutății, este lipsa de educație a copiilor. Printre gravele consecințe pe care le atrage după sine lipsa creșterii copiilor în frica lui Dumnezeu, Sfântul Ioan amintește „morțile timpurii, bolile grozave care stăpânesc pe părinți și pe copii, de aici pagubele, tulburările și miile de rele”.² „Din această pricină copiii sunt târați în fața judecătorilor, condamnați și decapitați, iar părinții făcuți de rușine și arătați cu degetul”.³ Datorită lipsei de educație, „toate s-au întors cu susul în jos, iar pe cei pe care nu-i educă părinții îi educă legile civile”.⁴ Un copil fără educație „este dușman și vrăjmaș comun al tuturor, și al lui Dumnezeu și al naturii și al legilor și al vieții de obște a noastră, a tuturor”.⁵

Cea mai mare vină a acestui rău social o poartă părinții și societatea. Sfântul Ioan surprinde în cuvinte deosebite vina pe care o au părinții în ceea ce privește educația copiilor lor. El spune: „Sunt convins că proasta creștere a copiilor și înrăirea lor nu se datorează altui fapt decât dragostei pătimase ce o avem pentru bunurile materiale ale acestei lumi. Grija de cele lumești și preferința părinților numai pentru bunurile pământului îi silesc să nu se îngrijească de copii și, o dată cu aceasta, să nu se îngrijească nici de sufletele lor. Acești părinți sunt mai răi decât omorătorii de copii”.⁶ Sfântul Părinte remarcă falsa concepție pe care o au părinții despre educația copiilor.

Aceștia socotesc secundar și fără importanță tocmai ceea ce formează rațiunea existenței noastre, sufletul, și, din contră, ei se interesează de altele cu adevărat nefolositoare, ca și cum ar fi singurele importante și necesare: „Vă dați toate eforturile să aibă fiul vostru servitor, să aibă cal, să aibă cea mai frumoasă îmbrăcăminte, dar să ajungă virtuos nici nu voiți să vă gândiți; și în timp ce întindeți râvna voastră până a vă îngriji de lemne și de pietre, nu învredniciți sufletul nici cu cea mai mică parte din această râvnă. Toate le suferiți ca să fie așezată în casă o statuie minunată și să fie acoperișul casei voastre de aur, dar să vă fie de aur statuia cea mai de preț decât toate – sufletul – nici nu vreți să vă îngrijiți”.⁷

Sfântul Ioan Hrisostom este cea mai de seamă personalitate creștină care face din educația copiilor o preocupare majoră a vieții sale. În viziunea sa, edu-

¹ Fragment din lucrarea „Unitatea duhovnicească a familiei creștine în viziunea Sfântului Ioan Gură de Aur”, de Prof. Ioana Groza.

² Idem, Către cei care atacă viața monahală, II, în Pr. Dr. Constantin Mihoc, op. cit., p. 163

³ Idem, Omilia I Timotei 5,9, în Pr. Dr. Constantin Mihoc, op. cit., p. 163

⁴ Ibidem

⁵ Idem, Cuvântul IV la Facere, în Pr. Dr. Constantin Mihoc, op. cit., p. 163

⁶ Sfântul Ioan Gură de Aur, Despre creșterea copiilor, trad. din limba greacă și note de Pr. Prof. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001, p. 395

⁷ D. Fecioru, Ideile pedagogice ale Sfântului Ioan Hrisostom, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1937, p.5

cația este o artă, arta de a forma sufletul copilului și mintea tânărului, pentru că, în timp ce celelalte arte urmăresc un folos în lumea de aici, ea are ca scop dobândirea bunurilor viitoare. În această acțiune de educare a copiilor, părinții sunt considerați adevărați artiști ce urmăresc realizarea unor adevărate opere de artă. Copilul este, la început, asemenea unui bloc de marmură. Precum sculptorul trebuie să dea formă frumoasă acestuia, tot așa și părinții trebuie să înfrumusețeze viața copiilor cu virtuțile cele mai înalte și, îndepărtând tot ceea ce este păcat și contrar, să facă din copii adevărate opere de artă însuflețite.⁸

Educația copiilor trebuie începută foarte de timpuriu, de atunci când aceștia nu-și pot dirija singuri acțiunile. Sfântul Părinte spune: „Chiar din mica copilărie îngrădiți pe copii cu armele cele duhovnicești și învățați-i de a-și pecetlui cu mâna fruntea, și mai înainte de a putea ei să facă acestea cu mâna, voi înșivă însemnați-le pe frunte semnul Sfintei Cruci”.⁹ Chiar de la nașterea copilului, părinții nu se îngrijesc să-l crească bine, ci „să-l împodobească și să-l îmbrace cu haine frumoase și aurării; le atârnă aurării în urechi, le lasă chică pe spate, încât de la început îi deprind pe copii cu experiență de care prin natură nu au cunoștință”.¹⁰ Părinții sunt cei care trebuie să acorde o mare atenție educației copiilor lor, să nu facă acest lucru oricum, ci „cu multă băgare de seamă”, crescându-i în învățătura și certarea Domnului, „căci cel mai mare păcat care depășește pe

toate celelalte este lipsa de educație a copiilor”.¹¹ Sfântul Ioan aseamănă activitatea mamei de educare a copilului, cu slujirea învățătoarească a Mântuitorului, cu modul în care își îndruma El Apostolii și ucenicii. „Uită-te la priceperea mamei! Îndeamnă Sfântul Ioan. Împinsă de gândul ei, dar mai bine spus, slujind și acum proorociei lui Dumnezeu, îi dă copilului ei acele sfaturi pe care le-a dat Hristos ucenicilor Săi”.

Este de neconceput ca părinții să nu se gândească să-și instruiască copiii, să nu-i ajute, nici prin sfaturi și nici prin exemple, să ducă o viață virtuoasă. Este de neconceput să procedeze ca și cum și-ar fi pus în minte să piardă pe proprii lor copii: „V-am mai spus și înainte, spune Sfântul Ioan Hrisostom, că de acolo răul este neclintit, că nimeni nu are grijă de copii, nimeni nu le vorbește despre feciorie, nimeni despre curăția sufletească, nimeni despre disprețul banilor și al slavei deșarte, nimeni despre poruncile Scripturii”. Scriptura învață că patima bogăției este cauza tuturor relelor, iar părinții tocmai la strângerea de avuții se gândesc, cultivând și în copii și această patimă. Sfânta Scriptură poruncește să nu căutăm a plăcea oamenilor, iar părinții pe aceasta o urmăresc... Mântuitorul oprește divorțul, iar ei calcă porunca îndată ce este vorba de un câștig frumos. Hristos a interzis jurământul, iar ei își bat joc de cei care îl țin.¹²

Rugămintea pe care o adresează Sfântul Părinte este ca părinții să-și arate iubirea ce le-o poartă fiilor lor prin educația pe care le-o dau. Aceasta

îi asigură de faptul că vor dobândi răsplata cuvenită. Sfântul Părinte spune: „Copilul, când e mic, tremură, se teme și are respect și de chipul tău, și de cuvintele tale, și de tot ce faci. Întrebuințează cum trebuie superioritatea ta. Tu ești cel dintâi care te vei bucura de bunătați dacă ai un copil bun, și apoi, Dumnezeu. Prin educarea copilului tău lucrezi pentru tine însuși”.¹³

O imagine deosebită ne este pusă înainte de marele arhiereu în privința faptului că educația este o artă. Acesta afirmă: „După cum pictorii lucrează cu multă grijă și exactitate tablourile, iar sculptorii statuile, tot astfel fiecare tată și mamă trebuie să-și dea silința pentru desăvârșirea acestor tablouri, acestor icoane minunate ale lui Dumnezeu. Pictorii, în fiecare zi, pun în fața lor tabloul și-i dau culorile trebuitoare, sculptorii fac la fel: dau jos ce este de prisos și adaugă ce trebuie. Tot așa și voi, ca niște sculptori, întrebuințați tot timpul vostru liber spre a sculpta statui minunate ale lui Dumnezeu; îndepărtați ce este de prisos, adăugați ce trebuie și uitați-vă cu grijă la ele în fiecare zi: care este darul natural al copiilor, spre a-l dezvolta, care este defectul, spre a-l în-

⁸ Pr. Prof. Ioan G. Coman, *Frumusețile iubirii de oameni în spiritualitatea patristică*, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1988, p. 67

⁹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilia XII*, în *Comentariile sau explicarea Epistolei I către Corinteni...*, p. 164

¹⁰ D. Fecioru, op. cit., p. 5

¹¹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Către cei care atacă viața monahală*, II, în *Pr. Dr. C-tin Mihoc*, op. cit., p. 162

¹² D. Fecioru, op. cit., p. 5-6

¹³ Ibidem

depărta. Cu multă grijă, în primul rând, alungați din sufletul lor desfrânarea, căci mai cu seamă dragostea trupească tulbură sufletele tinerilor. Dar mai ales, înainte de a gusta din acest fel de dragoste, învață-l să fie cumpătat, să privegheze, să se roage cu stăruință și să-și facă semnul crucii când spune sau face ceva”.¹⁴

Pe lângă părinți, vina lipsei de educație a copiilor o poartă și societatea. Întreaga omenire, prin felul ei de a trăi, prin exemplul pe care-l oferă copiilor, este un neîncetat prilej de corupere. Soarta tinerilor a constituit una din preocupările Sfântului Ioan Hrisostom. Multe spectacole de pe vremea sa erau focare de cea mai cumplită corupție. Băile, hipodromul, teatrul și ciroul au fost locurile unde civilizația din părțile acestea ale lumii a pricinuit mari greutăți în educația tinerilor. Nu puține sunt cuvântările marelui ierarh în care se plânge că mulți dintre creștini preferă aceste spectacole în locul bisericii. De multe ori, biserica în care se predica rămânea goală, în timp ce creștinii umpleau locurile din teatru și din hipodrom. Singurul mijloc de îndreptare, de salvare, nu putea fi decât reeducarea tinerilor. În această lucrare, educatorii aveau să se lovească nu doar de înclinările tinerilor spre o viață lipsită de orice îngrădire morală, dar și de unele instituții de petrecere, subvenționate pentru a se distra poporul.

Pe lângă părinți, sarcina de educator poate fi îndeplinită și de alte persoane: învățători sau

pedagogi. Pedagogul însă, nu trebuie luat la întâmplare, ci trebuie să fie om de frunte, căci formarea copilului se aseamănă cu zidirea unei case: după cum la zidirea unei case nu îngăduim tuturor, fără deosebire, să se apropie de zidire, tot astfel și aici. Una din calitățile pe care trebuie să le îndeplinească un pedagog este și aceea de a nu fi fățarnic, de a exista o armonie între fapta și vorba lui: „Nimic nu este mai rău decât un dascăl care este filozof numai în cuvinte. Acesta nu-i dascăl, ci un fățarnic”. Un astfel de educator strică prin faptele sale ceea ce învață cu vorbele. Pentru aceea este mai bine să nu aibă nici un educator decât unul ca acesta: „Cel care nu are un conducător este lipsit de un ghid; dar cel care are unul rău, are pe cineva care să-l arunce în prăpastie”. Și în plus, educatorul trebuie să fie convins de cele ce spune și învață: „Când noi înșine nu suntem convinși, cum vom putea convinge pe alții?”.¹⁵

Pe lângă acești educatori, unii prin natură hotărâți de Dumnezeu, părinții, iar alții prin simbrerie, aleși de părinți – pedagogii, Sfântul Ioan cunoaște și alți pedagogi – monahii, superiori prin viața creștină curată pe care o duc departe de lume și de ale lumii, ocupați doar cu Dumnezeu și cu poruncile lui Dumnezeu. Sfântul Ioan Hrisostom a cunoscut viața monahilor atât în timpul retragerii sale din tinerețe, când a trăit în jurul acestor „îngeri în trup”, cum îi numește el, cât și pe când era preot în Antiohia, în timpul rebeliunii din orașul de reședință, în 387. Fiind en-

tuziasmat de felul lor de viață, el descrie superioritatea trăirii lor creștine. Astfel Sfântul Ioan îi consideră pe monahi educatori de seamă ai copiilor.

Cel mai greu lucru pentru educație este punerea unei temelii bune și puternice; căci odată pusă această temelie, toate se dezvoltă în chip firesc și cu multă ușurință. Iar pentru educație nu există altă temelie mai bună decât învățăturile dumnezeiești cuprinse în Sfânta Scriptură. Dumnezeu nu doar ne-a poruncit să ne creștem bine copiii, dar prin porunci hotărâte ne învață cum să-i creștem. Putem remarca două texte importante din Sfânta Scriptură:

1. „Fiilor, supuneți-vă părinților voștri în Domnul” (Efes. 6,1);

2. „Părinți, nu întărâtați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți-i întru învățătura și certarea Domnului” (Efes. 6,4).

Sfântul Ioan Hrisostom spune că educatorul este asemenea unui împărat care are sub conducerea sa un oraș. Acest oraș este sufletul copilului. După cum în oraș unii fură, alții fac fapte de dreptate; unii muncesc cum trebuie, iar alții fac toate de mântuială și la întâmplare, tot astfel și în suflet sunt gânduri și gânduri. „Unele se luptă împotriva pornirilor neîndreptățite ale sufletului, cum sunt soldații în oraș; altele se îngrijesc de buna stare a întregii locuințe a trupului, cum sunt oamenii de stat dintr-un oraș; altele povestesc lucruri de

¹⁴ Ibidem, p. 401

¹⁵ Ibidem, p. 15

rușine și desfrânate, cum sunt destrăbălații din oraș; altele povestesc lucruri cuviincioase, așa cum sunt oamenii cum-pătați și înțelepți din oraș; altele sunt nobile, cum sunt oamenii liberi din oraș”.¹⁶ Și, după cum într-un oraș trebuie a fi date legi prin care conducătorii să țină în frâu sau, dacă este cazul, să exileze pe cetățenii răi, tot astfel și în sufletul copilului trebuie puse legi spre a orându-i gândurile care-i tulbură sufletul și spre a dezvolta și a ocroti gândurile bune: „Dă așadar legi acestui „oraș”, legi înfricoșătoare și aspre pentru cetățenii orașului. Fii apărătorul legilor ce se calcă. Nu-i nici un folos să dai legi dacă nu cauți ca aceste legi să fie puse în aplicare”¹⁷, spune Sfântul Ioan. După cum o cetate are zid înconjurător și porți, tot astfel și sufletul copilului: zidul înconjurător este corpul, iar porțile sunt simțurile: graiul, auzul, mirosul, văzul și pipăitul. Prin aceste porți intră și ies locuitorii orașului, adică gândurile, astfel că prin ele copilul se strică, dar tot prin ele se și îmbunătățește. Înăuntrul orașului se află casele, în care locuiesc cetățenii acestui oraș de curând zidit, copilul. În sufletul copilului avem mânia, pofta și rațiunea.

Prima poartă asupra căreia trebuie să ne oprim este limba care reprezintă organul cel mai des întrebuințat. Astfel, acest organ trebuie educat înaintea celorlalte simțuri. Sfântul Ioan Hrisostom cere să se pună gurii uși și zăvoare de aur, nu de lemn sau de fier. Aceste uși și zăvoare de aur sunt cuvintele

lui Dumnezeu, care, potrivit psalmistului „sunt mai dulci decât mierea și fagurele, mult mai de preț decât aurul și pietrele prețioase” (Ps. 118,103; 18,11). Să fie învățați să nu insulte pe nimeni, să nu defăimeze, să nu jure, să nu se bată. Sfântul Ioan ne spune că pentru a-l deprinde pe copil cu un limbaj cuviincios nu este nevoie de mult timp: dacă de la început, de când este mic, acesta este supravegheat, amenințat, pedepsit, sunt de ajuns două luni ca să se nască în sufletul lui o deprindere, care, încetul cu încetul se va preschimba într-o dispoziție naturală.¹⁸ Nu-l bate mereu și fără socoteală, ca să nu-l obișnuiești să fie crescut prin bătaie. Să se teamă de bătaie, dar să n-o primească”.¹⁹

Auzul este al doilea simț de care trebuie să aibă grijă educatorul. Acesta are mare legătură cu graiul, deoarece dacă zăvorâm auzul și nu lăsăm să intre prin această poartă, cum o numește Sfântul Ioan, nici un gând stricat și rău, nu va face greutăți nici gurii: „Cel care nu aude lucruri rușinoase sau rele nici nu rostește lucruri de rușine. Dar dacă va fi larg deschisă tuturor, o va pângări și pe aceea și va produce tulburare tuturor celor dinlăuntru”.²⁰ Pentru acest motiv, copilul nu trebuie să audă nimic necuviincios nici de la servitori, nici de la pedagog, nici de la guvernantă. Să nu audă povestiri nerușinate și imorale, ci, în locul unor asemenea povestiri, să-i spunem povestiri ușoare, pe înțelesul lui, din Biblie (povestirea lui Cain și Abel – Facere 4,1-16).

A treia poartă a sufletului este mirosul. Tot cu atâta grijă trebuie păzită și aceasta de către educator, deoarece prin ea se introduc în suflet mirosurile plăcute, aromatele, parfumurile. Prin adulmecarea mirosurilor plăcute se ațâță și se dezvoltă de timpuriu plăcerile. Pentru evitarea lor, educatorul trebuie să astupe și să sigileze și această poartă: „Rostul mirosului este de a respira aerul, nu de a primi mirosurile plăcute”.²¹ O altă poartă despre care ne vorbește Sfântul Părinte, mai frumoasă decât celelalte, dar mai greu de păzit, este poarta ochiului – văzul, pentru că „foc zace înlăuntru ochilor”.²² Copilul trebuie îndepărtat de priveliștile rușinoase, și îndeosebi de teatru unde poate vedea femei goale și unde se rostesc cuvinte de rușine. Pentru a-l dezgusta pe tânăr de spectacolele de teatru, Sfântul Ioan Hrisostom dă părinților următorul sfat: Seara, după ce se termină spectacolul, tatăl să ia pe copil de mână și, arătându-i pe cei ce au fost acolo, să rădă de bătrâni că sunt mai neînțelepți decât cei tineri și de cei tineri că au fost aprinși. Apoi, după ce i-a arătat pe toți aceștia să-l întrebe pe copil: Ce au câștigat ei? Iar răspunsul este: doar rușine, batjocură și dispreț. Un alt mijloc de a-l îndepărta pe copil de spectacolele de teatru constă în

¹⁶ Sfântul Ioan Gură de Aur, Despre creșterea copiilor, p. 402

¹⁷ Ibidem, p. 202

¹⁸ D. Fecioru, op. cit., p.20

¹⁹ Sfântul Ioan Gură de Aur, Despre creșterea copiilor, p. 404

²⁰ Ibidem, p. 406

²¹ Ibidem, p. 415

²² Ibidem, p. 416

îndreptarea atenției lui spre alte frumuseți, care pot să-i încante ochiul: cerul, soarele, stelele, florile pământului, livezile, clădirile frumoase.²³ Tot pentru a păzi simțul văzului, trebuie să-l deprindem să nu umble împodobit, să nu-i lăsăm părul mare, să nu-i atârnam aurării în urechi, în jurul brațelor sau a gâtului, să nu-l îmbrăcăm cu haine scumpe. Sfântul Ioan ne îndeamnă: „dezbracă-l (pe copil) de prea multă podoabă; tunde-i părul de pe cap, așa cum se cade să fie un copil. Dacă se supără copilul că este lipsit de podoabe, învață-l în primul rând că el este cea mai mare podoabă”.²⁴ Ultima poartă, prin care intră în sufletul copilului impresiile din afară este simțul tactil. Acesta nu este localizat într-o anumită parte a trupului, ci este întins pe tot corpul. Educația simțului tactil se îndeplinește îndepărtând din viața copilului tot ceea ce l-ar face să ducă o viață molatecă și leneșă. Deci, să evităm a-l îmbrăca cu haine moi și a-l culca pe așternuturi moi, ci să-l învățăm să ducă o viață aspră, să-l creștem așa cum sunt crescuți atleții, deoarece și copilul trebuie să fie un atlet al lui Hristos. În sfârșit, „să nu-i îngăduim să se apropie de alte trupuri”.²⁵

După ce Sfântul Ioan Gură de Aur a dat legiuiri pentru educarea simțurilor, el face același lucru și cu educația părții irascibile a sufletului, a poftei și a rațiunii. Educatorul are datoria de a-l învăța pe copil de timpuriu să suporte nedreptățile făcute de alții. Trebuie supravegheată purtarea

copilului față de copii de seama lui, deprinzându-l să-și stăpânească mânia atunci când aceștia nu-i ascultă rugămințile sau nu-i acordă importanță. Mai mult chiar, să căutăm prilejul de a-l mânia pe drept sau pe nedrept, iar dacă copilul își stăpânește mânia, atunci am dobândit mare lucru. Apoi, copilul trebuie învățat să facă singur lucrurile pe care le poate îndeplini: să-și ia singur hainele, să se spele singur. Să fie iertător și blând față de cei care i-au pierdut sau i-au stricat ceva din ale lui. Dacă va fi învățat să suporte aceste pagube mai mici, la care copilul ține mult și dacă tatăl reușește să-i înmoaie învârtoșenia mâniei, mai târziu, când va fi în vârstă, va putea suporta și pagube mai mari. Părintele însă, nu trebuie să-i cumpere imediat lucrurile pierdute sau stricate spre a-i potoli mânia. Aceasta să o facă numai dacă vede că fiul său nici nu le cere și nici nu-l supără paguba.²⁶

Odată cu vârsta de 15 ani, Sfântul Ioan Hrisostom consideră că începe în viața tânărului să predomine pofta, prin poftă înțelegând instinctul sexual. Arhiepiscopul Constantinopolului vorbește despre mijloacele pentru păstrarea curăteniei sufletești care sunt negative și pozitive. Mijloacele negative: trebuie să-l învățăm pe copil să disprețuiască spectacolele în care se produc obscenități, să nu facă baie cu femeile și să nu se apropie de nicio fată, împrejurul lui să fie o femeie în vârstă, o servitoare bătrână. Dintre mijloacele pozitive recoman-

date de Sfântul Părinte remarcăm că trebuie să-i oferim exemple de oameni curați sufletește, să-l învățăm să postească de cel puțin două ori pe săptămână: miercurea și vineria, să fie învățat să se roage cu multă râvnă, să se ducă la biserică, să nu fie lăsat de capul lui, ci totdeauna să fie ocupat, să aibă ceva de lucru, să nu i se dea bani, să fie căsătorit de timpuriu.

Pentru a realiza o mai bună educație a copilului, trebuie sădită în copil frica de Dumnezeu, deoarece, potrivit cuvintelor Sfintei Scripturi, „frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii” (Prov. 1,7), trebuie învățat să-L cunoască pe Dumnezeu și învățăturile Lui, să cunoască răsplata și pedeapsa ce ne așteaptă dincolo în lumea cealaltă. Sfatul Părintelui este de a-i arăta adevărata valoare a lucrurilor omenești, căci numai astfel va ști să disprețuiască bunurile vremelnice și să se îndrepte numai către cele veșnice.²⁷

Pentru timpul în care a trăit Sfântul Ioan Gură de Aur, când nu exista o pedagogie creștină sistematică, meritul său este mare. Acesta a știut să arate atât de clar și atât de conștient calea pe care trebuie să o urmeze un educator. Indicațiile, sfaturile date de Sfântul Părinte sunt general valabile și astăzi. Scopul educației este formarea unui om moral. Un copil care a fost crescut astfel încât să reali-

²³ Ibidem, p. 416

²⁴ Ibidem, p. 415

²⁵ Ibidem, p. 417

²⁶ D. Fecioru, op. cit., p. 23

²⁷ Ibidem, p. 24-27

zeze în el toate cerințele unei bune educații este respectat și iubit de toți oamenii, chiar dacă ar fi mai sărac decât toți. Astfel, va fi respectat și iubit nu doar de cei din jurul său, dar și de părinții lui pentru că este virtuos. Îi va respecta și îi va ajuta tot timpul, dar mai ales la bătrânețile lor. Este cunoscut faptul că dacă părinții își cresc bine copiii, ei vor constitui un exemplu, ca atunci când vor avea și aceștia copii să-i crească la fel de bine. Foloasele unei bune creșteri a copiilor nu rămân doar aici pe pământ, ci se continuă în veșnicie, se dobândește mântuirea sufletului și al copiilor, dar și al părinților. Sfântul Ioan Hrisostom spune aceasta nu de la sine, ci de la Sfântul Apostol Pavel, care,

adresându-se lui Timotei, îi scrie: „Se vor mântui prin nașterea de copii, dacă aceștia rămân în credință, în dragoste, în sfințenie și în înțelepciune” (I Tim. 2,15).

Concepția Sfântului Ioan Gură de Aur despre educația sufletului este comună orientărilor patristice. Prin ea sunt înlăturate din sufletul copiilor patimile, în locul cărora răsar virtuțile. Aceasta este „cea mai mare bogăție”, „bogăția cea nespusă”²⁸, care sporește bogăția lor. De aceea, sfătuiește părinții să-și învețe copiii să pună virtutea mai presus de orice. Virtutea înseamnă curăție trupească și sufletească, frumusețe spirituală, lipsa acestora fiind pricină a multor rele.

Adevărata moștenire pe care trebuie să o lase părinții copiilor lor nu este de natură materială, ci pur spirituală, și constă în bunătate, blândețe, milostenie, dragoste și curăție. Această moștenire este „o comoară care nu se poate cheltui, este o comoară ce nu poate fi împruțată nici de uneltirile oamenilor, nici de atacurile tâlharilor, nici de răutatea slugilor, nici de altceva de felul acesta. Comoara aceasta rămâne pururea, e o comoară duhovnicească nesupusă uneltirilor omenești. Dacă cei ce o primesc vor ști să fie cu mintea trează, comoara aceasta merge cu ei în viața viitoare și le pregătește mai dinainte corurile cele veșnice”²⁹.

²⁸ Pr. Asist. Ioan-Cristinel Teșu, art. cit., p. 58

²⁹ Ibidem, p. 58

Conflictul familial – consecințe asupra socializării tinerilor

Dacă în prima jumătate a secolului trecut, industrializarea a creat premisele evoluției relațiilor dintre sexe, deci a deschis drumul de la o familie tradițională spre una modernă, societatea actuală deține astăzi ambele forme de familie. Deși trăim în modernitate, aspecte clasice ale lumii tradiționale încă mai sunt prezente.

Toate aceste particularități sociale clasice scot în evidență pattern-uri tradiționale vechi, încă existente în societatea prezentă. Astfel, în anumite comunități socializate și supuse preceptelor canonice vechi, imperative tradiționale care ierarhizează raporturile dintre sexe în favoarea bărbatului, dublate

de problemele economice la nivel general, creează potențial cadrul rigid al unui nivel de toleranță a surselor de stres și, în consecință, a violenței. Ceea ce este esențial de studiat în acest cadru, element care se constituie, de altfel, ca obiectiv general al studiului este dacă există o subcultură a violenței în spațiul românesc.

Acest tip de solidaritate mecanică exprimat doar în mediile arhaice rigide definește mai mult individul tradițional care este absorbit de comunitate prin internalizarea normelor juridice, culturale și sociale ale spațiului din care face parte. Astfel, dacă societatea tradițională, prin sistemul său de

norme cu caracter imperativ, tinde să absoarbă individul, oferind mai mult o personalitate colectivă decât una individuală, abaterea de la normele ei atrage după sine, pe lângă consecințele juridice, și consecințele sociale ale unei comunități cu toleranță scăzută.

Privind situațiile la nivel general, de data aceasta din perspectiva lumii moderne, tranziția de la o formă de familie la alta, permanentele modificări funcționale, creșterea numărului familiilor monoparentale, creșterea vârstei la căsătorie și grija pentru procurarea resurselor necesare subzistenței au mutat accentul prioritar de pe educația famili-

ală pe funcția economică. Consecințele acestor situații sunt evidente: rapoartele Ministerului Educației arată o creștere a fenomenului de abandon școlar. Astfel, din anul 2000 și până în anul 2006, rata abandonului școlar, atât pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, cât și la nivelul fiecăruia dintre cele două cicluri, înregistrează un trend continuu ascendent. Ca urmare, în această perioadă, valoarea indicatorului a crescut de trei ori în clasele I-VIII (de la 0,6% în anul școlar 2000/2001 la 1,8% în 2005/2006), de două ori și jumătate în învățământul primar (de la 0,6% la 1,5%) și de 3,5 ori în învățământul gimnazial. La nivel liceal, rata abandonului școlar a început să crească din anul 2004, de la 2,3 % la 2,7% în timp ce în aceeași perioadă, la școlile de arte și meserii și în învățământul postliceal, rata abandonului școlar a urcat de la 5,5% la 6,6 % într-un singur an. (Sursa: Institutul de Științe ale Educației, „Starea învățământului din România”, 2007)

Socializarea defectuoasă din familiile cu probleme funcționale sau juridice, corelată și cu o colaborare slabă a părinților cu mediul școlar, au creat mediul favorabil unor subculturi delincvente care apar în consecință ca reacție a tinerilor față de normele și valorile generale ale societății.

Privind spre extremă, în țara noastră, rata de încarcerare a minorilor este de 2%, iar în țările nordice ale Uniunii Europene rata încarcerării delincvenților minori este de doar 0,5%. Din această cauză, recomandările UE cer reducerea

ratei de încarcerare din România. În consecință, autoritățile legislative au scos de sub incidența Codului Penal anumite infracțiuni și le-au inclus în zona de influență a dreptului civil, însă nu s-a realizat decât o transportare a faptelor din domeniul penal în domeniul civil și nicidecum o stopare a fenomenului violent. (Florentina Grecu, Sorin Rădulescu, 2003, p. 45) Statistica ne arată o creștere a delictelor civile, dar și o creștere ușoară a celor penale. Dacă în 2004 erau înregistrate 6341 de încarcerări de minori și alți 167 închiși în centrele de reeducare, în anul 2005 au fost încarcerați 6796 minori și alți 195 de copii sub 18 ani în centrele de reeducare. (Sursa: Institutul Național de Statistică)

Observăm, astfel, că politicile publice au o tendință de a acționa asupra efectelor cu o forță mai mare decât a interveni asupra cauzelor. Delincvența nu este identică devianței morale, dar devianța morală se poate constitui ca premisă pentru delincvență. Or, devianța morală și sursele ei cer un studiu aprofundat pe cele trei domenii: sociologic, psihologic și juridic. Eșecul unității familiale antrenează un eșec al educației morale deoarece, în familiile confruntate cu disfuncționalități și deficiențe, acesta se poate concretiza în conduite predelincente.

Permanentele adaptări la noi forme maritale, la noi structuri funcționale surprind familia într-un continuu proces de restructurare. Spațiul românesc cuprinde astăzi trei tipuri de manifestare maritală: tipul tra-

dițional, tipul modern și tipul postmodernității. Privite ca evoluție, grupul familial apare din ce în ce mai relaxat, cu o serie din ce în ce mai scăzută în ceea ce privește sistemul de obligații față de viața de familie. Dacă familia tradițională era supusă imperativelor juridice, celor tradiționale și celor religioase, familia modernă reduce imperativele doar la aspectele juridice. Această relaxare în ceea ce privește sursele imperative a făcut să se aprofundeze tot mai mult intimitatea. În aceste situații, numărul de copii este mai mic, tocmai pentru a menține confortul intim și pentru a nu distribui resursele materiale pe un număr mare de membri. În ultimă instanță, postmodernitatea schimbă accentul vieții de familie de la comunitar la individual. Relațiile dintre parteneri nu mai sunt valorificate pentru intimitatea și stabilitatea cuplului, ci ca beneficiu personal obținut prin căsătorie. Căsătoria își pierde astfel și mai mult din caracterul ei de instituție socială și religioasă deoarece familia ancorată în postmodernitate își centrează atenția spre beneficiul personal și nu spre cel al familiei ca sistem ori element de credință. Tensiunile familiale la nivelul cuplului derivă, de cele mai multe ori, tocmai din această inconsistență valorică ce suprapune, în același mediu, elemente din mai multe sisteme familiale. Într-o permanentă adaptare, familia nu mai constituie un reper fix, un model consacrat, autentic, precis pentru tinerele generații. Copiii nu mai au atât de bine definite re-

- continuare la pagina 108 -

Die jungen Menschen und die Sexualität in der postmodernistischen Kultur

Einleitung

Der Prozess der Globalisierung breitet sich nach und nach in der ganzen Welt aus, nicht nur gemessen am Wohlstand des Menschen, sondern auch als eine eigenartige Kultur. Ich beziehe mich damit auf eine postmodernistische Kultur, deren wichtigste Merkmale sind: Formalisierung, Informatisierung, Individualisierung, Emanzipation und Sexualisierung. In einer solchen Kultur entwickelt sich die hetero-homo-bisexuelle Beziehung und sie wird die säkularisierten Bedingungen fördern, deren Werte die traditionelle Familie benachteiligen. Die christliche Familie wird immer noch mit Wertlosigkeit, Anarchie, Amoralität, Gesetzlosigkeit, Unsicherheit, Drogen, Kriegsgefahr usw. konfrontiert, die die Auswirkungen der heutigen Kultur sind, und kämpft für die Durchsetzung einer christlichen Moral in allen Schichten der modernen Gesellschaft. Der Ruf nach Emanzipation, d.h. nach Auflösung traditioneller Herrschaftsverhältnisse durch Stärkung des Selbstbewusstseins, sowie durch vermehrte Selbst- und Mitbestimmung, prägt das neuzeitliche Denken, aber alle wissenschaftlichen Fortschritte und die Macht des Menschen über die Natur haben, wie nie zuvor, das Pandemonium (Die Hölle auf Erden) ausgelöst. Die Autono-

mie endet in Anomie (Anarchie). Demzufolge kann der Mensch nicht mehr den richtigen Weg zum Nomos (Ordnung) finden.

Die Liberalisierung der Sexualität

Eigentlich war der Zweck eines hetero-Sexualverhaltens nur eins: die Kinderzeugung. Gemäß einer Umfrage, die im Juli 2000 abgelaufen ist und von dem deutschen Institut EMNID durchgeführt wurde, hat die Mehrheit der deutschen Bevölkerung (84,1%) ihre Neigung zu Lust am Sex bestätigt, nur 41% von ihnen haben diese menschliche Funktion zur Kinderzeugung als den wichtigsten Zweck betrachtet. Demnach sucht der moderne junge Mensch immer mehr die Lust am Sex, ohne die religiösen Normen zu respektieren oder zu beachten. Er weiß, weil er so erzogen ist, dass er sein Sexualverhalten nicht auf Zeugung reduzieren muss. Die Lust am Sex zu suchen heißt „Sex ohne Liebe“ und ist durchaus von jüngeren Menschen (16-17 Jahre alt) als Abenteuer erwünscht. „Allgemein ist heute zu sagen, dass sich in einem großen Teil der deutschen Bevölkerung, die früher weitgehend eine negative und daher ablehnende Einstellung zur Autoerotik hatte, erkennbar gewandelt hat. Diese positive Einschätzung hängt gewiss

auch mit der oben bereits beschriebenen Erkenntnis zusammen, dass viele Menschen mittlerweile einen umfassenden Sexualitätsbegriff vertreten, bei dem mehrere sexuelle Verhaltensweisen als gleichberechtigt anerkannt werden“, so die Autoren Norbert Kluge und Marion Sonenmoser.

Bis zum Ende des 18. Jahrhunderts wurden Männer und Frauen gemäß ihrem sozialen Status eingeschätzt. Die Frau wurde nur als Hausfrau und Mutter betrachtet. Der wissenschaftliche Fortschritt hat das Leben der Frau geändert. Infolgedessen hat sie auch das Recht gewonnen, einen Beruf auszuüben und Lohn zu bekommen, d.h. die Zeit der Emanzipierung der Frau ist da. Ebenso ist das Privatleben der Frau von der Liberalisierung und der Sexualrevolution betroffen. Der Wunsch der Frau Karriere zu machen ist nicht ohne Folgen geblieben: die späteren Eheschließungen, die Entstehung der Partnerschaft, die Familienplanung, usw. Die Zahl der Kinder pro Familie wird niedriger. Verschiedene Verhütungsmittel werden von Frauen benutzt, um die Zeugung von Kindern zu verhindern oder zu vermeiden. Die Bedeutung der Sexualität ist verändert. Die Menschen sollen Sex machen, denn nur so kann man die gegenseitige Liebe kommunizieren und die Macht der Befreiung von auto-

Tinerii și sexualitatea în cultura postmodernă

Introducere

Procesul civilizației se extinde treptat în toată lumea și, pentru că e vorba de un proces al globalizării, acesta se deschide lumii nu doar prin bunăstarea materială atinsă, ci și prin cultura propriu-zisă. E vorba despre o cultură postmodernă caracterizată de: formalizare, informatizare, individualizare, emancipare, sexualizare. Într-un asemenea context cultural se construiesc astăzi relațiile erotice (hetero-homo-bisexuale) și sunt prelucrate condițiile seculare în care familia creștină și iubirea creștină trebuie să-și afirme valoarea și calitatea, confruntându-se din ce în ce mai des cu anarhia, anomia, nonvaloarea, dezagregarea, nesiguranța, singurătatea, străinătatea, imoralitatea. Înfiorătoarea viteză a progresului științific, acumularea de descoperiri și invenții, oferta crescândă a consumului, dispariția sensului vieții și pierderea modelelor umane, foamca, metropola, drogurile, pericolul armelor atomice, bacteriologice sau chimice, sunt doar câteva dintre realitățile cu care se confruntă societatea umană de azi și care ridică, de altfel, un semn mare de întrebare în ceea ce privește fericirea și siguranța omului pe pământ.

Într-o lume cu o educație morală relativă, totul este relativ. Pe de o parte, autonomia secularismului modern a adus cu ea o absolută încredere în sine

și a arătat puterea rațiunii de a stăpâni forțele naturii, însă, pe de altă parte, a ajuns, cum niciodată mai înainte în istorie, la un „Pandemoniu” (iad pe pământ). Așa se face că Autonomia a sfârșit în Anomie și nu mai poate găsi drumul înapoi către Nomos. Rezultatul este dramatic: omul e depășit de propriile lui cucuriri și devine fără nici o putere, tragedia vieții lui intime fiind marcată de alterarea iubirii.

A) Liberalizarea sexuală

Cel mai adesea, scopul relației sexuale dintre două persoane de sex diferit a fost promovată ca fiind unul singur: procreția. În urma unui sondaj realizat în iulie 2000, sub conducerea Institutului German EMNID marea majoritate a populației Germaniei (84,1%) practicau sexul având în vedere plăcerea sexuală resimțită, abia o minoritate (4,8%) susținând procreția ca scop principal al acuplării lor sexuale. Așa că azi, tânărul om modern este educat, și consimte fără vreo urmă de remușcare, să așeze pe cel mai înalt pedestal al dorințelor sale plăcerea sexuală. El știe și simte că raportul sexual nu este dependent de procreție, acesta exprimând în principal „incontestabila” dorință epidermică și iubirea erotică ca cel mai înalt sentiment omenesc. Căutarea plăcerii sexuale pentru ea însăși a creat ceea ce astăzi poate fi numit fenomenul „Sex ohne Liebe” (sex fără iubire). Foarte important de precizat este faptul

că numai 10% dintre tineri (în vârstă de 17 ani) practică sexul din iubire pentru persoana opusă, cauzele ce-i determină fiind altele: curiozitatea, alcoolul, satisfacerea instinctului sexual, petrecerile ocazionale, etc. Una dintre concluziile cărții autorilor Norbert Kluge și Marion Sonenmoser este: „Allgemein ist heute zu sagen, daß sich in einem großen Teil der deutschen Bevölkerung die früher weitgehend negative und daher ablehnende Einstellung zur Autoerotik erkennbar gewandelt hat. Diese positive Einschätzung hängt gewiss auch mit oben bereits beschriebenen Erkenntnis, dass viele Menschen mittlerweile einen umfassenden Sexualitätsbegriff vertreten, bei dem mehrere sexuelle Verhaltensweisen als gleichberechtigt anerkannt werden“.

Până la sfârșitul sec. XVIII, bărbații și femeile erau apreciați după statutul lor social. Idealul burghez pentru femeia sec. XIX-lea o arată ca fiind îngrădită în spațiul interior al familiei și căminului, fără posibilitatea realizării sale personale. Însă, odată cu dezvoltarea tehnico-științifică a societății, rolul femeii s-a schimbat, mai cu seamă în domeniul sexualității și meseriei. Câștigul prin muncă al femeii, nevoia de pregătire și formare-perfecționare au dus la căsătorii întârziate, la planificarea nașterilor copiilor, la concubinaj. Preocuparea pentru planificarea (limitarea) nașterilor s-a dezvoltat

ritären Institutionen beweisen. Die Frau weiß jetzt, dass nur ihr selbst die Entscheidung zusteht, ob sie ein Kind bekommen will oder nicht (wir kennen diesen Spruch: „Der Bauch gehört mir“). Die Angst vor Schwangerschaft ist nun mit Hilfe der Pillen überwunden. So entsteht ein neues Konzept: „die Frau als Sexbombe“.

Die Freiheit stellt die Autonomie des sittlichen Subjekts ins Zentrum. Selbstbewußsein und Autonomie sind die Werte des heutigen Menschen, aber diese Werte führen den säkularisierten Mensch in die Knechtschaft. Die Vernunft und der Körper des Menschen werden in ein Mittel zur Unzucht verwandelt. Der Mensch ist der Sklave seines Ideals und Wissens geworden. Alles wird in seinem Leben auf Konsum (Genuss ohne Reue) reduziert. Aber, gemäß der christlichen Lehre, soll die Lust am Sex nicht ausschließlich der Selbstbefriedigung dienen, sondern zur Zeugung der Kinder. Wie die schon erwähnte Umfrage beweist, benutzen 49,3% der deutschen Bevölkerung Verhütungspillen, und ein Anteil von 22,2% Kondome. Die Kirchen sollen jene, die Verhütungsmittel benutzen, zum Nachdenken bringen und zum Kampf gegen Unzucht auffordern. Diese Realität ist auch für die christlichen Kirchen eine Herausforderung.

Die heutige Moralkrise der modernen Gesellschaft hat die Liebe der Menschen negativ beeinflusst. Die Liebe ist jetzt mehr eine Sexualeistung als ein Gefühl. Was sonst zeigen

uns alle TV- oder Kinoprogramme, als gerade diese unmoralische Liebe oder ihre Degradierung? AIDS und andere Krankheiten, Pornografie, Abtreibung und Ehebruch, alles das sind die prinzipiellen Auswirkungen der sexuellen Revolution. Demzufolge kann man von einem Kosmopolitismus sprechen, der eine gegensätzliche Tendenz im Bereich religiöser Normen fördert, zum Beispiel:

a) Privatisierung des sexuellen Aktes, d.h. jeder Mensch darf seine Sexualorientierung willkürlich ausüben,

b) das Sexualverhalten ist für gleichgeschlechtliche Menschen erlaubt,

c) die Verhütungsmethoden bieten den Menschen die Möglichkeit, Lust am Sex zu praktizieren, ohne Verantwortung für eine mögliche Schwangerschaft,

d) die Vermeidung der Wörter „unnatürlich“, „widernatürlich“, „amoralisch“, „pervers“.

Diese Transformierung des christlichen Ethos wird sehr viel von einer kosmopolitischen Welt geprägt. Man bekennt mit Stolz, homosexuell zu sein oder es wird mit Freude von Unzucht erzählt. In den 70er Jahren des letzten Jahrhunderts hat sich in den USA eine sexuell-liberalisierte Gesellschaft gebildet. Diese Tatsache hat folgende Wirkungen: a) die Frauen werden am Arbeitsplatz besser behandelt, die Vergewaltigung der Frauen wird den Behörden angezeigt. Die Männer und Frauen sind nicht mehr gezwungen, eine nicht funktionierende Ehe fortzuführen; b) die Macht der Se-

xualität ist erfassbar und sie wird wie ein Marktprodukt verkauft; alles was lange Zeit vorher als unmoralisch galt, gilt heute als normal; c) man bemerkt die doppelte Moral des Menschen, der einerseits den Missbrauch und die Vergewaltigung der Frauen verurteilt, andererseits die Unzucht durch ihre Amoralität unterstützt; d) die Zahl der Abtreibungen und der Geschiedenen ist gesunken; e) die Jugend fühlt sich von der christlichen Moral und der Kirche gefesselt. Sie kämpft deswegen für die Befreiung, damit sie einen modernen Stil im Leben und die Befriedigung aller Privatwünsche durchsetzen kann; f) die Entstehung einer selbstbefriedigenden Ethik, die als Alternative zur orthodoxen und katholischen christlichen Moral betrachtet wird, deren Ansicht über Sexualität sich grundsätzlich geändert hat. Folglich wird die Liebe nur als ein natürlicher Trieb des Menschen gespürt und erlebt (Mitleid, Zärtlichkeit, usw.), die Verbindung mit der Liebe Gottes ist gelöscht.

Vergötzung des Körpers und Globalisierung des erotischen Geschmacks

Gleichzeitig mit der Industrialisierung und Technologisierung der Gesellschaft haben sich auch die Massenmedien entfaltet. „Miss“-Wahlen und Untersuchungen über Sexualität und sexuelles Verhalten werden immer mehr öffentlich zur Schau gestellt. Sind die Männer und Frauen des 18. Jahrhunderts gleich eingeschätzt und eingestellt, bringt

in mod accentuat ca urmare a industrializării. La început, aceasta era realizată prin limitarea numărului de căsătorii. Până în sec. al XIX-lea nu au existat în interiorul familiei reguli de reglementare a nașterilor, ca urmare, se nășteau mulți copii dintre care mulți mureau. Odată cu dezvoltarea și utilizarea metodelor contraceptive, semnificația actului sexual și rolul sexualității capătă noi înțelesuri. În primul rând, sexualitatea omului va intra în sfera domeniului educației. Omul trebuie să învețe de ce face sex și care este scopul activității lui sexuale. Apoi, sexualității omenești i se accentuează tot mai mult capacitatea dăruirii reciproce, împlinirii comuniunii dintre bărbat și femeie (chiar folosind pilula contraceptivă). Bineînțeles că puterea omului de a hotărî în mod liber și independent când și dacă să procreeze aduce cu sine eliberarea femeii de frica de a rămâne însărcinată, permițându-i să se miște liberă precum un bărbat, dezvoltându-se astfel conceptul de „femeie Sexbomba”. Pe acest fundal al eliberării omului din prinsoarea tradiționalistă anterioară, apare în viața lui o formă nouă de sclavie a corpului și a minții. Atât mintea cât și trupul devin mijloace de satisfacere a plăcerilor sexuale, omul însuși se transformă din stăpân în rob. Este rob de propriile invenții și subjugat idealurilor ce pot fi realizate cu ajutorul lor. În plan sentimental, utilizarea pilulei a scăzut dorința după celălalt în sens romantic, totul fiind redus la o lume care face sex fără iubire, o lume a consumului fără remuşcare și căință (Genus ohne

Reue). Astfel, teoria conform căreia plăcerea sexuală trebuie satisfăcută, de vreme ce a fost creată de Dumnezeu, găsește tot mai mulți adepti. Ceea ce se confundă însă, e faptul ca această plăcere sexuală își are finalitatea în procreație și nu în desfrânare.

Însă, conform sondajului amintit, aproape jumătate (49,3%) din populația Germaniei activă sexual utilizează pilula contraceptivă, în timp ce un procent de 22,2% folosesc prezervativul pentru a preîntâmpina o sarcină nedorită sau vreo boală cu transmitere sexuală. Numărul variază de metode contraceptive utilizat în prezent și procentul mare al celor ce utilizează aceste metode (86,4%) constituie o dovadă clară a opțiunii morale a creștinilor mileniului trei, care ar trebui să pună serios pe gânduri Bisericele și autoritățile creștine în ceea ce privește eficacitatea luptei lor împotriva laxismului moral contemporan.

Decăderea morală a societății moderne a transformat iubirea, ca sentiment intim profund, într-o căutare continuă a performanței sexuale. Ce altceva ne prezintă aproape toate filmele vizionate pe micul sau marele ecran dacă nu tocmai această degradare a iubirii? Durata cât mai scurtă a unei legături amoroase, în care partenerii urmăresc doar satisfacerea instinctelor sexuale până la epuizare, avorturile, bolile sexuale, al căror număr crește enorm, abuzurile sexuale, pornografia, care invadează prin toate mijloacele viața noastră, lipsa unor măsuri ferme de combatere a imoralității, sunt doar câteva dintre efectele revoluției sexuale și caracteristicile so-

cietății noastre. În aceste condiții se poate vorbi despre un consens moral secularist cosmopolit care prevede: a) caracterul privat al actelor sexuale - ceea ce presupune dreptul de a-ți alege partenerul sexual după bunul plac, dar și eliberarea de constrângerea unei judecăți morale venite din partea celor din jur, b) permisibilitatea morală a actelor sexuale indiferent de genul celor implicați, c) contracepția - mijloc de eliberare din constrângerile naturii, ceea ce oferă oamenilor satisfacția de a se bucura de sex fără consecințe și prilejul de a atinge niveluri înalte de bunăstare fără ca o sarcină nedorită să frâneze acest avânt, d) evitarea și până la urmă renunțarea la expresii de tipul „nenatural”, „pervers”, „deviant” sau „imoral”, e) planningul familial ca autorealizare individuală reciproc afirmată.

Această transformare a ethosului creștin este mult apreciată într-o lume cosmopolită liberală, în care se vorbește despre „mândria” de a fi homosexual sau despre numărul variat al escapadelor erotice. În anii '70, Statele Unite s-au proclamat o societate „eliberată sexual”, acest lucru aducând cu sine o serie de urmări: a) femeile beneficiază de un tratament mai bun la lucru, abuzurile sexuale fiind condamnate, în timp ce bărbații nu mai sunt obligați să rămână în cadrul unei căsătorii compromise; b) sesizând puterea sexualității în vânzarea produselor, valoarea autentică a sexualității s-a alterat prin pornografie și promovarea desfrâului la scenă deschisă, iar ceea ce generațiile anterioare socoteau a fi imoral, azi e tolerat și asimilat;

der Anfang des 19. Jahrhunderts eine Veränderung des äußeren Bildes von Mann und Frau. Langsam und sicher entsteht ein sexueller Markt, auf dessen Bühne die körperliche Schönheit des Menschen präsentiert und verehrt wird. Im Hintergrund dieses Phänomens stehen die Frauenbewegungen und der Kampf der Homosexuellen für das ‚Outen‘ ihres Intimlebens. Damit bekommt der Begriff „Schönheit“, genauer gesagt die körperliche Schönheit, eine neue ästhetische Bedeutung. Die Tattoos, der Kult des Muskels, die Vergrößerung der Frauenbrüste, die kosmetische Industrie, verleihen dem Menschen viel Selbstbewusstsein. So wird eine neue Art von Schönheit gefördert und unterstützt, die wenig mit traditioneller Ästhetik gemeinsam hat, sondern es entsteht klar eine Spaltung zwischen der Bedeutung wahrer Ästhetik und Erotik.

Solange die Erotik des Körpers den Status des jungen Menschen und die moderne Mode bestimmt, werden diese sich bemühen, eine perfekte Gestalt des Körpers mit Hilfe der verschiedenen Accessoires aufzubauen. Ein dicker Mensch soll unbedingt einen Fitness Klub besuchen.

Der erotische Geschmack ist in den letzten Jahren sowohl für Männer als auch für Frauen wichtiger geworden. Beim Bild des Menschen wird vor allem die äußere Schönheit betont. Die wahre Funktion der Sexualität der Frau, die Zeugung und die Ernährung des Kindes mit Muttermilch, werden in den Hintergrund des Lebens ge-

stellt. Wichtiger ist für den heutigen Menschen die Architektur des Körpers geworden. Er wird lang und streng analysiert: die Maße, die Größe, die Brust, die Merkmale des Gesichts, usw. Der menschliche Körper dient als Produkt für Werbung. So wird der menschliche Körper idolisiert. Die pornografische Industrie unterstützt dieses Idol. Die Erziehung der Menschen wird erotisiert und weltweit verbreitet. Es geht um eine Körperkone, die junge Menschen veranlasst, viel Geld auszugeben und viel Zeit zu verschwenden. Die Jugend kämpft für ihre Freiheit, Selbstbestimmung, Privatsphäre und Intimität, und will unter allen Bedingungen ihre Körper trainieren und verschönern. Es handelt sich um eine künstliche Schönheit.

Die zunehmende Erotisierung geht auf andere Kulturen über. „Manchmal merkt man die Neugier und das Interesse für fremde Körper und deren Merkmale, ohne irgend eine bestimmte intime Beziehung zu ihnen zu haben“. Infolgedessen entsteht eine sog. „Ethno-Erotik“. Damit wird eine andere Dimension des erotischen Geschmacks dargestellt. Diese schließt, dank der größeren Zahl an Emigranten und Emigrantinnen in den reichen Ländern, andere Hautfarbe ein. Dunkle Schönheiten gelten als besonders erotisch und exotisch. Einige Wissenschaftler sprechen von Entstehung der rassistischen Sexualität: „eine rassistische Pornografie stellt immer unzuchtige schwarze Frauen und

Männer dar. Der Täter erlebt die Freude einer Vergewaltigung und den Reiz der erotisch-rassistischen Macht“, so Cathrine A. MacKinnon, während der weiße Mann als Retter seiner Rasse vorgestellt wird. Die Globalisierung der Erotik hat sich auch im Sextourismus etabliert.

Man sucht das weltliche Glück, aber die Jugend findet ein falsches Glück. Was kann uns diese moderne Sinnlichkeit anderes als Müdigkeit, Langeweile, Wertlosigkeit, Schamlosigkeit, Wollust, Zwangsvorstellungen, Verdummung und Anormalität anbieten? Kurz gesagt: Dekadenz.

Abschluss

Die Existenz einer unchristlichen Moral ist eindeutig und sie unterstützt eine säkularisierte Moral:

a) Die Trennung von Sexualität und Zeugung. Die gesamte protestantische Morallehre, so Siegfried Keil, betont das weltliche Verständnis von Sexualität und bejaht sog. Sozio-Sexualität, ein neues Modell, das Zeugung von Lust am Sex trennt. Diese Tatsache setzt selbstverständlich die Verhütung voraus. Die Sexualität wird mehr als eine Art Energieentspannung betrachtet und als Äußerung menschlicher Liebe vermittelt.

b) Der Sieg der Sexualität über die christliche Familie. Die Liberalisierung der intimen Beziehungen entzieht ich dem Einfluss der Kirche und des Staates. Niemand denkt mehr an die kirchliche Trauung oder an deren Bedeutung. Die

c) se poate constata comportamentul duplicitar al omului modern, care condamnă pe de o parte violul, hărțuirea sexuală la locul de muncă, pedofilia și alte manifestări ce încalcă drepturile omului, dar pe de altă parte încurajează saturarea sexuală prin mass-media, participând activ sau pasiv la dezvoltarea imoralității; d) creșterea numărului de avorturi și divorțuri; e) tinerii se simt încetușăți de morala creștină, fiind educați în acest spirit lasciv modern și confuz, care le cere să fie la modă cu stilul nou de viață ce urmărește autosatisfacerea personală, autorealizarea și împlinirea tuturor dorințelor; f) etica satisfacției personale, ca alternativă la morala creștin ortodoxă, în viziunea căreia sexualitatea capătă sens, fiind prezentată ca un instinct fundamental hrănit de nevoia de afecțiune, înțelegere, compasiune, tandrețe și dragoste, și nu o sexualitate ieftină și denaturată.

B) Idolatria trupului și globalizarea gustului erotic

Odată cu dezvoltarea și industrializarea societății, mai cu seamă dezvoltarea instituțiilor mediatice, corpul uman, sau mai precis dinamica corpului uman, e supusă cercetării și exploatarei și din punct de vedere sexual. Dacă până în secolul XVIII, bărbatul și femeia erau „cântăriți” oarecum proporțional din acest punct de vedere, iată că începutul sec. al XIX-lea aduce cu sine unele schimbări radicale în ceea ce privește imaginea exterioară a sexelor. Proces lent, dar consecvent, această atenție corporală se dezlănțuie începând din anii '60 ai secolu-

lui trecut, când ia naștere un fel de „piață a întâlnirilor sexuale” unde se expun și valorifică însușirile corporale exterioare ale ambelor sexe. În spatele acestui nou trend al frumuseții corporale stau mișcările emancipationiste feminine și revendicările publice ale drepturilor homosexualilor. Cu această ocazie, conceptul de „frumusețe”, în special frumusețea trupului, primește o nouă valoare și importanță estetică. Trupul uman devine excentric. Tatuajele, cultul musculaturii, operațiile de modificare a sânilor, îmbrăcămintea „simplă” a femeii, industria cosmetică cu toate arsenalele ei, decorează corpul uman conferindu-i o stabilă siguranță de sine atunci când este expus privirii, adulării. În acest fel se promovează un nou tip de frumusețe, care nu mai are nimic în comun cu ceea ce înseamnă esteticul tradițional, ci se naște astfel o separare între acesta și valorile erotice trupesti. Diferența dintre noțiunea de estetic și cea de erotic se accentuează acum foarte clar.

Odată promovate, calitățile erotice corporale vor influența mult mai intensiv statutul social al individului. Tinerii își vor modela trupul conform trendului (modei) impus de piața erotică, apelând la toate accesoriile avute la dispoziție, așa încât prin toate aceste metode se urmărește înfrumusețarea trupului care, dacă e prea deformat, trebuie supus unui proces, adeseori nu tocmai plăcut, de readucere la standardele propuse. Porționarea atentă a caloriilor hranei zilnice, lupta stresantă cu kilogramele în plus (bodybil-

ding-ul), instituțiile terapeutice specializate în sensul acesta, dau mărturie despre acest fenomen.

Gustul erotic pentru o persoană al cărei corp arată foarte frumos s-a accentuat în ultimii zece de ani la ambele sexe. Există o măsură a frumuseții pentru femeie și una pentru bărbat. Punându-se accentul pe frumusețea exterioară a omului, imaginea devine una biologizată. Aceasta înseamnă că importanța și semnificația trupului uman și a genului său se reduce la diferența lui sexual-biologică. Chiar și calitățile erotice sunt acum prizonierele acestei imagini biologizate. Tot ceea ce are legătură cu sarcina femeii, nașterea, alăptarea copilului, funcția reproductivă a femeii și activitatea ei sexuală este așezat în panul secund. În schimb, arhitectura corpului ocupă primul planul atenției privitorului. Ea este analizată din toate unghiurile: greutatea și înălțimea corpului, mărimea sânilor, a taliei, trăsăturile feței, etc. Corpul uman este îmbrăcat și dezbrăcat, după preferințe, pentru a face reclamă produselor expuse spre vânzare pe piața de consum. Corpul bărbatului trebuie să fie athletic, muscular, perfect, pentru că așa cere piața de modeling. Apare pe scena vieții, tot mai pregnant un fel de idolatrie a trupului, susținută continuu de industria publicitară. Industria pornografică promovează și ea același idol, trupul, și mai cu seamă anumite părți ale acestuia. Ce se urmărește în fapt este tocmai această erotizare a vieții noastre pornind de la idolatrierea frumuseții biologice a corpului uman, încercând a se oferi pieței de consum un crite-

christlich-traditionelle Familie wird von/in einer säkularisierten Gesellschaft durch die moderne Partnerschaft ersetzt. Viele junge Paare drücken sich vor der Verantwortung einer Ehe. Jeder denkt nur an sich selbst und an egoistische Befriedigung und Zufriedenheit. Es handelt sich um eine neue Entwicklung des Bewusstseins des heutigen Menschen. Diese Partnerschaft ist die neue Form der modernen Familie geworden.

c) Die Pluralisierung des Lebens. Das Wichtigste in einer postmodernen Kultur ist nicht die Legalisierung dieser Partnerschaften, sondern die Frage, ob eine richtige Harmonie zwischen Paaren herrscht

- continuare din pagina 101 -

perele culturale – tipar, care să-i educe într-un anumit spirit, cu o anumită morală socială și religioasă, una care să fie expresia binelui social. Ancorați în activități economice, cu un program de lucru prelungit, cu griji și surse de stres profesional, părinții ajung să își neglijeze funcția educativă. Tendința de a se realiza profesional, de a avansa pe poziții noi, superioare, creșterea vârstei de școlarizare, tot în scopul unei bune poziții profesionale, cu un salariu care să asigure confortul financiar, au făcut să lase într-un plan secund datoria educației tinerilor. Spiritul competitiv dintre soți în ceea ce privesc resursele obținute de la locurile de muncă, poziția ocupată în sfera muncii publice, s-au constituit ca surse importante de tensiune. Toleranța la violență, în mod deosebit a partenerului/parteneriei care depinde de

oder gefunden ist. Die Probeehe hat keineswegs die Absicht Kinder zu zeugen, und gerade deswegen gilt sie auch als ein geeignetes modernes Modell für Homopaare verstanden, weil, betonen deren Vertreter, auch die gleichgeschlechtlichen Paare die Liebe, Zärtlichkeit und den Segen Gottes brauchen.

In einer säkularisierten Welt, in der die Menschen ohne Gott leben, braucht man unbedingt eine überzeugende Verkündigung des Evangeliums. Unsere Seele soll wieder von christlichen Werten geprägt werden, damit diese die ganze moderne Kultur beeinflussen können. Die christliche Moral offenbart dem Menschen so-

venirurile celuilalt soț, care depinde de spațiul conjugal, s-au constituit ca medii de predelinvență pentru tineri. Pasarea responsabilităților educative către zona instituțională a fost o altă premisă a socializării defectuoase a tinerilor. Starea analfabetismului actual în România arată o rată de 2.67 %. Privită pe medii, în spațiu rural rata analfabetismului este de 4.53 % și, în mediul urban, de 1.19 % (SURSA: Institutul de Științe ale Educației). Observăm că socializarea tipică tradiționalului merge pe ideea integrării în muncă (o școală a muncii, așa cum o numea Simion Mehedinți) și mai puțin pe creșterea gradului de instrucție. Or, premisele performanțelor educative pornesc de la interesul familiei pentru educația tinerilor. Colaborarea strânsă dintre familie și mediul instituțional este esențială în procesul educației. Familia poate

wohl die menschliche als auch die übernatürliche und ewige Dimension des Lebens. Der Mensch ist für die Ewigkeit erschaffen und, damit er sie erreichen kann, braucht er die Botschaft Jesu. Die menschliche Sexualität soll aus eschatologischer Sicht betrachtet und definiert werden. Sie ist eine Gabe Gottes und wir sollen sie respektieren und nicht degradieren. Die Promiskuität entstellt den eigentlichen Zweck der Sexualität und degradiert die menschliche Person. Der moderne Mensch soll Gott und seine Werke kennen lernen, da er sonst weiter wie ein Knecht eines unchristlichen und unmoralischen Wertsystems unterdrückt lebt.

răspunde la nevoile emoționale, la necesitatea protecției, la asigurarea resurselor unei bune creșteri, la integrarea socială, dar are nevoie de școală pentru a continua această acțiune educativă într-un spațiu specializat. Aflat în plin proces de creștere biologică și psihologică și socială, copilul necesită atenția prioritară pentru educație din partea familiei. Cu toate acestea, spiritul consumist, accentul atât de puternic pe aspectele materiale imediate, tinde să inverseze valorile, schimbând accentul de pe elementele care asigură succes, evoluție, performanță pe termen lung – educație, pe elemente cu efecte imediate, limitate – garantarea resurselor. Or, în condițiile în care familiile își asigură doar necesarul pentru subzistență, probabilitatea performanțelor educative ale tinerii generații este redusă.

Asist. Univ. Drd. Iulian Apostu
Universitatea din București

riu de formare și educare a gustului erotic, căci „puterea și dominarea constituie împreună o autentică reclamă a virilității”.

Un fenomen de masă ia amploare și acestuia i se subordonează conștiințele și voințele tânărului modern. Este vorba despre formarea unei imagini perfecte a trupului omenesc, despre o iconă-trup, la care se închină fără șovăire și aproape mecanic adulatorii frumuseții erotice trupești, chiar dacă nu toți se pot ridica la nivelul acesta de frumusețe corporală ideală, narcisistă chiar, pentru realizarea căreia se cheltuiește mult timp, mulți bani și multă ostenală. Argumente de tipul „stil de viață individual”, „afirmarea unei identități proprii”, „sfera privată a persoanei”, certifică nemulțumirea omului față de propriul său trup, ca un dat natural, precum și dorința lui de a-l reforma, remodela și reafirma într-o lumină nouă, chiar dacă artificială.

Afirmarea și promovarea eroticului se limitează, până în secolul XX, la cultura și etnia corespunzătoare națiunii respective, doar sporadic și dezinteresat acesta depășește granițele culturii proprii pentru a se adresa altor culturi și etnii de dinafară. „Din când în când se vedește un interes, mai mult din dorința de amuzament și curiozitate, îndreptat către frumuseți și caractere omenești străine, fără să se caute o interacțiune intimă și nemijlocită cu acestea”. Unul dintre efectele pluralizării economice la nivel mondial poate fi identificat sub numele de etno-erotism. Acest „Etno-Erotik” exotic în felul lui presupune diferențierea reperto-

riului obiectelor erotice propuse spre valorizare și afirmare. Se propune o altă dimensiune a gustului erotic, neomogen de această dată, înzestrat cu o variată prezență etnică, favorizată de emigrația crescândă a cetățenilor statelor sărace în țările puternic dezvoltate economic. Exotismul și erotismul se reflectă pe scena pieței sexuale într-o altă lumină, lumina cafe-nie a pielii umane, și reflectă o altă frumusețe, frumusețea neagră. Unii autori vorbesc despre un soi de sexualitate rasială, sau mai precis despre rasializarea sexualității (Rassisierung der Sexualität), după cum afirmă feminista americană Judith Butler. Pornografia vizuală este un exemplu în care apare rasismul sexualizat: „O pornografie rasistă prezintă regulat femeii și bărbați de culoare desfrânați. Făptașul trăiește plăcerea unui viol rasist, care exprimă în fapt farmecul dominării sexuale”, afirmă Cathrine A. MacKinnon. Pe de altă parte, există încă discursuri care prezintă omul de culoare albă drept apărătorul și salvatorul rasei sale. Drept urmare, erotizarea globalizată sau globalizarea eroticului nu aduce cu sine doar posibilitatea variată și imensă a alegerii frumuseții erotice, ci și părțile ei negative. E de la sine înțeles că, și în acest domeniu, se construiește o ierarhie a valorii, mai mult sau mai puțin discriminatorie, iar ca rezultat al acestei globalizări e suficient să amintim aici și numai sex-turismul, dezvoltat alarmant de mult în țările africane.

Se caută cu ardoare fericirea, însă ceea ce tinerii găsesc e o pseudo-fericire. Căci ce altceva poate oferi atât de mult căutata

și adulata modă a senzualității decât puținătate, plictis, oboseală, fantasmagorii, dedublarea personalității, voluptate, nerușinare, obsesie, nebulie, anormalitate. Într-un cuvânt: decadență.

Concluzie

Din cele prezentate mai sus se observă existența și promovarea unor valori morale noi, necreștine, care susțin:

a) *Despărțirea sexualității de procreație*

Întreaga învățătură protestantă, afirmă Siegfried Keil, consideră sexualitatea o energie de viață și îi înțelege năzuințele spre realizarea unei cât mai strânse legături între parteneri prin tandrețe, iubire și plăcere trupească. Sexualitatea devine un produs social, se cultivă și întreține de societate (Sozio-Sexualität). Acestui model nou de sexualitate îi aparține nu numai reproducerea, ci și o funcție de natură socială – prin care se construiesc și întrețin legăturile strânse dintre oameni, dar și funcția ei de a produce plăcere și descărcare plăcută a energiei sexuale acumulate. Acesta presupune acceptarea metodelor contraceptive ca mijloc de exprimare a personalității și de armonizare a vieții unuia cu celălalt, conform enunțului formulat de cancelaria EKD-ului. Ca atare, se afirmă valoarea sexualității independent de procreație precum și varietatea formelor de trai în comun, cu sau fără copii.

b) *Victoria sexualității asupra monopolului deținut de familia tradițională*

- continuare în pagina 113 -

Junge rumänisch-orthodoxe Erwachsene in Wien

Mag. phil. Irina N. DURA-NIȚU*

Wenn du die Begriffe jung oder Jugend hörst, denkst du unumgänglich an Elan, Kraft, Selbstbewusstsein, aber gleichzeitig auch an Unsicherheit und Orientierungslosigkeit hinsichtlich der Gegenwart oder der Zukunft.

Der junge Erwachsene befindet sich in einem Stadium der Suche und der Versuche, sich zu behaupten. Jugend wird als eine Übergangsphase von der Kindheit in das Erwachsensein gesehen. Für einige Menschen dauert diese Ent-

wicklung mit jenem des Erwachsenseins verbindet. Ebenso wie das Gelände für die Sicherheit derjenigen die eine Brücke überqueren, angebracht wird, so bedarf auch der junge Erwachsene einer moralischen Stütze und einer spirituellen Führung.

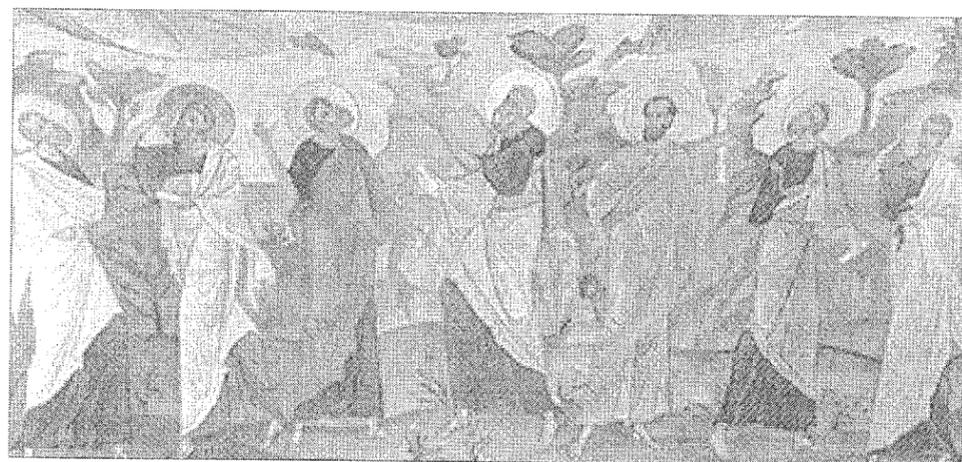
Dem alttestamentlichen Weisen Solomon folgend soll die Zeit der Jugend jedenfalls durch Freude, aber auch durch Verantwortung gekennzeichnet sein. „Freu dich, junger Mann, in deiner Jugend, sei heiteren

Die Jugend wurde auch mit einem Bergbach verglichen, der sich von der sanften und ruhigen Quelle löst, um dann stürmisch oft auf den umgeleiteten Wegen zu laufen. (Bischof Dr. Vasile Coman). Wie wichtig und gut erscheint es, wenn die Kapazität und Energie des jungen Erwachsenen auf ein nobles Ziel gerichtet wird. Beispielsweise die solide Vorbereitung für den weiteren Lebensweg. Der schnelle Bergbach bedarf der Ufer, um sich nicht sinnlos zu verschwenden.

Der junge Erwachsene bedarf in gleicher Weise guter Ratschläge und Stützen. Er befolgt dann den sichersten und kürzesten Weg, wenn er die göttlichen Gebote einhält und erfüllt. Diese Wahrheit wurde dem Psalmisten

David offenbart: „Wie geht ein junger Mann seinen Pfad ohne Tadel? Wenn er sich hält an deinem Wort“ (Psalmul 118/119, 9).

Die heutige Jugend beschwert sich manchmal über Widersprüche zwischen der Theorie und der Praxis. Diese Menschenkinder haben jedoch keine Teilhabe an einer weisen Führung und Leitung, wie die-

wicklungsphase der Persönlichkeit und des Charakters länger, für andere bedeutet sie ein Übergang welcher weder von Konflikten noch von seelischen Ungleichgewichten gekennzeichnet ist.

Ich erinnere mich, wie einer meiner Universitätsprofessoren die Brücke als Symbol für die Jugend verwendete. Die Brücke, die das Ufer der Kind-

Herzens in deinen frühen Jahren! Geh auf den Wegen, die dein Herz dir sagt, zu dem, was deine Augen vor sich sehen. Aber sei dir bewusst, dass Gott dich für all das vor Gericht ziehen wird. Halte deinen Sinn von Ärger frei, und schütze Leib vor Krankheit; denn die Jugend und das dunkle Haar sind Windhauch“ (Kohélet 11,9-10).

Tineri ortodocși români la Viena

Mag. phil. Irina N. DURA-NIȚU*

Când auzi sau citești cuvintele tânăr sau tinerețe, te gândești în mod implicit la elan, putere, încredere în sine, dar și șovăieli, nesiguranță, adeseori chiar confuzii în ce privește prezentul sau viitorul. Tânărul este în starea de căutare și încercare de afirmare. Tinerețea înseamnă o perioadă de trecere din copilărie la vremea de maturitate deplină. Pentru unele persoane această fază de dezvoltare a personalității și a caracterului durează mai mult, pentru alții este o trecere lentă fără conflicte sau dezechilibre. Îmi amintesc cum un profesor folosea pentru tinerețe simbolul punte. Puntea leagă țărnelul copilăriei cu cel al maturității. Așa precum pentru siguranța trecătorilor puntea are trebuință de balustrade, tot astfel și anii tinereții au nevoie de sprijin moral și îndrumare spirituală.

Potrivit înțeleptului vechi-testamentar Solomon, tinerețea trebuie să fie caracterizată oricum prin bucurie dar și prin responsabilitate: „Bucură-te, omule, cât ești tânăr și inima ta să fie veselă în zilele tinereții tale și mergi în căile inimii tale și după ce-ți arată ochii tăi, dar să știi că, pentru toate acestea, Dumnezeu te va aduce la judecata Sa. Alungă necazul din inima ta și depărtează suferințele de trupul tău, ...” (Eclesiastul 11, 9).

Tinerețea a fost asemănată cu un râu de munte, care se desprinde de lângă izvorul blând și liniștit și aleargă, aleargă apoi vijelios pe drumuri adeseori în-

tortococheate (Episcop Dr. Vasile Coman). Cât de important și bine este când capacitatea și energia tânărului este canalizată spre un țel nobil. Spre exemplu, pregătirea temeinică pentru viață. Așa cum râul repede de munte are trebuință de țărmuri pentru a nu se risipi fără folos, tot așa tânărul are trebuință de povețe și sfat. Cel mai sigur și mai scurt drum este urmat de tânăr atunci când acesta păzește și împlinește poruncile divine. Acest adevăr a fost revelat de Dumnezeu și scris de psalmistul David: „Prin ce își va îndrepta tânărul calea sa? Prin păzirea cuvintelor Tale, Doamne” (Psalmul 118, 9).

Tinerii de astăzi se plâng uneori de contradicția dintre teorie și practică, neavând parte de o îndrumare și însoțire înțeleaptă, precum au cei care țin legătura constantă cu un duhovnic și învățător. Noi, câțiva tineri din diaspora român ortodoxă vieneză, am știut să folosim o asemenea șansă prin participarea la întâlnirile lunare. Aceste întâlniri au pornit din dorința noastră de a continua un dialog început în anii de liceu în cadrul orelor de religie ortodoxă.

Acum se împlinesc 10 ani de la primele întâlniri cu tinerii, inițiate de Părintele Nicolae Dura. Până ce s-a zidit biserica din sectorul 11, noi tinerii ne adunăm în spațiile de la Capela noastră, închiriate în palatul Dietrichstein, care este situat în inima Vienei.

Întâlnirile frecventate au condus pentru unii, la încheierea de prietenii sau chiar la întemeierea unei familii creștine. Cunosco o foarte tânără familie, care și-a sărbătorit de curând împlinirea a cinci ani de căsnicie fericită și cu bună înțelegere.

În prezent putem spune că s-a coagulat un grup care reprezintă nucleul de astăzi al întâlnirii tinerilor vienezzi. Suntem ca o mâncare gustoasă unde fiecare a venit și a adăugat câte un ingredient. După prima parte a întâlnirii, care este dedicată aprofundării cunoștințelor noastre despre apartenența religioasă și națională, urmează partea informală unde suntem între noi. Glumim, discutăm la un pahar de suc, discutăm despre nimicuri sau despre lucruri importante, depinde ce avem în comun cu interlocutorul nostru. Cam așa trece seara.

De fiecare dată suntem dezamăgiți când realizăm ce repede a zburat timpul. Atunci ne facem ca niște copii zglobii planuri pentru întâlniri mai dese. Dar luând în considerare studiul acaparator, responsabilități familiale și sociale, motive serioase datorită cărora nici nu avem de unde ne face mai mult timp, suntem mulțumitori și bucuși pentru posibilitatea unei întâlniri tinerești lunare.

* Trăiește la Viena din 1993 și este absolventă a Facultății de Antropologie Culturală și Socială.

jenigen, die eine konstante Bindung zu einem Seelsorger und Lehrer aufrechterhalten. Wir,

Herzen Wiens situiert sind.

Die frequentierten Treffen haben für einige von uns zu

getränk über Kleinigkeiten oder über wichtige Themen, abhängig davon was wir mit

einige junge Erwachsene aus der rumänisch-orthodoxen Diaspora in Wien, haben es gewusst eine solche Chance durch unsere Teilnahme an den monatlichen Treffen zu nutzen. Diese Treffen begannen aus unserem Wunsch heraus einen Dialog fortzuführen, der im Rahmen der orthodoxen Religionsstunden bereits stattgefunden hatte.

Nun sind 10 Jahre seit den ersten Jugendtreffen vergangen, welche von Vater Nicolae Dura initiiert wurden. Bis unsere neue Kirche im 11. Wiener Bezirk gebaut wurde, haben wir uns in den Räumlichkeiten unserer Kapelle versammelt, die im Dietrichstein Palast (einem exzellent renovierten historischen Wohnhaus) im

Freundschaften, aber auch zur Gründung einer christlichen Familie geführt. Ich kenne eine junge Familie, die kürzlich ihr fünfjähriges Hochzeitsjubiläum gefeiert hat.

Gegenwärtig können wir festhalten, dass sich eine Gruppe junger Erwachsener konstituiert hat, welche den Nucleus der Treffen repräsentiert. Wir sind wie ein wohl-schmeckendes Gericht, wo jeder hinzugekommen ist und eine Zutat hinzugefügt hat. Nach dem ersten Teil des Treffens, der der Vertiefung der Kenntnisse über unsere religiöse und nationale Zugehörigkeit gewidmet ist, folgt der informelle Teil wo wir unter uns sind. Wir scherzen, diskutieren bei einem Erfrischungs-

unserem jeweiligen Gesprächspartner gemeinsam haben. So ungefähr vergeht der Abend.

Jedes Mal sind wir enttäuscht, wenn wir begreifen, wie schnell wieder die Zeit verflogen ist. Dann beginnen wir uns wie unschuldige Kinder Pläne für häufigere Treffen auszumalen. Wenn wir aber unsere einnehmenden Studien bedenken, familiäre und soziale Verantwortung, Motive aufgrund derer wir uns auch gar nicht mehr Zeit nehmen können, sind wir dankbar und glücklich für die Möglichkeit eines monatlichen Treffens.

* Lebt seit 1993 in Wien. Dissertiert am Institut für Kultur- und Sozialanthropologie an der Fakultät für Sozialwissenschaften. Studiert Religionspädagogik und Rechtswissenschaften.

- continuare din pagina 109 -

Libertatea din cadrul cuplului este noul deziderat al tinerilor ce doresc să conviețuiască împreună, iar ea aparține exclusiv individului. Instituția căsătoriei nu mai are dreptul să ofere norme sau să regleze în vreun fel raportul intim al partenerilor. Condițiile economice oferite de societate, situația materială sau financiară a persoanei, capacitatea de adaptare la cerințele unui trai în comun, sunt doar câțiva dintre factorii ce influențează stilul de viață al tânărului contemporan și modelează chipul nou al familiei încă creștine. Parteneriatul sau căsătoria de probă se potrivește cel mai bine acestei provocări moderne, în care nici unul dintre parteneri nu se implică mai mult decât e necesar, responsabilitatea formării unei familii fiind amânată cât mai mult posibil. Acest mod de trăi în comun se impune tot mai mult în conștiința „omului recent” ca fiind alternativa cea mai viabilă a familiei moderne.

c) *Pluralizarea formelor de viață*

Problema principală care se conturează tot mai mult în societatea pluralistă modernă nu este legalizarea sau oficializarea căsătoriilor de probă, ci gradul în care partenerii unui cuplu corespund aspirațiilor lor reciproce. Căsătoria de probă este de fapt un fel de tranziție spre formarea unei familii instituționalizate. Alături de familia tradițională apare acest parteneriat (Partnerschaft) lipsit de responsabilitatea procreației. Ca urmare, de vreme ce acest mod de viață al heterosexualilor e tolerat, de ce nu ar fi acceptat și par-

teneriatul dintre persoanele de același sex, care invocă aceeași iubire și tandrețe în cadrul cuplului și aceeași lipsă (posibilitate) a procreației? De ce nu ar fi posibilă și căsătoria homosexualilor? Mai mult se prevede chiar posibilitatea binecuvântării de către Biserică a acestor familii formate din persoane de același sex.

Într-o lume secularizată, în care omul își desfășoară viața în lipsa legăturii cu Dumnezeu, e nevoie de o catehizare creștină autentică. Numai încreștinând sufletul se va putea încreștina cultura umană seculară favorabilă descătușării celor mai sălbatice manifestări erotico-pornografice. Morala creștină îi arată omului nu doar dimensiunea lumească a vieții, ci mai ales dimensiunea supranaturală, eternă, a ei. Omul e creat pentru veșnicie, iar pentru aceasta e pregătit doar de învățătura lui Hristos. Sexualitatea umană trebuie privită mai ales din punct de vedere eshatologic. Ea este un dar divin care trebuie înțeles deplin și respectat așa cum ne-a fost dăruit de Dumnezeu. Alterarea sensului și scopului sexualității aduce după sine degradarea vieții și demnității persoanei umane.

O catehizare reală a credincioșilor va trebui să fie mijlocul principal prin care să putem combate relativismul moral și sincretismul religios în care trăiesc cei mai mulți oameni. Omul recent trebuie să cunoască scopul supranatural pentru care a fost creat și mijloacele prin care acesta poate fi atins, să-l cunoască pe Dumnezeu și opera Sa mântuitoare, căci uitarea de Dumnezeu și dezarticularea

întregului sistem de valori moral-creștine sunt efectele rațiunii umane descresținate și pervertite de păcat.

Pr. Drd. Emanuel Sorin Bugner

Repere bibliografice

1. Elisabeth Hartlieb, Kann denn Liebe Sünde sein? Zur sexuellen Obsession christlicher Sündenlehre, în Siegfried Keil - Mihael Haspel (Hg), Gleichgeschlechtliche Lebensgemeinschaften in sozioethischer Perspektive. Beiträge zur rechtlichen Regelung pluraler Lebensformen, Neukirchener Verlag, 2000.

2. Pr. Dr. Constantin Mihoc Taina Casătoriei și Familia Creștină în învățăturile marilor Părinți ai Bisericii din secolul IV, Ed. Teofania, Sibiu, 2002

3. Helmut Kentler, Die Menschlichkeit der Sexualität, Khr. Keiser, München, 1983.

4. Pr. Prof. Dr. John Breck, Darul sacru al vieții, Patmos, 1998.

5. Norbert Kluge und Marion Sonnenmoser, Sexualeben der Deutschen. Eine repräsentative Momentaufnahme zu Beginn eines neuen Jahrhunderts, Peter Lang GmbH Europäischer Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main, 2002.

6. Patrik Baudry, Erotismul și pornografia, trad. Alina Mihaela Băluț, Euroson & Book, 1998.

7. Rüdiger Lautmann, Soziologie der Sexualität. Erotischer Körper, intimes Handeln und Sexualekultur, Juventa Verlag Weinheim und München, 2002.

8. Ursula Nuber, Frauen und Sexualität, Basel, 1991.

Jugendliche Treffen in Wien

Ana Ionescu*

In der Rumänisch-Orthodoxen Kirche in Wien wird einmal im Monat ein Treffen für junge in Wien lebende Rumänen organisiert – darunter sind Erasmus-Studenten, die nur für ein Semester nach Wien gekommen sind, ebenso wie andere, die seit Jahren, manche schon seit ihrer frühen Kindheit, hier leben. Der konkrete Ablauf hat sich immer wieder verändert, der Grundgedanke ist allerdings derselbe geblieben: das Treffen soll jungen Menschen die Möglichkeit geben, aktuelle Probleme aus einer geistlichen Perspektive zu diskutieren, einem Priester Fragen zu stellen, die sie beschäftigen, und einander näher kennen zu lernen.

In den letzten Monaten hat es sich so eingespielt, dass wir das Treffen, das immer an einem Samstag stattfindet, mit der Teilnahme an der Abend-

messe beginnen. Nach dieser Vorbereitung gehen wir gemeinsam mit unserem Pfarrer Nicolae Dura in den Gemeindevorstand hinunter und unterhalten uns in offener, dialogischer Atmosphäre über verschiedene Themen, die uns junge Menschen beschäftigen: über die Vorbereitung auf die Ehe, über das Verhältnis zwischen jungen Menschen und ihren Eltern, über die Chancen und Probleme junger Christen in der heutigen Welt, und über Themen von allgemeinem Interesse (vor allem für diejenigen, die schon lange nicht mehr in Rumänien leben) wie beispielsweise die Entstehung des rumänischen Volkes oder über aktuelle Themen, wie unsere Ansichten über sportliche Großereignisse.

Der dritte Teil des Treffens soll uns die Möglichkeit geben, einander näher zu kommen: Wir verbringen den Abend ge-

meinsam bei verschiedenen Aktivitäten. Für viele von uns ist dies eine der wenigen Gelegenheiten, andere junge Rumänen kennen zu lernen, unsere Sprache zu sprechen und unseren Freundeskreis mit Personen zu erweitern, mit denen uns Erfahrungen verbinden, die wir häufig mit unseren österreichischen Freunden nicht teilen.

Darüber hinaus haben die im Rahmen der Treffen gemachten Bekanntschaften auch zu anderen gemeinsamen Aktivitäten außerhalb dieses organisierten Rahmens geführt: Einer von uns veranstaltete einen Fotokurs, wir sahen gemeinsam im Kino rumänische Filme an, und wir planen, nach und nach gemeinsam auch die anderen orthodoxen Kirchen in Wien zu besichtigen.

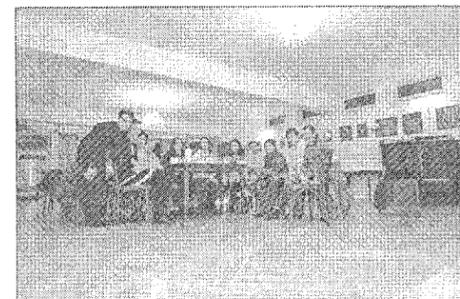
* Mit 5 Jahren (1990) kam sie nach Wien, jetzt studiert sie mit viel Erfolg Europäische Ethnologie.

Întâlniri tinerești la Viena

Ana Ionescu*

La Biserica Română Ortodoxă din Viena are loc în mod organizat, o dată pe lună, întâlnirea cu tinerii – unii veniți doar pentru un semestru Erasmus, alții stabiliți la Viena de

mai mulți ani, unii chiar din copilărie. Programul concret s-a tot schimbat, esența rămânând aceeași: posibilitatea pentru tineri de a discuta probleme actuale dintr-o perspectiva duhovnicească, de a pune întrebări care îi preocupă, unui Părinte Duhovnic și de a se cunoaște unii pe alții.

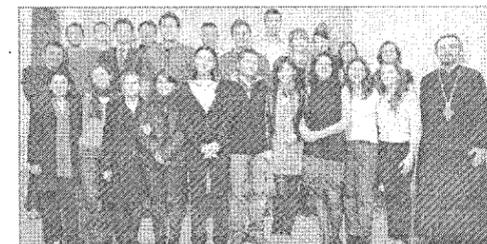
În ultimele luni s-a stabilit să ne începem întâlnirea, care are loc sâmbăta, cu participarea la Vecernie. După această pregătire coborâm în sala parohială împreună cu Părintele Nicolae Dura și stăm de vorbă într-o atmosferă deschisă, de dialog, despre teme pe care ni le alegem noi tinerii: despre pregătirea tânărului pentru căsnicie, despre relația între tineri și părinți, despre tânărul creștin în lumea de astăzi, dar și despre teme de interes general (mai ales pentru cei plecați

de mai multă vreme din țară) cum ar fi formarea și istoria popoului român, sau despre teme de actualitate cum ar fi perspectiva noastră asupra marilor evenimente sportive.

A treia parte a întâlnirii este gândită să ne ofere posibilitatea de a ne apropia mai mult unii de alții: petrecem seara împreună, cu diferite activități. Pentru mulți dintre noi, aceasta este una din puținele ocazii de a cunoaște alți tineri ro-

mâni, de a ne vorbi limba și de a ne îmbogăți cercul de prieteni cu persoane de care ne leagă experiențe pe care, de obicei, nu le împărtășim cu prietenii noștri austrieci.

De asemenea, cunoștințele făcute în cadrul întâlnirilor cu tinerii, au dus la alte activități

comune: a avut loc un curs de fotografie organizat de unul dintre noi, am fost la cinematograf să vedem filme românești, există și planul să vizităm pe rând celelalte Biserici Ortodoxe din Viena.

* A venit la Viena în anul 1990, la vârsta de cinci ani, acum studiază "Etnologie Europeană".

Învierea

de Mihai Eminescu

Prin ziduri înnegrite,
prin izul umezeli,
Al morții rece spirit
se strecura-n tăcere;
Un singur glas îngână
cuvintele de miere,
Inchise în tratatul
străvechii evanghelii.

C-un muc în mâni moșneagul
cu barba ca zăpada,
Din cărți cu file unse
norodul îl învață,
Că moartea e în luptă
cu vecinica viață,
Că de trei zile-nvinge,
cumplit muncindu-și prada.

O muzică adâncă
și plină de blândețe
Pătrunde tânguioasă
puternicile bolți:
"Pieirea, Doamne sfinte,
căzu în orice colț,
Înveninând pre însuși
izvorul de viețe,

Nimica înainte-ți e omul
ca un fulg,
Ș-acest nimic îți cere
o rază mângâioasă,
În pâlcuri sunatoare
de plânsete duioase
A noastre rugi, Părinte,
organelor se smulg".

Apoi din nou tăcere,
cutremur și sfială
Și negrul întineric
se sperie de șoapte...
Douăsprezece pasuri răsună...
miez de noapte...
Deodată-n negre ziduri
lumina dă năvală.

Un clocot lung de glasuri
yui de bucurie...
Colo-n altar se uită
și preoți și popor,
Cum din mormânt răsare
Christos învingător,
Iar inimile toate s-unesc
în armonie:

"Cântări și laude-nălțăm
Noi, Ție unuia,
Primindu-l cu psalme și ramuri,
Plecați-vă neamuri,
Cântând Aleluia!

Christos a înviat din morți,
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte
călcând-o,
Lumina ducând-o
Celor din morminte!"

„ ...Semăna-te-aș frate-pesto ani
Să răsără holde de țărani
Peste-a lumii stearpă arătură...

Arcadie Suceveanu

„Țărancă voioasă“ (1894)

Pictor Nicolae Grigorescu